

မဟာဓဉ် နာယက၊ ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ
သဗ္ဗမ္မရံသီရိဝိသာခရာတော်
ရေးသား စီရင်အပ်သော

ဗုဒ္ဓကောင်းဝေးပေါင်းသင်းရေး
သမ္မိသုတ္တန် တရားတော်

ဤစာအုပ်မှာ သိဖွယ်ရာ

- လူတိုင်းမှာ ရှိနေသော သူယုတ်-သူမြတ် လက္ခဏာကို သိပြီးပြီလား ?
- အဘယ်တရား ကျင့်သုံးနိုင်သူကို သူတော်ကောင်း ခေါ်နိုင်သည်ကို သိပြီးပြီလား ?
- မြတ်စွာဘုရား ပေးတားသော လူကဲခတ်နည်းကို သိပြီးပြီလား ?
- အမိ-အဖလို ပေါင်းသင်းရမည့်သူကို သိပြီးပြီလား ?
- ဘုန်းကြီးကျောင်း ရောက်သည့်အခါ ဘယ်လိုနေရ မှာကို သိပြီးပြီလား ?
- ယောက်မနှင့် တူသူကို သိပြီးပြီလား ?
- နှမ်းနှင့် တူသူကို ပေါင်းသင့်ပါသလား ?
- သဲနှင့် တူသူကို ပေါင်းသင့်ပါသလား ?
- သေသူနှင့် ရှင်သူကို သိပြီးပြီလား ?
- နည်းမှန်-လမ်းမှန် သတိပဋ္ဌာန်တရားကို ရှုပွားဇာတ်ပါ ပြီလား ?
- ဆင်၏ ဝေဒနာကို တရားဖြစ်အောင် ရှုတတ်ပါပြီ လား ?
- ဝိပဿနာတရား ရှုမှတ်လို့ ရောဂါပျောက်တယ်ဆိုတာ ယုံပါရဲ့လား ?

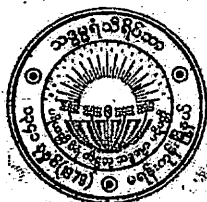
မဟာစည်နာယက ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ

သ ခန္ဓမ္မရုံသီရိပိသာဆရာတော်

အ ရှင် ကု ဣ လာ ဟိ ပီ သ

ရေးသားစီရင်အပ်သော

ဒုက္ခကင်းဝေး ပေါင်းသင်းရေး
သမ္ပိသုတ္တန်တရားတော်

သာသနာ-၂၅၃၂

ကောဇာ-၁၃၅၀

ခရစ်-၁၉၀၉

ဘာသာရေးဆိုင်ရာ စာမူပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခွင့်အမှတ်(၂/၈၉)(၁)
 မျက်နှာဖုံး ခွင့်ပြုချက်(၆၀/၈၉) (၂)

*

ဒုတိယအကြိမ်
 အုပ်စု (၂၀၁၀)
 ၁၉၈၉-ခု
 ပြီလ
 ဝန်းချီ....စံတိုး
 အဖုံး....သီရိနန္ဒာ
 စာအုပ်ချုပ်....ချယ်ရီမိသားစု
 တန်ဖိုး....၁၅ ကျပ်

*

ဒု-ဗိုလ်မှူးကြီးတင်အောင်(အငြိမ်းစား)[၀၃၁၆၆]၊ သဒ္ဒမ္မ
 ရံသီ စာပေ၊ ဇေယျာခေမာလမ်း၊ မရမ်းကုန်း၊ ရန်ကုန်မြို့မှ
 ထုတ်ဝေ၍ ဦးနန္ဒ[၀၃၅၉၇]၊ သီရိနန္ဒာပုံနှိပ်တိုက်၊ အမှတ်
 ၂၁၅၊ ၃၂-လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့မှ ပုံနှိပ်သည်။

အရှင်ကုဏ္ဍလာဘိဝံသ၏ ထေရုပ္ပတ္တိ

အကျဉ်းချုပ်

ဒုက္ခကင်းဝေးပေါင်းသင်းရေး သဗ္ဗိသုတ္တန်တရားတော်ကို ရေးသားစီရင်သော အရှင်ကုဏ္ဍလာဘိဝံသသည် ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ်သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော် ပဲခူးတိုင်း ဝေါမြို့နယ် ဝင်းကဒတ်ရွာ ဦးသာပြီး - ဒေါ်ပုတို့မှ ၁၂၈၃-ခုနှစ်၊ နယုန်လဆန်း ၁-ရက် တနင်းလာနေ့တွင် ဖွားမြင်သော ဒုတိယ မြောက် သားရတနာ ဖြစ်ပါသည်။

အသက် ၁၀-နှစ်အရွယ်တွင် သာသနာတော်သို့ ရှင်သာ မဏေအဖြစ်ဖြင့် ဝင်ရောက်၍ အသက် ၂၀-ပြည့်သောအခါ ဝေါမြို့နယ် ဆိုးစမ္ဗာယ်ရွာ ကန်ကြီးကျောင်း ဆရာတော် ဘုရားကြီးကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ ခမည်းတော်-မယ်တော်ကြီးတို့၏ ပစ္စည်းလေးပါး အထောက်အပံ့ဖြင့် ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက် ခဲ့ပါသည်။

သိက္ခာတော် ၄-ဝါ ရပြီးသောအခါ ညောင်လေးပင်မြို့ တောရကြီးကျောင်းတိုက်၏ ပဓာနဥက္ကဋ္ဌ ဖြစ်တော်မူသော ကျေးဇူးရှင် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတဆရာတော် ဦးအရိယထံ၌ ပိဋ ကတ်တော်နှင့် ပိဋကတ်တော်၏ အခြေခံကျမ်းဂန်များကို သင် ကြား လေ့လာခဲ့ပါသည်။

သ အရှင်ကုဏ္ဍလာဘိဝံသ၏ ထေရုပ္ပတ္တိ အကျဉ်းချုပ်

သိက္ခာတော် ၇-ဝါ ရပြီးသောအခါ ရန်ကုန်မြို့ ကန်ဘဲ ရန်ကင်းမြို့နယ် ကျောက်ကုန်းတောရ မေဒိနီကျောင်းတိုက် ကျေးဇူးရှင်၊ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဆရာတော် ဦးအာဠာရထံ၌ ပိဋကတ်တော်နှင့် ပိဋကတ်တော်၏ အခြေခံ ကျမ်းဂန်တို့ကို သင်ကြားလေ့လာ၍ စာမေးပွဲများကို ဝင်ရောက် ပြေဆိုခဲ့ရာတွင် အစိုးရ ပထမကြီးတန်း၊ စေတီယဂ်ဏ စာသင်တန်း၊ စာချတန်းတို့ကို အောင်မြင်ခဲ့ပါသည်။

သိက္ခာတော် ၁၁-ဝါ ရပြီးသောအခါ ညောင်တုံးမြို့ ရွှေဟင်္သာတောရကျောင်းတိုက် ကျေးဇူးရှင် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဆရာတော် ဦးဝိမလ၏ သြဝါဒကိုခံယူကာ တိုက်အုပ်ဆရာတော် ဦးဉာဏဝံသ၊ တိုက်ကြပ်ဆရာတော် ဦးပညာသာမိတို့ထံ၌ ပါဠိတော်နှင့် အဋ္ဌကထာကျမ်းဂန်တို့ကို သင်ကြားလေ့လာ၍ စာမေးပွဲများကို ဝင်ရောက် ပြေဆိုခဲ့ရာတွင် ညောင်တုံးမြို့ ရွှေကျင်နိကာယ သာသနပေါလ ဓမ္မာစရိယ စာမေးပွဲနှင့် အစိုးရ သာသနဓဇ သီရိပဝရဓမ္မာစရိယ စာမေးပွဲတို့ကို အောင်မြင်ခဲ့ပါသည်။

သိက္ခာတော် ၁၅-ဝါ ရပြီးသောအခါ ရန်ကုန်မြို့ ကန်ဘဲ ရန်ကင်းမြို့နယ် ကျောက်ကုန်းတောရ မေဒိနီကျောင်းတိုက်၌ စာချဆရာတော်အဖြစ်ဖြင့် သီတင်းသုံးနေထိုင်၍ ကျေးဇူးရှင် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ မေဒိနီဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ သြဝါဒကိုခံယူကာ ပိဋကတ်တော်နှင့် ပိဋကတ်တော်၏ အခြေခံကျမ်းဂန်တို့ကို စာသင်သား ရဟန်းသာမဏေတို့အား သင်ကြားပို့ချပေးခဲ့ပါသည်။

အရှင်ကုဏ္ဍလာဘိဝံသ၏ ဝေရုပ္ပတ္တိ အကျဉ်းချုပ်] ၈

သိက္ခာတော် ၃၆-ဝါ ရပြီးသောအခါ ကျေးဇူးရှင်မဟာ
 စည် ဆရာတော်ဘုရားကြီး သီတင်းသုံးတော်မူရာ ရန်ကုန်မြို့
 မဟာစည်သာသနာ့ရိပ်သာ၌ ယောဂီဟောင်းအဖြစ်ဖြင့် တစ်
 နှစ် တရားအားထုတ်ပြီးသောအခါတွင် ကျေးဇူးရှင် အဂ္ဂ
 မဟာပဏ္ဍိတ မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ မိန့်ကြား
 ခွင့်ပြုချက်အရ မဟာစည် ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ နာယကအဖြစ်ဖြင့်
 နေထိုင်၍ ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

သိက္ခာတော် ၃၈-ဝါ ရပြီးသောအခါ ကျေးဇူးရှင် အဂ္ဂ
 မဟာပဏ္ဍိတ မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ခွင့်ပြုချက်အရ
 ရန်ကုန်မြို့ ရှစ်မိုင် မရမ်းကုန်းမြို့နယ် ဉာဏစာဂီကျောင်းလမ်း၌
 မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဩဝါဒအဖြစ်ဖြင့် သဒ္ဓမ္မ
 ရံသီရိပ်သာကို တည်ထောင်၍ ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်း တရား
 တို့ကို ဟောကြားပြသကာ သီတင်းသုံး နေထိုင်လျက် ရှိပါ
 သည်။

နိဒါန်း

၁၃၄၀-ပြည့် ကဆုန်လကွယ်နေ့၊ နေ့လယ် ၂-နာရီအချိန် ရန်ကုန်မြို့ မဟာစည်သာသနာ့ရိပ်သာ ဖလံယဉ်ဓမ္မာရုံကြီးတွင် တရားနာပရိသတ် ယောဂီသူတော်စင်တို့ ပြည့်လျှံနေကြသည်။ သို့သော် ဇာတ်ဆိတ်ခြင်း၊ ငြိမ်သက်ခြင်းတို့ဖြင့် ဖလံယဉ်ဓမ္မာရုံကြီး၏ ကျက်သရေတို့ကို အပြည့်အဝဆောင်လျက် ရှိပေသည်။ အလှည့်ကျတရားချီးမြှင့်မည့်ဆရာတော်မှာ နာယကဆရာတော် အသစ်ဖြစ်၍ တရားနာယောဂီ သူတော်စင်တို့ စိတ်စင်စားနေကြဟန်တူပါသည်။ နာယကဆရာတော် ဦးကုဏ္ဍလာဘိဝံသ မှာ မေဒိနီကျောင်းတိုက်ကြီး၏ စာချနာယကမှ မဟာစည်သာသနာ့ရိပ်သာ ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယဖြစ်လာသည်မှာမကြာသေးသောကြောင့်ပင် ရဟန်း ရှင် လူ ယောဂီသူတော်စင်တို့ တရားဟောမည့်အချိန်ကို စောင့်နေဟန် တူကြပါသည်။

တရားစ၍ ဟောသည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် ဖရိသတ်သည်လည်း တုတ်တုတ်မျှမလှုပ်၊ ဆရာတော်မှာလည်း ဖလံယဉ်ဓမ္မာရုံကြီးကို အာရုံပြုပုံပင်မပေ။ တည်ငြိမ်ချိုအေးစွာ ဟောကြားတော်မူပါသည်။ ကျေးဇူးရှင် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ မဟာစည်ဆရာတော် ဘုရားကြီး ချီးမြှောက်ထားသဖြင့် အထူး ပြောစရာမလိုပါ။ သဒ္ဓိသုတ္တန်တရားတော်ကို ပါဠိတော်အဋ္ဌကထာ အဖွင့်တို့ဖြင့်

နိဒါန်း

၈၀

စာချုသလို ဟောသွားပါသည်။ အသံတန်ဆာ မပါသော်
လည်း စွဲကျန်နေရစ်ခဲ့ပါသည်။

တရားနာရင်း သဒ္ဓါတရားများ တဖွားဖွား တစိမ့်စိမ့်ပင်
ဖြစ်ခဲ့ရမိသည်။ ဤသုတ္တန်လာ ဒေသနာအတိုင်း လောက မှာ
ပညာရှိသူတော်ကောင်းတို့နှင့် ပေါင်းသင်းရ၊ ပညာရှိသူတော်
ကောင်းတို့၏ တရားကို ကျင့်သုံးရသဖြင့် လောက သံသရာ
အကျိုးစီးပွား များကြောင်းနှင့် ပညာရှိ သူတော်ကောင်း
တို့၏ အင်္ဂါလက္ခဏာတို့ကို ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ၍ ရှင်းပြသွားသ ဖြင့်
သဘောကျလာခဲ့ရပါသည်။

လောကဆိုင်ရာ ပညာရှိ အမည်ခံသူတို့သည် ပေါကြပါ၏။
ဆိုင်ရာ ဆိုင်ရာ ပညာလည်း ရှိကြပါ၏။ သာသနာရေးဘက်
မှာလည်း တရားဟော၊ တရားပြ ကောင်းကြပါ၏။ သို့သော်
ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ဟောတော်မူဆားသည့် ဒေသနာတော်နှင့်ညီသော
ပညာရှိ သူတော်ကောင်းတို့ကား တွေ့ရခဲ ကြုံရခဲပါတ်သည်။
တရားဟော ဆရာတော်က ပညာရှိ သူတော်ကောင်း ဟူသည်
မည်ဆိုသော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သည်ကို ရှင်းလင်းပြသွားရာ မျက်မြင်
ကိုယ်တွေ့ဖြင့် သိသာ သဘောကျလာရပါသည်။

ဤ တရားတော်လာ “သဗ္ဗိဇ္ဇေဝ သမာသေထ” ဆိုသော
ပါဠိ ဂါထာ အနက်တို့ကို ငယ်စဉ် ၁၂-နှစ်သား အရွယ်
ကျောင်းသားလေး ဘဝက ကျေးရွာဆရာဘုန်းတော်ကြီးထံမှ
လောကနီတိ သင်စဉ်ကပင် နှုတ်တက်ခဲ့ရပါ၏။ အဓိပ္ပာယ်
ကိုကား မသိခဲ့။ ဤတရားတော်ကို သုဒ္ဓမ္မရံသီရိပိသာဆရာတော်

နိဒါန်း

ဦးကုဏ္ဍလာဘိဝံသက ဆိုင်ရာ ပါဠိတော် အဋ္ဌကထာ ဝတ္ထု သက်သေသာဓက ဝေဝေဆာဆာတို့ဖြင့် ဟောကြားလိုက်သော အခါ ဘုရား အစရှိသော ပညာရှိ သူတော်ကောင်းတို့၏ ဂုဏ် ကျေးဇူးအထူးတို့ကို ပို၍ နားလည်သဘောကျကြည်ညိုသာပါ တော့သည်။

ဤကဲ့သို့ ရွေးကထက် သူတော်ကောင်းတို့၏ ဂုဏ်ကျေးဇူး အထူးတို့ကို ပို၍ နားလည်သဘောကျ ကြည်ညိုလာသည်ဖြစ်၍ ဤနိဒါန်းရေးသူသည် သမ္ဘိသုတ္တန် တရားတော်ကို ကြားနာ ရစဉ်က နာလို့မဝအားမရနိုင်ခဲ့သဖြင့် ကျေးဇူးရှင် ကမ္မဋ္ဌာနာ စရိယ သဒ္ဓမ္မရံသီရိပိသာ ဆရာတော်ဘုရားအား ဒုက္ခကင်းဝေး ပေါင်းသင်းရေး ဤ သမ္ဘိသုတ္တန်တရားတော်ကို အကျယ်ချဲ့၍ ရေးသားပြီး စာအုပ်အဖြစ်သို့ ရောက်အောင် ချီးမြှင့်ပါရန် လျှောက်ထား တောင်းပန်ရပါသည်။

လျှောက်ထား တောင်းပန်ရခြင်း အကြောင်းများမှာ....

- ၁။ သူတော်ကောင်းတရားတို့သည် လောကထဲမှာကြာမြင့် ခိုင်မာစွာ တည်တံ့စေလိုသောကြောင့်လည်းကောင်း။
- ၂။ သူတော်ကောင်းတရားတို့ကို တစ်နေ့တခြား တိုးတက် ကြီးပွားစေလိုသောကြောင့် လည်းကောင်း။
- ၃။ သူတော်ကောင်းတရားတို့ကို လိုက်နာ ကျင့်သုံးသူတို့ တစ်နေ့တခြား များ ပြား လာ စေ လိုသော ကြောင့် လည်းကောင်း။

နိဒါန်း

၈၇

၄။ သူတော်ကောင်းတရားတို့၏ အရသာ တည်းဟူသော သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်ရာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာ ကို မျက်မှောက်ပြုသောအားဖြင့် ခံစားရရှိစေလို သောကြောင့်လည်းကောင်း လျှောက်ထား ရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဤကဲ့သို့ လျှောက်ထားတောင်းပန်သောအခါ သဒ္ဓမ္မရံ သိရိပိသာ ဆရာတော်ဘုရားက “အေး... ဒီလိုဆိုရင်လည်း ရေးရလျှင် ကောင်းသားပဲ ဦးသိရိ၊ စာရေးတဲ့ အလေ့ အကျင့်ကလည်း နည်းတော့ အချိန်ယူပြီး ရေးရလိမ့်မယ်။ ရေးတယ်ဆိုရင်လည်း စုံမှ ကောင်းပေလိမ့်မယ်။ တရားဟော စဉ်ကတော့ အကျဉ်းချုပ်ပဲ ဟောလိုက်ရသည်ဖြစ်၍ မစုံလှ ဘူး။ ကြိုးစားပြီး ရေးကြည့်ပါဦးမယ်” ဟု အမိန့်တော် မူဝါသည်။

ဆရာတော်သည် တရားဟော၊ တရားပြ စသော သာသနာ ရေး ကိစ္စများ ဆောင်ရွက်နေရင်းပင် ဤဒုက္ခ ကင်းဝေး ပေါင်းသင်းရေး သဒ္ဓိသုတ္တန် တရားတော်စာအုပ် ရေးသား ၍ ပြီးကြောင်းကို သိရသောကြောင့် သဒ္ဓမ္မရံသိရိပိသာ ဆရာ တော်ဘုရား၏ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာဂုဏ်တို့ကို ယုံကြည် လေးစား အားထားသော ဤနိဒါန်းရေးသူအဖို့ အထူးပင် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်ရပါသည်။ ဆရာတော်၏ မေတ္တာ ကရုဏာတို့ဖြင့် ပြည့်လွန်းသော အရင်းခံဘေတနာဖြင့် ဤ တရားတော်စာအုပ် ဖြစ်မြောက်လာရပေသည်။

၉

နိဒါန်း

ဤ သဒ္ဓိသုတ္တန် တရားတော်ကို ကြည့်ရှုလေ့လာကြကုန်သော အမျိုးကောင်းသား၊ အမျိုးကောင်း သမီးတို့သည် သူတော်ကောင်း အစစ်အမှန်ကို ရွေးချယ်၍ ပေါင်းသင်း နိုင်ကြပြီးလျှင် ယခုအချိန်မှစ၍ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့ ရောက်သည့်တိုင်အောင် မိမိတို့ အလိုရှိအပ် တောင့်တအပ်သော ချမ်းသာအမျိုးမျိုးတို့ကို ရရှိကြလိမ့်မည် ဖြစ်သောကြောင့် ဤစာအုပ်ဖြစ်မြောက်အောင် ရေးသား ချီးမြှင့်တော်မူသော သဒ္ဓမ္မရုံသီ ရိပ်သာ ဆရာတော်ဘုရားအား ကျေးဇူးတင်၍ မဆိုး ဖြစ်ရပါတော့သည်။

ဦးသီရိ (ဝိဇ္ဇာ-ပါဠိဂုဏ်ထူး)

မဟာစည် သာသနာ့ရိပ်သာ

ရန်ကုန်မြို့။

ဤဗုဒ္ဓကောင်းဝေး ပေါင်းသင်းရေး သဗ္ဗိသုတ္တန် တရားတော်၌
အခန်းဆယ်ခန်းတို့ဖြင့် ပိုင်းခြား၍ ဖော်ပြထားပါသည်။

၁။ ပထမနတ်သား လျှောက်ထားခန်း

၂။ ဒုတိယနတ်သား လျှောက်ထားခန်း

၃။ တတိယနတ်သား လျှောက်ထားခန်း

၄။ စတုတ္ထနတ်သား လျှောက်ထားခန်း

၅။ ပဉ္စမနတ်သား လျှောက်ထားခန်း

၆။ ဆဋ္ဌမနတ်သား လျှောက်ထားခန်း

၇။ မြတ်စွာဘုရား မိန့်ကြားခန်း

၈။ ဝိပဿနာ ရှုရင်ဖွယ်ရာ ညွှန်ပြခန်း

၉။ ဝိပဿနာ စူခန်း

၁၀။ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြစ်ပုံ ပြခန်း

တို့ဖြင့် ဖော်ပြထားပါသည်။

မာတိကာ

စဉ် အကြောင်းအရာ စာမျက်နှာ

၁။ ဒုက္ခကင်းဝေး ပေါင်းသင်းရေး		၁
သူတော်ကောင်းနှင့် ပေါင်းသင်းရကျိုး		
(၇) မျိုး		၂
သေဘေးကြုံလာ အားကိုးရာ		၃

၂။ ပထမနတ်သား လျှောက်ထားခန်း	၇-မှ ၃၇-အထိ	
သူတော်ကောင်းနှင့် ပေါင်းသင်းခြင်း		
နှစ်မျိုး		၁၁
သူယုတ်မာလက္ခဏာ		၁၃
သူတော်ကောင်း လက္ခဏာ		၁၄
ပေါင်းသင့်သူ မပေါင်းသင့်သူ		၁၈
ပညာရှိပေါင်းသင်း မြင့်မြတ်ခြင်း		၂၂
ကျောင်းသို့ရောက်ခါ လိုက်နာရာ		၃၄

၃။ ဒုတိယနတ်သား လျှောက်ထားခန်း	၃၈-မှ ၅၆-အထိ	
သူတော်ကောင်းထံမှ ပညာရ		၄၀
လူမှိုက်အတု		၄၃
လူမှိုက်အစစ်		၄၅
ပညာရ-မရ ဥပမာ		၄၇
အကျိုးမဲ့သာ ထွက်ပေါ်လာ		၅၀
အကျိုးရှိတာ ထွက်ပေါ်လာ		၅၁

မာ တိ ကာ

၃

စဉ်

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

၄။ တတိယနတ်သား လျှောက်ထားခန်း ၅၇-မှ ၇၄-အထိ

လူမိုက်နှင့်နေ စိုးရိမ်ပေ ၅၉

သူတော်ကောင်းနှင့် ပေါင်းသင်း

စိုးရိမ်ကင်း ၆၁

သူယုတ်သူမြတ် တစ်နည်းမှတ်ဖွယ် ၆၅

မမေ့နိုင်ဖွယ်ရာ အရှင်သာရိပုတ္တရာ ၇၂

၅။ စတုတ္ထနတ်သား လျှောက်ထားခန်း ၇၅-မှ ၈၄-အထိ

သီလ ရှိ၊ မရှိ ရွေးစစ်ကြည့် ၇၇

ပြောခွင့်ရောက်လာ ပြောတတ်ပါ ၈၂

အချည်းအနှီးဆုံးဖြာ သိဖွယ်ရာ ၈၂

ပညာရှိကိုမှီရ ဘေးလွတ်ကြ ၈၄

၆။ ပဉ္စမနတ်သား လျှောက်ထားခန်း ၈၅-မှ ၁၀၁-အထိ

ပညာရှိစကား စိတ်ဝင်စား ၈၆

လူမိုက်လုက္ခဏာ သိဖွယ်ရာ ၈၉

တရားဟောကျွမ်းကျင် နတ်ပြည်တင် ၉၅

နိဂုံးချုပ်ကာ သိဖွယ်ရာ ၉၈

သူတော်ကောင်းသားကြောင့်

နတ်ပြည်ရောက် ၉၉

၇။ ဆဋ္ဌမနတ်သား လျှောက်ထားခန်း ၁၀၂-မှ ၁၀၉-အထိ

လူမိုက်ပေါင်းသင်း ဆုံးရှုံးခြင်း ၁၀၄

၁

မာ တိ ကာ

စဉ်

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

သူယုတ် သူမြတ် တစ်နည်းမှတ်ဖွယ် ၁၈၆

၈။ မြတ်စွာဘုရား မိန့်ကြားခန်း ၁၁၀-မှ ၁၁၅-အထိ

ထက်ဝက်မက လုံးဝသေချာ ၁၁၂

၉။ ဝိပဿနာရှုချင်ဖွယ်ရာ ညွှန်ပြခန်း ၁၁၆-မှ ၁၂၀-အထိ

မြန်မာပြည်မှာ ကောင်းသောလက္ခဏာ ... ၁၁၇

၁၀။ ဝိပဿနာရှုခန်း ၁၂၁-မှ ၁၇၄-အထိ

(၁) ဝိပဿနာရှုကွက် ၁၂၁

(၂) ဝိပဿနာရှုခြင်းအကျိုး ၁၂၆

(၃) ဝိပဿနာရှုရမည့် အချိန်ကာလ ၁၄၉

(၄) ဝိပဿနာရှုနည်း ၁၅၅

ဖောင်းပိန်ညွှန်မြဲ သင့်မြတ်လှ ၁၅၈

ဖောင်းပိန်မှတ်ခြင်း အကျိုးလေးမျိုး ၁၆၀

၁၁။ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြစ်ပုံပြခန်း ၁၇၅-မှ ၁၉၂-အထိ

၁၂။ နိဂုံးချုပ်ကာ ဆုတောင်းပတ္ထနာ ၁၉၃

၁၃။ ကျေးဇူးရှင် ပဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

ဩကာသ ကန်တော့ခန်းနှင့်

သီလခံယူပုံများ ၁၉၅-မှ ၂၀၁

၁၄။ ဝိပဿနာ အကျင့်မြတ်ဖြင့်

ရတနာသုံးပါးအား ပူဇော်ပုံ ၂၀၂

ဒုက္ခကင်းဝေး ပေါင်းသင်းရေး

သဗ္ဗိသုတ္တန်တရားတော်

လူသားဖြစ်သူ မှန်သမျှတို့သည် မိမိတို့နေထိုင်ရာ အရပ်
ဒေသ၊ မြို့၊ ကျေးရွာ စသည်တို့အားလျော်စွာ လူနှင့် လူချင်း
တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ပေါင်းသင်းဆက်ဆံခြင်း မရှိဘဲ တစ်ဦး
တည်းသက်သက် နေထိုင်လို့ မဖြစ်ကြချေ။ ပေါင်းသင်း
ဆက်ဆံ၍သာ နေထိုင်ကြရပေသည်။

ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးသည် သာမန်အားဖြင့်ကြည့်လျှင်
အရေးမကြီးလှဟူ၍ ထင်ကြရပေသည်။ ကြုံသလို သင့်သလို
ပေါင်းသင်းဆက်ဆံနိုင်ရင် ပြီးတာပါပဲ။ ကိုယ်ကောင်းဖို့
ကိုယ်ပြည့်စုံဖို့သာ အရေးကြီးသည်ဟူ၍ ထင်ကြရပေသည်။

အမှန်အားဖြင့် မိတ်ကောင်းဆွေကောင်း ပညာရှိသူတော်
ကောင်းများနဲ့ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရဲမှသာ ယခုမျက်မှောက်
ဘဝမှာလည်း ကိုယ်ဆင်းရဲ စိတ်ဆင်းရဲကင်း၍ ချမ်းသာခြင်း
နှင့် ပြည့်စုံနိုင်ကြပေမည်။ နောင်ဘဝများမှာလည်း ကိုယ်
ဆင်းရဲ စိတ်ဆင်းရဲကင်း၍ ချမ်းသာခြင်းနှင့် ပြည့်စုံနိုင်ကြပေ
မည်။ ဆင်းရဲဒုက္ခမှန်သမျှ အကုန်ကင်းငြိမ်းတဲ့ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာ

၂

သဗ္ဗိသုတ္တန် တရားတော်

တိုင်အောင် ရောက်ရှိသွားနိုင်ကြပေမည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ မိတ်
ကောင်းဆွေကောင်း ပညာရှိသူတော်ကောင်းများနှင့် ပေါင်း
သင်းဆက်ဆံ၍ နေထိုင်ပို့ရာမှာ အရေးကြီးလှပေသည်။

သူတော်ကောင်းနှင့် ပေါင်းသင်းရကျိုး (၇) မျိုး

ပညာရှိ သူတော်ကောင်းများနှင့် ပေါင်းသင်း ဆက်ဆံ
ရခြင်းဖြင့်-

- (၁) မြင့်မြတ် မယုတ်မာပုံအကျိုး
- (၂) အသိအလိမ္မာ ဉာဏ်ပညာကို ရရှိပုံအကျိုး
- (၃) စိုးရိမ်သောက ကင်းဝေးပုံအကျိုး
- (၄) ဆွေမျိုး ပရိသတ်တို့ အလယ်မှာ တင့်တင့်တယ်
တယ် နေရပုံအကျိုး
- (၅) နောက်ဘဝများမှာ ချမ်းသာပြည့်ဝတဲ့ လူနတ်
ဗြဟ္မာဘဝများသို့ ရောက်ရပုံအကျိုး
- (၆) ရရှိပြီးသော စည်းစိမ် ချမ်းသာတို့ ကြာမြင့်စွာ
တည်တံ့နိုင်ပုံအကျိုး
- (၇) ဆင်းရဲခပ်သိမ်းအကုန်ကင်းငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာ
သို့ရောက်ရှိသွားနိုင်ပုံ အကျိုးတို့ကို သဗ္ဗိသုတ္တန်၌
နတ်သား ခြောက်ယောက်တို့ လျှောက်ထား၍
မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူခြင်းကို အထင်
အရှား ဖော်ပြထားပါသည်။

သဒ္ဓိသုတ္တန် ဖြစ်ပေါ်လာပုံ

အခါတစ်ပါး မြတ်စွာဘုရားသည် သာဝတ္ထိပြည် အနီး အနာထပိဏ်သဌေးကြီး လူဒါနီနီး ထားသော ဇေတဝန် ကျောင်းတော်ကြီး၌ သီတင်းသုံးနေထိုင်တော်မူလေ၏။ ထိုသို့ မြတ်စွာဘုရား ဇေတဝန် ကျောင်းတော်ကြီး၌ သီတင်းသုံး နေထိုင်တော်မူတဲ့အချိန်မှာ ရေလမ်း သမုဒ္ဓရာခရီးဖြင့် ကုန် သွယ်ကြကုန်သော ကုန်သည် ခုနစ်ရာတို့သည် သင်္ဘောဖြင့် ပင်လယ်သမုဒ္ဓရာသို့ ထွက်ခွာသွားကြလေသည်။ ကမ်းမထွက် ခွာ၍ ခုနစ်ရက်မြောက်သောနေ့၌ သင်္ဘောသည် မြားပစ်လွှတ် လိုက်သလို အလွန်လျင်မြန်စွာ ပြေးသွားနေ၏။

ထိုအချိန်မှာ လေမုန်တိုင်းကြီး အကြီးအကျယ် တိုက်ခတ် ကျလာ၍ ရေပြင်ကို တိုက်ခိုက်ခြင်းကြောင့် အလွန်ကြီးမား သော လှိုင်းလုံးကြီးများထကာ သင်္ဘောကို ရိုက်ခတ်သဖြင့် သင်္ဘောကွဲပေါက်၍ ရေများ ဒလဟော အမြန်စီးဝင်ပြည့် လာ၏။

သင်္ဘောကြီး သမုဒ္ဓရာ အလယ်မှာ နစ်မြုပ်တော့မည်ကို သိကြသော ကုန်သည်တို့သည် မိမိတို့ ကိုးကွယ်ထားကြသော နတ်တို့၏အမည်တို့ကို ဖော်ထုတ် ခေါ်ကြားကြကုန်လျက် “နတ်မင်းတို့ ကယ်ကြပါ၊ မ-စကြပါ” စသည်ဖြင့် ဟစ်အော် မြည်တမ်းကာ ငိုကြွေးနေကြကုန်၏။

သေဘေးကြုံလာ အားကိုးရာ

ထို ကုန်သည်တို့တွင် တစ်ယောက်သော ကုန်သည်သည် ဤကဲ့သို့ သေရမည့်ဘေးနှင့် တွေ့ကြုံရာ၌ မိမိမှာ အားကိုး စောက်တည်ရာ ဘာမျှမရှိပါသလဲလို့ ကြံစည်ဆင်ခြင်ကြည့်ရာ

သဘော ထွက်မည့်နေရာ သံဃာတော်များကို ဆွမ်းကပ်လှူဒါန်း၍ ဆောက်တည်ခံယူခဲ့သော သရဏဂုံနှင့် ငါးပါးသီလတို့ စင်စင်ကြယ်ကြယ် ရှိနေစားကို တွေ့မြင်ရသောကြောင့် တရားထိုင်မှတ်နေသော ယောဂီတစ်ယောက်ကဲ့သို့ ထက်ဝယ် ဖွဲ့ငွေထိုင်ပြီး ဆောက်တည်ခံယူခဲ့သော သရဏဂုံနှင့် ငါးပါးသီလတို့ကိုသာ အာရုံပြု၍ ငြိမ်သက်စွာ ထိုင်နေလေ၏။

ငြိမ်သက်စွာ ထိုင်နေသော ထိုကုန်သည်ကို စိုးရိမ်ကြောက်လန့်နေကြသောကုန်သည်တို့က ‘ဘာကြောင့် မကြောက်လန့်ဘဲ နေနိုင်ပါသလဲ’ ဟုမေးကြကုန်၏။ “အမောင်တို့အကျွန်ုပ်သည် သဘောပေါ်သို့ တက်မည့်နေရာ ရဟန်းသံဃာတော်တို့အား အလှူပေး၍ သရဏဂုံနှင့် ငါးပါးသီလတို့ကို ခံယူဆောက်တည်ခဲ့ပါသည်။ ဒါကြောင့် အကျွန်ုပ်မှာ ကြောက်လန့်ခြင်းမရှိပါ” ဟူ၍ ပြောပြလေ၏။

“သရဏဂုံသီလနှင့် ပြည့်စုံသော အဆွေတော်ကုန်သည် ဆရာ-စိုးရိမ် ကြောက်လန့် နေကြသော အကျွန်ုပ်တို့အား သရဏဂုံနှင့် ငါးပါးသီလတို့ကို ပေးလှူဖြစ်ပါသလား၊ ပေးလို့ ရပါသလား” ဟု ကြောက်လန့်နေကြသော ကုန်သည်တို့က မေးကြကုန်၏။ “ပေးလှူဖြစ်ပါသည်” ဟု ဆိုသဖြင့် “ဒီလို ဖြစ်လျှင် အကျွန်ုပ်တို့ကိုလည်း သရဏဂုံနှင့် ငါးပါးသီလကို ပေးပါ” လို့ တောင်းပန်ကြကုန်၏။

သရဏဂုံသီလနှင့် ပြည့်စုံသော ကုန်သည်က ကြောက်လန့်နေကြသော ကုန်သည်တို့ကို တစ်ရာစီ တစ်ရာစီဝေးစေ၍ ခုနစ်ရာစုပြုလုပ်ပြီး တစ်ရာစု တစ်ရာစုကို တစ်ကြိမ်စီ ငါးပါးသီလပေးလေ၏။

သေဘေးကြုံလာ အားကိုးရာ

၅

ငါးပါးသီလ ခံယူကြသော ကုန်သည်ခုနစ်ရာတို့တွင် ပထမဆုံးကုန်သည် ဥတင်ရာစုသည်ခြေဖျက်မျှသော ရေ၌ရပ်တည်၍ သီလယူရ၏။ ဒုတိယကုန်သည် တစ်ရာစုသည် ချောင်းမျှသော ရေ၌ရပ်တည်၍ သီလယူရ၏။ တတိယကုန်သည် တစ်ရာစုသည် တင်ပါးမျှသော ရေ၌ ရပ်တည်၍ သီလယူရ၏။ စတုတ္ထ ကုန်သည် တစ်ရာစုသည် ချက်မျှသော ရေ၌ ရပ်တည်၍ သီလယူရ၏။ ပဉ္စမကုန်သည် တစ်ရာစုသည် သားမြတ်(နို့) မျှသော ရေ၌ ရပ်တည်၍ သီလယူရ၏။ ဆဋ္ဌမကုန်သည် တစ်ရာစုသည် လည်မျိုမျှသော ရေ၌ ရပ်တည်၍ သီလယူရ၏။ ဆတ္တမကုန်သည် တစ်ရာစုသည် ပါးစပ်ထဲသို့ ဆားငန်ရည် ဝင်စပြုလာသော အခါ၌ ရပ်တည်၍ သီလယူရ၏။

ကုန်သည်ခုနစ်ရာလုံး သီလယူပြီးကြသောအခါ သရဏဂုံ သီလနှင့်ပြည့်စုံသောသူတော်ကောင်းကောင်းကုန်သည်က “သင်တို့မှာ အခြား တစ်ပါးသော ကိုးကွယ်အားသားရာ မရှိပြီ။ သင်တို့ ဆောက်တည်ခံယူထားသော သီလကိုသာ ဆင်ခြင်နှလုံးသွင်း ကြကုန်လော့”ဟူ၍ ကြွေးကြော် အမိန့်ပေးလေ၏။ အမိန့်ပေးပြီးသည်နှင့် တပြိုင်နက် ဆဘောကြီးလည်း နစ်မြုပ်သွားလေ၏။

ကုန်သည် ခုနစ်ရာတို့သည် ဆမုဒ္ဒရာထဲ၌ သေကြေပျက်စီး ကုန်ပြီးလျှင် တာဝတိံသာ နတ်ပြည်သို့ ရောက်သွားကြလေကုန်၏။ နေရာဗိမာန်တို့ကလည်း တစ်ပေါင်းတည်း တစ်စုတည်း ဖြစ်နေကြကုန်၏။ အားလုံးသော ဗိမာန်တို့၏အလယ်၌ သီလပေးခဲ့သော သူတော်ကောင်းဆရာ၏ ယူဇနာ တစ်ရာရှိသော

၆

သဒ္ဓိသုတ္တန် တရားတော်

ရွှေဗိမာန်သည်ဖြစ်လေ၏။ ကြွင်းသောသူတို့၏ဗိမာန်မာန်တို့သည် သူတော်ကောင်းဆရာ၏ ဗိမာန်ကိုဝိုင်းရံ၍ ဖြစ်ကြလေကုန်၏။ အငယ်ဆုံးဗိမာန်သည် တစ်ဆယ့်ယူဇနာ ရှိလေ၏။

ကုန်သည်ဘဝမှ ကွယ်လွန်စုတေကြပြီး နတ်ဖြစ်လာကြသောနတ်သားတို့သည် တာဝတိံသာနတ်ပြည်၌ ဖြစ်ဆဲ ခဏမှပင် မိမိတို့ကွယ်လွန်ခဲ့ရသော လူ့ဘဝကပြုခဲ့သော ကောင်းမှုကံကို နတ်တို့၏ ရှေးဘဝကဖြစ်ခဲ့ပုံကို သိမြင်နိုင်သော အသိဉာဏ်ထူးဖြင့် ဆင်ခြင်ကြည့်ရာ သင်္ဘောပျက်စဉ်က ငါးပါးသီလပေးခဲ့သော သူတော်ကောင်းဆရာကို အမှီရကြ၍ ဤလိုနတ်စည်းစိမ်ချမ်းသာ ရကြတာကို သိကြသောကြောင့် သူတော်ကောင်းဆရာတို့၏ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့ကိုမြတ်စွာဘုရားထံသွားရောက် လျှောက်ထားဖို့ရန် တိုင်ပင်ကြလေကုန်၏။

ဤသို့ တိုင်ပင်ပြီးနောက် ညဉ့်သန်းခေါင်ကျော် အချိန်၌ တာဝတိံသာနတ်ပြည်မှ သက်ဆင်း၍ နတ်တို့၏ ကိုယ်ရောင့်အလင်းရောင်တို့ဖြင့် မြတ်စွာဘုရား ရှိတော်မူရာ ဇေတဝန်ဥယျာဉ်နှင့် ဇေတဝန်ကျောင်းတော် တစ်ခုလုံးကို တောက်ပထိန်းလင်းစေလျက် မြတ်စွာဘုရားထံမှောက်သို့ ဝင်ရောက်လာကြပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားကို ရှိသေစွာ ရှိမှီးဦးချကာ သင့်တော်သောနေရာမှာ နေကြလေကုန်၏။

မှတ်ချက်-(ဤနတ်သားတို့၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိကို စောက်ထား၍ ငါးပါးသီလလိုက အပါယ် မကျဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။)

ပထမနတ်သား လျှောက်ထားခန်း

မြင့်မြတ် မယုတ်မာပုံ

ဤ နတ်သားတို့တွင် စာစိယောက်သော နတ်သားသည် လက်အုပ်ချီကာ မြတ်စွာဘုရားကို ဤသို့ လျှောက်ထားလိုက်၏။

“သဗ္ဗိရေဝ သမာသေထ၊ သဗ္ဗိ ကုဗ္ဗေထ သန္တဝံ။
သတံ သဒ္ဓမ္မမညာယ၊ သေယျာ ဟောတိ နပပါပိယော”တိ ဟူ၍လျှောက်ထားလိုက်၏။

ဘန္တေ၊ ဘုန်းတော်ခြောက်ပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား။ သဗ္ဗိရေဝ၊ သူတော်ကောင်းတို့နှင့်သာလျှင်။ သမာသေထ၊ အတူတကွနေရ၏။ သဗ္ဗိ၊ သူတော်ကောင်းတို့နှင့်။ သန္တဝံ၊ ပေါင်းသင်းခြင်းကို။ ကုဗ္ဗေထ၊ ပြုရ၏။ သတံ၊ ဘုရားအစရှိကုန်သော သူတော်ကောင်းတို့၏။ သဒ္ဓမ္မံ၊ ငါးပါးသီလ၊ ရှစ်ပါးသီလ၊ ဆယ်ပါးသီလ၊ လေးပါးသော သတိပဋ္ဌာန်စသည် အပြားရှိသော သူတော်ကောင်းတရားကို။ အညာယ၊ သိ၍။ ဝါ၊ သိကြရသောကြောင့်။ သေယျော၊ မြင့်မြတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ပါပိယော၊ ယုတ်မာသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဝေါစ၊ ကောင်းစွာ မသွေ လျှောက်ထား လိုက်လေ၏။

သမ္ဘိသုတ္တန် တရားတော်

မြတ်စွာဘုရား ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ ဟူတမျှသည် သူတော်
ကောင်းတို့နှင့်သာ အတူတကွနေထိုင်ရာ၏။ သူတော်ကောင်း
တို့နှင့်သာ ပေါင်းသင်းခြင်းကို ပြုရာ၏။ ဤကဲ့သို့ သူတော်
ကောင်းတို့နှင့် အတူတကွ နေထိုင်ရ၊ ယူတော်ကောင်းတို့နှင့်
ပေါင်းသင်းရသည်ဖြစ်၍ သူတော်ကောင်းတရားများကိုသိကြ
ရသောကြောင့် မြင့်မြတ်ပါသည်ဘုရား၊ မယုတ်မာပါဘုရားဟု
သူ ရရှိထားသော အကျိုးကို သူ့ညီအစ်မ၊ ဖခင်မိဘသည်
အားလျော်စွာ မြတ်စွာဘုရားကို လျှောက်ထားလိုက်ပါသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ သူတော်ကောင်းနှင့်၊ ပေါင်းဖော်လင့်၊
မြတ်မြင့် မယုတ်မာ။

ဤသို့ နတ်သား လျှောက်ထားရာ၌။

၁။ သူတော်ကောင်း၊

၂။ သူတော်ကောင်းတရားတို့ သိခြင်း၊

၃။ သူတော်ကောင်းတို့နှင့် ပေါင်းသင်းခြင်း နှစ်မျိုး
တို့ကို အထူးသိသင့်ပေသည်။

သူတော်ကောင်းဖြစ်သူနှင့်မဖြစ်သူ

၁။ သူတော်ကောင်းအရာကို မြတ်စွာဘုရားမှစ၍ ငါးပါး
သီလ လုံအောင် စောင့်ထိန်းသောသူအထိ ယူရပါသည်။
သို့ဖြစ်၍ အယုတ်ဆုံးငါးပါးသီလ လုံအောင် စောင့်ထိန်း
သောသူသည်လည်း သူတော်ကောင်းမည်သည်ဖြစ်၍ ပေါင်း
သင်းထိုက်ပေသည်။ ထို့ထက်အလွန်ဖြစ်သော သီလ၊ သမာဓိ၊

ပထမနတ်သား လျှောက်ထားခန်း

၉

ပညာတို့နှင့် ပြည့်စုံသောသူများ ဖြစ်ပါမူကား ဆိုဖွယ်ရာမရှိ။
သူတော်ကောင်း မည်သည်သာ ဖြစ်သောကြောင့် ပေါင်း
သင်းထိုက်သည်သာတည်း။ ငါးပါးသီလကိုမျှ လုံ့လအောင်
မစောင့်ထိန်းနိုင်သောသူသည် သူတော်ကောင်း မဟုတ်၍
မပေါင်းသင်းထိုက်သူသာ ဖြစ်၏။

သူတော်ကောင်းတရား သိခြင်း မသိခြင်း

၂။ သူတော်ကောင်းတရားကို သိခြင်း၌ သူတော်ကောင်း
တရားအရ ငါးပါးသီလ၊ ရှစ်ပါးသီလ၊ ဆယ်ပါးသီလ၊
သတိပဋ္ဌာန်၊ သမ္မပ္ပဓာန်တရား စသော ဗောဓိပက္ခိယတရား
အားလုံးကို ယူရပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ အယုတ်ဆုံး ငါးပါးသီလ
သိက္ခာပုဒ်အသီးသီးတို့၏ အကျိုးအပြစ် အဓိပ္ပာယ်တို့ကိုသိခြင်း
သည်လည်း သူတော်ကောင်းတရားကို သိသည်မည်၏။ ထိုထက်
အလွန် ရှစ်ပါးသီလ၊ ဆယ်ပါးသီလ၊ သတိပဋ္ဌာန်၊ သမ္မပ္ပဓာန်
စသော တရားတို့ကို သိပါမူကား ဆိုဖွယ်ရာမရှိ။ သူတော်
ကောင်းတရားကို သိသည် မည်သည်သာတည်း။ ငါးပါးသီလ
သိက္ခာပုဒ် အသီးသီးတို့၏ အဓိပ္ပာယ်တို့ကိုပင် မသိပါမူကား
သူတော်ကောင်းတရားကို မသိသည်သာ မည်၏။

သဒ္ဓမ္မန္တိ ပဉ္စသီလ ဒသသီလ စတုသတိပဋ္ဌာနာဒိဘေဒိ
သဒ္ဓမ္မံ။ ဣမ ပန ပဉ္စသီလံ အဓိပ္ပေတံ။

(သံ-ဠ၊ ၁၊ ၅၃)

သဒ္ဓိသုတ္တန် တရားတော်

ဤ အဋ္ဌကထာဖြင့် သဒ္ဓမ္မံအရ သူတော်ကောင်းတရားကို ငါးငါးသီလ၊ ဆယ်ပါးသီလ၊ လေးပါးသော သတိပဋ္ဌာန် စသည် အပြားရှိသောတရားတို့ကို ယူရမည်ဟုပြု၏။ အယုတ်ဆိုး ငါးပါးသီလမှစ၍ ယူရမည်ကိုပြသည်။ ဤသဒ္ဓိသုတ်၌ သဒ္ဓမ္မံ အရ သူတော်ကောင်းတရားကို ငါးပါးသီလကို ယူရမည်ဟူ၍ အထူးပြသည်။ ဤ အဋ္ဌကထာစကားကို ထောက်၍ ငါးပါး သီလကို သိသည်မှစ၍ သူတော်ကောင်းတရားကို သိသည်ဟု ဆိုရပေမည်။ ဤအဋ္ဌကထာစကားကို ထောက်၍ပင် ငါးပါး သီလလုံအောင် စောင့်ထိန်းသူကိုလည်း သူတော်ကောင်းဟု သိရပေသည်။

သီလအကျိုး ငါးပါး

ငါးပါးသီလမှစ၍ သီလကို လုံအောင် စောင့်ထိန်းသော သူတော်ကောင်းသည်-

- ၁။ ပစ္စည်းဥစ္စာ ရလွယ် ပေါများခြင်း၊
- ၂။ ကောင်းသော ဂုဏ်သတင်းတို့ဖြင့် ကျော်စောခြင်း။
- ၃။ ပရိသတ်အမျိုးမျိုးသို့ ချဉ်းကပ် ဝင်ရောက် ဆက်ဆံ ရသောအခါ မျက်နှာမငယ်ခြင်း၊
- ၄။ သေခါနီးမှာ ကောင်းသော အာရုံတို့ကို တွေ့ မြင်ရ၍ မတွေ့မဝေ သေရခြင်း၊

ပထမနတ်သား လျှောက်ထားခန်း

၁၁

၅။ သေပြီးသောအခါ နတ်ပြည်သို့ ရောက်ရခြင်း တည်းဟူသော အကျိုးငါးပါးကို ရရှိနိုင်ပေသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ပစ္စည်းရလွယ်၊ ဂုဏ်ကောင်းကြွယ်၍၊ မငယ်မျက်နှာ၊ မတွေ့ကာသေ၊ ရောက်လေနတ်ရွာ၊ ဤငါးဖြာ၊ မှန်စွာသီလ အကျိုးတည်း။

သူတော်ကောင်းနှင့် ပေါင်းသင်းခြင်း နှစ်မျိုး

သူတော်ကောင်းနှင့် ပေါင်းသင်းရမည် ဟူရာ၌ ပေါင်းရမည့် သူတော်ကောင်း ပုဂ္ဂိုလ်များမှာ ဘုရား၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓ၊ နှင့် ဘုရား၏တပည့်တို့ ဖြစ်ကြပါသည်။ ယင်းပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့် ပေါင်းသင်းရာမှာလည်း ကောင်းကျိုးဖြစ်ထွန်းရေး တရားထူးတရားမြတ် ရရှိရေးတို့ကို ရည်ရွယ်၍ (ကလျာဏမိတ္တ) မိတ်ဆွေကောင်း အဖြစ်ဖြင့်သာ ပေါင်းသင်းရမည်။ ချစ်ခင်တပ်မက်နှစ်သက်သော တဏှာနှင့် ပေါင်းသင်းခြင်းမျိုးတို့ကို ဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်နှင့်မျှ မပြုလုပ်အပ်သည်သာတည်း။

သန္တဝန္တိ မိတ္တသန္တဝံ၊ တဏှာသန္တဝေါ ပန နကေနစိသဒ္ဓိံ၊ ကာတဗျော၊ မိတ္တသန္တဝေါ ဗုဒ္ဓ ပစ္စေကဗုဒ္ဓ၊ ဗုဒ္ဓသာဝကေဟိ သဟ ကာတဗျော။

(သံ-ဋ္ဌ၊ ၁၊ ၅၃)

ဤ အဋ္ဌကထာဖြင့် တရားရရေးအတွက် မိတ်ဆွေအဖြစ် ဖြင့်သာ ပေါင်းသင်းရမည်။ တဏှာဖြင့် ပေါင်းသင်းခြင်းကို

အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်နှင့်မျှ မပြုလုပ်အပ် မပြုလုပ်ရဟူ၍ ပြသည်။
 မိတ်ဆွေအဖြစ်ဖြင့် ပေါင်းသင်းရာမှာလည်း ဘုရားပစ္စေကဗုဒ္ဓါ
 ဘုရား၏ တပည့်တို့နှင့် ပေါင်းသင်းခြင်းကို ပြအပ်၏ ဟူ၍
 ပြသည်။ ဤ အဋ္ဌကထာစကားကို ထောက်၍ တရား ရရေး
 အတွက် မိတ်ဆွေဖြစ်သာ ပေါင်းသင်းသင့်သည်။ ကဏ္ဍာ
 ချစ်ဖြင့် မပေါင်းသင်းသင့်ဟူ၍ သူတော်ကောင်းနှင့် ပေါင်း
 သင်းမှုကို သိရပေသည်။

မြင့်မြတ်နှင့် မယုတ်ညံ့

သူတော်ကောင်းနှင့် ပေါင်းသင်းရခြင်းကြောင့် မြင့်မြတ်၏
 ဟူသည် လောကနှင့်ဓမ္မ၊ ယခု မျက်မှောက်ဘဝနှင့် နောင်
 သံသရာဘဝမှာ တိုးတက်ကြီးပွား လာရခြင်းကို ဆိုလိုပါ
 သည်။ မယုတ်မာ ဟူသည်မှာလည်း လောကနှင့်ဓမ္မ၊ ယခု
 မျက်မှောက်ဘဝနှင့် နောင်သံသရာဘဝတို့မှာ တစ်စုံတစ်ခု၌မျှ
 ယုတ်ညံ့ခြင်းမရှိသည်ကို ဆိုလိုပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ လောကနှင့်
 ဓမ္မ၊ ယခုမျက်မှောက်ဘဝနှင့် နောင်သံသရာဘဝတို့မှာ မြင့်မြတ်
 တိုးတက်ကြီးပွားခြင်း၊ အရာရာတို့၌ မနိမ့်ကျခြင်း၊ မယုတ်ညံ့
 ခြင်းတို့ကို အလိုရှိကြသော အမျိုးကောင်းသား၊ အမျိုး
 ကောင်းသမီးတို့သည် ပညာရှိ သူတော်ကောင်းနှင့် ပေါင်း
 သင်းနေထိုင်ဖို့ အလူးသတိပြုသင့်ကြပေသည်။

ဤနေရာ၌ သူတော်ကောင်းနှင့် သူယုတ်မာတို့ကိုခွဲခြားသိဖို့
 လိုလာပါသည်။ ဥပရိပဏ္ဏာသပါဠိတော် ဗာလပဏ္ဍိတသုတ်
 (၂၈၁) (၂၈၀)တို့၌ ဟောကြားဖော်ပြထားသော မညာရှိ

သူတော်ကောင်းနှင့် လူမိုက် လူယုတ်မာတို့၏ လက္ခဏာတို့ဖြင့်
သူတော်ကောင်းနှင့် သူယုတ်မာတို့ကို ခွဲခြားသိနိုင်ပါသည်။

သူယုတ်မာ လက္ခဏာ

ဣဓ အိက္ခမေ ဗာလော ဒုစိန္တိတ စိန္တိစ ဟောတိ
ဒုဗ္ဘိသိတဘာသီစ ဒုက္ကဋ္ဌ ကမ္မကာရီစ။

(ဥပရိပဏ္ဏာသ-၂၀၁)

ရဟန်းတို့၍လောက၌ လူမိုက်သည်စိတ်ဖြင့်လည်းမကောင်း
တာကိုပင် ကြံစည်သည်။ နှုတ်ဖြင့်လည်း မကောင်းတာကိုပင်
ပြောသည်။ ကိုယ်ဖြင့်လည်း မကောင်းတာကိုပင် ပြုလုပ်သည်။
ဤလက္ခဏာသုံးပါးသည် လူမိုက် သူယုတ်မာဟု သိနိုင်ကြောင်း
လက္ခဏာသုံးပါး ဖြစ်၏ဟူ၍ ဟောကြားတော်မူ၏။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ကိုယ်ပြုနှုတ်ပြော၊ စိတ်မနောပါ၊ မကောင်း
ကြံပြု၊ သူယုတ်ဟု၊ မှတ်ရှုသိဖွယ်ရာ။

စိတ်ဖြင့်မကောင်းတာကြံစည်ခြင်းဟူသည် သူတစ်ပါးစည်း
စိမ့်ဥစ္စာများကို ကိုယ့်စည်းစိမ့်ဥစ္စာများဖြစ်အောင် မတရား
သောနည်းဖြင့်ယူဖို့ရာ ကြံစည်ခြင်း၊ သူတစ်ပါးတို့ကို သတ်ဖို့
ညှဉ်းဆဲဖို့ရာ ကြံစည်ခြင်း၊ ကောင်းမှုကံ မကောင်းမှုကံနှင့်
ကောင်းကျိုး မကောင်းကျိုးတို့ကို မရှိဟူ၍ မှားယွင်းစွာ
ကြံစည်ခြင်းများ ဖြစ်ပေသည်။

၁၄

သဒ္ဓိသုတ္တန် တရားတော်

နှုတ်ဖြင့် မကောင်းဘာပြောခြင်းဟူသည် စိမ်ပြောခြင်း၊
 ကုန်းတိုက်ခြင်း၊ ဆဲဆိုတိုင်းထွာ ကြမ်းတမ်းစွာ ပြောဆိုခြင်း၊
 အကျိုးမမျှား အဖျင်းစကားတို့ကို ပြောခြင်းများဖြစ်သည်။
 ကိုယ်ဖြင့် မနုကောင်းတာ ပြုလုပ်ခြင်းဟူသည် သူတစ်ပါး
 အသက်ကိုသတ်ခြင်း၊ သူတစ်ပါးပစ္စည်းဥစ္စာကိုခိုးခြင်း၊ သူ
 တစ်ပါးသားမယား သားသမီးတို့ကို လွန်ကျူးဖျက်ဆီးခြင်း
 များ ဖြစ်သည်။

သူတော်ကောင်း လက္ခဏာ

ဣဒ ဘိက္ခဝေ ပဏ္ဍိတော သုဝိန္နိတ စိန္တိစ ဟောတိ
 သုဘာသိတ ဘာသိစ သုကတကမ္မကာရီစ။
 (ဥပရိပဏ္ဏာသ-၂၀၈)

ရဟန်းတို့ ဤလောက၌ ပညာရှိ သူတော်ကောင်းသည်
 စိတ်ဖြင့်လည်း ကောင်းတာကိုပင်ကြံစည်သည်၊ နှုတ်ဖြင့်လည်း
 ကောင်းတာကိုပင်ပြောဆိုသည်၊ ကိုယ်ဖြင့်လည်း ကောင်းတာ
 ကိုပင်ပြုလုပ်သည်။ ဤလက္ခဏာသုံးပါးသည် ပညာရှိသူတော်
 ကောင်းဟု သိနိုင်ကြောင်း လက္ခဏာသုံးပါး ဖြစ်၏ဟူ၍
 ဟောကြားတော်မူ၏။

ဆောင်ပုဒ် ။ ကိုယ်ပြုနှုတ်ပြော၊ စိတ်မနှောင့်၊ ကောင်း
 တာကြံပြု၊ သူမြတ်ဟု၊ မှတ်ရှုသိဖွယ်ရာ။

စိတ်ဖြင့် ကောင်းတာကို ကြံစည်သည်ဟူသည် သူတစ်ပါး
 စည်းစိမ်ဥစ္စာကို ကိုယ့်စည်းစိမ်ဥစ္စာဖြစ်အောင် မတရားသော

ပထမနတ်သား လျှောက်ထားခန်း

၁၅

နည်းဖြင့် ယူဖို့ရာ ကြံစည်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၍၊ သူတစ်ပါးကို သတ်ဖို့ညှဉ်းဆဲဖို့ ကြံစည်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၍၊ ကောင်းမှုကံ မကောင်းမှုကံနှင့် ကောင်းကျိုးမကောင်းကျိုး မရှိဟူ၍ မှားယွင်းစွာကြံစည်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၍၊ မိမိလည်းအကျိုးရှိ၊ သူတစ်ပါးလည်း အကျိုးရှိ၊ ယခုမျက်မှောက်ဘဝလည်း အကျိုးရှိ၊ နောင်သံသရာဘဝများမှာလည်း အကျိုးရှိတာကို ကြံစည်ခြင်းများ ဖြစ်ပေသည်။

နှုတ်ဖြင့်ကောင်းတာကိုပြောသည်ဟူသည် လိမ်ပြောခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၍၊ ကုန်းတိုက်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၍၊ ကြမ်းတမ်းစွာ ပြောဆိုခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၍၊ အကျိုးမများ အဖျင်းစကား ဆိုကိုပြောဆိုခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၍၊ မိမိသူတစ်ပါးတို့ ယခုမျက်မှောက်ဘဝ နောင်သံသရာဘဝများမှာ အကျိုးရှိနိုင်သော စကားတို့ကို ပြောဆိုခြင်းပင်ဖြစ်သည်။

ဤနေရာ၌ ကောင်းသောစကားကို ပြောဆိုခြင်း ဟူသည် အင်္ဂုတ္တိုရ် ဝါစာသုတ် (၂၁၃) ၌ ဟောကြားအပ်သော စကားကောင်း အင်္ဂါငါးပါးနှင့် ပြည့်စုံအောင်ပြောဆိုခြင်း မျိုး ဖြစ်ပေသည်။

စကားကောင်းအင်္ဂါ ငါးပါး

- ၁။ အချိန်ကာလ အားလျော်စွာ ပြောဆိုခြင်း။
- ၂။ မှန်ကန်သော စကားကို ပြောဆိုခြင်း။
- ၃။ သိမ်မွေ့သော စကားကို ပြောဆိုခြင်း။
- ၄။ အကျိုးစီးပွားနှင့် စပ်သော စကားကို ပြောဆိုခြင်း။

၁၆

သမ္ဘိသုတ္တန် တရားတော်

၅။ မေတ္တာစိတ်ဖြင့် ပြောဆိုခြင်းဟူသော အင်္ဂါငါးပါး
နှင့် ပြည့်စုံအောင် ပြောဆိုသောသူသည် စကား
ကောင်းကို ပြောဆိုတတ်သောသူ ခန့်၏။ စကား
အရာ ပညာရှိ သူတော်ကောင်း မည်၏။

ဆောင်ပုဒ်။ ။အခါမှန်ကန်၊ သိမ်မွေ့ပြန်ရာ၊ ကျိုးမေတ္တာ၊
ငါးဖြူကောင်းစကား။

ကိုယ်ဖြင့် ကောင်းတာကို ပြုလုပ်သည်ဟူသည်

သူတစ်ပါးအသက်ကို သတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၍၊ သူတစ်
ပါးပစ္စည်းဥစ္စာကိုခိုးယူခြင်းမှရှောင်ကြဉ်၍၊ သူတစ်ပါးသား
မှယား သားသမီးတို့ကိုလွန်ကျူး ဖျက်ဆီးခြင်းမှရှောင်ကြဉ်၍
မိမိ သူတစ်ပါးတို့ ယခုမျက်မှောက်ဘဝ နောင်သံသရာဘဝ
များမှာ အကျိုးရှိနိုင်သော အလုပ်တို့ကို ပြုလုပ်ခြင်းပင် ဖြစ်
သည်။

သူယုတ် သူမြတ် သိခက်တတ်

သူယုတ်မာလက္ခဏာနှင့် သူတော်ကောင်း၏ လက္ခဏာတို့ကို
သိထားကြသြားသော်လည်း သူယုတ်မာနှင့် သူတော်ကောင်း
တို့ကို အမြန်ခွဲခြား၍ သိနိုင်ဖို့ရာမှာလည်း သိပ်မလွယ်လှပေ။
ခဲယဉ်းပေသည်။ အသွင်အပြင် အမူအရာများက ဖုံးအုပ်နေ
တတ်ပါသည်။ သူယုတ်မာသည်သူတော်ကောင်း၏ အသွင်ဖြင့်
ဖုံးအုပ် ထားတတ်ပါသည်။

ပထမနတ်လား လျှောက်ထားခန်း

၁၇

ဤကဲ့သို့ သူတော်ကောင်း၏အသွင်ဖြင့် ဖုံးအုပ်ထားသော
ကြောင့် သူယုတ်မာပဲလို့ သိမှီရာအလွန်ကောင်း၏။ အတော်အတန်
အသိဉာဏ်ဖြည့်ဝတဲ့ စီးပွားရေးနယ်တွင် အထက်တန်းကျ၍
တန်ဖိုးကြီးမားသော ပစ္စည်းများကို အရောင်းအဝယ် ပြုလုပ်
နေကြသော ကုန်သည်ကြီး ပွဲစားကြီးများမင် အလိမ်ခံရ၍
နစ်နာဆုံးရှုံးခြင်း ဖြစ်ကြရပေသည်။ သူယုတ်မာ လူလိမ်၏
အဖြစ်ကိုသိနိုင်ဖို့ရာမလွယ်လို့ပင် ဖြစ်ကြရပေသည်။ အမှီတောင်
ရေးစသော လူမုရားရာတို့၌လဲ သူယုတ်မာနဲ့ သူတော်ကောင်း
ကို မခွဲခြားနိုင်ကြ၍ ပျက်စီးနစ်နာ ဆုံးရှုံးရခြင်းများစွာ
လည်း များစွာရှိကြပေလိမ့်မည်။

သူယုတ်မာကို သူတော်ကောင်းထင်ပြီး ယုံကြည်ပေါင်း
ဆင်းမိ၍ နစ်နာဆုံးရှုံးမှုများ ဖြစ်ကြရသည်မှာလဲ ယခုခေတ်
ယခုအခါ၌သာ မဟုတ်၊ ရှေးခေတ် ရှေးအခါကလဲ အများ
အပြားပင်ရှိခဲ့ပေသည်။ မြန်မာလူမျိုးတို့၏ အားနာတတ်ခြင်း၊
ယုံကြည်လွယ်တတ်ခြင်းတို့သည် သူယုတ်မာတို့အတွက် အခွင့်
ကောင်းတစ်ခုပင် ဖြစ်ပေသည်။

ဘုရားပေးအပ်- လူကဲခတ်

ထို့ ကြောင့် လူတစ်ယောက်ကို လွယ်လွယ်နဲ့ မယုံကြည်မိဖို့၊
သူတော်ကောင်းပဲ သူယုတ်မာပဲလို့ သိနိုင်ဖို့ရာ....

- ၁။ အတူတကွလဲ နေမှု။
- ၂။ အချိန်ကြာကြာလဲ နေမှု။

၁၈

သဒ္ဓိသုတ္တန် တရားတော်

၃။ သူယုတ်မာ လေလော သူစောင့်ကောင်း လေလော
ဟူ၍လဲ နှလုံးသွင်းမှ။

၄။ စုံစမ်းဆုံးဖြတ်တတ်သော ဉာဏ်ပညာမဲ့ ရှိမှ သိနိုင်
သည့်ဟု သံသယပါငြိတော် (ဆ-၁၊ ၇၈)၌ မြတ်စွာ
ဘုရား ဟောကြားထားပါသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ အတူနေကြား ဆင်ခြင်ပါ၊ ဉာဏ်ပညာဖြင့်
ကြည့်၊
သူယုတ် သူမြတ်၊ ယင်းနှစ်ရပ်၊ တပ်အပ်
သေချာစွာ။

ပေါင်းသင့်သူ မပေါင်းသင့်သူ

၁။ ကိုယ့်ထက် သာလွန်သော သူကို အလေးဂရုပြု၍
ပေါင်းသင်းရမည်။

၂။ ကိုယ်နှင့်တန်းတူသော သူကိုလည်း ပေါင်းသင်းရမည်။

၃။ ကိုယ်နှင့်တန်းတူသောသူကို မရရှိနိုင်လျှင် တစ်ယောက်
တည်းသာ နေရမည်။

၄။ ကိုယ့်အောက် ယုတ်နိမ့် ယုတ်ညံ့သောသူကို အဘယ်
သောအခါမျှ မပေါင်းသင်းအပ်၊ ရှောင်ကြဉ်ရမည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ မြတ်ကြတူကြ၊ ဤနှစ်ဝ၊ မုချပေါင်းရမည်။
ယုတ်သူကိုကား၊ ဝေးစွာထား၊ ရှောင်ရှား
သင့်ပေသည်။

ပထမနတ်သား လျှောက်ထားခန်း

၁၉

၁။ ကိုယ် ထက်သာလွန်သောသူကို အလေးဂရုပြု၍ ပေါင်းသင်းရမည်ဟူသည့် မိမိထက် ကိုယ်နိမ့်နတ်ကို စောင့်စည်းခြင်း သိလေ၊ စိတ်ကို တည်ငြိမ်အောင် ထိန်းသိမ်းစောင့်စည်းခြင်း သမာဓိ၊ စိတ်ကို ယဉ်ကျေးအောင် ဆုံးမခြင်း ပညာအားဖြင့် ကိုယ်ထက် သာလွန်သောသူကို အလေးဂရုပြု၍ ပေါင်းသင်းရမည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။ ကိုယ်ထက် ပစ္စည်းဥစ္စာ အားဖြင့် သာလွန်ပေ များသောသူကို အလေးဂရုပြု၍ ပေါင်းသင်းရမည်ဟု မဆိုလို။

ကိုယ်ထက် ပစ္စည်းဥစ္စာကြွယ်ဝချမ်းသာသူတိုင်းလည်း သိလေ၊ ရှိချင်မှ ရှိသည်၊ သမာဓိ ရှိချင်မှရှိသည်၊ ပညာရှိချင်မှ ရှိသည်ကို သတိပြုသင့်လှပေသည်။ ပစ္စည်းဥစ္စာမင် ရှိငြားသော်လည်း သိလေ၊ သမာဓိ၊ ပညာမရှိသောသူကို ပေါင်းသင်းအပ်သည့်သားတည်း။

၂။ ကိုယ်နှင့်တန်းတူသူကို ပေါင်းသင်းရမည် ဟူသည့်မှာလည်း မိမိနှင့် ကိုယ်နတ်ကို စောင့်စည်းခြင်းသိလေ၊ စိတ်ကို တည်ငြိမ်အောင် ထိန်းသိမ်းစောင့်စည်းခြင်း သမာဓိ၊ စိတ်ကို ဆုံးမခြင်း ပညာအားဖြင့်တူသောသူကို ပေါင်းသင်းရမည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။ ပစ္စည်းဥစ္စာအားဖြင့် တန်းတူသူကို ပေါင်းသင်းရမည်ဟု မဆိုလိုပါ။

၃။ ကိုယ်နှင့် တန်းတူသူကိုမရ၍ ကိုယ့်အောက် ယုတ်နိမ့်သောသူကို ပေါင်းသင်းမိစေရ သူသည် ယခု မျက်မှောက်သို့နှင့် နောင်သိသရာ ဘဝများအတွက်ပါ အောက်တက်မှ

ဆုတ်ယုတ် နိမ့်ကျသွားနိုင်သည့် ဖြစ်သောကြောင့် ကိုယ်နှင့်
တန်းတူသူကို မရနိုင်ခဲ့သော် တစ်ယောက်တည်းသာနေရမည့်
ဟု ဖြတ်စွာတရား ဟောကြားတော်မူခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

၄။ ကိုယ့်အောက် ယုတ်နိမ့် ယုတ်ညံ့သောသူကို အဘယ်
သောအခါမျှ မပေါင်းသင်းအပ်ဟူသည့် ကိုယ့်အောက် သီလ
သမာဓိ၊ ဗညာအားဖြင့် ယုတ်နိမ့်သောသူကို မပေါင်းသင်း
အပ်ဟု ဆိုလိုပါသည်။ ဗစ္စည်းဥစ္စာအားဖြင့် နည်းပါးယုတ်နိမ့်
သူတို့ မပေါင်းသင်းအပ်ဟု မဆိုလိုပါ။

ကိုယ့်အောက် ယုတ်နိမ့်သူကို သနားခြင်းကို အကြောင်း
ပြု၍ သူသည် ငါ့ကိုအမိရသည်ရှိသော် သီလစသော ကုသိုလ်
တရားတွေ တိုးပွားလတ္တံ့ ဟု နှလုံးအင်းလျက် သူ့ဆံ့မု တစ်စုံ
တစ်ခုရှိမှုကိုမမျှော်လင့်ဘဲ ကယ်တင်ရပေသည်။ ကယ်တင်ခြင်း
၄၁ မစုမ်းနိုင်လျှင် စေးဝေးကသာ ရှောင်ကြဉ်ရမည်။

(ဓမ္မပဒ-ဋ္ဌ၊ ၁၊ ၂၉၆) (အ-၁၁၂၂)

တစ်နည်း ပေါင်းသင့်သူ မပေါင်းသင့်သူ

အကြင်သူတစ်ယောက်သည် မိမိကို ယုံမှားသိသယ မရှိ။
ယုံကြည်စိတ်ချ၍ အကျွမ်းတဝင်ရှိ၏။ မိမိက သူ့ အပေါ် အကျွမ်း
တဝင် ရှိမှုကိုလည်း နှစ်သက်၏။ မိမိက အကျွမ်းတဝင် ပြော
ဆိုသောစကားကိုလည်း နားထောင်လို၏။ မိမိက အပြုမှား
အပြောမှားရှိသည်ကိုလည်း သည်းခံတတ်၏။ ကိုယ်ဖြင့်လည်း
မကောင်းတာကို မပြုလုပ်တတ်။ နှုတ်ဖြင့်လည်း မကောင်းတတ်

ပထမနတ်သား လျှောက်ထားခန်း

၂၁

စကားကို မပြောတတ်။ စိတ်ဖြင့်လည်း မကောင်းတာကို
မကြံစည်တတ်။ ထိုသူကို သားအမိ၊ သားအဖ အရင်းကိုဆို
မှီဝဲဆည်းကပ် မပေါင်းသင်းအပ်၏။

(ဇာတက-ဌာ ၃။ ၁၃၆)

အဆင်ပုဒ်။ ။ကျွမ်းဝင်နှစ်သက်၊ နားထောင်လျက်၊ မှား
ချက် သည်းခံသည်။

ကိုယ်နှုတ်စိတ်ပါ၊ မကောင်းတာ၊ သယ်ခါ
မပြုပြီ။

ထိုသူကိုလဲ၊ မလိုပဲ၊ အမြဲမပေါင်းသင့်သည်။

အကြင်သူတစ်ယောက်သည် နန္ဒင်းမှန်တို့ဖြင့် ဖျော်ထား
သော ဆိုးရည်ကဲ့သို့ မခိုဝီမြဲသေစိတ်ရှိ၏။ မျောက်ကဲ့သို့ အဝ
တစ်မျိုး အဝတစ်မျိုး လျင်မြန်သေစိတ်ရှိ၏။ ခဏခြင်း ချစ်
တတ်၏။ ခဏခြင်းမှန်းတတ်၏။ ထိုသူကို ဇဗ္ဗုဒိပ်ပြင် တစ်ကျွန်း
လုံး၌ ထိုသူမှတစ်ပါး အခြားလူမရှိသော်လည်း မမှီဝဲမဆည်း
ကပ် မပေါင်းသင်းအပ်သည်သာတည်း။

(ဇာတက-၃။ ၁၃၆)

အဆင်ပုဒ်။ ။နန္ဒင်းဆိုးဝေ၊ မျောက်စိတ်နေ၊ ချစ်လေမှန်း
တတ်သည်။

စိတ်မတည်ငြား၊ ထိုသူအား၊ ရှောင်ရှား
ဆင့်ပေးသည်။

၂၂

သဒ္ဓိယုတ္တန် တရားတော်

ပညာရှိပေါင်းသင်း မြင်မြတ်ခြင်း

အကြင်ပညာရှိ ဗုဒ္ဓိလိတစ်ယောက်သည် အပြစ်ကို ထုတ်
ပေါ်ပြု၍ နှိပ်ကွပ်ဆုံးမလေ့ရှိ၏။ ထို ပညာရှိသူတော်ကောင်း
ကို တွေ့မြင်ရသောသူသည် ပစ္စည်းဥစ္စာ ရှားပါးနှမ်းပါးနေသူ
ကိုသနားသဖြင့် ရွှေအိုးဖြူပုံနှံအားရာအရပ်သို့ ခေါ်ဆောင်၍
ရွှေအိုးကို ညှန်ဖြုတ်ပေးသောသူကဲ့သို့ မှီဝဲဆည်းကပ် ပေါင်းသင်း
အပ်၏။ ထိုသို့အပြစ်ကိုပြု၍ ဆုံးမတော်သောသူတော်ကောင်းကို
မှီဝဲဆည်းကပ် ပေါင်းသင်းရသောသူသည် ယုတ်ညံ့ခြင်းမရှိ၊
မြင်မြတ်ခြင်းသာ ဖြစ်သည်။

(ဓမ္မပဒ-ဝါသက ၇၆)

ဆောင်ပုဒ်။

။အပြစ်ပြုလျက် ဆုံးမချက်၊ နှစ်သက်စိယူသည်။
ရွှေအိုးပေးလာပုံပမာ၊ များစွာနှစ်သက်သည်။
ပညာရှိသူ၊ ပေါင်းသင်းမှု၊ ဤလူမြင်မြတ်သည်။

အခါတစ်ပါး မြတ်စွာဘုရားသည် သာဝတ္ထိပြည် ဇေတဝန်
ကျောင်းတော်၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူ၏။ ထိုအခါ အလွန်
ဆင်းရဲနှမ်းပါး၍ ခိုကိုးရာမဲ့ဖြစ်နေသော ရာဇပုတ္တဃးကြီးသည်
မြတ်စွာဘုရား သီတင်းသုံးတော်မူရာ ဇေတဝန်ကျောင်းတော်
သို့ လာ၍ မြက်သစ်ပင်တို့ကို သုတ်သင်ရှင်းလင်းခြင်း၊ ရေခပ်
ခြင်း၊ တံမြက်လှည်းခြင်း စသော သံဃာ့ဝေဖျာစစ်ဖျားကို
ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်လျက် ကျောင်းအိမ်ကျောင်းစား အမြစ်ပြင်
မိမိကပ်ရပ်၍ နေထိုင်လေ၏။

ပထမနတ်သား လျှောက်ထားခန်း

၂၃

ရဟန်းတော်တို့သည် ဆင်းရဲသောရာဇပုဏ္ဏားကြီးကို ဆွမ်း
ကျွန်း ဟင်းကျွန်း စားသောက်ပုတ်ရာတို့ကို ပေး၍ ထောက်ပံ့
ကြကုန်၏။ ရာဇပုဏ္ဏားကြီးကို တစ်ပါးသော ရဟန်းကမူ
ရဟန်းပြုပေးခြင်းငှာ အလိမ္မာကြကုန်၊ ရာဇပုဏ္ဏားကြီးသည်
အလွန်ပင် ရဟန်းဝတ်ချင်၏။ ရဟန်း မဝတ်ရသောကြောင့်
ပိန်ချိုးလျက် ရှိ၏။

တစ်နေ့သ၌ မြတ်စွာဘုရားသည် နိဂဏ်စောစောလောကကို
ကြည့်ရှုတော်မူသည်ရှိသော် ဆင်းရဲသား ရာဇပုဏ္ဏားကြီးသည်
လျှင်မြန်စွာ ရဟန္တာဖြစ်နိုင်အည်ကို မြင်တော်မူသောကြောင့်
ကျောင်းစဉ် လှည့်လည်၍ ကြည့်ရှုတော်မူသကဲ့သို့ ရာဇပုဏ္ဏား
ကြီးအနီးသို့ ကြွတော်မူကာ 'ရာဇပုဏ္ဏားကြီး အာတွေလုပ်နေ
သနည်း' ဟု မေးတော်မူ၏။

မြတ်စွာဘုရား ရဟန်းတော်တို့၏ ဝတ်ကြီးဝတ်ငယ်တို့ကို
ဆောင်ရွက်နေပါသည်ဘုရား ဟု လျှောက်ထားလေ၏။ ရဟန်း
တော်တို့၏ထံမှ ထောက်ပံ့ ခိုးမြင်ခြင်းကို ရမပါသလားဟု
မေးတော်မူပြန်၏။ မှန်လှပါဘုရား... အစာ အာဟာရမျှားကို
ပေးကြ ထောက်ပံ့ကြပါသည်ဘုရား၊ တစ်ညတော်ကို ရဟန်း
မပြုပေးလျှင်ကြပါဘုရားဟု လျှောက်ထားလေ၏။

(ဓမ္မပဒ၊ ဇ္ဇ၊ ၁-၃၄၆)

မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတော်တို့ကို စည်းဝေးစေ၍
'ချစ်သားရဟန်းတို့ ရှေးအခါက ရာဇပုဏ္ဏားကြီးသည် ဆင်တို့
အပေါ်ပြုခဲ့ဖူးသော ကျေးဇူး ရှိပါ၏လော' ဟု ရာဇပုဏ္ဏား

ကြီး၏ ကျေးဇူးကို မေးတော်မူရာ အရှင်သာရိပုတ္တရာက
မြတ်စွာဘုရား တပည့်တော်အပေါ်၌ ရာဇပုဏ္ဏားကြီးပြုထား
သော ကျေးဇူးရှိပါသည်တရား တပည့်တော် ရာဇဂြိုဟ်ပြည်၌
ဆွမ်းခံလှည့်လည်စဉ်က ဆွမ်းတစ်ငွန်း လောင်းလှူဖူးပါသည်
ဘုရား ဟု လျှောက်ထားလေ၏။

ချစ်သား သာရိပုတ္တရာ၊ ရာဇပုဏ္ဏားကြီး၏ ကျေးဇူး
သဒ္ဓိမှာရှိခဲ့ဖူးလျှင် ရာဇပုဏ္ဏားကြီးကို ရဟန်းပြုပေးသင့်သည်
မဟုတ်လော့ဟု မိန့်တော်မူပြန်ရာ အရှင်သာရိပုတ္တရာသည်
ရာဇပုဏ္ဏားကြီးကို ရဟန်းပြုပေးလိုက်၏။ ရာဇပုဏ္ဏားကြီးသည်
သိက္ခာဝါ ယော်သည်ဖြစ်၍ အစွန်အဖျား နေရာကိုသာ ရရှိ
ဆင်းရဲ၏။ သို့ဖြစ်၍ အရှင်သာရိပုတ္တရာသည် ရာဇရဟန်းကြီးကို
ခေါ်၍ စရိုးထွက်တော်မူလေ၏။

အရှင်သာရိပုတ္တရာသည် အစဉ်မပြတ် ရာဇရဟန်းကြီးကို
ဤအမှုကိုပြုအပ်၏။ ဤအမှုကို မပြုအပ်ဟု အမြစ်ကိုဖြတ် ဆုံးမ
တော်မူသည်ရှိသော် ရာဇရဟန်းကြီးသည် ဆုံးမရလွယ်ကူပြီး
ရှိရှိသေသေ လိုက်နာလျက်ရှိ၏။ ဤကဲ့သို့ ပြောဆိုဆုံးမရ
လွယ်ကူပြီး ပြောဆိုဆုံးမသည်အတိုင်း ကျင့်ကြံ အားထုတ်
သောကြောင့် ဆုံးရှက်မြင့်သာ ရဟန္တာဖြစ်သွားလေ၏။

အရှင်သာရိပုတ္တရာသည် ရာဇရဟန်းကြီးကိုခေါ်၍ မြတ်စွာ
ဘုရားထံ ပြန်ကြွသွားလေ၏။ မြတ်စွာဘုရားက ချစ်သား
သာရိပုတ္တရာ သင်၏တပည့် ရာဇရဟန်းကြီးသည် ပြောဆိုဆုံးမ
ရလွယ်ပါရှိလားဟု မေးတော်မူ၏။ မြတ်စွာဘုရား.... ရာဇ

ပထမနတ်သား လျှောက်ထားခန်း

၂၅

ရဟန်းကြီးသည် အလွန်ပင် ပြောဆိုဆုံးမ၍ လွယ်ကူပါသည်။
ဘုရား၊ တစ်စုံတစ်ခုသော အပြစ်ကြောင့် ဆိုဆုံးမသည့်ရှိသော
တစ်ရံတစ်ပါးမျှ အမျက်ဒေါသ ခက်ထန်ခြင်းမရှိပါဘုရား။
ဟူ၍ လျှောက်ထားလေ၏။

ထိုရာရဟန်းကြီးကို အကြောင်းပြု၍ 'ချစ်သားရဟန်းတို့
ရဟန်းမည်သည့် ရာရဟန်းကြီးကဲ့သို့ ပြောဆိုဆုံးမ လွယ်ကူ
သော စကားရှိသည်ဖြစ်၏။ အပြစ်ကိုပြု၍ ပြောဆိုဆုံးမအပ်
သဖြင့်လည်း အမျက်မထွက်အပ်၊ တဆုံးအမပေးလာသော
သူကို ရတနာရှေ့အိုးကို ညွှန်ပြုပြောကြားလာသော သူကဲ့သို့
မှတ်အပ်၏' ဟု မိန့်ကြားကာ အောက်ပါဂါထာတို့ ဟောကြား
တော်မူ၏။

နိဇ္ဈိနံ ပဗတ္တရာ၊
ယံ ပဿ ဝဇ္ဇဒဿိနံ၊
နိဂ္ဂယှဝါဒိ မေဓာဝိ၊
တာဒိသံ ပဏ္ဍိတံ အဇေ။
တာဒိသံ ဘဇမာနဿ၊
သေယျေ ဟောတိ န မုပိယော။
(ဓမ္မပဒဂါထာ-၇၆)

ဝဇ္ဇဒဿိနံ၊ အပြစ်ကို ဖော်ပြတတ်သော။ နိဂ္ဂယှဝါဒိ၊
နှိပ်ကွပ်၍ ဆိုဆုံးမလေ့ရှိသော။ မေဓာဝိ၊ ထက်မြက်သော
ဥပဇာတိပညာရှိသော။ ယံ ပဏ္ဍိတံ၊ အကြင်မညာရှိကို၊ ပဿ၊
တွေ့မြင်ရငြားအံ့။ တံ တာဒိသံ၊ ထိုသို့ သဘောရှိသော။

၂၆

ဆဋ္ဌိသုတ္တန် ဟောစော

တံ ဖဏ္ဍိတံ၊ ထိုမညာရှိကို၊ နိဓိနံ၊ မြုပ်ထားအပ်သော ဥစ္စာ-
အိုးတို့ကို။ ပဝတ္ထာရံ ဣဝ၊ ဗုဒ္ဓတံပေပြောကြားလာသော
သူကဲ့သို့။ အဇေ၊ ဆည်းကပ်ရာ၏။ ဘာဗိသံ၊ ထိုသို့ သဘော-
ရှိသော မညာရှိကို။ အဓမ္မာနုဿ၊ ဆည်းကပ်သောသူအား။
သေဗျော၊ အစူးသဖြင့် မြတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။
ဗါပိယော၊ ဗုဒ္ဓတံပေသည်။ န၊ ဖောက်၊ မဖြစ်။

နိဂုံးချုပ်ကာ သိပ္ပယ်ရာ

ဤ ဓာဝပုဏ္ဏားကြီး ဝတ္ထု၌ မညာအရာမှာ အမြတ်ဆုံး
ဖြစ်စေရာ အရှင်သာရိပုတ္တရာ တည်းဟူသော မညာရှိသူတော်
ကောင်းကို မှီစံဆည်းကပ် ပေါင်းသင်းရသောကြောင့် ဓာဝ-
ပုဏ္ဏားကြီးသည် ယုတ်နိမ့်သော ဆင်းရဲသားအစမှ မြင့်မြတ်
သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိပြီး ဆုံးရှက်အတွင်းမှာပင်
တစ်လောကလုံးတွင် အမြတ်ဆုံးအလူကို ခံယူတော်မူထိုက်
သော ရဟန္တာမုဂ္ဂိုလ်မြတ် အဖြစ်သို့ ရောက်သွားရသည်မှာ
အလွန်ပင်ထင်ရှားပေ၏။

‘သေဗျော ဟောတိ န ဗါပိယော’ ဟူသော ဂါထာ
ပါ၌ ‘မညာရှိ သူတော်ကောင်းနှင့် ပေါင်းသင်းခြင်းကို
ပြုလျှင် မြင့်မြတ်သည် မယုတ်မာ’ ဟူ၍ အလျော်အဆင့်ကို
ဆိုသဖြင့် သူယုတ်မာနှင့်ပေါင်းသင်းခြင်းကိုရှုလျှင် မမြင့်မြတ်
ယုတ်မာသည်ဟူသော ဆန့်ကျင်ဘက် ပြောင်းပြန်အဓိပ္ပာယ်ကို
မဆိုခြားသော်လည်း ဆိုရပေသည်။

ပထမနတ်သား ရွှေချက်ထားခန်း

၂၇

သို့ဖြစ်ပါ၍ ပညာရှိ သူတော်ကောင်းတို့နှင့် ပေါင်းသင်း
ခြင်းကို ပြုလျှင် သူတော်ကောင်းတို့၏ အကျင့်တရားများ
တိုးတက်ကြီးပွား၍ မြင့်မြတ် မယုတ်မာပုံနှင့် သူယုတ်မာတို့နှင့်
ပေါင်းသင်းခြင်းကို ပြုလျှင် သူယုတ်မာတို့၏ ညာညိုဆိုး
အကျင့်ဆိုးများကို ရရှိ၍ မမြင့်မြတ် ယုတ်မာပုံတို့ကို သတ္တိ
ဂုဗ္ဗဇာတ် (ဇာတက-၁၁ ၄၊ ၄၃၂)ဖြင့် ထင်ရှားစွာ သိရ
ပေသည်။

အခါတစ်ပါးတွင် ဥတ္တရပဉ္စာလမြို့၌ ပဉ္စာလမင်းကြီး
အပ်စိုးနေခိုက်တွင် တောအုပ်ကြီးအတွင်း တောင်စောင်းရှိ
လက်ပံတော၌ ကျေးငှက် (ကြက်တူရွေး) ညီနောင်နှစ်စောင်
ပေါက်ပွားလျက် ရှိလေ၏။ တစ်နေ့သောအခါ လက်ပံတော
၌ လေပွေ့မွေ့တိုက်၍ အတောင်ပေါက်စ ကျေးငှက်ကလေး
နှစ်ကောင်တို့သည် လေထဲသို့ လွင့် ပါသွား ကြပြီး လျှင်
တစ်ကောင်သည် အထက်လေညာထက်သို့ ခိုးသွားဝေးပြီတို့၏
ရွာဝမ်း လက်နက်ပုံအကြား၌ ကျလေ၏။ ခိုးသွားဝေးပြီတွေက
လက်နက်ပုံအကြား၌ ကျလာသောကြောင့် သတ္တိဂုဗ္ဗဇာတ်
အမည်ပေးထားကြ၏။ သတ္တိဂုဗ္ဗကျေးငှက် (ကြက်တူရွေး)
သည် ခိုးသွားဝေးပြီတို့နှင့် အတူတကွနေထိုင်၍ ကြီးပြင်းလာ
ရ၏။

နောက်တစ်ကောင်သည် ခောက်လေစုံတက် ရသေ့တို့၏
ကျောင်းဝယ် ပန်းပင်တို့၏အကြား၌ ကျလေ၏။ ရသေ့တို့က
ပန်းပင်များအကြား၌ ကျလာသောကြောင့် ဗုပ္ပကဟု အမည်
ပေးထားကြ၏။ ဗုပ္ပက ကြက်တူရွေးသည် ရသေ့ကြီးများနှင့်
အတူတကွနေထိုင်၍ ကြီးပြင်းလာရ၏။

ရွှေသမင် ဘယ်ကထွက်-မင်းကြီးတာကထွက်

ထိုအခါ တစ်နေ့သ၌ ပဉ္စာလမင်းကြီးသည် ကိုယ်ရံတော် အာဇာနည်များ၊ အမတ်ကြီးများ၊ စစ်ဗိုလ်ကြီးများနှင့်အတူတကွ သွားသမင်ကိုဖမ်းယူရန် တောလှည့် တောစာစားထွက်လေ၏။ တောအုပ်ထဲသို့ ရောက်သောအခါ စောချိုတစ်ခုအတွင်း၌ သွားကောင်ကို ဝိုင်း၍ မင်းကြီးက တစ်ဘက်၊ ကိုယ်ရံတော် အမတ်ကြီး၊ စစ်ဗိုလ်ကြီးများက တစ်ဘက်စီက ဝိုင်းရံ ခြောက် လှည့်၍ မင်းကြီးက သွားကောင်သည် မင်းကြီးအက်မှ ထွက် ပြေးသွားလေသည်။

သွားကောင်သည် မင်းကြီးဘက်မှ ထွက်ပြေးသွားကြောင်း သိကြသော အမတ်ကြီး၊ စစ်ဗိုလ်ကြီးတို့က “ရွှေသမင် ဘယ်က ထွက်-မင်းကြီးတာကထွက်” ဟုသော စကားတို့ဖြင့် နောက် ပြေးဝင် ပြန်ရယ်ပြုကြသောကြောင့် မင်းကြီး ရှက်၍ ရထား မောင်းသမားကို ရထားကို အမြန်မောင်းစေလျက် သွား ကောင်နောက်သို့ အမြန်လိုက်လေ၏။ အမတ်ကြီး၊ စစ်ဗိုလ်ကြီး တို့သည် မင်းကြီးကို မီအောင် မလိုက်နိုင်ကြ၍ မင်းကြီးနှင့် အဆက်ပြတ်ကာ ကျန်ရစ်ကြလေကုန်၏။

မင်းကြီးနှင့် ပြင်းရထား မောင်းသူ နှစ်ယောက်တို့သည် တောထဲသို့ရောက်သွားကြ၏။ သွားကောင်ကိုလည်းမမီ၊ အလွန် လည်း ပင်ပန်း၊ အချိန်ကလည်း မုန်းတည့် အယုံနှစ်နာရီအချိန် ထို့ ရောက်နေပြီဖြစ်၍ နောက်သို့ပြန်လှည့်ခဲ့ရာ ခိုးသားဝေးပြ

ပထမနတ်သား လျှောက်ထားခန်း

၂၆

တို့၏ ရွာအနီးမှာ အလွန် ပိတ်ကြည်နူးဖွယ်ကောင်းသော
တောင်ကျရေခြောင်းတစ်ခုကို တွေ့မြင်ရသဖြင့် ရေသောက်-
ရေချိုးကာ အနားယူနေကြ၏။

ရထားမောင်းသမားသည် ရထားပေါ်မှ အခင်းများကို
ယူ၍ အရှိပ်ကောင်းသောသစ်ပင်ရင်းမှာ မင်းကြီး အိပ်လျောင်း
အနားယူဖို့ ခင်းပေးလေ၏။ မင်းကြီး အိပ်လျောင်း အနား
ယူသောအချိန်မှာ ရထားမောင်းသမားက မင်းကြီး၏ ခြေ
ထို့ကို နှိပ်ပေးနေ၏။ မင်းကြီးသည် အိပ်ပျော်တစ်လှည့် မပျော်
တစ်လှည့် ပြစ်နေ၏။

ရွာ၌နေကြသော ခိုးသားဝားပြုတို့သည် တောထဲသို့ ဗင်
သွားကြကုန်၏။ သတ္တိဂုဗ္ဗနှင့် ထမင်းချက်သမား ပတိကောလမ္မ
ဤနှစ်ယောက်တို့သာ ကျန်ရစ်ခဲ့ကြ၏။ သတ္တိဂုဗ္ဗသည် အနား
ယူ အိပ်ပျော်နေသော မင်းကြီးကိုမြင်လျှင် မင်းကြီးကိုသတ်၍
မင်းကြီး၏ အရတ်တန်ဆာတို့ကို ယူမိရာ ကြံစည်လျက် ထမင်း
ချက်သမား ပတိကောလမ္မထံသို့ သွားကာ မင်းကြီးကို သတ်
၍ အရတ်တန်ဆာတို့ကိုယူပြီး အလောင်းကောင်ကို သစ်
ခက်တို့ဖြင့် ဖုံးအုပ်ထားမိရာ ပြောလိုက်၊ တစ်ဖန် မင်းကြီး ရှိ
ရာသို့ ထွက်ကြည့်လိုက်နဲ့ လျင်မြန်စွာ ယုံသွားနေ၏။

ထမင်းချက်သမား ပတိကောလမ္မက မင်းဆိုတာ အလွန်
တန်ခိုးကြီးမား၍ အလွန် ကြောက်ရွံ့ရပါသည်။ မသတ်မီ
ကြောင်း ပြန်ပြောရာ သတ္တိဂုဗ္ဗက ထမင်းချက်သမားကို အရက်

၃၀

သဒ္ဓိသုတ္တန် စာရာတော်

စော မိုးနေ့စဉ်ကတော့ ကြုံးဝါးနေပြီး အခုတော့ မင်း သတ္တိ
ကြောင့်နေသလား။ စသည်ဖြင့် ကြိမ်းမောင်း ပြောဆိုလေ၏။

မင်းကြီး အိပ်ရာမှနိုးလာပြီး ပတိကောလမ္ပနှင့် ကျေးဇူး
သတ္တိရုမ္မ၏ လူတစ်ယောက်ကဲ့သို့ ပြောဆိုကြိမ်းမောင်းနေ
သော စကားသံများကို ကြားရသောကြောင့် ဤနေရာသည်
အန္တရာယ်ရှိသောနေရာ ဖြစ်သည်ဟူ၍ဆိုကာ ရထားမောင်း
သမားကို ရထားအမြန်တပ်ဆင် မောင်းနှင်စေ၍ ထွက်ခွဲ
လေ၏။

ခိုးသားဓားပြရွာမှ မင်းကြီး ထွက်သွားရာမှာလည်း သတ္တိ
ရမှုသည် ဆစ်ပင် တစ်ပင်မှတစ်ပင်သို့ ဗျံသန်းလိုက်လာ၍ ခိုး
သားတွေ ဘယ်သွားနေကြသလဲ၊ မင်းကြီးကိုမလွတ်သွားစေနဲ့၊
ပမ်းကြ၊ ဆတ်ကြ၊ အဝတ်တန်ဆာတို့ကို ချွတ်ယူကြ၊ စသည်ဖြင့်
သူယုတ်မာတို့၏ အမူအရာ အပြောအဆိုတို့ကို ပြောဆိုချက်
လိုက်လာလေ၏။

သတ္တိရုမ္မ ကျေးဇူးသည် သူယုတ်မာ ခိုးသားဓားပြတို့နှင့်
ပေါင်းလင်းရသောကြောင့် ခိတ်ဖြင့်လည်း မင်းကြီးကို ဆတ်ဖို့
ရန် ကြံစည်ခြင်းတည်းဟူသော သူယုတ်မာတို့၏ လက္ခဏာကို
ပြလျက်ရှိပေသည်။

ကိုယ်ဖြင့်လည်း မင်းကြီးအိပ်နေစဉ် သတ်ခိုရာ ခိုးသားဓားပြ
ရွာမှ ထွက်ကြည့်လိုက်၊ ထမင်းချက်သမား ပတိကောလမ္ပထံ
ဗျံသွားလိုက်နဲ့ ဗျံသန်းနေသော သူယုတ်မာတို့၏ လက္ခဏာကို
လည်းကောင်း၊ မင်းကြီး၏ ခိုးသားဓားပြရွာမှ ထွက်သွားစဉ်

ပထမနတ်သား လျှောက်ထားခန်း

၃၁

သစ်ပင် တစ်ပင်မှ တစ်ပင်သို့ မင်းကြီးကို ဆတ်လှိသော အမှု
အရာဖြင့် ပျံဆန်းလိုက်ပါလာခြင်းတည်းဟူသော သူယုတ်မာ
တို့၏ လက္ခဏာကိုလည်းကောင်း ပြုလျက်ရှိပေသည်။

နှုတ်ပြစ်လည်းမင်းကြီးကိုဆတ်၍ အဝတ်တန်ဆာတို့ကိုချွတ်
ယူ၍လူ့ ထမင်းချက်သမား ပတ်တောလမ္ဗကို မြှောဆွဲခြင်း
တည်းဟူသော သူယုတ်မာတို့၏ လက္ခဏာကိုလည်းကောင်း၊
မင်းကြီး၏ ခိုးသားဇားပြုတို့ရွာမှ ထွက်သွားစဉ် မင်းကြီးကို
မလွတ်စေကြနှင့်၊ ဖမ်းကြ၊ သတ်ကြ၊ အဝတ်တန်ဆာတို့ကို
ချွတ်ယူကြဟူ၍ မြှောဆွဲခြင်း တည်းဟူသော သူယုတ်မာတို့၏
လက္ခဏာကို လည်းကောင်း ပြုလျက်ရှိပေသည်။

ဤကဲ့သို့ ကျေးငှက် တိရစ္ဆာန်သည်ပင် သူယုတ်မာ
ခိုးသားများနှင့် ပေါင်းသင်းရ၍ သူယုတ်မာတို့၏
လက္ခဏာ ထင်ရှားစွာဖြင့် သူယုတ်မာ ဖြစ်သွား
လေသည်။

မင်းကြီးသည် ခိုးသားဇားပြုတို့ရွာမှ ထွက်လာခဲ့ပြီးနောက်
မကြာမီ ရသေ့ကျောင်းသို့ ရောက်လေ၏။ ရသေ့ကျောင်းမှ
ကျေးဇူး (ကြက်ထူရွေး) တစ်ကောင် ထွက်လာပြီးလျှင်
မင်းကြီး၏ ရောက်လာခြင်းသည် ကောင်းသောလာခြင်း ဖြစ်
ပါစေသည်။ ရသေ့ကြီးတောင်ထားသော၊ ခဏားမြွေသော ရေ
တွေလည်း ရှိပါသည်။ အလိုရှိသလိုသောက်သုံးပါ။ ရသေ့ကြီး
တွေ ခူးဆွတ်ထားသော၊ ချိုသောအရသာရှိသော သစ်သီး
အမျိုးမျိုးတွေလည်း ရှိပါသည်။ အလိုရှိသလို စားသုံးပါ။

၃၂

သဗ္ဗိသုတ္တန် တရားတော်

အကျွန်ုပ်မှာလည်း လက်မရှိတဲ့ ကျေးငှက်ဖြစ်၍ ယူမပေးနိုင်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ရသေ့ကြီးတို့လည်း စောဒန္တ သစ်သီးရှာပေသွားနေကြပါသည်ဟူ၍ ညွှတ်ကျေပွန်စွာ ပြောဆိုနှုတ်ဆက် ညွှတ်ခံလေ၏။

မင်းကြီးသည် ရသေ့ကျောင်းသို့ ရောက်လာသောအခါ ရသေ့ကျောင်းအတွင်းမှ ထွက်လာသော ပုပ္ဖက၏ သိမ်မွေ့သော ကိုယ်အမူအရာများနှင့် မင်းကြီး၏ရောက်လာခြင်းသည် ကောင်းသောရောက်လာခြင်းဖြစ်ပါပေသည်ဟူသော စုပ္ပက၏ ချီသောသောစကား နှုတ်အမူအရာတို့သည် ဖော်ရှားသော သူထော်ကောင်းတို့၏ လက္ခဏာများပင် ဖြစ်ပါပေသည်။

ပဉ္စာလမင်းကြီးသည် ပုပ္ဖကကျေးငှက်၏ ရသေ့ကျောင်းမှ ထွက်၍ ဖိတ်ချမ်းသာယာဖွယ်ရာ စကားတို့ဖြင့် နှုတ်ဆက်ပြောဆိုခြင်းနှင့် သစ်သီး၊ ရေချမ်း၊ စားဖွယ်သောက်ဖွယ်တို့ကို သုံးစွဲစားသောက်ပါရန်၊ လှူငွေခြား လိမ္မာယဉ်ကျေးစွာ ပြောဆိုပိတ်ကြားသော စကားတို့ကိုကြားရသဖြင့် ကြည်ညိုလှသည်ဖြစ်၍ ခိုးသားဓားပြတို့ရွာမှာ တွေ့ခဲ့ရသော ကျေးငှက်သတ္တိကုမ၏ ကြမ်းကြုတ်ခိုင်းဖျပ်တို့ကို မျှီသိပ်မထားနိုင်တော့ဘဲ ပြောပြလိုက်လေ၏။

ခိုးသားဓားပြတို့ရွာမှာ တွေ့ခဲ့ရသော ကျေးငှက်သည် မင်းကြီးကို မလွတ်သွားစေနဲ့၊ မင်းကြီး၊ သတ်ကြ၊ အဝတ်တန်ဆာတို့ကို ချွတ်ယူကြ စသည်ဖြင့်ကြမ်းကြုတ်သော စကားတို့ကို ပြောဆို ကြိမ်းမောင်းလျက် နောက်မလိုက်လာ၏။ ရသေ့ကျောင်းရောက်မှ ချမ်းသာရာရပါစေ့သည်ဟူ၍ ပြောပြလိုက်လေ၏။

ဗုပ္ပက-က ရှင်း၍ပြ

မြတ်သောမင်းကြီး သတ္တိဂုဗ္ဗနှင့် အကျွန်ုပ် ဗုပ္ပက ဤနှစ်
ယောက်တို့သည် တစ်မိတ်မိတ်မှ အတူ သက်ဆင်းမွေးဖွားလာ
သော ညီမိတ်တို့အရင်းတို့ ဖြစ်ကြပါသည်။ သစ်ပင်တစ်ပင်
တည်း၌ အတူတကွ ကြီးပြင်းလာကြပါသည်။ နောက်မှ လေ
ပေမွေ့တိုက်၍ တကွတပြား အရပ်တစ်ပါးသို့ ရောက်သွား
ရခြင်းသာ ဖြစ်ပါသည်။

သတ္တိဂုဗ္ဗသည် ခိုးသားဝေးပြီဟူ၍ ရှာသို့ ရောက်၍ ခိုးသား
ဝေးပြီဟူ၍ ကြီးပြင်းလာရပါသည်။ အကျွန်ုပ် ဗုပ္ပကသည်
ရသေ့တို့၏ ကျောင်းသို့ရောက်၍ ကြီးပြင်းလာရပါသည်။
သတ္တိဂုဗ္ဗသည် သူယုတ်မာတို့ထံ ရောက်သွားရ၍ မကောင်း
သော အကျင့်တွေရှိနေခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ အကျွန်ုပ် ဗုပ္ပက
သည် သူတော်ကောင်းတို့ထံ ရောက်လာရ၍ ကောင်းသော
အကျင့်များ ရှိနေရခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဤမျှလောက်သာ ထူး
ခြားကြပါသည်။

မြတ်သောမင်းကြီး.....ခိုးသားဝေးပြီဟူ၍ သတ်ဖြတ်ခြင်း၊
ဖွဲ့စည်းတုပ်နှောင်ခြင်း၊ အဝကောဏ်ဗာတပြု၍ လှည့်ပတ်ခြင်း၊
အပြောင်ပြင်လှည့်ပတ်ခြင်း၊ နေအခါ ရွာကိုဖျက်၍ လူယက်
ခြင်း၊ အိမ်သို့ဝင်ကပ်၍ အနှိုင်းအထက် လူယက်ခြင်းစသော
မကောင်း အကျင့်တို့ကို သင်ကြကျင့်ကြရကုန်။ ထိုရွာသို့
ရောက်သွားကြသောသူတို့သည်လည်း မကောင်းသောအကျင့်
ရှိသော သူယုတ်မာတို့နှင့် ပေါင်းသင်း ရကုန်သည် ဖြစ်၍

၃၇

သပ္ပိသုတ္တန် အစုအဝေး

မကောင်းသောအကျင့်ရှိသော သူတို့မှာတို့သာ ပြစ်ကြရပါသည်။

ကျောင်းသို့ရောက်ခါ လိုက်နာရာ

ရသေ့တို့၏ကျောင်း၌ မှန်သောသဘောကို လိုက်နာခြင်း၊ ကိုယ်ဖြင့် ကောင်းတာကိုပြုလုပ်ခြင်း၊ နှုတ်ဖြင့် ကောင်းတာကို ပြောဆိုခြင်း၊ သူတစ်ပါးကို မညှဉ်းဆဲခြင်း၊ မေတ္တာရှေ့ထားခြင်း၊ သီလကိုစောင့်ခြင်း၊ မျက်စိစသောစွာမြွေတို့ကို လုံစောစောင့်စောင့်စည်းဆုံးမခြင်း စသော ကောင်းသော အကျင့်တို့ကို သင်ကြရကုန်၏။ ထိုရသေ့ကျောင်းသို့ ရောက်သွားကြသော သူတို့သည် ကောင်းသော အကျင့်ရှိသော သူတော်ကောင်းတို့နှင့် ပေါင်းသင်းကြရကုန်သည်ဖြစ်၍ ကောင်းသောအကျင့်ရှိသော သူတော်ကောင်းတို့သာ ပြစ်ကြရပါသည်။

[ဘုရားလောင်း ပုဂ္ဂလပြောကြားအပ်သော အထက်ပါ စကားတို့သည် ကျောင်း၊ ဘုရား၊ ရိပ်သာများသို့ ရောက်လာကြသူ၊ နေထိုင်ကြသူများအတွက် နည်းယူဖွယ်၊ လိုက်နာဖွယ် ကောင်းလှပါပေသည်။ နည်းယူဖွယ်၊ လိုက်နာဖွယ်များပင် ပြစ်ပါပေသည်။]

ဘုန်းတော်ကြီး ကျောင်းများ၊ ရိပ်သာများ၌ နေထိုင်၍ ကာမုန်းအားထုတ်ကြသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့ ပြောဆိုသင့်သော စကားအယ်ခွန်းကို ကျမ်းဂန်တို့၌ ဝေပုံပြုကြပါသည်။

၁။ အလိုနည်းခြင်းနှင့်စပ်သောစကား၊ ၂။ ရောင့်ရဲလွယ်ခြင်းနှင့်စပ်သော စကား၊ ၃။ အပေါင်းအဖော်များနှင့် ခွဲခွာ၍နေထိုင်ခြင်းနှင့် စပ်သောစကား၊ ၄။ ဆိုတ်ငြိမ်ရာရာရပ်သို့

ပထမနတ်သား၊ ဂျော့ကံတားခန်း

၃၅

ချဉ်းကပ်၍ နေထိုင်ခြင်းနှင့်စပ်သော စကား၊ ၅။ တရား
အားထုတ်ခြင်း၊ လုံ့လဝီရိယနှင့်စပ်သောစကား၊ ၆။ သိလနှင့်
စပ်သောစကား၊ ၇။ သမာဓိနှင့်စပ်သောစကား၊ ၈။ မညာ
နှင့်စပ်သောစကား၊ ၉။ ဝိမုတ္တိ၊ ဖိုလ်နှင့်စပ်သောစကား၊ ၁၀။
ဝိမုတ္တိဉာဏ် - ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်နှင့် စပ်သော စကား။ ဤ
ဆယ်ခွန်းသောစကားကို ပြောဆိုသင့်သည်ဟု ဖော်ပြထား
ပါသည်။ ထိုကိစ္စအဖွယ်ကောင်းလှပါပေသည်။ လိုက်နာရန်ပင်
ဖြစ်ပါသည်။

အောင်မြင်စွာ။ ။ လိန့်ည်းရောင့်ရဲ၊ ဖော်ကံဆိတ်ငြိမ်၊ ကြိမ်ကြိမ်
လုံ့လ၊ သိလအာဓာ၊ ပညာဝိမုတ္တိ၊ ဝိမုတ္တိဉာဏ်၊
ဤဆယ်တန်း၊ ပြောရန်စကားတည်း။

ပေါင်းသင်းရာမှ ကဲ့ပြားပြု

မြတ်သောမင်းကြီး...

၁။ မိတ်ဆွေကောင်းနှင့် ပေါင်းသင်းရသော သူသည်
သူတော်ကောင်း ဖြစ်ရပါသည်။ ယုတ်မာသော မိတ်
ဆွေနှင့် ပေါင်းသင်းရသောသူသည် သူယုတ်မာ ဖြစ်
ရပါသည်။

၂။ မိဘကောင်းစသော သူတော်ကောင်းနှင့် ဆက်တူက
နေကြရသောသူသည် သူတော်ကောင်းဖြစ်ရပါသည်။
ဆူယုတ်မာနှင့် ဆက်တူက နေရသောသူသည် သူယုတ်
မာ ဖြစ်ရပါသည်။

၃၆

သမ္ဘိသုတ္တန် တရားတော်

၃။ ဆရာကောင်းကို မှီခိုဆည်းကပ်ရသော စာပည့်သည် သူတော်ကောင်း ဖြစ်တတ်ပါသည်။

ဆရာဆိုးဆရာညံ့ကို မှီခိုဆည်းကပ်ရသောသူသည် စာပည့် ဆိုး စာပည့်ညံ့ ဖြစ်တတ်ပါသည်။

ဘုရားလောင်း ပုပ္ဖက ကျေးအား (ကြွက်တူရွေး)၏ ဟောကြားသောတရားကိုထောက်၍ မိတ်ဆွေကောင်းမိမိတို့အားကိုးမောင်းနှမကောင်း၊ ဆရာကောင်းတို့နှင့် ပေါင်းသင်းနေထိုင် မှီခိုဆည်းကပ်ဖို့ရာ အထူးသတိပြုသင့်လှပေသည်။

ဥပမာဖြင့်ဆင့်ကာ တရားပြ

ဥပမာအားဖြင့် အဆိပ်လူးထားသော မြားသည် မြားစသည့်စားရာ ကျည့်စောက်ကို အဆိပ်ဖြင့် လိမ်းကျံလူးစေသကဲ့သို့ သူယုတ်မာနှင့်ပေါင်းသင်းသူကို သူယုတ်မာ၏အကျင့်ဆိုးတို့သည် စွဲကပ်ကုန်၏။

ပုပ်ဟောင်းနံ့စေ့နေသော ငါးပုပ်တို့ကို သမန်းမြက်တို့ဖြင့် ထုပ်သည်ရှိသော် အပုပ်နံ့တို့သည် သမန်းမြက်တို့ကို ပုပ်စေသကဲ့သို့ သူယုတ်မာနှင့် ပေါင်းသင်းသူကို အကျင့်ဆိုးတို့သည် စွဲကပ်ကုန်၏။

အလွန်မွှေးကြိုင်သော စောင်လေပ်ပန်းတို့ကို ပေါက်ပက်ဖြင့် ထုပ်အပ်သည်ရှိသော် မွှေးကြိုင်သောအနံ့တို့သည် ပေါက်ပက်ကို မွှေးကြိုင်စေသကဲ့သို့ သူတော်ကောင်းနှင့် ပေါင်းသင်းသောသူကို သူတော်ကောင်း၏ အကျင့်မြတ်တို့သည် စွဲကပ်ကုန်၏။
(ဇာတက ၅၊ ၄၊ ၄၃၀)

ပထမနတ်သား လျှောက်ထားခန်း

၃၇

သို့ဖြစ်၍ မွေးကြိုင်သော အနံ့နှင့်တူသော မိမိ၏ပါရမီရင့်
ကျက်နေသည်၏အဖြစ်ကို သိပြီးလျှင် လူ့ယုတ်မာကို မမိဝံ
မဆည်းကပ် မပေါင်းသင်းမှု၍ သူတော်ကောင်းကိုသာ မှီဝဲ
ဆည်းကပ် ပေါင်းသင်းရာ၏။ သူ့ယုတ်မာနှင့် ပေါင်းသင်း
ကုန်သောသူတို့သည် ချမ်းသာတစ်ခုမျှမရှိ၊ ဆင်းရဲအပြည့်သာ
ရှိသော ရဲခွံ ကျရောက်တတ်ကုန်ရာ၏။ သူတော်ကောင်း
နှင့် ပေါင်းသင်းသူတို့သည် ချမ်းသာပြည့်ဝကောင်းမြတ်သော
သံဘဝသို့ ရောက်ကုန်ရာ၏ ဟူ၍ ပုပ္ဖက သုရားအလောင်း
(ကြက်တူရွေး) က မင်းကြီးအား တရားဟောကြားလိုက်
လေ၏။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ သူ့ယုတ်ရွှောင်ခွာ၊ သူမြတ်သာ၊ ပေါင်းမပါ
ချမ်းသာရပေမည်။
လူမိုက်ကိုကြဉ်၊ သူတော်စင်၊ ပေါင်းလျှင်
မဂ်ဇာ။

ဤကဲ့သို့ မျက်မှောက်ဘဝနှင့် နောင်သံသရာဘဝတို့၌ ကိုယ်
ဆင်းရဲဝိတ်ဆင်းရဲကင်းလျှက် ချမ်းသာခြင်းနှင့်ပြည့်စုံ၍ ဆင်းရဲ
ခပ်သိမ်းကင်းငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာတိုင်အောင် ရောက်လျှင်
သော အမျိုးကောင်းသား အမျိုးကောင်းသမီးတို့သည် ပညာ
ရှိ သူတော်ကောင်းကို ရွေးချယ်ပေါင်းသင်းနိုင်ကြပုံကို
အထူး ဆက်ပြသကြပေသည်။

ပထမနတ်သား လျှောက်ထားခန်း ပြီးပါပြီ။

ခုတိယနတ်သား လျှောက်ထားခန်း

ဉာဏ်ပညာကို ရရှိပုံ

ပထမနတ်သား လျှောက်ထားပြီးသောအခါ ခုတိယမြောက် နတ်သားတစ်ယောက်ကလည်း မြတ်စွာဘုရားကို လက်အုပ်ချီကာ ဤသို့ လျှောက်ထားလိုက်ပြန်ပါသည်။

သဗ္ဗိရေဝ သမာဓေထ။ သဗ္ဗိ ကုဗ္ဗေထ သန္တံ။
သတိ သဒ္ဓမ္မ မညာယ။ ပညာ လဗ္ဗတိ နညတောတိ။
ဤ လျှောက်ထားလိုက်ပါသည်။

စာနွေ။ ဘုန်းတော်ခြောက်ပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား။ သဗ္ဗိရေဝ။ သူတော်ကောင်းတို့နှင့်သာလျှင်။ သမာဓေထ။ အတူတကွနေရ၏။ သဗ္ဗိ။ သူတော်ကောင်းတို့နှင့်။ သန္တံ။ ပေါင်းသင်းခြင်းကို။ ကုဗ္ဗေထ။ ပြုရာ၏။ သတိ။ သူရား အစရှိကုန်သော သူတော်ကောင်းတို့၏။ သဒ္ဓမ္မံ။ ငါးပါးသီလ၊ ရှစ်ပါးသီလ၊ ဆယ်ပါးသီလ၊ လေးပါးသော သတိပဋ္ဌာန် စသည် အပြားရှိသော သူတော်ကောင်းတရားကို။ အညာယ။ သိ၍။ ဝါ။ သိကြရသောကြောင့်။ ပညာ။ အသိ၊ အလိမ္မာ၊ ဉာဏ်ပညာကို။ လဗ္ဗတိ။ ရမာပ်၏။ အညတော။

ဒုတိယနတ်သား လျှောက်ထားခန်း

တစ်ဝါးသော အနုပာလ လူမိုက်တံမု၊ ပညာ၊ အသိအလိမ္မာ
ဉာဏ်ပညာကို။ နုလဗ္ဗတိ၊ ရအပ်သည့်မဟုတ်ပါဘူး။ ။ ဣတိ၊
ဤသို့။ အဝေါ၊ ကောင်းစွာမသွေ လျှောက်ထားလိုက်
လေ၏။

မြတ်စွာဘုရား ထိုထိုပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါနှင့်သမ္မုသည့် သူတော်
ကောင်းတို့နှင့်သာ အတူတကွနေထိုင်ရ၏။ သူတော်ကောင်း
တို့နှင့် ပေါင်းသင်းခြင်းကို ပြုရ၏။ သူတော်ကောင်းနှင့်
နေထိုင်ပေါင်းသင်းရ၍ သူတော်ကောင်းတရားကို သိကြရ
သောကြောင့် အသိ၊ အလိမ္မာ၊ ဉာဏ်ပညာကို ရအပ်ပါသည်
တရား၊ တပါးသော လူမိုက်တို့ထံမှ အသိ၊ အလိမ္မာဉာဏ်ပညာ
ကို ရအပ်သည့် မဟုတ်ပါဘူး။ ဤ သူ ရရှိထားသော
အကျိုးကို သူ့ဉာဏ်အား စောင့်ရှောက်သည့် အားလျော်စွာ
လျှောက်ထားလိုက်ပါသည်။

စောင့်ပုဒ်။ ။ သူတော်ကောင်းနှင့်၊ ပေါင်းပေါ်လင့်၊ ရသင့်
မြတ်ပညာ။

ပညာရှိသောသူသည် ပညာရှိသူတော်ကောင်းကို တစ်ခဏ
မျှ မှီဝဲသည့်ကပ် ပေါင်းသင်းအပ်သည်ရှိသော် လျော်မြန်စွာ
အသိ အလိမ္မာ ဉာဏ်ပညာကိုရ၏။ သိဆင့်သိထိုက်သောတရား
ထူး တရားမြတ်တို့ကိုသိ၏။ ဥပမာ လျှာသည် ဖာင်း၏ အချို့
အချို့ အင်စသော အရသာကို သိဆက်သို့ တရားကိုသိ၏။
တရား၏အရသာကို သိ၏။ အသိဉာဏ် ပညာထူးကို ရ၏။

(ဓမ္မပဒ ဂါထာ-၆၅)

၄၀

သမ္ဘိသုတ္တန် စာရားစောင်

ပညာမဲ့သူ လူမှိုက်သည် ပညာရှိ သူတော်ကောင်းနှင့်
တစ်သက်လုံး အတူတကွနေလျက် ဆည်းကပ်ပေါင်းရသော်
လည်း ရသင့်ရထိုက်သော အသိအလိမ္မာ ဥာဏ်ပညာကိုမရ။
သိသင့်သိထိုက်သော စာရားကို မသိသည်သာတည်း။ ဥပမာ
ဟင်းမွေယောက်မသည် ဟင်း၏ အချို၊ အချဉ်၊ အဝံ စသော
အရသာကို မသိသကဲ့သို့ စာရားကို မသိ၊ စာရား၏ အရသာကို
မသိသည်သာတည်း။

(ဓမ္မပဒဝါစာ-၆၄)

စောင်ပုဒ်။ ။ဟင်းအရသာ၊ လျှာကသာ၊ မှန်စွာသိပေသည်။
ဟင်းအရသာ၊ ယောဓက်မဟာ၊ မှန်စွာမသိပြီ။
စာရားအရသာ၊ ပဏ္ဍိတာ၊ မှန်စွာသိပေသည်။
စာရားအရသာ၊ လူမှိုက်ဟာ၊ မှန်စွာမသိပြီ။

သူတော်ကောင်းတံမ့ ပညာရ

အခါတစ်ပါးဝယ် မြတ်စွာဘုရားသည် ဗာရာဏသီပြည်၌
ဓမ္မဇ္ဈောဘိတော်မူသရွှေ့ နေတော်မူပြီးလျှင် ဥရုဇေလတောသို့
ခရီးထွက် (ဒေသစာရီ) ကြွတော်မူ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာ
ဘုရားသည် လမ်းမှပယ်ခွာ၍ တောအုပ်တစ်ခုသို့ ဝင်လျက်
တစ်ခုသော သစ်ပင်ရင်း၌ ထိုင်နေတော်မူ၏။

ထိုအခါ ဘဒ္ဒဝဂ္ဂီမည်သော ဆူယေချင်းမင်းသားသုံးဆယ်
တို့သည် မိမိတို့ ဇနီးမယားနှင့်အတူ မြတ်စွာဘုရားရှိတော်မူရာ
ဥရုဇေလတောအုပ်ထဲ၌ဝင်လျှင် တောဇည် တောကစား ပျော်
ပါးနေကြကုန်၏။ ဇနီးမရှိသေးသော မင်းသားတစ်ယောက်

ဒုတိယနတ်သား လျှောက်ထားခန်း

၄၁

အတွက် အငှားငှား ပြည့်တန်ဆာမကို ခေါ်ဆောင်ခဲ့ရ၏။
ထိုပြည့်တန်ဆာမသည် မင်းသားတွေ့ပျော်ပါးမေ့လျော့နေစဉ်
ပစ္စည်း အဝတ်တန်ဆာတို့ကိုယူ၍ ယွက်ပြေးသွားလေ၏။

ထွက်ပြေးသွားသည်ကို သိကြသောအခါ၊ ဆူငယ်ချင်း
မင်းသားတို့သည် ငှားငှားခွဲသော မင်းသား၏ ပစ္စည်းပျောက်
ဆုံးခြင်းကိုစွဲကို ကူညီဆောင်ရွက်သောအားဖြင့် ထိုပြည့်တန်
ဆာမကို တောအုပ်ထဲ၌ ရှာကုန်သည်ရှိသော် တစ်ခွဲသော
သစ်ပင်ရင်း၌ ထိုင်နေတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားကို မြင်၍
အနီးအနားသို့ ချဉ်းကပ်ကြကုန်ပြီးလျှင် ‘အရှင်ဘုရား၊ အရှင်
ဘုရားသည် အမျိုးသမီးတစ်ယောက်ကို မြင်မိပါသလော’ ဟု
မေးလျှောက်ကြကုန်၏။

‘မင်းသားတို့ သင်တို့သည် အမျိုးသမီးကို အဘယ်ကြောင့်
မေးသနည်း’ ဟု မေးတော်မူရာ မင်းသား သုံးဆယ်တို့သည်
အငှားငှား ခေါ်ဆောင်ခဲ့သော မင်းသား၏ အငှားငှားသည်
တပည့်တော်တို့ တောလည်ပျော်ပါး ကစားကြကုန်စဉ် ပစ္စည်း
တန်ဆာတို့ကိုယူ၍ ယွက်ပြေးသွားပါသည်။ ထိုအမျိုးသမီးကို
ရှာနေကြကုန်သည်ဖြစ်၍ အရှင်ဘုရားကို မေးရခြင်း ဖြစ်ပါ
သည်ဘုရား’ ဟူ၍ လျှောက်ထားကြကုန်၏။

‘မင်းသားတို့အမျိုးသမီးတို့ရှာခြင်းနှင့် မိမိကိုယ်ကိုရှာခြင်း
(မိမိကိုယ်၏ချမ်းသာခြင်းကိုရှာခြင်း) တည်းဟူသော ရှာခြင်း
နှစ်မျိုးတို့တွင် ဘယ်ရှာခြင်းသည် သင်တို့အတွက် မြတ်ပါ
သနည်း’ ဟု မေးတော်မူရာ ‘မိမိကိုယ်ကို ရှာခြင်းသည်သာလျှင်

အကျွန်ုပ်တို့အတွက် မြတ်ပါသည်တရား' ဟူ၍ လျှောက်ထားကြကုန်၏။ 'မိမိကိုယ်ကို ရှာခြင်းသည်သာ မြတ်သည်ဟုသိလျှင် သင်တို့ ထိုင်ကြကုန်လော့။ သင်တို့အား ဝေါဟာရ တရားဟောအား ဟု မိန့်ကြားတော်မူရာ 'ကောင်းပါပြီ' ဟု ဝန်ခံပြီး မင်းသားသုံးဆယ်တို့သည် ရှိသေစွာရှိခိုး၍ တစ်ခုသောနေရာ၌ ထိုင်ကြကုန်၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုင်နေကြသော မင်းသားသုံးဆယ်တို့အား ခါနုနှင့်စပ်သောစကား၊ သီလနှင့်စပ်သော စကား၊ နတ်ပြည်နှင့်စပ်သော စကား၊ ကာမဂုဏ်တို့၏အပြစ်၊ ဗျတ်ညံ့ခြင်း၊ ညစ်ညူးခြင်း၊ ကာမဂုဏ်တို့မှ လွတ်မြောက်ခြင်း၌ အကျိုးတို့ကို အစဉ်အတိုင်း တရားပြု၍ ဟောကြားတော်မူ၏။

ထိုသို့ ဟောကြားအပ်သော တရားတို့ကို နာကြရသောကြောင့် မင်းသားသုံးဆယ်တို့၏ စိတ်တွေ နူးညံ့သိမ်မွေ့ခြင်း၊ တက်ကြွယုံကြည်ခြင်း ရှိသောအခါ မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်တိုင် ထုတ်ဖော်မြင်သိသော ဆင်းရဲခြင်းအမှန် ဗုဒ္ဓသစ္စာကို လည်းကောင်း၊ ဆင်းရဲကြောင်းအမှန် သမုဒယသစ္စာကို လည်းကောင်း၊ ဆင်းရဲရူပရာအမှန် နီရောဓသစ္စာကို လည်းကောင်း၊ ဆင်းရဲရူပရာသို့ ရောက်ကြောင်းလမ်းစဉ် မဂ္ဂသစ္စာကို လည်းကောင်း ဟောကြားတော်မူလိုက်ပါသည်။

ဤသစ္စာလေးပါးတရားကို နာကြားလိုက်ရသောမင်းသားသုံးဆယ်တို့အား ပြုစင်သောအခဏ်သည် မိမိတို့ ဆုံးအပ်သော ဆိုးရည်ကို ကောင်းစွာ ခံယူသကဲ့သို့ ထိုနေရာ၌ပင် ဖြစ်ခြင်း

သဘောရှိသော ကဏ္ဍးအလုံးစုံသည် ချုပ်ငြိမ်းသော ချိန်ဟု
လေသော ခြေအညစ်အကြေးမှ ကင်းသော သောတာပတ္တိ
မဂ်ဉာဏ်တည်းဟူသော အဓိဉာဏ်တို့ ပြစ်ပေါ်ကြလေ၏။

ဤ ဘဒ္ဒဝဂ္ဂီ မင်းသားဆုံးဆယ် ဝတ္ထုဖြင့် အလုံးစုံသော
ကဏ္ဍးတို့ကို သိတော်မူသော သုဗ္ဗညုတဉာဏ်ရှင် အရားသခင်
တည်းဟူသော သူတော်ကောင်းနှင့် တွေ့ဆုံ၍ တစ်ခဏမျှ
ပေါင်းသင်းကြရသော ဘဒ္ဒဝဂ္ဂီ မင်းသား ဆုံးဆယ်တို့သည်
လျှောက်လျှောက် မောင်း၏ အရသာကို သိသကဲ့သို့ အပါယ်တံခါးပိတ်
သော သောတာပတ္တိ မဂ်ဉာဏ်တည်းဟူသော မြတ်သောပညာ
ကို ရရှိသွားသည်မှာ အလွန် ဖလဂုဏ်းလှပပါပေသည်။

လူမိုက်အတု

အချို့သော လူမိုက်သည် မိမိပညာမရှိ၊ မိုက်သည်၏အဖြစ်
ကို သိ၏။ ပညာရှိ သူတော်ကောင်းများနှင့် တွေ့သောအခါ
မိမိပညာမရှိ၊ မိုက်သည်အဖြစ်ကို ထုတ်ဖော် ပြောကြားတတ်၏။
ဤလူမိုက်မျိုးသည် တကယ်စင်စစ် မိုက်သည်မဟုတ်။ လူမိုက်
အတုသာဖြစ်၏။ အကြောင်းအားလျော်စွာ ပညာရှိသူတော်
ကောင်းတို့၏ အဆုံးအမ ကြွဝါးကို နှာကြားခံယူရရှိပြီး
သူတော်ကောင်း ပြစ်သွားနိုင်၏။

ဆိုလူမိုက်မျိုးသည် အမျက်ဒေါသ ထွက်သည့်အလျောက်
အပြစ်များ အပြောများများကို ပြုလုပ်ပြောဆိုပြီးသောအခါ
မိမိမိုက်မိတဲ့အကြောင်း မကောင်းတဲ့အကြောင်းကို ထုတ်ဖော်

၅၄

သမ္ဘိသုတ္တန် တရားတော်

မြောကြား ဝန်ခံတတ်၏။ ဤကဲ့သို့ မိမိအပြစ်ကို ထုတ်ဖော်
မြောကြား ဝန်ခံခြင်းသည် သူတော်ကောင်း၏ လက္ခဏာမင်
ပြစ်သည်။ နေ့ခင်းချိန်မှာ သူတော်ကောင်း ပြစ်လားနိုင်ခြင်း
ကို ညွှန်ပြနေခြင်းပင် ပြစ်သည်။

သူတော်ကောင်းလက္ခဏာ ဆိပ္ပယ်ရာ

၁၃၁၃-ခုနှစ်လောက်က အလွန် သဒ္ဓါတရားနှင့် ပြည့်စုံ
သော ကျောင်းအမကြီးများ ကိုးကွယ်သော ကျောင်းတိုက်
တစ်ခုမှာ ဘုန်းကြီး နေထိုင်ခဲ့ရပါသည်။ ကျောင်းအမကြီး
များသည် ခုနစ်ရက်တစ်ခေါက်ခန့် ကျောင်းတိုက်သို့ လာ
ရှာဆင်၍ ကျောင်းတိုက်၌ လိုအပ်ချက်နှင့် သံဃာတော်များ၏
ကျန်းမာမှုကို လာရောက် ကြည့်ရှုလေ့ရှိ၏။

တစ်နေ့သောအခါ ကျောင်းအမကြီးများ လာရောက်
ချိန်မှာ ဆွမ်းစားကျောင်း၌ မိပ္ပယ်ရာသော ကိစ္စတစ်ခုကို တွေ့
မြင်ရသဖြင့် ငွေသင်္ကေတပုဒ်နှင့်ပါဘဲ ကြမ်းကြမ်းတမ်းတမ်း
ပြောဆိုခဲ့ပြီးနောက် အလွန်စိတ်ဆိုးနေသော အမှုအရာဖြင့်
ဘုန်းကြီးထံသို့ ရောက်လာပြီး လျှောက်ထားသည်မှာ 'အရှင်
ဘုရား တပည့်ထော် မကောင်းဘူးဘုရား၊ မိုက်သည်ဘုရား၊
ဆိုးသည်ဘုရား' ဟု လျှောက်ထားပါသည်။

ဘုန်းကြီးက 'အကြောင်းအားလျော်စွာ ဆိုးတဲ့၊ မိုက်တဲ့
သူချည်းပါပဲ' လို့ ပျောင်းဖျက်သိမ်စေလိုက်မှ ကျောင်းအမ
ကြီး အနည်းငယ် စိတ်ဆိုးပြေသွားပါသည်။ အလွန်ပညာရှိသူ

နုတ္တိယနုတ္တိသား လျှောက်ထားခန်း

၄၅

တော်ကောင်းလက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံသော ကျောင်းအမကြီးဖြစ်
ပေသည်။ အခြားသော အပြစ်ရှိသော၊ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ဆိုးစာသ်၊
မိုက်ကယ်လို့ မလျှောက်ထားပါဘဲ မိမိဆိုးတဲ့ မိုက်တဲ့အပြစ်
ကိုသာ လျှောက်ထားခြင်းသည် ဒေါသအလျှောက် ကြမ်း
ကြမ်းတမ်းတမ်း မိုက်မှားပြောဆိုခဲ့သော်လည်း မိမိမိုက်သည်
ကို ဝန်ခံလျှောက်ထားလိုက်သဖြင့် အလွန်ပြောင့်မတ် ရိုးသား
သော သူတော်ကောင်း၏ လက္ခဏာအဖြစ်ပင် ဖြစ်ပေသည်။

လူမိုက်အစစ်

အချို့သောလူမိုက်သည် ပညာမဲ့သူ လူမိုက်ဖြစ်သော်လည်း
ငါပညာရှိသည်၊ ငါထက်သည်၊ ငါလိမ္မာသည်၊ ငါ အရာရာ
ကျွမ်းကျင်သည်ဟူ၍ မိမိကိုယ်ကို ပညာရှိဟူ၍ ထင်မှတ်နေ
တတ်၏။ ထိုလူမိုက်သည် ဘယ်ပညာရှိကိုမျှ ဆည်းကပ်တော့မည်
မဟုတ်၍ အယ်သောအခါမျှ ပညာရှိသူတော်ကောင်း မဖြစ်
နိုင်သောကြောင့် လူမိုက်အစစ် မည်၏။

ယင်းလူမိုက်မျိုးသည် မိမိအကျိုး သူတစ်ပါးအကျိုးကို
မျှော်စိုးခြင်းလည်း ရှိမည်မဟုတ်။ ယခု မျက်မှောက်အကျိုး၊
နောင်သံသရာအကျိုးကိုလည်း မျှော်စိုးခြင်း ရှိမည်မဟုတ်၍
ထိုလူမိုက်ထံမှ ကောင်းကျိုးနှင့် ကောင်းသော အသိအလိမ္မာ
ဉာဏ်ပညာကို ဘယ်သောအခါမျှ ရနိုင်မည် မဟုတ်သော
ကြောင့် အန္တရာယ် လူမိုက်ထံမှ အဘယ်မှာလျှင် ပညာရနိုင်
ပါအံ့နည်းဟူ၍ နုတ္တိသားလျှောက်ထားခြင်း ဖြစ်သည်။

၄၆

သဒ္ဓိသုတ္တန် တရားစော

လူ့မှိုက်ထံမှ ပညာကိုမရနိုင်သလို ပညာရှိထံမှ ပညာကို
လည်း လူ့မှိုက်သည် တစ်သက်ပတ်လုံး မညာရှိသူတော်ကောင်း
နှင့် အတူနေရခြင်းသော်လည်း မရရှိနိုင်သည်သာ ဖြစ်၏။

အခါတစ်ပါး ပြတ်စွာဘုရားသည် စေတစန်ကျောင်းစော
၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူ၏။ ထိုအခါ ဥဒါယိမမည်ရှိသော
ရဟန်းဆိုး ရဟန်းမှိုက်သည် စေတစန်ကျောင်း ဥယျာဉ်အရံ
အတွင်း၌ ပြတ်စွာဘုရားနှင့် အတူတကွနေလေ၏။ ဥဒါယိသည်
တရားဟောကြသော မထေရ်ကြီးတို့ တရားဟောပြီး၍ ကြွ
သွားသောအခါ မထေရ်ကြီးများ၏ တရားဟောသော နေရာ
သို့တက်၍ ထိုင်နေလေ့ရှိ၏။

တစ်နေ့သောအခါ ရုပ်စေးမှ ပြတ်စွာဘုရားထံ ကြွလာကြ
သော အာဂန္တုရဟန်းတို့သည် တရားဟောနေရာသို့ တက်၍
ထိုင်နေသော ဥဒါယိကိုမြင်ကြရာ အကြားအပြင် မဟုတ်တ
ရှိသော မထေရ်ကြီးဖြစ်လိမ့်မည်ဟု ထင်ကြ၍ ခန္ဓာငါးပါး
စသည်တို့နှင့် စပ်သော သိပ္ပံယ်ရာတို့ကို မေးကြလေကုန်၏။
ဥဒါယိသည် မထေရ်ကြီးများ ထင်ကြသောအတိုင်း မဟုတ်မရှိ
ခန္ဓာငါးပါးမျှကိုပင် မသိ၍ မပြေကြားနိုင်ဘဲ ဖြစ်လေ၏။

ရုပ်စေးမှကြွလာကြသော အာဂန္တုရဟန်းတို့သည် ပြတ်စွာ
ဘုရားနှင့် အတူတကွ တစ်ကျောင်းတည်း နေသူဖြစ်လျက် ခန္ဓာ
ငါးပါးကိုမျှမသိဟုဆို၍ ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချ အပြစ်တင်ကြလေကုန်၏။
ပြတ်စွာဘုရားထံသို့ ရောက်သွားကြသောအခါ ထို ဥဒါယိ

ဇုတ်ယုတ်သား လျှောက်ထားခန်း

၇၇

ရဟန်းသည် ခန္ဓာငါးပါးမျှ မသိခြင်းအကြောင်းကို လျှောက်ထားကြသဖြင့် မြတ်စွာဘုရားက ဤသို့ ဖောဏ္ဍားတော်မူပါသည်။

ဟင်းပေယောဂ်မသည် ဟင်း၏ ချို၊ ချဉ်၊ ငံ စသော အရသာကိုမသိသကဲ့သို့ ပညာမဲ့သူလူမွိုက်သည် ပညာရှိသူတော်ကောင်းကို တစ်သက်လုံးမှီဝဲဆည်းကပ်၍နေရခြင်းသော်လည်း တရားကို မသိသည်သာတည်း။ အသိဉာဏ်ပညာကို ရေသည်သာတည်းဟူ၍ ဖောဏ္ဍားတော်မူလိုက်ပါသည်။

ပညာရ မရ ဥပမာ

ပညာရှိ သူတော်ကောင်းနှင့် ပေါင်းသင်းမှုသာ ပညာကိုရသည်။ အနုဗာလ မိုက်ကုန်းသောသူထံမှ ပညာကို မရအပ်။ မရနိုင်သည်ကို ဥပမာအားဖြင့် ထင်ရှားအောင် ဖော်ပြရပါလျှင် နှမ်း၊ ပြေပ စသည်တို့ကိုကြိတ်မှုသာ ဆီကို ရနိုင်သလို ပညာရှိ သူတော်ကောင်းတို့နှင့် ပေါင်းသင်းမှ ပညာကိုရနိုင်ပါသည်။ အဲဒါ့ညွှန် စသည်တို့ကိုကြိတ်လျှင် ဆီမထွက်သလို မရနိုင်သလို လူမိုက်လူယုတ်မာတို့နှင့်ပေါင်းသင်းပါကပညာကို မရနိုင်ဟု သိရပါသည်။

(သံဃာ ၁၊ ၅၃)

ပညာရှိသူတော်ကောင်းနှင့် ပေါင်းသင်းမှ ပညာကိုရနိုင်သလို ကောင်းကျိုးအမျိုးမျိုးကိုလည်း ရနိုင်ပါသည်။ လူမိုက်နှင့် ပေါင်းသင်းပါက ပညာမရနိုင်သလို အကျိုးမဲ့အမျိုးမျိုးလည်း ဖြစ်လာတတ်ပါသည်။

သုယုတ် သုမြတ် တစ်နည်းမှတ်ဖွယ်

ပညာရှိ သူတော်ကောင်းနှင့် လူမှိုက် သုယုတ်မဟူ၍
ဆိုင်ရာ မိမိအပေါ် မိမိအတွက် ကျရောက်လာသော
တာဝန်ကို မဆောင်ရွက်ဘဲ မကျရောက်လာသေးသော
တာဝန်ကိုမျှားကို ဆောင်ရွက်တတ်သောသူသည် လူမှိုက်
သုယုတ်မဟုတ်ပြန်၏။

မိမိအပေါ် မိမိအတွက် ကျရောက်လာသော တာဝန်ကို
မျှားကို မလွဲမရှောင် တည်တည် မတ်မတ် ပြီးမြတ်အောင်
ဆောင်ရွက်တတ် သူသည် ပညာရှိ သူတော်ကောင်းပင်
ဖြစ်၏။

(အ-၁၊ ၈၂)

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ကျရောက် ရှောင်လွှဲ၊ မကျဆဲ၊ ဆောင်လွှဲ
သူမှိုက်မည်။
ကျရောက်မလွှဲ၊ ဆောင်ရွက်မြဲ၊ သူပဲမြတ်ပေ
သည်။

ဥပမာ ပညာသင်နေသော ကလေးကလေးနှင့် ဆယ့်သုံး
နှစ်အရွယ် သူငယ်တစ်ယောက်သည် ကျောင်း မှန်မှန်တက်
ခြင်း၊ စာမှန်မှန်ကျက်ခြင်းစသော ပညာရေးကိစ္စ တာဝန်
မျှားကို လွှဲရှောင်ကာ ကျောင်းမတက် စာမသင်တော့ဘဲ
အခြား မိမိ မဆောင်ရွက်သင့်သေးသော စီးပွားရေး၊ လူမှု
ရေး စသော ကိစ္စတာဝန်မျှားကို အုပ်ထိန်းသူ မိဘ စသည်
တို့က မခိုင်းစေဘဲ ဆောင်ရွက်နေတတ်သူ ပြစ်က ဘာမျှ
စိုးစက်ကြီးပွားအောင်မြင်မှု ရရှိမည်မဟုတ်၍ အကျိုးရှိရာ

ကို စွန့်လွှတ်ပြီး အကျိုးမရှိ အကျိုးမဲ့ကိုပြုလုပ်ရာရောက်သောကြောင့် လူမွိုက်လေးသာ ဖြစ်ပေသည်။

အသက် ၁၂-နှစ်၊ ၁၃-နှစ်အရွယ် အားလျော်စွာ မိမိအပေါ် မိမိအတွက် ကျရောက်လာသော ကျောင်းတက်ခြင်း စာကျက်ခြင်း၊ ဂဏန်းတွက်ခြင်းစသော ပညာရေးကိုစတင်၍ ကိုယ့်ကို အချိန်ပြည့် အချိန်မှန် ပြုလုပ် ဆောင်ရွက်တတ်၏။ ကိုယ့်တာဝန်ကို မဟုတ်သေးသော စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး စသည်တို့ကို မစပ်စုမဆောင်ရွက်တတ်ပါဘဲ ပညာရေးကိုသာ အဓိကထား၍ သင်ယူနေတတ်သူ ဖြစ်ပါက အကျိုးမဲ့ကို ရှောင်ခွာ၍ အကျိုးရှိရာကိုသာ ပြုလုပ်ရာရောက်သောကြောင့် ပညာရှိ သူတော်ကောင်းလေးပင် ဖြစ်ပေသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ပညာရှိနှင့် သူတော်ကောင်း၊ လူမွိုက်နှင့် လူယုတ်မာ တို့သည် အရာဌာန အားလျော်စွာ တူတာလည်း ရှိကြပေသည်။ ကံ့ပြားတာလည်း ရှိကြပေသည်။ ပညာရှိသော်လည်း သူတော်ကောင်း မဖြစ်၊ လူမွိုက်ဖြစ်သော်လည်း လူယုတ်မာ မဖြစ်တာများလည်း ရှိကြပေသည်။ ဤသတ္တိသုတ်၏ အဖွင့်အဋ္ဌကထာ (သံ-ဋ္ဌ-၁၊ ၅၂)၌ “သတ္တိရောင်တိ ပဏ္ဍိတေဟိ သပ္ပုရိသေဟိ ဝေ” ဟူ၍ဖွင့်ပြထားသည် အားလျော်စွာ ပညာရှိနှင့် သူတော်ကောင်း၊ လူမွိုက်နှင့် လူယုတ်မာတို့ကို ထင်ရှားစွာ သိလွယ်ရအောင် (ပရိယာယ်အားဖြင့်) အတူထား၍ ရေးသားလိုက်ရပါသည်။

၅၀

သဒ္ဓိသုတ္တန် တရားစော

ပညာမဲ့သူ လူမိုက်တို့၏ ဆောင်ရွက်ချက် များသည် အကျိုးရှိအောင်ဟူ၍ ရည်မှန်း ပြုလုပ်သော်လည်း သဲထဲမှ ဆီမထွက်လာသလို အကျိုးရှိတာများ မထွက်ပေါ်လာဘဲ အကျိုးမဲ့ အကျိုး မရှိတာများသာ ထွက်ပေါ် လာတာ များတတ်ပါသည်။

အကျိုးမဲ့သာ ထွက်ပေါ်လာ

လွန်လေပြီးသော အခါတစ်ပါးဝယ် ဗာရာဏသီ ပြည်၌ ပြဟ္မဒတ်မင်း စိုးစံလျက်ရှိ၏။ ထိုအခါမှာ ဘုရားအလောင်း သည် သဌေးမျိုး၌ ကြွယ်ဝသော သဌေးတစ်ယောက်ဖြင့်လေ ၏။ ဘုရားအလောင်း သဌေး၌ ပညာမဲ့သူ ရောဟိဏီ ခေါ် အိမ်ဖော် ကျွန်မတစ်ယောက် ရှိလေ၏။

ကောက်ရိတ်ပြီးချိန် တစ်နေ့သောအခါ ရောဟိဏီသည် လယ်တောသို့သွား၍ ကောက်နယ်တလင်း၌ စပါးနယ်နေ၏။ ရောဟိဏီ၏မိခင် အဘွားအိုသည် သမီးရှိရာ ကောက်နယ် တလင်းအပြင်၌ လဲလျောင်းကာ အိပ်နေ၏။ ယင်ကောင်တို့ သည် အဘွားအို၏ကိုယ်၌ နားကြ၊ အုံကြကျန်သည် ဖြစ်၍ သမီးကိုခေါ်ကာ ယင်ကောင် တွေကို မောင်းပေးပါလို့ ပြောလိုက်၏။

ရောဟိဏီသည် ကျည်ပွေ့ကိုယူ၍ မိခင်အို၏ကိုယ်၌ အုံနေ ကြသော ယင်ကောင်တို့ကို ထိမှန်အောင် အားကုန် ရိုက်ချ လေသည်။ ယင်ကောင်တို့ကို မထိမှန်ပါဘဲ မိခင်အိုသည်သာ ပွဲချင်းပြီး သေဆုံးရသောကြောင့် ယူကျုံးမရဖြစ်ကာ ငိုကြွေးပူဆွေးနေရလေ၏။

ဒုတိယနတ်သား လျှောက်ထားခန်း

၅၁

ရောဟိတီ၏မိခင်အို မသေဆုံးသင့်ဘဲ သေဆုံးသွားရတဲ့ အကြောင်းကို ကြားရသော ဘုရားအလောင်း သဌေးသည် ပညာမဲ့သူ လူမိုက်နှင့် ပညာရှိသူတော်ကောင်းတို့ အယုတ် အမြတ်ဖြစ်ပုံကို ထုတ်ဖော်ပြောကြားလိုက်၏။ လောကမှာ အကျိုးစီးပွားလိုလားချစ်ခင်သော အဆွေခင်ပွန်း လူမိုက်ထက် ရန်သူဖြစ်သော ပညာရှိက အဆပေါင်း ရာထောင်မက မြတ်လှ ပေသည်။ အဆွေခင်ပွန်းဖြစ်သော လူမိုက်သည် မမြတ်သည် သာတည်းဟူ၍ ပြောကြားလိုက်လေ၏။

(ဇာတကဋ္ဌ-၁၊ ၂၆၆)

ပညာမဲ့သူ လူမိုက်တို့သည် အကျိုးဖြစ်ဖွယ်ကို ဆောင်ရွက် ကြပါသော်လည်း အကျိုးမဲ့များသာ ဖြစ်တတ်ကြသည်မှာ ဤရောဟိတီဝတ္ထုဖြင့် ထင်ရှားပေ၏။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ အသိဉာဏ်ကင်း၊ ပြုမူခြင်း၊ မိရင်းမာတာ သေရရှာ။

ပညာရှိ သူတော်ကောင်းတို့၏ ဆောင်ရွက်ချက်များသည် နှမ်းမှ ဆီထွက်လာသကဲ့သို့ (အကျိုးမဲ့မဖြစ်ပါဘဲ) အကျိုးရှိ တာများသာ ထွက်ပေါ်လာတတ်ပါသည်။

အကျိုးရှိတာ၊ ထွက်ပေါ်တာ

လွန်လေပြီးသောအခါ၊ ကာသိတိုင်း ပာရာဏသီပြည့်၌ ပြဗ္ဗဒတ်မင်း စိုးစံလျက်ရှိ၏။ ထိုအခါ ဘုရားအလောင်းသည်

လှည်းမှူးမျိုး၌ဖြစ်၏။ ဦးဆောင်နိုင်သော အရွယ်သို့ ရောက်လတ်သော် လှည်းကုန်သည်ငါးရာတို့ကို ဦးဆောင်ပြုလျက် ကုန်ရောင်းကုန်ဝယ် ခရီးထွက်လေ၏။ ယူဇနာ ခြောက်ဆယ် (မိုင်-၄၇၀)ရှိသော သဲကန္တာရခရီးကို ဖြတ်ကျော်ကြရ၏။

ထိုသဲကန္တာရ၌ သဲတို့သည် အလွန်သိမ်မွေ့ကုန်၏။ လက်ဖြင့် ဆုပ်ကိုင်သော် သဲတို့သည် လက်ထဲ၌ မတည်ကုန်။ လျှောကျကုန်၏။ နေအရှိန်ကလည်း အလွန်ပြင်းထန်သည်ဖြစ်၍ နေထွက်တာနှင့်တစ်ပြိုင်နက် သဲတို့သည် မီးကဲ့သို့ ပူကုန်၏။ မနင်းနိုင်ကြ၍ နေ့အခါ ခရီးမထွက်နိုင်ကြ၊ ညအခါမှ ခရီးထွက်နိုင်ကြ၏။

လှည်းကုန်သည်တို့သည် ယူဇနာ ခြောက်ဆယ်ရှိသော သဲကန္တာရခရီးကို ကျော်ဖြတ်သွားဖို့ရာ ထင်း၊ ရေ၊ ဆီ၊ ဆန် စသော ရိက္ခာတို့ကို အပြည့်အစုံ ဆောင်ယူလာကြကုန်၏။ ညဉ့်အခါ ခရီးထွက်ကြ၍ အရုဏ်တက်သောအခါ ရပ်နားပြီး လှည်းဝိုင်းချကာ မဏ္ဍပ်အမိုးပြုလုပ်၍ တစ်နေ့လုံး မဏ္ဍပ်အမိုးအောက်တွင် နေကြရကုန်၏။

သဲကန္တာရသည် အလွန်ကျယ်ပြန့်၍ သမုဒ္ဒရာထဲမှာ သွားနေရသလို အရပ်မျက်နှာတို့ကို မမှတ်သားနိုင်ဘဲ ရှိကြ၏။ ကောင်းကင် နက္ခတ် ကြယ်တို့ကိုကြည့်၍ ခရီးလမ်းညွှန်တတ်သူကို ခေါ်ဆောင်၍ သွားကြရကုန်၏။ သဲကန္တာရတို့ လွန်မြောက်တော့မည့် နောက်ဆုံးညနေချမ်း၌ ညစာ ထမင်းစားကြပြီးလျှင် ထင်း၊ ရေတို့ကို အကုန်သုံး၍ ညခရီးထွက်ကြ၏။

သဲကန္တာရခရီးညွှန်သော သူသည် အရှေ့ဆုံးမှ သွားမည့် လှည်းမှနေရာကို ခင်းစေ၍ ကောင်းကင် နက္ခတ် ကြယ်တို့ကို ကြည့်ကာ ဤလမ်းမှ ဤသို့ မောင်းလော့ဟူ၍ လမ်းညွှန် ပြပြီးလျှင် လှည်းပေါ်၌အိပ်၍ လိုက်ပါသွားလေ၏။ လမ်း ညွှန်သူသည် ရက်ရှည်အိပ်ပျက်ခဲ့သည် ဖြစ်၍ ပင်ပန်းပြီး လှည်း ပေါ်၌ တစ်ညလုံး အိပ်ပျော်နေလေ၏။

လှည်းဝန်ကို ဆောင်ကြသော နွားတို့သည် တစ်ညလုံး ရှေ့သို့ မသွားကြဘဲ နောက်သို့ ပြန်လှည့်လာကြကုန်၏။ သဲလမ်းခရီးညွှန်သူသည် အရုဏ်တက်မှ နိုးလာ၍ နက္ခတ် တို့ကို ကြည့်လိုက်ရာ ရှေ့သို့မရောက်ဘဲ နောက်သို့ ပြန်ရောက် လာကြသည်ကို သိ၍ ရှေ့သို့ ပြန်မောင်းဖို့ရာ အစီအစဉ် လုပ်နေဆဲမှာပင် နေထွက်လာ၏။

လှည်းကုန်သည်တို့သည် ယမန်နေ့က တည်းခိုခဲ့သော သစ် ခက်တဲရှိရာသို့ ပြန်ရောက်နေကြသည်ကို သိကြ၍ ငါတို့၏ ရေထင်းတို့လည်း ကုန်နေပြီ၊ ငါတို့ ပျက်စီးကြရတော့မည် ဟူ၍ စိတ်နှလုံး မသာမယာ ဖြစ်ကြကုန်၏။ လှည်းတို့ကို ဖြုတ်၍ လှည်းဝိုင်းချကာ အထက်၌ အမိုးပြုလုပ်ပြီး မိမိ တို့၏ လှည်းအောက်သို့ဝင်၍ အဖန်ဖန်စိုးရိမ်လျက် အိပ်နေ ကြကုန်၏။

ဘုရားအလောင်းပညာရှိသည် ငါ လုံ့လဝီရိယ လျော့ လိုက်လျှင် အားလုံး လှည်းကုန်သည်တွေ ပျက်စီးကြရတော့ မှာ အမှန်ပင် ဖြစ်ပေသည်ဟု ပညာဖြင့်ဆင်ခြင်၍ အနီး ပတ်ဝန်းကျင်ကို လှည့်လည်ကြည့်ရှုလေ၏။ နေစာမြက်

ပေါက်နေသော နေရာတစ်ခုကို မြင်သောကြောင့် ဤနေရာ၌ ရေထွက်နိုင်သည်ဟု ပညာဖြင့် ဆင်ခြင်ကြစည်၍ လှည်းကုန်သည်တို့ကို တူးစေ၏။ တစ်ခဏအတွင်းမှာပင် အတောင် (၆၀) နက်အောင် တူးလိုက်ကြ၏။ အတောင် (၆၀) အောက်မှ ကျောက်ဖျာခံနေသည်ကို တွေ့ကြရသော လှည်းကုန်တို့သည် ဝိရိယကို လျှော့ကုန်ကြပြီးလျှင် တွင်းထဲမှ အပေါ်သို့ ပြန်၍ တက်လာကြကုန်၏။

ဘုရားအလောင်း လှည်းမှူးပညာရှိသည် တွင်းထဲသို့ ဆင်း၍ ကျောက်ဖျာသို့ကပ်ကာ နားထောင်ကြည့်ရာ အောက်မှ ရေစီးသွားနေသောအသံကို ကြားရလေ၏။ ဘုရားအလောင်း ပညာရှိသည် တွင်းအထက်သို့ ပြန်တက်ခဲ့ပြီးလျှင် အလုပ်အကျွေး တပည့်ငယ်ကို ဆင် လုံ့လဝိရိယ လျှော့လိုက်လျှင် လှည်းကုန်သည် တွေ အားလုံး ပျက်စီးကြရတော့မည်။ ဒါကြောင့် ဆင် ဝိရိယ မလျှော့ပါနှင့်။ ဤသံတူကိုယူ၍ တွင်းထဲသို့ဆင်းပြီး ကျောက်ဖျာကို တအားကုန်၊ အစွမ်းကုန် ခိုက်ထုပ်ပါဟူ၍ အမိန့်ပေး ပြောဆိုလေ၏။

အလုပ်အကျွေးတပည့်ငယ်သည် သံတူကိုယူကာ တွင်းထဲသို့ ဆင်း၍ ဆရာဘုရားအလောင်း ပြောသည့်အတိုင်း ကျောက်ဖျာကို သံတူဖြင့် ထုခိုက်လေ၏။ ကျောက်ဖျာသည် အလွယ်၌ ကျိုးကျပြီး တွင်းပေါက်ခတ်စပ်စက်၌ ကန်လန်ခံ၍ တည်နေလေ၏။ အောက်မှ စီးသွားနေသော ရေတို့သည် ကန်လန်ခံနေသော ကျောက်ဖျာကို တိုက်ခတ်၍ အထက်သို့ ရှေ့လုံးကြီးများ ထန်းပင်လုံးခန့် တက်လာလေ၏။

ဒုတိယနတ်သား လျှောက်ထားခန်း

၅၅

အားလုံးသော လှည်းကုန်သည်တို့သည် ရေတို့ကို သောက်ကြ၊ ချိုးကြကုန်သည်ဖြစ်၍ ချမ်းသာကို ရကြကုန်၏။ အပိုပါလာကြသော လှည်းဝင်ရိုး၊ လှည်းထမ်းပိုးတို့ကို ခွဲစိတ်ကာ ထင်းပြုလုပ်၍ ယာဂုထမင်းတို့ကို ကျီချက် စားသောက်ကြကုန်၏။ နွားတို့ကိုလည်း ရေတို့ကိုကြ၊ အစာကျွေးကြကုန်၏။ ရေတွင်း အနီး၌လည်း ဤတွင်း၌ ရေရှိကြောင်း သိနိုင်ဖို့ရာ စာတမ်းများ ချိတ်ဆွဲခြင်း၊ အလံများ ထူထားခြင်းတို့ကို ပြုလုပ်ကြကုန်၏။ ထိုသို့ပြုလုပ်ပြီးမှ အလိုရှိရာအရပ်သို့ ထွက်ခွာသွားကြကုန်၏။

လှည်းကုန်သည်တို့သည် ဘုရားအလောင်း ပညာရှိ လှည်းမှူး၏ ဦးဆောင်ညွှန်ကြားချက်ဖြင့် ကုန်ပစ္စည်းတို့ကို ရောင်းချ၍ နှစ်ဆ၊ သုံးဆ၊ လေးဆတက်သော အကျိုးအမြတ်တို့ကို ရကြသဖြင့် မိမိတို့နေထိုင်ရာ အရပ်သို့ ပြန်သွားကြလေကုန်၏။

(ဇာတက၊ ၉-၁၊ ၁၂၄)

လုံ့လဝီရိယကို မလျော့သော ဘုရားအလောင်း ပညာရှိ၏ ဆောင်ရွက်ချက်သည် နှမ်းမှ ဆီထွက်သကဲ့သို့ လှည်းကုန်သည်ငါးရာတို့ ရေစော်မှုတ်ခြင်းတေးမှ လွှတ်ကင်း ချမ်းသာခြင်း အကျိုးနှင့် မိမိတို့ ကုန်ပစ္စည်းများမှ နှစ်ဆ၊ သုံးဆ၊ လေးဆတက်သော အမြတ်ရခြင်း အကျိုးတို့ ထွက်ပေါ် လာခဲ့ရပေသည်။

မှတ်ချက် - (ဤ ဝဏ္ဏပထဇာတ်တော်ကို ဝီရိယလျော့သော ရဟန်းတစ်ပါးကို အကြောင်းပြု၍ ဟောကြားတော်မူသည့် အားလျော်စွာ အဋ္ဌကထာဆရာသည် ဝီရိယကိုသာ ပဓာန အားဖြင့် ဖွင့်ပြ

၁၆

သဒ္ဓိသုတ္တန် တရားတော်

လေသည်။ သို့ပါသော်လည်း ဘုရားအလောင်း
 လည်းမူး၏ ဆောင်ရွက်ချက်များသည် ပညာ
 သား ပါလှပေ၏။ သဲကန္တာရဝယ် ရေကုန်ကြ
 ရာ၌ ပညာဖြင့် သုံးသပ်ဆင်ခြင်၍ ရေရနိုင်မည့်
 နေရာကို ရွေးချယ်နိုင်ခြင်းနှင့် ရေတွင်းတူးကြ
 ရာဝယ် အောက်မှာ ကျောက်ဖျာ ခံနေရာ၌
 ပညာဖြင့် သုံးသပ်ဆင်ခြင်၍ ကျောက်ဖျာ
 အောက်မှာ ရေကြော ရှိနေသည်ကို ဆုံးဖြတ်
 နိုင်ခြင်းတို့သည် ပညာသား ပါလှပါပေ၏။
 ပညာရှိ ပီသလှပါပေ၏။

ယခုဘဝမှစ၍ နိဗ္ဗာန်ရောက်သည့်ဘဝတိုင်အောင် ဉာဏ်
 ပညာနှင့်လည်း ပြည့်စုံ၊ ကောင်းကျိုးချမ်းသာ အမြာမြာတို့
 နှင့်လည်း ပြည့်စုံ လိုကြသော အမျိုးကောင်းသား အမျိုး
 ကောင်း သမီးတို့သည် ပညာရှိ သူတော်ကောင်းကို ရွေးချယ်
 ပေါင်းသင်းနိုင်ကြဖို့ရာ အထူးသတိပြုသင့်ကြပေသည်။

ဒုတိယနတ်သား လျှောက်ထားခန်း ပြီးပါပြီ။

တတိယနတ်သား လျှောက်ထားခန်း

စိုးရိမ်သောက ကင်းဝေးပုံ

ဒုတိယနတ်သား လျှောက်ထားပြီးသောအခါ တတိယ
မြောက် နတ်သားတစ်ယောက်က လက်အုပ်ချီကာ လျှောက်
ထား လိုက်ပြန်ပါသည်။

“သဗ္ဗိရေဝ သမာသေထ၊ သဗ္ဗိကုဗ္ဗေထ သန္တဝံ။
သတံ သဒ္ဓမ္မ မညာယ၊ သောကမဇ္ဈေ န သောစတိ”တိ-

ဟူ၍ လျှောက်ထားလိုက်ပါသည်။

သဗ္ဗိရေဝ သမာသေထ၊ သူတော်ကောင်းတို့နှင့် အတူ
တကွ နေထိုင်ရာ၏။ သဗ္ဗိကုဗ္ဗေထ သန္တဝံ၊ သူတော်ကောင်း
တို့နှင့် ပေါင်းသင်းခြင်းကို ပြုရာ၏။ သတံ သဒ္ဓမ္မ မညာယ၊
သူတော်ကောင်း တရားကို သိကြရသောကြောင့်။ သောက
မဇ္ဈေ၊ စိုးရိမ်သောက ဖြစ်နေကြရသော ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ
တို့၏ အလယ်၌။ န သောစတိ၊ မစိုးရိမ်ရ။ ဣတိ၊ ဤသို့။
အဝေါ စ၊ ကောင်းစွာမသွေ လျှောက်ထားလိုက်လေ၏။

မြတ်စွာဘုရား.... ထိုထိုသတ္တဝါ မှန်သမျှသည် သူတော်
ကောင်းတို့နှင့်သာ အတူတကွ နေထိုင်ရာ၏။ သူတော်ကောင်း
တို့နှင့် ပေါင်းသင်းရာ၏။ သူတော်ကောင်းတို့နှင့် အတူတကွ
နေထိုင် ပေါင်းသင်းရ၍ သူတော်ကောင်းတရားကို သိကြရ

သောကြောင့် စိုးရိမ်သောက ဖြစ်နေကြရသော ပုဂ္ဂိုလ်
သတ္တဝါများ၏ အလယ်၌ မစိုးရိမ်ဘဲ နေကြရပါသည်ဘုရား
ဟူ၍ သူရရှိထားသော အကျိုးကို လူးညာတ်အားထင်ရှားသည့်
အားလျော်စွာ လျှောက်ထားလိုက်ပါသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ သူတော်ကောင်း နှင့်၊ ပေါင်း ဖော်လင့်၊
မသင့်စိုးရိမ်ကွာ။

လောကီနယ်ထဲတွင် နေထိုင်ကြသော သူတို့သည် တစ်ခါ
တရံ ပညာရှိ သူတော်ကောင်းများနှင့် တွေ့ကြုံရ အတူတကွ
နေထိုင်ကြရပေသည်။ တစ်ခါတရံ ကျပြန်တော့လည်း ပညာ
မဲ့သူ လူမိုက်များနှင့် တွေ့ကြုံရ အတူတကွ နေထိုင်ကြရပေ
သည်။

ရှေးသူဟောင်းများ စပ်ဆိုထား

ငါးပါးသီလမျှ မလိုကြသော ပညာမဲ့သူ လူမိုက်တို့သည်
ငယ်ရွယ်စဉ်က လက်ထပ်ခဲ့သော လင်ယောက်ျားဇနီးမယား
နှင့် ငယ်ရွယ်စဉ်ကပင် ကျွေးမွေး သုတ်သင်ခဲ့သော သားသမီး
များပင် ဖြစ်ကြသော်လည်း ထိုသူတို့နှင့် အတူတကွ နေထိုင်
ကြရသော သူတို့ကို အမျိုးမျိုး ဒုက္ခပေးတတ်ကြကုန်၏။
ထိုသူတို့နှင့်အတူတကွ နေကြရသူတို့သည် အရာရာတွင် စိတ်ချ
လက်ချ်နေလို့ မရကြပေ။ စိုးရိမ်ကြောင့်ကြမှုနှင့်သာ နေကြ
ရပေသည်။ မမျှော်လင့်သော ပြဿနာ အမျိုးမျိုးတို့နှင့်လည်း
ရင်ဆိုင်ကြရ တွေ့ကြုံတတ်ကြရပေသည်။ သို့ဖြစ်သောကြောင့်
ရှေးသူတော်ကောင်း ပညာရှိတို့က လင်ဆိုးမယား တဖား
ဖား၊ သားဆိုးအမေ တပေပေ ဟူ၍ စပ်ဆိုခဲ့ကြပေသည်။

တတိယနတ်သား လျှောက်ထားခန်း

၅၉

လူမိုက်နှင့်နေ စိုးရိမ်ပေ

လင်ဆိုး၊ သားဆိုး၊ မယားဆိုး၊ မိတ်ဆွေဆိုးတို့နှင့် နေကြရသောသူသည် စိတ်ချမ်းသာမှုကို မရဘဲအပြင် လောကနှင့် ဓမ္မ ပြုပွယ်ကိစ္စတို့ကို အချိန်မီ မပြုလိုက်ရခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း၊ အမှားမှားအယွင်းယွင်း မြဲမိကြသောကြောင့် လည်းကောင်း မိမိတို့ လူ့ဘဝကိုပင် အပြစ်တင် ရွံ့မုန်းလာ တတ်ကြပေသည်။ ငါ လူ့ဘဝကို ရခြင်းသည် မကောင်း သဖြင့် ရခြင်းသာ ဖြစ်ပေသည်။ စသည်ဖြင့် အဖန်တလဲလဲ စိုးရိမ်သောကများ ဖြစ်နေတတ်ကြပေသည်။ စိုးရိမ်သောက တို့၏ အလယ်မှာ နေကြရပေသည်။

လူမိုက်ပေါင်းသင်း စိုးရိမ်ခြင်း

အဇာတသတ်မင်းသားသည် သူယုတ်မာ ဒေဝဒတ်ဆရာ နှင့် ပေါင်းသင်းမိသောကြောင့် ဖခင် ဗိမ္ဗိသာရ မင်းကြီးကို အကျဉ်းထောင်ထဲ ချထားပြီး အစာငတ်ထားခဲ့၏။ ခြေပဝါး ကိုခါးဖြင့်ခွဲစေ၍ သတ်ခိုင်းခဲ့၏။ ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီး ကွယ်လွန် သွားသော နေ့မှာပင် အဇာတသတ်မင်း၏ မိဖုရားမှ သားရတနာလေး ဖွားမြင်လာ၏။

အဇာတသတ် မင်းသည် သား၌ဖြစ်သော အချစ် ဓာတ်ကြောင့် ဖခင်မင်းကြီးကို အကျဉ်းထောင်မှ လွှတ်စေ၍ ချမ်းသာခွင့် ပေးချင်သော စိတ်ဓာတ်များ ဖြစ်ပေါ်လာ၍ ဖခင်မင်းကြီးကို အကျဉ်းထောင်မှ လွှတ်စေဟု ချက်ချင်း အမိန့်ပေးလေ၏။ အမတ်ကြီးတို့သည် ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီး ကွယ်လွန်သွားပြီးသော အကြောင်းကို လျှောက်တင်ကြရာ

ရပ်တည်၍ မရအောင် တုန်လှုပ်ချောက်ချား စိတ်ထိခိုက် သွားလေ၏။

အဇာတသတ်မင်းသားသည် မိမိအမှားကိုသိကာ ကြီးစွာ သော စိုးရိမ်သောကများဖြစ်လျက် မယ်တော် ထံသို့ သွား၍ ဖခင် ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီးက သူ့ကို ငယ်စဉ်က ချစ်-မချစ် စုံစမ်းမေးမြန်းလေ၏။ မယ်တော်က “မင်းငယ်စဉ်က လက်မှာ ခူနာပေါက်၍ ပြည်ကိုက်သဖြင့် ငိုနေဘာကိုချော့မရလို့ တရား စီရင်ရာ ဖခင်မင်းကြီးထံ ပို့ပေးရသည်။ မင်းရဲ့ လက်ကို ဖခင် မင်းကြီးက ပါးစပ်ဖြင့်ငုံ၍ သက်သာရာရစေခဲ့၏။ ယင်းကဲ့သို့ ငိုထားစဉ်အခါ၌ပင် အနာ၌ ပြည်ပေါက်ကဲ့သို့သော မင်း ထပ်မံ၍ နာကျင်ငိုကြွေးမည်စိုးသဖြင့် ပေါက်ထွက်လာ သော ပြည်များကို မျှီချလိုက်၏။

ဤမျှလောက်ပင် ဖခင် ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီးက သားရဲ့ အပေါ်မှာ ချစ်မြတ်နိုးပါသည်”ဟူ၍ ပြောကြားလိုက်ရာ အဇာတသတ်မင်းသားသည် ငါလူ့ဘဝရခြင်းသည် ကောင်း သောရခြင်း မဟုတ်ပေ၊ မကောင်းသဖြင့်သာ ရအပ်ပေသည် စသည်ဖြင့် ကြံစည်တွေးတော၍ အိပ်လို့လည်းမပျော်၊ စားလို့ လည်း မစင်တဲ့အထိ ကြီးစွာသော စိုးရိမ်သောက ဖြစ်ရပေ သည်။ အဇာတသတ်မင်းသားသည် ယခုအချိန်တိုင်အောင် စိုးရိမ်ကြီးစွာ လောဟကုန္တိ သံပူငရဲမှာ ခံနေရဆဲရှိသေး၏။

ပညာမဲ့သူ လူမွိုက်နှင့် ပေါင်းသင်းမိသူတို့သည် စိုးရိမ် သောကကြီးစွာ ဖြစ်ရသည်မှာ ဤအဇာတသတ် စတ္တုဖြင့် အလွန် ထင်ရှားပေသည်။

တတိယနတ်သား လျှောက်ထားခန်း

၆၁

သူတော်ကောင်းနှင့် ပေါင်းသင်း စိုးရိမ်ကင်း

ပညာရှိ သူတော်ကောင်း မိဘ၊ ဆရာသမား လင်
 ယောက်ျား သားသမီး မိတ်ဆွေများနှင့် အတူတကွနေထိုင်ရ။
 ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရ၍ ပညာရှိ သူတော်ကောင်းတို့၏
 အဆုံးအမ ဩဝါဒကို ခံယူသောသူတို့သည် အမြဲတမ်း စိတ်
 အေးချမ်းသာ နေထိုင်ကြရပေသည်။ အတိတ်ဘဝများက
 အကြောင်းကံအားလျော်စွာ စိုးရိမ်ဖွယ်ရာ ပြဿနာများနှင့်
 တွေ့ကြုံရသော်လည်း တရားသဘောအရ ဖြေဖျောက်နိုင်ကြ၍
 မစိုးရိမ်ဘဲ နေနိုင်ကြပေသည်။ စိုးရိမ်ခြင်း ကင်းဝေးကြရ
 ပေသည်။

အိမ်မှနှင်ချ ပြန်ခံရ

တစ်ချိန်သောအခါမှာ မြတ်စွာဘုရားသည် သာဝတ္ထိပြည်
 ဇေတဝန်ကျောင်းတော်၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူ၏။ ထိုအခါ
 ဗန္ဓုလစစ်သူကြီး၏ ဇနီး မလ္လိကာသည် သားသမီး မရ၍
 ဗန္ဓုလစစ်သူကြီးက မပေါင်းသင်းလိုတော့ကြောင်း၊ မိဘ
 အိမ်သို့သာ ပြန်ဖို့ရာအကြောင်းများကို ပြောကြားကာ အိမ်မှ
 နှင်ထုတ်လေ၏။ မလ္လိကာသည် မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြော်ပြီးမှ
 မိဘအိမ်သို့ ပြန်မည်ဟုရည်ရွယ်လျက် မြတ်စွာဘုရား ရှိတော်
 မူရာ ဇေတဝန်ကျောင်းတော်သို့ ဝင်ပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရား
 ကို ရိုသေစွာ ရှိခိုးကန်တော့လေ၏။

အရှည်မြော်မြင် ဘုရားရှင်

မြတ်စွာဘုရားက “မလ္လိကာ၊ အယ်ဒေသသို့ သွားမှာ
 လဲ”လို့ မေးတော်မူလိုက်ရာ “တပည့်တော်မကို သွား

၆၂

သတ္တိသုတ္တန် တရားတော်

သမီးမရ၍ ဗန္ဓုလစစ်သူကြီးက အိမ်မှနှင်ထုတ်သဖြင့် မိဘအိမ်သို့ ပြန်ရပါမည်ဘုရား” ဟု လျှောက်ထားလေ၏။ “သားသမီး မရခြင်းကြောင့် နှင်ထုတ်ကာဖြစ်လျှင် ။မိဘအိမ်သို့ ပြန်ဖို့မလို၊ ဗန္ဓုလစစ်သူကြီးအိမ်သို့သာ ပြန်သွားပါလေ” ဟူ၍ မိန့်ကြားတော်မူလိုက်၏။

မလ္လိကာသည် မြတ်စွာဘုရား၏ အမိန့်စကားကို နာယူ၍ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာဖြင့် ဗန္ဓုလစစ်သူကြီးအိမ်သို့ ပြန်လာခဲ့လေ၏။ ဗန္ဓုလစစ်သူကြီးက “သာကြောင့် ပြန်လာသလဲ” ဟု မေးရာ “မြတ်စွာဘုရား အမိန့်တော်ကြောင့် ပြန်လာခဲ့ပါသည်” ဟူ၍ ဖြေကြားလိုက်လေသည်။ ဗန္ဓုလစစ်သူကြီးကလည်း မြတ်စွာဘုရားသည် အရှည်ကိုမြော်၍ အကြောင်းမှန်က မြင်တော်မူသောကြောင့် မလ္လိကာကို မိဘအိမ်သို့ မပြန်စေဘဲ လင်အိမ်သို့သာ ပြန်လာစေခြင်း ဖြစ်သည်ဟူ၍ နှလုံးသွင်းဆင်ခြင်လျက် ကောင်းမွန်စွာ သိမ်းပိုက်လက်ခံလိုက်လေ၏။

သတ္တိပြည့်ဝ သားတွေရ

မလ္လိကာသည် မကြာမီ အချိန်ကာလ အတွင်းမှာပင် ကိုယ်ဝန်ရ၍ အမြှာပူး သားလေးများ ဆက်ကာဆက်ကာ မွေးဖွားခဲ့ရာ သားသုံးဆယ့်နှစ်ယောက်ကို ရရှိလေ၏။ အရွယ်ရောက်ကြသောအခါ အားလုံး စစ်ဗိုလ်တို့ တတ်အပ်သော အတတ်ညာတို့ကို တတ်မြောက်ကြပြီး ရဲရင့်သော စိတ်ဓာတ်နှင့်လည်း ပြည့်စုံကြစေကုန်၏။ ဗန္ဓုလ စစ်သူကြီးသည် သား ၃၂-ယောက်တို့၏ စွမ်းရည်သတ္တိတို့ကြောင့် တရားစီရင်ရာမှစ၍ မင်းနန်းတော်တစ်ခုလုံးကို အုပ်စိုးဆီရပ်ရလေ၏။

တတိယနတ်သား လျှောက်ထားခန်း

၆၃

လင်နှင့် သားများ ကျဆုံးသွား

နန်းတော်၌ တရားစီရင်ကြသော အမတ်ဟောင်းကြီးတို့သည် လာဘ်အရ နည်းသောကြောင့် ဗန္ဓုလ စစ်သူကြီးနှင့် သား ၃၂-ယောက်တို့ကို အဆုံးစီရင် သတ်ပစ်ဖို့ရာ ကြံစည်၍ ကောသလမင်းကြီးထံ သွားကာ ကုန်းတိုက် ကြလေကုန်၏။ ကောသလမင်းကြီးသည် အမတ်ဟောင်းကြီးတို့၏ စကားကို ယုံကြည်သောကြောင့် တိုင်းပြည် အစွန့်အဖျားတို့၌ သူပုန်ထစေ၍ ဗန္ဓုလစစ်သူကြီးနှင့် သား ၃၂-ယောက်တို့ကို သူပုန်နှိမ်နင်းရန် စေလွှတ်၏။

သူပုန်နှိမ်နင်းပြီး၍ နန်းတော်သို့ အပြန်တွင် လုပ်ကြံသတ်ဖြတ်စေလိုက်၏။ မဏ္ဍိကာထံသို့လည်း ဗန္ဓုလစစ်သူကြီးနှင့် သား ၃၂-ယောက်တို့ သူပုန်နှိမ်နင်းရာမှအပြန် အားလုံးလုပ်ကြံ သတ်ဖြတ်ခံရသော အကြောင်းကြားစာကို ပို့စေလိုက်၏။ မဏ္ဍိကာသည် လင်နှင့် သားတို့ အသတ်ခံရသော အကြောင်းကြားစာကို စာစဉ်းတစ်ယောက်ကိုမျှ မပြတ် သူ့အိတ်ထဲတွင် ထည့်ထားလိုက်၏။

မဏ္ဍိကာမှ စိုးရိမ်ကွာ

မဏ္ဍိကာသည် ထိုနေ့၌ပင် အရှင်သာရိပုတ္တရာ၊ အရှင်မဟာမောဂ္ဂဇာန်တို့နှင့်တကွ သံဃာတော် ၄၀-ရာတို့ကို ပင့်ဖိတ်၍ အိမ်တွင် ဆွမ်းကပ်လှူနေ၏။ ဆွမ်းကျွေးပြီးသောအခါ ဆွမ်းပွဲများ၊ စားသောက်ဖွယ် ပစ္စည်းများကို အလုပ်အကျွေး

၆၄

သဒ္ဓိသုတ္တန် တရားတော်

အမျိုးသမီးတို့သည် သိမ်းကြ သယ်ယူကြရာတွင် အမျိုးသမီးတစ်ဦး၏ လက်မှ ထောပတ်အိုးလွတ်ကျ၍ ကဲ့သွားလေ၏။ ထိုအခါ အရှင်သာရိပုတ္တရာမထေရ်က ကဲ့တတ်ထုံ ပစ္စည်းဟာ ကဲ့တတ်ပါ။ ဘာမျှ ကြံစည်တွေးတော၍ မစိုးရိမ်ပါနှင့်ဟု မိန့်ကြားတော်မူလေ၏။

အရှင်သာရိပုတ္တရာ၏ မိန့်ကြားသော စကားကို ကြားရသော မလ္လိကာသည် အိတ်ထဲမှစာကို ထုတ်ပြ၍ ဤသို့ ပြန်လျှောက်ကြားလေ၏။ “အရှင်ဘုရား၊ ဗန္ဓုလစစ်သူကြီးနှင့် သား ၃၂-ယောက်တို့ လုပ်ကြံအသတ်ခံရ၍ ကျဆုံးကြောင်း စာကို တပည့်တော်မ နံနက်စောစောကတည်းက ရခဲ့ပါသည် ဘုရား။ ဤကဲ့သို့ ကျဆုံးတဲ့အကြောင်း တပည့်တော်မ သိရပါသော်လည်း ကြံစည်တွေးတော၍ စိုးရိမ်မှုများ မဖြစ်ပါဘုရား။ ထောပတ်အိုးကဲ့ရာ၌ အဘယ်မှာလျှင် စိုးရိမ်မှုရှိပါမည်နည်း ဘုရား”ဟု လျှောက်ထားလိုက်လေ၏။

မလ္လိကာသည် မြတ်စွာဘုရားတည်း ဟူသော သူတော်ကောင်းကို မှီဝဲဆည်းကပ် ပေါင်းသင်းရ၍ မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမ ဩဝါဒကို ခံယူထားရသူ ဖြစ်သောကြောင့် အိမ်ထောင်ဦးစီး ခေါင်းဆောင် လင်ဖြစ်သူ ဗန္ဓုလ စစ်သူကြီးနှင့် သား ၃၂-ယောက်တို့ လုပ်ကြံ အသတ်ခံရ၍ ကျဆုံးခြင်းတည်းဟူသော ဤမျှလောက် ဆုံးရှုံးနစ်နာ စိုးရိမ်ဖွယ်ရာတို့၌ မစိုးရိမ်ပါဘဲ ချွေးမ ၃၂-ယောက်တို့ စိုးရိမ်ငိုကြွေးနေကြသည်ကိုလည်း အကြောင်းပြကာ ဆုံးမဩဝါဒပေး၍ ပြေပျောက်စေလေ၏။

တကိယနတ်သား လျှောက်ထားခန်း

၆၅

မိမိတို့၏ လင်ယောက်ျားတို့သည် အပြစ်မရှိကြကုန်ပါဘဲ
လျက် ရှေးဘဝများက ပြုခဲ့မိကြသော အကုသိုလ်ကံများ
ကြောင့် ယခု သေကြေပျက်စီး ဆုံးရှုံးကြခြင်း ဖြစ်ပေသည်။
မငိုကြနဲ့၊ မစိုးရိမ်ကြနဲ့ဟု ဆုံးမသြဝါဒပေးကာ စိုးရိမ်
ငိုကြွေးနေသော ချွေးမ သုံးဆယ်နှစ်ယောက်တို့၏ အလယ်
တွင် မစိုးရိမ်ပါဘဲ တင့်တင့်တယ်တယ် နေနိုင်လေ၏။

ပညာရှိ သူတော်ကောင်းတို့နှင့် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံ
ရသော သူတို့သည် စိုးရိမ်ဖွယ်ရာတို့ကို မစိုးရိမ်ဘဲ နေနိုင်
ခြင်း၊ စိုးရိမ်ကြသောသူတို့၏ အလယ်တွင် မစိုးရိမ်ဘဲ တင့်တင့်
တယ်တယ် နေနိုင်ခြင်းတို့သည် ဤမလ္လိကာဝတ္ထုဖြင့် အလွန်ပင်
ထင်ရှားလေ၏။

သူယုတ်သူမြတ် တစ်နည်းမှတ်ဖွယ်

သူတော်ကောင်းနှင့် သူယုတ်မာ ခွဲခြားသိဖို့ရာ တစ်နည်း
မှာ.....

- ၁။ မိမိအပြစ်ကို အပြစ်အားဖြင့် ရှုခြင်း။
- ၂။ မိမိအပြစ်ကိုမြင်သော် တရားနှင့်လျော်ညီစွာ ကုစား
ခြင်း။
- ၃။ သူတစ်ပါးက အပြစ်ကို ဝန်ခံတောင်းပန်လာသော်
တရားနှင့်လျော်ညီစွာ ဆည်းခံခြင်း ဟူသော ဤ
တရား (ဤအင်္ဂါ) သုံးပါးနှင့် ပြည့်စုံသောသူသည်
ပညာရှိ သူတော်ကောင်း မည်၏။

သဒ္ဓိသုတ္တန် တရားတော်

- ၁။ မိမိအပြစ်ကို အပြစ်အားဖြင့် မရှုခြင်း။
- ၂။ မိမိအပြစ်ကို မြင်ခဲ့သော် တရားနှင့်လျော်ညီစွာ မကုစားခြင်း။
- ၃။ သူတစ်ပါးက အပြစ်ကို ဝန်ခံ၍ တောင်းပန်ပါလျက် တရားနှင့်လျော်ညီစွာ သည်းမခံတတ်ခြင်း ဟူသော ဤတရား (ဤအင်္ဂါ) သုံးပါးနှင့် ပြည့်စုံသောသူသည် လူမှိုက် လူယုတ်မာ မည်၏။

(အံ-၁၊ ၁၀၀)

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ကိုယ့်ပြစ်ကိုလျှာ၊ အပြစ်ကု၊ သူပြုတောင်းပန်သည်းခံသည်။
 အင်္ဂါသုံးတန်၊ ပြည့်စုံပြန်၊ အမှန်သူမြတ် ဖြစ်ပေသည်။
 ကိုယ့်ပြစ်မရှု၊ ပြစ်မကု၊ သူပြုတောင်းပန်သည်းမခံ။
 အင်္ဂါသုံးတန်၊ ပြည့်စုံပြန်၊ အမှန်သူယုတ် ဖြစ်ပေသည်။

ကဲ့ရဲ့ဖွယ်သော မြင်တတ်ပါ

လောကီနယ်ထဲ၌ နေထိုင်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်မှန်သမျှကို သည် တစ်အိမ်တည်း၊ တစ်ကျောင်းတည်း၊ တစ်ရွာတည်း၊ တစ်မြို့တည်း စသည်ဖြင့် စုပေါင်းပြီး သင့်ဇာတိသလို နေထိုင်ကြရပေသည်။ ဤကဲ့သို့ စုပေါင်းနေထိုင်ကြရာတွင် အချိန်ကာလ ကြာမြင့် လာကြသောအခါ အတူတကွ နေထိုင်ကြ

တတိယနတ်သား လျှောက်ထားခန်း

၆၇

သောသုတို့သည် တစ်ဦးအပေါ်တစ်ဦး ကြည်ညိုဖွယ်၊ ချီးမွမ်းဖွယ်တို့ကို မြင်တတ်ထက် အပြစ်တင်ဖွယ် ကဲ့ရဲ့ဖွယ်တို့ကို မြင်တာက ပိုများလာတတ်ကြပေသည်။

ယင်းကဲ့သို့ မြင်တတ်သည့်အားလျော်စွာ သူတစ်ပါး၏ အပြစ်ကိုပင် ကြည့်နေတတ်၏။ စိတ်ထဲကလည်း အမြဲလိုပင် သူတစ်ပါး၏ အပြစ်ကိုရှုနေတတ်၏။ ကိုယ့်အပြစ်ကို မရှုတတ် မမြင်တတ်ကြပါဘဲ သူတစ်ပါး၏ အပြစ်ကိုသာ ရှုတတ် မြင်တတ်ကြသော သူတို့သည် လူမိုက်တို့ မည်ကုန်၏။

ထိုလူမိုက်တို့သည် လောကဘက်မှာလည်း တိုးတက်ကြီးပွားမှုမရှိမချ် အောက်တန်း နောက်တန်း ကျနေတတ်ကြပေသည်။ ဓမ္မဘက်မှာလည်း လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ၊ ဒိဋ္ဌိ၊ တွေ့ကြီးထွား လွမ်းမိုး ပိတ်ပင်ထားသောကြောင့် တရားထူး တရားမြတ်များနှင့် ဝေးကွာနေတတ် ကြပေသည်။ တရားထူး တရားမြတ် မရရှိနိုင်ခြင်း ဖြစ်ကြပေသည်။ ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက....

“ပရဝဇ္ဇာ နုပဿိဿ၊ နိစ္စံ ဥဇ္ဈာနသညိနော။
သာသဝါ တဿ ဝဇ္ဇန္တိ၊ အာရာ သော အာသဝက္ခယာ”

ဟူ၍ ဟောကြားတော် မူထားပါသည်။

ပရဝဇ္ဇာနုပဿိဿ-သူတစ်ပါးတို့၏ အပြစ်ကို ရှုလျက်၊
နိစ္စံ ဥဇ္ဈာနသညိနော-အမြဲ ကဲ့ရဲ့လိုသော အမှတ်
သညာ ရှိသော။

အာသဝါ တဿ ဝုစ္ဆန္တိ - ဆိုသူအား အာသဝေါတရား
တို့သည် တိုးပွားကုန်၏။

အာရာဇော အာသဝက္ခယာ - ဆိုသူသည် အာသဝေါ
တရားတို့၏ ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်
နှင့် ဝေး၏။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ကဲ့ရဲ့ဖို့ရာ၊ သူပြစ်သား၊ ရှုပါနိဗ္ဗာန်ဝေး။

အခါတစ်ပါး မြတ်စွာဘုရားသည် သာဝတ္ထိပြည် ဇေတဝန်
ကျောင်းတော်၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူ၏။ ထိုအခါ အရှင်
မဟာကဿပသည် ရာဇဂြိုဟ်ပြည်ကိုမှီ၍ ညောင်ကြတ်မင်
ဂျီသော လိုဏ်ဂူ၌ အလုပ်အကျွေး တပည့် ရဟန်းနှစ်ပါးနှင့်
အတူတကွ သီတင်းသုံးနေတော်မူ၏။

တစ်ယောက်သော တပည့်သည် ကောင်းမွန် ချီသေခြင်း
ရှိသော သဒ္ဓါစေတနာတို့ဖြင့် အရှင်မဟာကဿပကို အလုပ်
အကျွေးပြုစု ပတ်ကြီးဝတ်ယော်၍ ပြုလေ၏။ ဟစ်ပါးသော
တပည့်သည် သဒ္ဓါစေတနာမပါ။ ဟန်ဆောင်မျှသော ဝတ်
ကြီးဝတ်ယော်ကိုပြု၏။ သဒ္ဓါစေတနာဖြင့် ပြုစုသော တပည့်၏
အချိန်မီ ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်တာတို့ကို စေတနာမပါ ဟန်
ဆောင်မျှသော ဖြစ်သော တပည့်က သူ ဆောင်ရွက်ထား
သကဲ့သို့ သူ ပြုလုပ်ထားသကဲ့သို့ အရှင်မဟာကဿပကို
ရွှေ့ချက်ထားလေ့ရှိ၏။

ဆုံးမပေးချက် အမျက်ထွက်

တစ်နေ့သောအခါ ရေချိုးအိမ်၌ ရေမရှိပါဘဲ ဆရာတော်
အရှင်မဟာကဿပကို ပင့်သွားတာကို အကြောင်းပြု၍ တေစ-

တတိယနတ်သား လျှောက်ထားခန်း

၆၉

နာမပါ ဟန်ဆောင်မျှသာ ဝတ်ပြုသော တပည့် ရဟန်း၏ လှည့်ပတ်နေထိုင်မှုများကို အရှင်မဟာကဏ္ဍပ သိသောကြောင့် ရဟန်းဆိုတာ ကိုယ်တိုင်မပြုဘဲ ပြုလုပ်သကဲ့သို့ မလှည့်ပတ် အပ်၊ မလှည့်ပတ်ကောင်းဟူ၍ အဆုံးအမ ဩဝါဒ ပေးလေ၏။ ထိုအခါ ဟန်ဆောင် တပည့်သည် သူ၏ မှားယွင်းချက် အပြစ်ကို ဝန်မခံ မပြုပြင်ပါဘဲ သူ့ကို ဤလို ပြောရမည် လားဟူ၍ စိတ်ဆိုးအမျက်ထွက်၏။

မှတ်ချက် - (ကိုယ့်အပြစ်ကို ဝန်ခံခြင်း၊ ပြုပြင်ခြင်း မရှိပါဘဲ အမျက်ထွက် စိတ်ဆိုးခြင်းသည် လူမိုက်လက္ခဏာ ဖြစ်၏။)

ထို့နောက် တစ်နေ့သောအခါ အရှင်မဟာကဏ္ဍပသည် ဝတ်ကြီးဝတ်ငယ်နှင့် ပြည့်စုံသော တပည့်နှင့်အတူ အရပ်တစ် ပါးသို့ ဆွမ်းခံကြွသွားတော်မူ၏။ စေတနာမပါ ဟန်ဆောင် တတ်သော တပည့်ရဟန်းသည် အရှင်မဟာကဏ္ဍပနှင့် ရင်းနှီးသော ဒါယကာ-ဒါယိကာမတို့ အိမ်များသို့ ကြွ၍ အရှင် မဟာကဏ္ဍပ မကျန်းမာ၍ ဆွမ်းခံမကြွလာနိုင်၊ ကျောင်း မှာပင် သီတင်းသုံး နေထိုင်သည်ဟု ပြောကာ အရှင်မဟာ ကဏ္ဍပ အတွက် ကောင်းနှီးရာရာ စားဖွယ် သောက်ဖွယ် တို့ကို အလှူခံ၍ လမ်းခရီးမှာပင် စားသောက်လေ၏။ အရှင် မဟာကဏ္ဍပသည် ဆွမ်းခံရှာမှ သိမ်မွေ့ နူးညံ့သော အဖိုးတန် သက်နှီးချုပ်မှီရာ အဝတ်ကို ရခဲ၏။ ဆွမ်းခံ အတူတကွ သွား သော ဝတ်ကြီးဝတ်ငယ်နှင့် ပြည့်စုံသော တပည့်ကို ပေး လေ၏။ ရဟန်းငယ်သည် ချုပ်ဆိုး၍ ဝတ်လေ၏။

၇၀

သမ္ဘိသုတ္တန် တရားတော်

နောက်တစ်နေ့တွင် အရှင်မဟာကဿပသည် ရင်းနှီးသော ဒါယကာ-ဒါယိကာမများ အိမ်သို့ ဆွမ်းခံ ကြသွားသည် ရှိသော်-အရှင်ဘုရား မကျန်းမာ၍ ဆွမ်းခံမကြသော အကြောင်း အရှင်ဘုရား၏ တပည့်ထံမှ ကြားရ၍ အရှင်ဘုရားအတွက် သင့်တော်သော စားဖွယ် သောက်ဖွယ်တို့ကို အရှင်ဘုရား၏ တပည့် ရဟန်းမှ တဆင့် ဆက်ကပ်ပေးပါရန် လှူဒါန်းလိုက်ပါသည်ဘုရား။ ဘုဉ်းပေးလို သင့်မြတ်ပါရဲ့လားဘုရားစသည်ဖြင့် လျှောက်ထားကြလေကုန်၏။

အရှင်မဟာကဿပက ဘာကိုမျှမမိန့်ကြားဘဲနဲ့ ကျောင်းသို့ ပြန်ကြွလာသောအခါ စေတနာမပါ ဟန်ဆောင်မျှသာဝတ်ပြုသော တပည့်ရဟန်းသည် အရှင်မဟာကဿပကို ရှိခိုးလျက် ထိုင်နေတာကို မြင်ရ၍ တပည့်....သင်သည် မနေ့က ငါ့မကျန်းမာဟု ဆိုကာ စားဖွယ် သောက်ဖွယ်များကို ခံယူပြီးသင် ဆုံးဆောင်သည် ဖြစ်သတတ်။ ရဟန်းဟူသည် ဤသို့ နှုတ်ဖြင့် လှည့်ပတ်တောင်းခံ၍ မစားအပ်ဟု ပြောဆို ဆုံးမလေ၏။

ဆုံးမပေငြား ရန်ငြိုးထား

ရဟန်းငယ်သည် အမျက်ထွက် စိတ်ဆိုးပြီး အရှင်မဟာကဿပကို ရန်ငြိုးထားလေ၏။ ဟိုနေ့ကလည်း ငါ့ကို ချိုးရေနဲ့ ပတ်သက်၍ လိမ်သည်ဟု စွပ်စွဲ၏။ ယနေ့လည်း သူ့ဒါယကာ-ဒါယိကာမတို့ အိမ်မှ ဆွမ်းလေး တဆုပ်မျှ ခံယူစာသောက်သည်ကို နှုတ်ဖြင့် တောင်းမစားအပ်ဟု ဝိနည်းသိက္ခာ

တတိယနတ်သား လျှောက်ထားခန်း

၇၁

ပုဒ်ဖြင့် နှိမ်၍ ပြောပြပြန်၏။ ရလာသော သင်္ကန်းချုပ်ရန် အဝတ်ကိုလည်း သူ့တပည့်ရဟန်းကို ပေး၏။ ဒီမထေရ်ကြီး မပြောသင့် မလုပ်သင့်တာတွေ လုပ်နေပြီ။ ငါ့အကြောင်း သိအောင်တော့ ပြလိုက်ဦးမယ် ဟူ၍ ကြုံးဝါးကာ အမျက် ထွက် ရန်ငြိုးဖွဲ့လေ၏။

နောက်တစ်နေ့ အရှင်မဟာကဿပ ရွာတွင်းသို့ ဆွမ်းခံ ဝင်သော အခါ၌ တုတ်တစ်ချောင်းကိုယူကာ ကျောင်း အသုံး အဆောင် အိုးခွက်များကို ရိုက်ခွဲပြီးလျှင် တဲကျောင်းကိုလည်း မီးရှို့လိုက်လေ၏။ မီးမလောင်၍ ကျန်နေသော ပစ္စည်းတို့ ကိုလည်း တင်းပုတ်ဖြင့် အားလုံး ရိုက်ခွဲပြီး ထွက်ပြေးလေ၏။
(ဓမ္မပဒ-ဋ္ဌ-၁၊ ၂၉၄)

နိဂုံးချုပ်ကြည့် လူမိုက်သိ

ဤ အရှင်မဟာကဿပ၏ တပည့်ဝတ္ထုဖြင့် တပည့်မိုက်သည် ဝတ်ကြီး ဝတ်ငယ်ကို မပြုပါဘဲလျက် ပြုဟန်ဆောင်ခြင်း တည်းဟူသော ကိုယ့်အပြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ အရှင်မဟာ ကဿပ၏ ဒါယကာ - ဒါယိကာမများ အိမ်မှ လိမ်ညှာ တောင်းခံ၍ စားသောက်ခြင်း တည်းဟူသော ကိုယ့်အပြစ် ကို လည်းကောင်း၊ မုစ္ဆမမြင်ပါဘဲ အရှင်မဟာကဿပက အဆုံးအမ ဩဝါဒ ပေးသော အခါ၌လည်း နောင်အခါ ဤကဲ့သို့ မပြုတော့ပါ စသည်ဖြင့် ဝန်ခံခြင်း၊ ကုစားခြင်း တို့ကို မပြုသောကြောင့် လူမိုက် (ရဟန်းမိုက်) ဖြစ်သည်မှာ

အလွန်ပင် ထင်ရှား၏။ ကျောင်းအသုံးအဆောင် ပစ္စည်းများကို ဖျက်ဆီးခြင်း၊ ကျောင်းကိုမီးရှို့ခြင်းတည်းဟူသော မိမိ သူတစ်ပါး အကျိုးမဲ့များကို ငြုလုပ်ခြင်းကြောင့်လည်း လူမိုက် (ရဟန်းမိုက်) ဖြစ်သည်မှာ အလွန်ပင် ထင်ရှား၏။

အကြင်သူ တစ်ယောက်သည် သူတစ်ပါး၏ အပြစ်ကို ကြည့်ရှုလေ့မရှိ။ ကိုယ့်အပြစ် ကိုယ့် ချို့ယွင်းချက် တို့ကိုသာ ကြည့်ရှုလေ့ရှိ၏။ ကိုယ့်အပြစ် ကိုယ့် ချို့ယွင်းချက် တို့ကို မြင်ခဲ့သော် အမြန်ပြောင်းလဲ ပြုပြင် ကုစားတတ်၏။ ထိုသူသည် သူတော်ကောင်းမည်၏။ သောကဘက်ကလည်း ထိုးတက်ကြီးပွား၍ အထက်ဘန်းကျနေ တတ်ပေသည်။ ဓမ္မဘက်ကလည်း လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ၊ ဒိဋ္ဌိ တရားဆိုးတို့ နည်းပါး ကင်းဝေးကြသောကြောင့် တရားထူး တရားမြတ် များလည်း ရရှိနေတတ်ပေသည်။

မမေ့နိုင်ဖွယ်ရာ အရှင်သာရိပုတ္တရာ

တစ်နေ့သောအခါ ပညာအရာတွင် အတော်ဆုံး အကောင်းဆုံး ဖြစ်သော အရှင်သာရိပုတ္တရာသည် အမှတ်တမဲ့ ဝတ်တားသော သင်္ကန်း အစွန်းထွက်ကျကာ မညီမညွှာ ဖြစ်နေ၏။ ထိုအခါ ခုနစ်နှစ်အရွယ် ကိုရင်ငယ် တစ်ပါးက မြင်၍ “အရှင်သာရိပုတ္တရာဘုရား အရှင်ဘုရား သင်္ကန်းဝတ်တားတာ မညီပါ၊ အစွန်းထွက်ကာ အောက်သို့ လျော့ကျနေပါသည်ဘုရား” ဟူ၍ လျှောက်ထားလေ၏။ အရှင်သာရိပုတ္တရာသည် ကိုရင်ငယ်အား ဘာတခွန်းမျှ ပြန်မပြောမူ၍ သင့်တော်ရာ အရပ်သို့ သွားကာ သင်္ကန်းကို ညီညီညာညာ ပြင်

ဝတ်ပြီး ကိုရင်ယွေ့ထံ ပြန်လာ၍ လက်အုပ်ချီကာရပ်လျက်
“ဆရာ သင်္ကန်းဝတ်ပုံ ဤမျှလောက် ဆိုလျှင် သင့်တော်ပါပြီ
လား” ဟူ၍ မိန့်ကြားလိုက်လေ၏။

ထို့နောက် ဆက်လက်၍ မိန့်ကြားတော်မူသည်မှာ ယနေ့
သင်္ကန်းဝတ်သော ခုနစ်နှစ်အရွယ်ကိုရင်ငယ်က ပေးအပ်သော
အဆုံးအမကို ဦးထိပ်ထား၍ ခံယူပါမည်ဟူသော သူတော်
ကောင်းတို့ မမေ့နိုင်ဖွယ်ရာ ဥဒါန်းစကားပင် ဖြစ်ပေသည်။
(သံ-ဋ္ဌ-၁၊ ၁၀၄)

မှတ်ချက်

- (အရှင်သာရိပုတ္တရာသည် ဝတ်ထားသော
သင်္ကန်း မည်မညွတ်ဖြစ်သော အပြစ်ကို
ခုနစ်နှစ်အရွယ် ကိုရင်ငယ်က အပြစ်ပြု၍
လျှောက်ထား ပြောပြရာ မည်ညွတ်သော
အပြစ်ကို ရှုဆင်ခြင်၍ ချက်ချင်းပင် ပြင်
ဝတ်ကာ ကုစားလိုက်ခြင်းနှင့် နောင်များ
ဤကဲ့သို့ အပြစ်ပြု၍ ပေးအပ်သော အဆုံး
အမကို ဦးထိပ်ထား၍ ခံယူပါမည်ဟူ၍
ဝန်ခံခြင်းတို့သည် မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် ချမ်းသာ
ကို ရရှိရန် ရည်မှန်းကြကုန်သော သူတော်
ကောင်းတို့အတွက် မမေ့နိုင်ဖွယ်ရာ သူ
တော်ကောင်း၏ လက္ခဏာပင် ဖြစ်ပါပေ
သည်။)

မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန် ချမ်းသာကို ရရှိရန် တကယ်တမ်း အလို
ရှိကြသော အမျိုးကောင်းသား အမျိုးကောင်းသမီးတို့သည်

၇၄

သဒ္ဓိသုတ္တန် တရားတော်

ဤအရှင်သာရိပုတ္တရာ မထေရ်မြတ်ကဲ့သို့ ကိုယ့်အပြစ်ကို ရှုမြင်
တတ်၊ ကိုယ့်အပြစ်ကို ကုစားတတ်၊ ကိုယ့်အပြစ်ကို ဝန်ခံ
တတ်သော ပညာရှိ သူတော်ကောင်းတို့နှင့် အတူတကွ နေ
ထိုင် ပေါင်းသင်း ဆက်ဆံဖို့ရာ အထူးပင် သတိပြုသင့်ကြပေ
သည်။

တတိယနတ်သား လျှောက်ထားခန်း ပြီးပါပြီ။

စတုတ္ထနတ်သား လျှောက်ထားခန်း

ဆွေမျိုးအလယ်၊ တင့်တယ်ပုံ

တတိယနတ်သား လျှောက်ထားပြီးသောအခါ စတုတ္ထမြောက် နတ်သားတစ်ယောက်က လက်အုပ်ချီကာ လျှောက်ထားလိုက်ပြန်ပါသည်။

“သဗ္ဗိရေဝ သမာသေထ။ သဗ္ဗိ ကုဗ္ဗေထ သန္တဝံ။ သတံ သဒ္ဓမ္မ မညာယ၊ ဥာတိမဇ္ဈေ ဝိရောစတိ” တိဟူ၍ လျှောက်ထားလိုက်ပါသည်။

သဗ္ဗိရေဝ သမာသေထ....သူတော်ကောင်းတို့နှင့်သာ အတူတကွ နေရာ၏။

သဗ္ဗိကုဗ္ဗေထ သန္တဝံ.... သူတော်ကောင်းတို့နှင့်ပေါင်းသင်းခြင်းကို ပြုရာ၏။

သတံ သဒ္ဓမ္မ မညာယ....သူတော်ကောင်း တရားကို သိရာသောကြောင့်။

ဥာတိမဇ္ဈေဆွေမျိုးအပေါင်းတို့ အလယ်၌။
ဝိရောစတိတင့်တယ်လေ၏။

မြတ်စွာဘုရား....ထိုထိုပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါမှန်သမျှသည်သူတော်ကောင်းတို့နှင့်သာ အတူတကွ နေရာ၏။ သူတော်ကောင်းတို့

၇၆

သဒ္ဓိသုတ္တန် တရားတော်

နှင့်သာ ပေါင်းသင်းခြင်းကို ပြုရ၏။ ဤကဲ့သို့ သူတော်
ကောင်းတို့နှင့် အတူတကွ နေထိုင်ရ၊ သူတော်ကောင်းတို့နှင့်
ပေါင်းသင်းရသည် ဖြစ်၍ သူတော်ကောင်းတရားများကို သိ
ကြရသောကြောင့် ဆွေမျိုးတို့၏ အလယ်တွင် တင့်တင့်တယ်
တယ် နေရပါသည်။ ဘုရားဟု သရရှိထားသော အကျိုးကို သူ
ဉာဏ်အား ထင်ရှားသည်အားလျော်စွာ မြတ်စွာဘုရားကို
လျှောက်ထားလိုက်ပါသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ သူတော်ကောင်းနှင့်၊ ပေါင်းဖော်လင့်၊
သင့်တင့်မျိုးလယ်မှာ။

သူယုတ်သူမြတ် တစ်နည်းမှတ်ဖွယ်

သူတော်ကောင်းနှင့် သူယုတ်မာ ခွဲခြားသိဖို့ရာ တစ်နည်း
မှာ ဆိတ်ကွယ်ရာကို ရသည်ရှိသော် သူတစ်ပါးပစ္စည်းကို
ခိုးယူခြင်း၊ သူတစ်ပါးသားမယားကို ဖျက်ဆီးခြင်း စသည်
တို့ကို ပြုလုပ်တတ်သော သီလမရှိသူသည် လူမိုက် လူယုတ်
မာ မည်၏။

သူတစ်ပါးပစ္စည်းကို ခိုးယူခြင်း၊ သူတစ်ပါး သားမယား
တို့ကို ဖျက်ဆီးခြင်း စသည်တို့ကို ပြုလုပ်ဖို့ရာ ဆိတ်ကွယ်ရာ
အရပ်မရှိဟူ၍ မကောင်းမှုမှန်သမျှကို ရှောင်ကြဉ်သော
သီလရှိသူသည် ပညာရှိ သူတော်ကောင်းမည်၏။

(သီလဝိမံသ ဇာတက-ဋ္ဌ-၃၊ ၁၇)

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ဆိတ်ကွယ်ရာတွင်၊ မကောင်းပင်၊ ပြုလျှင်
သူမိုက်မည်။

စတုတ္ထနတ်သား လျှောက်ထားခန်း

၇၇

သုတော်ကောင်းမှာ၊ ဆိတ်ကွယ်ရာ၊ ဘယ်ခါ
မရှိပြီ။

လွန်လေပြီးသောအခါ ဗာရာဏသီပြည်၌ ဗြဟ္မဒတ်
မင်း စိုးစံလျက်ရှိ၏။ ထိုအခါ ဘုရားအလောင်းသည် ပုဏ္ဏား
မျိုး၌ဖြစ်၍ အရွယ်သို့ ရောက်သည်ရှိသော် ဒိသာပါမောက္ခ
ဆရာကြီးအထံ၌ အတတ်ပညာကို သင်ယူ၏။ ဒိသာ
ပါမောက္ခဆရာကြီး၏ တပည့်ငါးရာတို့တွင် အကြီးဆုံးတပည့်
ဖြစ်၏။ ဒိသာပါမောက္ခဆရာကြီး၌ အရွယ်ရောက်နေသော
သမီးတစ်ယောက်ရှိ၏။ တပည့်ငါးရာတို့တွင် သီလရှိသူ၊
ပညာရှိ သူတော်ကောင်းတပည့်နှင့် သမီးကို ထိမ်းမြား
လက်ထပ်ပေးလိုသည်ဖြစ်၍ တပည့်ငါးရာတို့ကို စုဝေးစေ
၏။

သီလ ရှိ-မရှိ ရွေးစစ်ကြည့်

တပည့်များအားလုံး စုံညီစွာ ရောက်လာသောတခါ
ဒိသာပါမောက္ခဆရာကြီးက တပည့်တို့ ဆရာ၌ အရွယ်
ရောက်နေသော သမီးတစ်ယောက်ရှိ၏။ သမီးကို ထိမ်းမြား
ခြင်းပြုလို၏။ တပည့်တို့ထဲမှ အဖိုးတန် အဝတ်တန်ဆာ
များကို ရလိုသည်။ တပည့်တို့ထဲမှရသော အဝတ်တန်ဆာ
တို့ကိုကြည့်၍ သင့်တော်သောတပည့်နှင့် ထိမ်းမြားလက်ထပ်
ပေးမည်။ တပည့်တို့၏ ဆွေမျိုးမိဘများမမြင်အောင် အဖိုး
တန် အဝတ်တန်ဆာများကို ခိုးယူခဲ့ကြရမည်။ တစ်စုံ
တစ်ယောက်သောသူတို့ မမြင်အောင် ခိုးယူခဲ့သော အဖိုး

၇၀

သတ္တိသုတ္တန် တရားတော်

တန် အဝတ်တန်ဆာတို့ကိုသာယူမည်။ တောင်း၍ ပြ၍ယူခဲ့သော အဝတ်တန်ဆာတို့ကို ငါမယူ” ဟူ၍ ပြောဆိုလေ၏။

တပည့်ငါးရာတို့သည် “ကောင်းပါပြီ” ဟု ဝန်ခံ၍ မိမိတို့၏ ဆွေမျိုးမိဘများအိမ်သို့ ပြန်သွားကြကုန်၏။ အိမ်သို့ရောက်သောအခါ ဆွေမျိုးမိဘတို့ မသိမမြင်အောင် အဖိုးတန် အဝတ်တန်ဆာ ပန်ဆင်စရာများကို ခိုးယူ၍ ဒီသာပါမောက္ခဆရာကြီးထံသို့ ပေးဆက်ကြကုန်၏။ ဆရာကြီးသည် ပစ္စည်းစာရင်း ပြုလုပ်၍ တပည့်အသီးသီးတို့၏ အမည်များနှင့်တကွ ပူးတွဲသိမ်းဆည်းထား၏။

ဘုရားအလောင်းတပည့်သည် တစ်စုံတစ်ခုသော အဝတ်တန်ဆာကို မယူဆောင်နိုင်ခဲ့ပါဘဲ ဆရာကြီးထံ ရောက်လာလေ၏။ ဆရာကြီးက ဘုရားအလောင်းတပည့်ကို “ငါတပည့်သင်သည် တစ်စုံတစ်ခုမျှသော အဝတ်တန်ဆာကို ဘာကြောင့် မယူဆောင်လာခဲ့သနည်း” ဟု ဆို၏။ တပည့်က “အကျွန်ုပ်သည် မကောင်းမှုကို ပြုခြင်း၌ ဆိတ်ကွယ်ရာအရပ်ဟူ၍ မရှိသောကြောင့် တစ်စုံတစ်ခုမျှသော အဝတ်တန်ဆာကို မယူဆောင်လာနိုင် ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။” ဟူ၍ ပြောပြပြီး အောက်ပါဂါထာတို့ဖြင့် သူ့စိတ်ထဲမှာရှိတာကို ထပ်ဆင့်၍ ပြောကြားလိုက်လေ၏။

နတ္ထိ လောကေ ရဟောနာမ၊ ပါပကမ္မံ ပကုဗ္ဗတော။
 ပဿန္တိ ဝန ဣတာနိ၊ တံ ဗာလော မညတိ ရဟော။

နတ္ထိ လောကေ ရဟောနာမ- လောက၌ ဆိတ်ကွယ်ရာမည်သည်မရှိ၊

သုတော်ကောင်းမှာ၊ ဆိတ်ကွယ်ရာ၊ ဘယ်ခါ
မရှိပြီ။

လွန်လေပြီးသောအခါ မာရာဏသီပြည်၌ ဗြဟ္မဒတ်
မင်း စိုးစံလျက်ရှိ၏။ ထိုအခါ တရားအလောင်းသည့် ပုဏ္ဏား
မျိုး၌ဖြစ်၍ အရွယ်သို့ ရောက်သည်ရှိသော် ဒိသာပါမောက္ခ
ဆရာကြီးအထံ၌ အတတ်ပညာကို သင်ယူ၏။ ဒိသာ
ပါမောက္ခဆရာကြီး၏ တပည့်ငါးရာတို့တွင် အကြီးဆုံးတပည့်
ဖြစ်၏။ ဒိသာပါမောက္ခဆရာကြီး၌ အရွယ်ရောက်နေသော
သမီးတစ်ယောက်ရှိ၏။ တပည့်ငါးရာတို့တွင် သီလရှိသူ၊
ပညာရှိ သုတော်ကောင်းတပည့်နှင့် သမီးကို ထိမ်းမြား
လက်ထပ်ပေးလိုသည်ဖြစ်၍ တပည့်ငါးရာတို့ကို စုဝေးစေ
၏။

သီလ ရှိ-မရှိ ရွေးစစ်ကြည့်

တပည့်များအားလုံး စုံညီစွာ ရောက်လာသောအခါ
ဒိသာပါမောက္ခဆရာကြီးက တပည့်တို့ ဆရာ၌ အရွယ်
ရောက်နေသော သမီးတစ်ယောက်ရှိ၏။ သမီးကို ထိမ်းမြား
ခြင်းပြုလို၏။ တပည့်တို့ထဲမှ အဖိုးတန် အဝတ်တန်ဆာ
များကို ရလိုသည်။ တပည့်တို့ထဲမှရသော အဝတ်တန်ဆာ
တို့ကိုကြည့်၍ သင့်တော်သောတပည့်နှင့် ထိမ်းမြားလက်ထပ်
ပေးမည်။ တပည့်တို့၏ ဆွေမျိုးမိဘများမမြင်အောင် အဖိုး
တန် အဝတ်တန်ဆာများကို ခိုးယူခဲ့ကြရမည်။ တစ်စုံ
တစ်ယောက်သောသူတို့ မမြင်အောင် ခိုးယူခဲ့သော အဖိုး

တန် အဝတ်တန်ဆာတို့ကိုသာယူမည်။ တောင်း၍ ပြ၍ယူခဲ့
 သော အဝတ်တန်ဆာတို့ကို ငါမယူ” ဟူ၍ ပြောဆိုလေ၏။
 တပည့်ငါးရာတို့သည် “ကောင်းပါပြီ” ဟု ဝန်ခံ၍ မိမိ
 တို့၏ ဆွေမျိုးမိဘများအိမ်သို့ ပြန်သွားကြကုန်၏။ အိမ်သို့
 ရောက်သောအခါ ဆွေမျိုးမိဘတို့ မသိမမြင်အောင် အဖိုး
 တန် အဝတ်တန်ဆာ ပန်ဆင်စရာများကို ခိုးယူ၍ ဒီသာ
 ပါမောက္ခဆရာကြီးထံသို့ ပေးဆက်ကြကုန်၏။ ဆရာကြီးသည်
 ပစ္စည်းစာရင်း ပြုလုပ်၍ ထပ်ညှိအသီးသီးတို့၏ အမည်များ
 နှင့်တကွ ပူးတွဲသိမ်းဆည်းထား၏။

ဘုရားအလောင်းတပည့်သည် တစ်စုံတစ်ခုသော အဝတ်
 တန်ဆာကို မယူဆောင်နိုင်ခဲ့ပါဘဲ ဆရာကြီးထံ ရောက်လာ
 လေ၏။ ဆရာကြီးက ဘုရားအလောင်းတပည့်ကို “ငါတပည့်
 သင်သည် တစ်စုံတစ်ခုမျှသော အဝတ်တန်ဆာကို ဘာကြောင့်
 မယူဆောင်လာခဲ့သနည်း” ဟု ဆို၏။ တပည့်က “အကျွန်ုပ်
 သည် မကောင်းမှုကို ပြုခြင်း၌ ဆိတ်ကွယ်ရာအရပ်ဟူ၍ မရှိ
 သောကြောင့် တစ်စုံတစ်ခုမျှသော အဝတ်တန်ဆာကို မယူ
 ဆောင်လာနိုင် ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။” ဟူ၍ ပြောပြပြီး
 အောက်ပါဂါထာတို့ဖြင့် သူ့စိတ်ထဲမှာရှိတာကို ထပ်ဆင့်၍
 ပြောကြားလိုက်လေ၏။

နတ္ထိ လောကေ ရဟောနာမ၊ ပါပကမ္မံ ပကုဗ္ဗတော။
 ပဿန္တိ ဝန ဘူတာနိ၊ တံ ဗာလော မညတိ ရဟော။

နတ္ထိ လောကေ ရဟောနာမ+ လောက၌ ဆိတ်ကွယ်ရာ
 မည်သည်မရှိ၊

စတုတ္ထနတ်သား လျှောက်ထားခန်း

၇၉

ပါပကမ္မံ ပကုဗ္ဗတော မကောင်မူကို ပြုသောသူအား၊
ပဿန္တိ ဝနဘူတာနိ....နတ်တို့သည် မြင်ကြကုန်၏။

တံ ဗာလော မညတိ ရဟော လူမိုက်သည် မကောင်းမှု
ကို ဆိတ်ကွယ်ရာ၌ ပြုလုပ်လို့ ရသည်ဟု ထင်မှတ်၏။
အဟံ ရဟော နပဿာမိ၊ သုညံဝါပိ နဝိဇ္ဇတိ။
ယတ္ထ အညံ နပဿာမိ၊ အသုညံ ဟောတိ တံ မယာ။

အဟံ ရဟော နပဿာမိ....အကျွန်ုပ်သည် ဆိတ်ကွယ်ရာ
အရပ်ကို မမြင်ပါ။

သုညံဝါပိ နဝိဇ္ဇတိ....ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါမှ ဆိတ်ကွယ်သော
အရပ်သည်လည်း မရှိပါ။

ယတ္ထ အညံ နပဿာမိ.... အကြင်အရပ်၌ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ
မရှိ၊ ထိုသို့သော အရပ်တစ်
ပါးကိုလည်း မမြင်ပါ။

အသုညံ ဟောတိ တံ မယာ ဒါကြောင့် အကျွန်ုပ်မှာ
မကောင်းမှုပြုစရာဆိတ်ကွယ်
ရာ မရှိပါဟူ၍ ပြောလိုက်
လေ၏။

ဒိသာပါမောက္ခဆရာကြီးသည် ဘုရားအလောင်း တပည့်
အား ကြည်ညိုသည်ဖြစ်၍ ငါတပည့် ဆရာ၏အိမ်၌ ပစ္စည်း
မရှိသည်မဟုတ် ပစ္စည်းဥစ္စာတွေ များစွာရှိပါသည်။ ဆရာ
သည် သီလနှင့် ပြည့်စုံသော ပညာရှိ သူတော်ကောင်းအား

သမီးကို ထိမ်းမြား ပေးလိုသောကြောင့် တပည့်ငါးရာတို့တွင်
ဘယ်တပည့်သည် သီလ ရှိသည်ကို စုံစမ်းလို၍ အဝတ်တန်
ဆာတို့ကို ဆွေမျိုး မိဘတို့ မမြင်အောင် ခိုးယူခိုင်းခြင်းသာ
ဖြစ်ပေသည်ဟု မိန့်ကြားလေ၏။

သီလရှိသူ သမီးယူ

ယခုအခါမှာ တပည့်ငါးရာတို့သည် သင်သည်သာလျှင်
သီလနှင့် ပြည့်စုံသည်ကို သိရပေ၏။ ဆရာ၏ သမီးသည်
သင်နှင့်သာ သင့်လျော်ပေသည်ဟူ၍ ဆိုကာ သမီးကို တန်ဖိုး
ရှိသော အဝတ်တန်ဆာ ရတနာတို့ကို ဝတ်ဆင်စေ၍ ဘုရား
အလောင်းတပည့်နှင့် ထိမ်းမြား လက်ထပ် ပေးလိုက်လေ၏။
သီလ မရှိသော တပည့်တို့ ယူဆောင်လာသော အဝတ်
တန်ဆာတို့ကို တပည့်များ၏ ဆွေမျိုးမိဘများ အိမ်တို့ကို
ဖြန့်ပို့ကြလေဟု မိန့်ကြားပြောဆိုလိုက်၏။

တိုးတက်လာရေး ပညာပေး

ယခု မျက်မှောက်ခေတ်တွင် သက်ဆိုင်ရာဌာနအကြီးအကဲ
နှင့် မိဘဆရာသမားတို့၏ မျက်မှောက်မှာပင် ရိုးသားသော
အမူအရာကိုပြု၍ မျက်ကွယ်ဆိတ်ကွယ်ရာ၌ မရိုးမသားနေလေ့
ပြုလေ့ ရှိသူတို့သည် လူမှိုက်၏လက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံသူများ ဖြစ်
ကြလေ၏။ ထိုသူတို့နှင့် ဆက်ဆံရာတွင် အထူးသတိထားသင့်
ပေသည်။ ဤကဲ့သို့ မျက်မှောက်တစ်မျိုး မျက်ကွယ်တစ်မျိုး
ပြုမူခြင်းများကို သက်ဆိုင်ရာ အကြီးအကဲများက များများ

စတုတ္ထနတ်သား လျှောက်ထားခန်း

၈၁

ပညာပေးသင့်ပေသည်။ ဤကဲ့သို့ ပညာပေးနိုင်မှုသာ နောင်
တစ်ခေတ်တွင် ပညာရှိ သူတော်ကောင်းတွေ များပြား
ထွက်ပေါ်လာပြီး တိုင်းပြည်နှင့် ဘာသာ သာသနာကို တိုး
တက် လာစေနိုင်မည် ဖြစ်ပေသည်။

နိဂုံးချုပ်ကာ သိပ္ပံနာ

ဤ သီလဝီမံသနဇာတ်၌ ဘုရားအလောင်းသည် ဒိသာ
ပါမောက္ခဆရာပညာရှိ ဆရာသူတော်ကောင်းကို မှီဝဲ ဆည်း
ကပ် ပေါင်းသင်းရသောကြောင့် ဆရာ၏သမီးနှင့် ထိမ်း
မြား လက်ထပ်ရပြီးလျှင် သီလရှိသူ ပညာရှိ သူတော်ကောင်း
တစ်ယောက်အဖြစ်ဖြင့် မိတ်ဆွေသူငယ်ချင်း တစ်ဦးချင်းရာ
တို့၏ အလယ်တွင် တင့်တယ်စွာ နေရခြင်းမှာ အလွန်ပင်
ထင်ရှားလေ၏။

အခါတစ်ပါး ကောသလတိုင်း၌ သုံးယောက်ကုန်သော
သူတို့သည် တစ်ခုသော တောအုပ်၏အနီး၌ လယ်ထွန်နေကြ
ကုန်၏။ ထိုအခါ တောအုပ်အတွင်း၌ ခိုးသားဝားပြတို့သည်
တောအုပ်အတွင်း သွားကြသော လူတို့ထံမှ ပစ္စည်းတို့ကို
လုယူ၍ ထွက်ပြေးသွားကြကုန်၏။ သက်ဆိုင်ရာ အာဏာပိုင်တို့
သည် ခိုးသားဝားပြတို့ကို ရှာဖွေကြရာ မတွေ့ကြသည်ရှိသော်
လယ်ထွန်ရာ အရပ်သို့ လာ၍ သင်တို့သည် တောအုပ် ထဲ၌
လုယက်ကြပြီး “ယခုမှ လယ်ထွန်သမားဟန်ဆောင်နေကြ
တာ မဟုတ်လား” ဟု ဆိုကာ သုံးယောက်ကုန်သောသူတို့ကို
ဖမ်းယူ တုပ်နှောင်၍ ကောသလမင်းကြီးထံ ပေးအပ်ကြ
ကုန်၏။

ပြောခွင့်ရောက်လာ ပြောတတ်ပါ

ထိုအခါ ဟစ်ယောက်သော မိန်းမသည် လာ၍ ‘အရှင်
မင်းကြီး အကျွန်ုပ်အား ဖုံးလွှမ်းပွယ်ရာ အဝတ်တို့ကို ပေးပါ
ကုန်လော့’ဟု ဆိုလာ ငိုကြွေးလျက် မင်းအိမ်တို့ အဖန်ဖန်
တလဲလဲ လှည့်လည်နေ၏။ မင်းကြီးသည် ထိုမိန်းမ၏ အသံကို
ကြား၍ ထိုမိန်းမအား အဝတ်ကို ပေးကြကုန်လော့ဟု ဆို၏။
မင်း၏ အစေအပါးတို့သည် အဝတ်ကို ယူပေးကြကုန်၏။ ထို
မိန်းမသည် အဝတ်ကိုမြင်၍ အကျွန်ုပ်သည် ဤအဝတ်ကို
တောင်းသည်မဟုတ်၊ လင်ဟူသော အဝတ်ကိုသာ တောင်း
ပါသည်ဟု ဆို၏။

မင်း၏ အစေအပါးတို့သည် မင်းကြီးထံ ပြန်သွားကြပြီး
ဤမိန်းမသည် ပကတိသော အဝတ်ကို တောင်းသည် မဟုတ်။
လင် ဟူသော အဝတ်ကိုသာ တောင်းခြင်း ဖြစ်ပါသည်ဟု
လျှောက်ထားကြကုန်၏။ ထိုအခါ မင်းကြီးသည် ထိုမိန်းမကို
ခေါ်စေ၍ ‘သင်သည် လင် ဟူသော အဝတ်ကို တောင်း
သလော’ဟု မေး၏။ ‘မှန်ပါသည်၊ အရှင်မင်းကြီး အကျွန်ုပ်
သည် လင် ဟူသောအဝတ်ကို တောင်းပါသည်’ဟု ဆိုလေ၏။

အချည်းနှီးသုံးဖြာ သုံးပွယ်ရာ

လင်သည် မိန်းမ၏ အဝတ်မည်၏။ ‘လင်မရှိသော် အဖိုး
တစ်ထောင် ထိုက်သော အဝတ်ကို ငတ်ရငြားသော်လည်း
လင်မှကင်းသော မိန်းမသည် အချည်းနှီးသာ ဖြစ်၏။ ဤ
အနက်ကို ဆိုစေခြင်းငှာ....

စထုတ္တနုတ်သား လျှောက်ထားခန်း

၈၃

နဂ္ဂါ နဒီ အနုဒကော၊ နဂ္ဂံ ဓဋ္ဌံ အရာဇိကံ။
ဣတ္ထိပိ ဝိဝေဝါ နဂ္ဂါ၊ ယဿာပိ ဒသ ဘာတရော။

၁။ နဂ္ဂါ နဒီ အနုဒကောရေမရှိသော - မြစ်သည်
အချဉ်းနှီးသာ ဖြစ်၏။

၂။ နဂ္ဂံ ဓဋ္ဌံ အရာဇိကံမင်းမရှိသော တိုင်းနိုင်ငံ
သည် အချဉ်းနှီးသာ ဖြစ်
၏။

၃။ ယဿာပိ ဒသ ဘာတရော....အကြင်မိန်းမ၌ မောင်
ဆယ်ယောက်ရှိ၏။

၄။ ဣတ္ထိပိ ဝိဝေဝါ နဂ္ဂါလင်မရှိသော မောင်ဆယ်
ယောက်ရှိသော ထိုမိန်းမ
သည် အချဉ်းနှီးသာ
ဖြစ်၏။

ဟူ၍ အဋ္ဌကထာ၌ ထည့်သွင်း ဖွင့်ပြထား၏။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ရေမရှိကြ၊ မြစ်ဟူက၊ မုချအချဉ်းနှီး။
မင်းမရှိကြ၊ တိုင်းဟူက၊ မုချအချဉ်းနှီး။
လင်မရှိက၊ ထိုမိန်းမ၊ မုချအချဉ်းနှီး။

မင်းကြီးသည် ထိုမိန်းမကို ကြည်ညိုသည် ဖြစ်၍ ‘ဤ
သိုးယောက်သောသူတို့သည် သင်နှင့် အဘယ်ကဲ့သို့ ကော်ကြ
ကုန်သနည်းဟု’ မေး၏။ အရှင်မင်းကြီး တစ်ယောက်သော
သူသည် အကျွန်ုပ်၏လင်၊ တစ်ယောက်သောသူသည် အကျွန်ုပ်
၏မောင်၊ တစ်ယောက်သောသူသည် အကျွန်ုပ်သား ဖြစ်ပါ

၈၄

သဗ္ဗိသုတ္တန် တရားတော်

သည်'ဟု လျှောက်ထားလေ၏။ မင်းကြီးက ဤသုံးယောက်-
ကုန်သော သူတို့တွင် တစ်ယောက်သောသူကို သင့်အားပေး
မည်။ အဘယ်သူကို အလိုရှိသနည်းဟု မေး၏။

ပညာရှိကိုမှီရဲဘေးလွတ်ကြ

အရှင်မင်းကြီး.... အကျွန်ုပ် အသက် ရှင်နေသည် ရှိသော်
လင်ကိုလည်း ရနိုင်ပါသည်။ သားကိုလည်း ရနိုင်ပါသည်။
အကျွန်ုပ်၏ မိဘတို့သည် သေကုန်ကြပြီ ဖြစ်သောကြောင့်
မောင်ကို မရနိုင်တော့ပါ။ သို့ဖြစ်သောကြောင့် အကျွန်ုပ်
အား မောင်ကိုပေးပါဟု လျှောက်ထားလေ၏။ မင်းကြီး
သည် ပညာရှိမိန်းမ၏စကားကို နှစ်သက်၍ လင်နှင့် သား၊
မောင် သုံးယောက်လုံးတို့ကို အပြစ်ဘေးဒဏ်မှ လွတ်ပေး
လိုက်လေ၏။

(ဇာတက-ဋ္ဌ-၁-၃၂၅)

နိဂုံးချုပ်ကာ သိဖွယ်ရာ

အခွင့်အရေးရောက်သည့် အားလျော်စွာ ပြောဆိုတတ်-
သော သူတော်ကောင်းမိန်းမနှင့် ပေါင်းသင်းရသောကြောင့်
လင်နှင့် သား၊ မောင် သုံးယောက်လုံးတို့သည် မင်းအပြစ်
ဘေးဒဏ်မှ လွတ်ကြ၍ ဆွေမျိုးတို့၏အလယ်တွင် တင့်တင့်
တယ်တယ် နေကြရသည်မှာ ဤဥစ္စာကံတော်ဖြင့် အလွန်ပင်
ထင်ရှားလေ၏။

စတုတ္ထနတ်သား လျှောက်ထားခန်း ပြီးပါပြီ။

ပဉ္စမနတ်သား လျှောက်ထားခန်း

သုဂတိဘုံဘဝသို့ ရောက်ရပုံ

စတုတ္ထနတ်သားလျှောက်ထားပြီးသောအခါ ပဉ္စမမြောက်
နတ်သားတစ်ယောက်က လက်အုပ်ချီကာ လျှောက်တားလိုက်
ပြန်ပါသည်။

“သဗ္ဗိ ရေဓ သမာသေထ၊ သဗ္ဗိ ကုဗ္ဗေထ သန္တဝံ။
ဓတံ သဒ္ဓမ္မ မညာယ၊ သတ္တာ ဂစ္ဆန္တိ သုဂတိ” ဟူ၍
လျှောက်ထားလိုက်ပါသည်။

သဗ္ဗိရေဝ သမာသေထ....သူတော်ကောင်းတို့နှင့်သာ အတူ
တကွ နေရာ၏။

သဗ္ဗိ ကုဗ္ဗေထ သန္တဝံ....သူတော်ကောင်း တို့နှင့် ပေါင်း
သင်းခြင်းကို ပြုရာ၏။

ဓတံ သဒ္ဓမ္မ မညာယ....သူတော်ကောင်းတရားကို သိကြရ
သောကြောင့်။

သတ္တာ၊ သတ္တဝါတို့သည်။ သုဂတိ၊ သုဂတိဘုံဘဝသို့။
ဂစ္ဆန္တိ၊ ရောက်ကြရကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဝေါ၊ ကောင်း
စွာမသွေ လျှောက်ထားလေ၏။

မြတ်စွာဘုရား ထိုထိုပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ မှန်သမျှသည် သူတော်
 ကောင်းတို့နှင့် အတူတကွ နေရာ၏။ သူတော်ကောင်းတို့နှင့်
 ပေါင်းသင်းခြင်းကိုသာ ပြုရာ၏။ ဤကဲ့သို့ သူတော်ကောင်း
 တို့နှင့် အတူတကွ နေထိုင်ရ၊ သူတော်ကောင်းတို့နှင့် ပေါင်း
 သင်းရကုန်သည်ဖြစ်၍ သူတော်ကောင်း တရားကို သိကြရ
 သောကြောင့် မြင့်မြတ်သောဘုံဘဝသို့ ရောက်ကြရပါသည်။
 ဘုရားဟု သူ ရရှိထားသော အကျိုးကို သူ့ဉာဏ်အား ထင်
 ရှားသည် အားလျော်စွာ မြတ်စွာဘုရားကို လျှောက်ထား
 လိုက်ပါသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ သူတော်ကောင်းနှင့် ပေါင်းဖော်လင့်၊
 ရောက်သင့် မြတ်ဘုံသာ။

ပညာရှိစကား စိတ်ဝင်စား

ပညာရှိ သူတော်ကောင်းတို့သည် လူမိုက်ကို မျက်စိဖြင့်
 မြင်ခြင်းကိုမျှ အလိုမရှိကြ။ လူမိုက်ကို စေးဝေး ကသာ
 ရှောင်လိုကြသည်။ ပညာရှိ သူတော်ကောင်းကိုသာ မြင်လိုကြ၊
 ပေါင်းသင်းဆက်ဆံလိုကြသည်။ ဘုရားအလောင်း ပညာရှိ
 အင်္ဂုတ္တိရသေ့ မိန့်ကြားပုံမှာ အထူးပင် စိတ်ဝင်စားဖွယ်
 ကောင်းလှပေသည်။

လွန်လေပြီးသောအခါ ဗာရာဏသီပြည်၌ ဗြဟ္မဒတ်မင်း
 စိုးစံလျက်ရှိ၏။ ထိုအခါ ဘုရားအလောင်းသည် ကုဋေရွှစ်ဆယ်
 ကြွယ်ဝသော ပုဏ္ဏားမျိုး၌ ဖြစ်၏။ အင်္ဂုတ္တိဟု အမည်ပေး
 ထား၏။ ဘုရားအလောင်း ပညာတတ်မြောက်၍ အရွယ်
 ရောက်လာသောအခါ မိခင် ဖခင်တို့ ကွယ်လွန်သွားကြသည်။

ကွယ်လွန်သွားကြသော မိဘ ဘိုးဘွား အစဉ်အဆက်မှ ကျန်
 ရစ်ခဲ့သော ပစ္စည်းဥစ္စာတို့ကို ကြည့်ရှုစစ်ဆေးရာတွင် ဤမည်
 သောသူသည် ဤမျှသော ပစ္စည်းဥစ္စာကို စုဆောင်းထားခဲ့၍
 ကွယ်လွန်သွားကြ၏။ စသည်ဖြင့် ပစ္စည်းဥစ္စာတို့ကို စာရင်းနှင့်
 တကွ တွေ့မြင်ရ၍ ပစ္စည်းဥစ္စာတို့ကို စုဆောင်းရှာဖွေခဲ့သော
 ပစ္စည်းပိုင်ရှင်တို့ကို မတွေ့ရသဖြင့် ထိတ်လန့်သောစိတ် ရှိသော
 ကြောင့် ပစ္စည်းဥစ္စာတို့ကို စွန့်လွှတ်၍ တောထွက်ကာ ရသေ့
 ဝတ်ပြီး ခြိုးခြံသောအကျင့်ကို ကျင့်၍နေလေ၏။

သိကြားမင်းသည် ဘုရားအလောင်း၏ အကျင့်သီလတန်ခိုး
 ကြောင့် ဘုရားအလောင်းရှိရာသို့ သက်ဆင်း လာပြီးလျှင်
 ဘုရားအလောင်းကို ကြည်ညိုနှစ်သက်လှသည် ဖြစ်၍ အလို
 ရှိသော ဆုကို ပြောပါ။ ကျွန်ုပ်ပေးပါမည်ဟု ပြောလေ၏။

ဘုရားအလောင်း အကိတ္တိပညာရှိရသော အကျွန်ုပ် အလို
 ရှိသောဆုမှာ လူမိုက်ကိုမမြင်လို၊ လူမိုက်၏အသံကို မကြားလို၊
 လူမိုက်နှင့် မပေါင်းသင်းလို၊ လူမိုက်နှင့် စကားမပြောလို၊
 လူမိုက်ကို အာအကြောင်းကြောင့်မျှ မခင်မင် မနှစ်သက်လို
 ဟူ၍ သူအလိုရှိသောဆုကို မိန့်ကြားလိုက်လေ၏။

သိကြားမင်းက အဘယ်ကဲ့သို့သော အကြောင်းကြောင့်
 အရှင်ရသေ့သည် လူမိုက်ကို မြင်ခြင်းကိုမျှ အလိုမရှိပါသနည်း
 ဟု မေးရာ လူမိုက်သည်...

(၁) အကြောင်းမဟုတ်သည်ကို အကြောင်း ဟုတ်သည်
 ဟု ယူထားတတ်၏။

(၂) မယှဉ်သင့် မပွားများသင့်ရာ၌ ယှဉ်နေပွားများ
နေဘတ်၏။

(၃) ယုတ်ညံ့သည်ကို မြင့်မြတ်သည်ဟု ယူထားတတ်၏။

(၄) မှန်ရာကို အကြောင်းပြု၍ ပြောဆိုသည် ရှိသော်
စိတ်ဆိုး အမျက်ထွတ်တတ်၏။

(၅) ကျင့်ရမည့် အကျင့်လမ်းမှန် ဝိနည်းကို မသိတတ်။

ဤအကြောင်းများကြောင့် လူမိုက်ကို မြင်ခြင်းကိုမျှ အလို
မရှိခြင်းဖြစ်သည်ဟု မိန့်ကြားလိုက်လေသည်။

(ဇာတက-ဋ္ဌ-၄၊ ၂၄၂)

ဘုရားအလောင်း အကိတ္တိပညာရှိရသေ့နည်းတူ လောကီ
လောကုတ္တရာ နှစ်ဖြာသောအကျိုးစီးပွားကို လိုလားတောင့်တ
ကြသော အမျိုးကောင်းသား အမျိုးကောင်း သမီးတို့သည်
လူမိုက်ကို ဝေးစွာရှောင်ကြဉ်ကြဖို့ရာ အထူး သတိပြုသင့်ကြ
ပေသည်။

သိကြားမင်းက ဘုရားအလောင်း၏ စကားကို နှစ်သက်၍
နောက်ထပ် အရှင်ရသေ့ တောင်းသော ဆုကို ပေးလိုပါ
သေးသည်။ အလိုရှိသော ဆုကိုပြောပါဦးဟု လျှောက်ထားရာ
ဘုရားအလောင်း အကိတ္တိပညာရှိ-ရသေ့က အကျွန်ုပ် နောက်
ထပ် အလိုရှိသောဆုမှာ....

(၁) ပညာရှိသူတော်ကောင်းကို မြင်ခြင်းငှာ အလိုရှိ၏။

(၂) ပညာရှိသူတော်ကောင်း၏ အသံကို ကြားခြင်းငှာ
အလိုရှိ၏။

(၃) ပညာရှိသူတော်ကောင်းနှင့် ပေါင်းသင်းခြင်းငှာ အလိုရှိ၏။

(၄) ပညာရှိ သူတော်ကောင်းနှင့် စကားပြောခြင်းငှာ အလိုရှိ၏။

(၅) ပညာရှိ သူတော်ကောင်းကို ခင်မင်နှစ်သက်လို၏ ဟု မိန့်ကြားလိုက်လေ၏။

လူမိုက်လက္ခဏာ သိဖွယ်ရာ

ယခုခေတ်အခါ၌ အချို့အချို့သောသူတို့သည်မရှက်ရမည် ကို ရှက်နေကြကုန်၏။ ရှက်ရမည်ကိုမရှက်ဘဲ ပြုလုပ်ကြကုန်၏။ မကြောက်ရမည်ကို ကြောက်နေတတ်ကြကုန်၏။ ကြောက်ရမည်ကို မကြောက်ဘဲ ပြုလုပ်တတ်ကြကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် လည်း အကြောင်း မဟုတ်သည်ကို အကြောင်း ဟုတ်သည်ဟု မှတ်ယူသော လူမိုက်၏ လက္ခဏာနှင့် သဘောအားဖြင့် တူသော လက္ခဏာရှိသောကြောင့် လူမိုက်တို့ပင် ဖြစ်ကြပေသည်။

မြက်စွာဘုရား လက်ထက်တော် အခါက အချို့သော တက္ကတွန်တို့သည် ဆွမ်းခံသွားသောအခါ ကိုယ်မှာ အဝတ် မပါ ဆွမ်းခွက်ကိုသာ အဝတ်ဖြင့် ဖုံးလွှမ်း၍ သွားကြကုန်၏။ သူတို့၏ယူဆချက်မှာ မြူမှုန်များတွင် အသက်ပါရှိ၍ ဆွမ်းခွက်ထဲသို့ကျလျှင် ရှက်စရာ ကြောက်စရာ ကောင်းသည်ဟု ယူဆကြသည်။ ရှက်စရာ ကြောက်စရာ မဟုတ်သည့် ဆွမ်းခွက်ထဲ၌ မြူမှုန်ကျသည်ကို ရှက်စရာ ကြောက်စရာ ဟူ၍

၉၀

သဗ္ဗိသုက္ကန် တရားတော်

မှတ်ထင်ကြကုန်၏။ ခန္ဓာကိုယ်တွင် အဝတ်မပါသဖြင့်ရှက်စရာ
ကြောက်စရာကို ရှက်စရာကြောက်စရာ မဟုတ်ဟူ၍ မှတ်ထင်
ယူဆကြကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ဓမ္မပဒပါဠိတော် (ဂါထာ-
၁၁၆-၇)၌....

အလဇ္ဇိတာ ယေ လဇ္ဇန္တိ၊ လဇ္ဇိဘာ ယေ န လဇ္ဇရေ။
မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ သမာဒါနာ၊ သတ္တာ ဂစ္ဆန္တိ ဒုဂ္ဂတိံ ။

(ဓမ္မပဒ-ဋ-၂၊ ၃၀၅)

အလဇ္ဇိတာ ယေ လဇ္ဇန္တိ - အကြင်သတ္တဝါတို့သည် မရှက်
အပ်သော ဆွမ်းခွက်၌ ရှက်ကြ
ကုန်၏။

လဇ္ဇိတာ ယေ နလဇ္ဇရေ - ရှက်အပ်သော အင်္ဂါကြီးငယ်
၌ မရှက်ကြကုန်။

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ သမာဒါနာ - မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အယူကိုဆောက်တည်
ကြကုန်သော သူတို့သည်၊

သတ္တာ ဂစ္ဆန္တိ ဒုဂ္ဂတိံ - ထိုသတ္တဝါတို့သည် မကောင်း
သော ဘုံတစ်သို့ ရောက်သွား
ကြကုန်၏။

အဘယေ ဘယဒသိနော၊ ဘဒယ ဝါ ဘယဒသိနော။

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ သမာဒါနာ၊ သတ္တာ ဂစ္ဆန္တိ ဒုဂ္ဂတိံ ။

အဘယေ ဘယဒသိနော - အကြင် သတ္တဝါ တို့သည်
ကြောက်ဖွယ် မဟုတ်သော
ထမင်းခွက်၌ ကြောက်ဖွယ်ဟု
ရှုလေ့ရှိကုန်၏။

ပဉ္စ မနုတ်သား လျှောက်ထားခန်း

၉၁

ဘယေဝါ ဘယသိနော ကြောက်ဖွယ်ရှိသော အင်္ဂါကြီး
ယေဉ္ဇိ ကြောက်ဖွယ် မဟုတ်ဟု
ရှုလေ့ရှိကုန်၏။

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ သမာဒါနာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အယူကို ဆောက်တည်
ကြကုန်သော သူတို့သည်။

သတ္တံ ဂစ္ဆန္တိ ဂုဗ္ဗတိ ထို သတ္တဝါတို့သည် မကောင်း
သော ဘုံဘဝသို့ ရောက်သွား
ကြကုန်၏-

ဟူ၍ ဟောကြားတော်မူ၏။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ မရှက်ရမှာ၊ ရှက်နေတာ၊ မှန်စွာ လူမိုက်မည်။
ရှက်ရမည်မှာ၊ မရှက်တာ၊ မှန်စွာ လူမိုက်မည်။
မကြောက်ရမှာ၊ ကြောက်နေတာ၊ မှန်စွာ
လူမိုက်မည်။
ကြောက်ရမည်မှာ၊ မကြောက်ပါ၊ မှန်စွာ
လူမိုက်မည်။

ဤသို့ ဟောကြားရာ၌ မြောင်းပြန်(ဗျတိရေတ) အားဖြင့်
အကြင်သူတို့သည် ရှက်ရမည့်အရာကို ရှက်တတ်ကြကုန်၏။
ကြောက်ရမည့်အရာကိုလဲ ကြောက်တတ်ကြကုန်၏။ ထိုသူတို့
သည် မှန်သော အယူရှိသောကြောင့် သူတော်ကောင်းတို့ မည်
ကုန်၏။ ထိုသူတော်ကောင်းတို့သည် လည်းကောင်း၊ ထို
သူတော်ကောင်းနှင့် ပေါင်းသင်းရသော သူတို့သည် လည်း
ကောင်း မြင့်မြတ်သော ဘုံဘဝသို့ ရောက်ကြကုန်၏။

သူတော်ကောင်းနှင့်ပေါင်းသင်း မြင့်မြတ်ရာသို့ရောက်ခြင်း

အခါတစ်ပါး မြတ်စွာဘုရားသည် ရာဇဂြိုဟ် ဝေဠုဝန်
ကျောင်းတော်၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူ၏။ ထိုအခါ တမ္ဗ
ဒါဠိက အမည်ရှိသော သူသည် ခိုးသူသတ်အလုပ်ဖြင့် အမှု
ထမ်းခဲ့သည်မှာ ငါးဆယ့်ငါးနှစ် ရှိပြီးဖြစ်၏။ ရှေးခေတ်
ရှေးအခါက သေဒဏ် အပြစ်ခံရသောလူဆိုးတို့ကို ယခုခေတ်
အခါလို ခေတ်မီကြိုးစင်များနှင့် သတ်ဖြတ်စီရင်ခြင်း မရှိ
ကြသေး၍ အသွားထက်သော ပုဆိန်ဖြင့် ခေါင်းကို တချက်
တည်းဖြတ်၍ အသေသတ်နိုင်သူကို ခိုးသူသတ်ရာသွားကို ပေး
အပ်၍ သတ်စေကြကုန်၏။

တမ္ဗဒါဠိကသည် လုပ်ဆက်ငါးဆယ့်ငါးနှစ်ပြည့်၍ အရွယ်
အိုမင်းလာသောအခါ တစ်ချက် တည်းဖြင့် လူဆိုး တစ်
ယောက်၏ ခေါင်းကို ပြတ်အောင် ဖြတ်၍မသတ်နိုင်။ နှစ်
ချက် သုံးချက်စသည် ခုတ်ဖြတ်မှ လူဆိုးများ အလွန်ပင်ပန်း
ဆင်းရဲစွာ သေရသည်ကို မြင်ကြရသော မြို့သူမြို့သားတို့
သည် မင်းကြီးထံ လျှောက်တင်၍ တမ္ဗဒါဠိကကို ခိုးသူသတ်
ရာထူးမှ ထုတ်ပယ်ကြကုန်၏။

တမ္ဗဒါဠိကသည် ခိုးသူသတ် အလုပ်ကို လုပ်နေရစဉ်က
အစားကောင်းလဲ မစားရ၊ အဝတ်ကောင်းလဲမဝတ်ရ၊ ဆင်
မြန်းစရာ အမျိုးမျိုးကိုလဲ မဆင်မြန်းရ၊ အမွှေးနံ့သာ
တို့ကိုလဲ မလိမ်းကျံ ရသည်ဖြစ်၍ ယနေ့ လူသတ်ရာထူးမှ
လွတ်ရပြီဟု ဆင်ခြင်ကာ စားကောင်း သောက်ဖွယ် အဝတ်

ပဉ္စမနုဓာသား လျှောက်ထားခန်း

၉၃

တန်ဆာ ဆင်မြန်းစရာနှင့် လိမ်းကျံစရာ အမွှေးနံ့သာတို့ကို စီမံစေပြီးလျှင် မြစ်ဆိပ်သို့သွား၍ ရေချိုးပြီး အဖိုးတန် အဝတ်တန်ဆာများကို ဝတ်ဆင်ကာ စားသောက်ဖွယ်ရာ နို့ထမင်း ယာဂုများ ပြင်ထားသော စားပွဲရှေ့၌ ထိုင်နေလေ၏။

ထို တမ္ဗဒါဠိက ထမင်းစားပွဲရှေ့၌ ထိုင်နေသော အချိန်တွင် အရှင်သာရိပုတ္တရာသည် သမာပတ်မှထ၍ အဘယ်အရပ်သို့ ဆွမ်းခံသွားရပါမည်နည်းဟု ကြည့်ရှုတော်မူသည်ရှိသော် တမ္ဗဒါဠိက အိမ်၌ စားသောက်ဖွယ် နို့ထမင်း ယာဂုများ အဆင်သင့် ပြင်ထားသည်ကို မြင်တော်မူ၏။ တမ္ဗဒါဠိကသည် လူနိုင် မလူနိုင်ကို တဖန် ဆင်ခြင်ကြည့်ပြန်သည်ရှိသော် လူလိမ့်မည်၊ လူခြင်းကြောင့်လည်း ကြီးစွာသော စည်းစိမ်ချမ်းသာကို ရပေလိမ့်မည်ဟု သိတော်မူခြင်းကြောင့် သင်္ကန်းကို သပ္ပာယ်စွာရုံ၍ သပိတ်ကိုပိုက်လျှယ် ကြွသွားပြီးလျှင် တမ္ဗဒါဠိက၏ အိမ်တံခါးဝ၌ ရပ်နေတော်မူလေ၏။

တမ္ဗဒါဠိကသည် အိမ်တံခါးဝမှာ ရပ်နေသော အရှင်သာရိပုတ္တရာမထေရ်ကို မြင်ရသောကြောင့် ကြည်ညိုသောစိတ် ရှိသည်ဖြစ်၍ ဤသို့ကြံစည် နှလုံးသွင်းမိ၏။ မိမိသည် အချိန်ကြာမြင့်စွာ အလွန်ကြမ်းကြုတ်သော ခိုးသူသတ်အလုပ်ကို လုပ်ခဲ့ရ၏။ များစွာသော သူတို့ကို သတ်ခဲ့ရ၏။ ယခုအခါ မိမိ၌ ကောင်း မြတ်သော စားသောက် ဖွယ်ရာ နို့ထမင်း ယာဂုတို့ကို အသင့် စီမံထားပြီး ရှိနေ၏။ အရှင်သာရိပုတ္တရာမထေရ် ကြွလာ၍ မိမိ အိမ်တံခါးဝ၌ ရပ်နေ

တော် မူ ၏။ ယ ခု အခါ အရှင် ကောင်း ၊ အရှင်မြတ်
 အား ပေးလှသင့်သော လူဖွယ်ဝတ္ထုကို ပေး လှ ခြင်း ၊ ငှာ
 သင့်၏ဟူ၍ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ အသင့်အတင့် နှလုံးသွင်းကာ
 စားသောက်ဖွယ် နို့ထမင်း ယာဂုများကို အသားဖယ်ထား
 ၍ အရှင်သာရိပုတ္တရာထံ ချဉ်းကပ်ကာ ရှိခိုး၍ အိမ်တွင်းသို့
 ပင့်လာပြီးလျှင် ကောင်းမွန်စွာ ခင်းထားအပ်သော နေရာ၌
 ထိုင်နေတော်မူစေပြီး သပိတ်ထဲသို့ စားသောက်ဖွယ် နို့ထမင်း
 ယာဂုတို့ကို လောင်းထည့်၍ ပေးလှလေ၏။

အရှင်သာရိပုတ္တရာမထေရ် ဘုဉ်းပေးနေသောအခါ အနီး
 ၌ ယပ်ခတ်နေလေ၏။ တမ္မဒါဠိကသည် ကြာမြင့်စွာသော
 ကာလပတ်လုံး စားကောင်း သောက်ဖွယ်များကို မစား
 သောက်ရခဲ့သောကြောင့် စားကောင်းသောက်ဖွယ် နို့ထမင်း
 ယာဂုကို အလွန် စား သောက် လို သော အလိုဆန္ဒသည်
 ဖြစ်လေ၏။

အရှင်သာရိပုတ္တရာသည် တမ္မဒါဠိက၏ စားသောက်ချင်
 နေသော အလိုဆန္ဒကို သိတော်မူ၍ ‘ဒါယကာ၊ သင်လဲ
 နို့ထမင်းယာဂုကို စားသောက်လော့’ဟု မိန့်တော်မူလေ၏။
 တမ္မဒါဠိကသည် တစ်ယောက်သော သူကို ယပ်ခတ် ချေ၍
 နို့ထမင်း ယာဂုကို စားသောက်လေ၏။ နို့ထမင်းယာဂု စား
 သောက်ပြီးသည်ရှိသော် မထေရ်ထံလာ၍ ယပ်ခတ် ပေးနေ
 လေ၏။ အရှင်သာရိပုတ္တရာ ဘုဉ်းပေးခြင်း အာဟာရတိစ္စ
 ပြီးသောအခါ သပိတ်ကိုယူကာ စင်ကြယ်စွာ ဆေးထားပြီး
 လျှင် အရှင်သာရိပုတ္တရာ၏ အနီးမှာပင် ထိုင်နေလေ၏။

တရားဟောကျမ်းကျင် နတ်ပြည်တင်

အရှင်သာရိပုတ္တရာသည် ဝမ်းမြောက်ဖွယ်ရာ အနုမော
 အနာ တရားကို ဟောလေ၏။ တဗ္ဗဒါဠိကသည် အရှင်သာရိ
 ပုတ္တရာ ဟောသောတရားကို စိတ်ထဲ၌ မှတ်မိအောင်မနာနိုင်၊
 စိတ်တော့တုန်လှုပ် ပျံ့လွင့်နေ၏။ အရှင်သာရိ ပုတ္တရာသည်
 တဗ္ဗဒါဠိကကို အကဲခတ်မိသည်ဖြစ်၍ ‘ဒါယကာ အဘယ်
 ကြောင့် စိတ်တည်ငြိမ်စွာ တရားမနာနိုင်တာလဲ’ ဟု မေး
 တော်မူ၏။ ‘အရှင်ဘုရား တပည့်တော်သည် နေ့ရက်ပေါင်း
 များစွာ အလွန်ကြမ်းကြုတ်သော လူသတ်သမား အလုပ်ကို
 လုပ်ခဲ့ပါသည်။ တပည့်တော်သည် မိမိ၏ မကောင်းမှုတို့ကို
 အဖန်တလဲလဲ သတိရနေသောကြောင့် အရှင်ဘုရား၏ တရား
 ကို ကောင်းစွာမှတ်မိ စိတ်ထဲရောက်အောင် မနာနိုင်ခြင်း
 ဖြစ်ပါသည်ဘုရား’ ဟူ၍ လျှောက်ထားလေ၏။

(ဓမ္မပဒ-ဋ္ဌ-၁-၄၀၇)

အရှင်သာရိပုတ္တရာသည် ဤ ဒါယကာ စိတ်တည်ငြိမ်မှု
 ရအောင် သွယ်ဝိုက်လှည့်ပတ်၍ တရားဟောမှ ဖြစ်မည်ဟု
 စိတ်ကူးကြံစည်၍ ‘ဘယ်လိုလဲ တဗ္ဗဒါဠိက ဤမကောင်းတဲ့
 လူသတ်မှုတွေကို သင်ကိုယ်တိုင် ပြုချင်လို့ ပြုလုပ်ရတာလား၊
 သို့မဟုတ် သူတပါးက ပြုစေ စေခိုင်းလို့ ပြုလုပ်ရ တာလား’
 ဟု မေးတော်မူ၏။ ‘တပည့်တော်ကို မင်းကြီးက စေခိုင်းလို့
 ပြုလုပ်ရခြင်း ဖြစ်ပါသည်ဘုရား’ ဟု လျှောက်ထားလေ၏။

‘ဤလိုဆိုလျှင် သင် ဒါယကာ၏ မကောင်းမှု အကုသိုလ်
 ဖြစ်နိုင်သလားဟု’ ဟု မိန့်ဆိုတော်မူသည်ရှိသော် တဗ္ဗဒါဠိက

၉၆

သဒ္ဓိသုတ္တန် တရားတော်

သည် 'ငါ့အား မကောင်းမှု အကုသိုလ်မရှိ။ မင်းကြီး၏ အကုသိုလ်သာ ဖြစ်သည်' ဟု အမှတ်သညာ ရှိသည် ဖြစ်၍ 'ဤလိုဖြစ်လျှင် အရှင်ဘုရား တရားဟောပါ ဘုရား' ဟု ဤ လျှောက်ထားလေ၏။

အရှင်သာရိပုတ္တရာက ဝမ်းမြောက်ဖွယ်ရာ အနုမောဒနာ တရားကို ဆက်လက်၍ ဟောကြားတော် မူသောအခါ တမ္ဗဒါဠိကသည် စူးစိုက်စွာ တရားနာနိုင်သောကြောင့် စိတ် တည်ငြိမ်မှုရပြီး အနုလောမခန္တီ ခေါ်သော သင်္ခါရပေက္ခာ ဉာဏ်တိုင်အောင် ဝိပဿနာ ကုသိုလ်များ ဖြစ်သွားလေ၏။ ဝမ်းမြောက်ဖွယ်ရာ အနုမောဒနာတရား ဟောပြီးသောအခါ အရှင်သာရိပုတ္တရာ ပြန်ကြွသွားတော်မူသည်ရှိသော်တမ္ဗဒါဠိက သည် အတန်ငယ်သင့်တော်ရာအရပ်တိုင်အောင် လိုက်ပို့လေ၏။

အရှင်သာရိပုတ္တရာကို အတန်ငယ် လိုက်ပို့၍ ပြန်လာသော် တမ္ဗဒါဠိကကို ဘိလူးမတစ်ယောက်သည် နှားမအသွင်ဖန်ဆင်း လျက် ပြေးလာပြီး တမ္ဗဒါဠိကကို ရင်ဝ၌ ပုတ်ခတ်ဝှေ့သတ် လေ၏။ တမ္ဗဒါဠိကသည် သေဆုံး၍ လေးခုမြောက် နတ်ပြည် တုသိတာဘုံ၌ ဖြစ်လေ၏။

ရဟန်းတော်တို့သည် ခိုးသူသတ် တမ္ဗဒါဠိက သတင်းကို ကြားကြ၍ ခိုးသူသတ်သမား တမ္ဗဒါဠိကသည် ငါးဆယ် ငါးနှစ်ကာလပတ်လုံး အလွန်ကြမ်းကြုတ်သော အကုသိုလ် အလုပ်ကိုလုပ်ခဲ့ပြီး ယနေ့ပင် ထိုကြမ်းကြုတ်သော အလုပ်မှ လွတ်မြောက်ရာ၊ ယနေ့ပင် အရှင်သာရိပုတ္တရာကို ဆွမ်းလှူရာ

ယနေ့ပင် သေဆုံးသွားရ၏။ အဘယ်ဘုံဘဝမှာ သွားဖြစ်မည် မသိဟူ၍ တရားသဘင်-တရားဟောရာ ဌာန၌ စုဝေးပြောဆို နေကြကုန်၏။

ထိုသို့ ပြောဆိုနေသောအချိန်မှာ မြတ်စွာဘုရားကြွလာ၍ ချစ်သားရဟန်းတို့-ယခုအခါ ဘယ်စကားဖြင့် စုဝေးပြောဆို နေကြကုန်သနည်းဟု မေးတော်မူ၏။ ခိုးသူသတ် တမ္ဗဒါဠိက သေဆုံးသွားပြီးနောက် ဘယ်ဘုံဘဝသို့ ရောက်သွားမည် မသိ ဟူသော စကားဖြင့် စုဝေး ပြောဆိုနေကြပါသည် ဘုရားဟု လျှောက်ထားလိုက်လေ၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားက ချစ်သားရဟန်းတို့ တမ္ဗဒါဠိက သည် တုသိတာ နတ်ပြည်၌ ဖြစ်၏ဟု မိန့်ကြားတော်မူလေ၏။ မြတ်ဘုရား - ဘယ်လို မိန့်ကြားတော်မူတာပါလဲ ဘုရား။ တပည့်တော်တို့ နားမလည်ကြပါဘုရား။ ငါးဆယ် ငါးနှစ်တို့ ကာလပတ်လုံး ဤမျှလောက် ကြမ်းကြုတ် ရက်စက်သော လူသတ်မှုကို ပြုလုပ်သော တမ္ဗဒါဠိကသည် တုသိတာနတ်ပြည်၌ ပြစ်သည်ဟု မိန့်ကြားတော်မူသော စကားသည် ယုံဖို့မလွယ် အံ့ဩဖွယ်ဖြစ်သော စကားဖြစ်ပါသည်ဘုရားဟုလျှောက်ထား ကြကုန်၏။

ချစ်သား ရဟန်းတို့-မယုံမရှိကြနဲ့။ တုသိတာ နတ်ပြည်၌ ဖြစ်ဘယ်ဆိုတာ အမှန်ပင်ဖြစ်ပေသည်။ ခိုးသူသတ်တမ္ဗဒါဠိက သည် ပညာဂုဏ်အားဖြင့် အလွန် ကြီးမြတ်သော အရှင် သာရိပုတ္တရာတည်းဟူသော သူတော်ကောင်း(ကလျာဏမိတ္တ)

မိတ်ဆွေကောင်းကို ပေါင်းသင်းကိုးကွယ်ဆည်းကပ် လှူဒါန်းခြင်းကို ရရှိ၍ သူတော်ကောင်း တရားကို နာရသောကြောင့် အနုလောမခန္တီသင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်တိုင်အောင် ရရှိ၍ တုသိတာ နတ်ပြည်၌ ဖြစ်နိုင်ခြင်း ဖြစ်ပေသည်ဟု မိန့်ကြားတော်မူလိုက်လေ၏။

နိဂုံးချုပ်ကာ သိဖွယ်ရာ

ဤ တမ္ဗဒါဌိက ဝတ္ထု၌ အရှင်သာရိပုတ္တရာ တည်းဟူသော ပညာရှိ သူတော်ကောင်းကို မှီဝဲဆည်းကပ် ပေါင်းသင်းရ၍ သူတော်ကောင်းတရားကို နာကြားရသောကြောင့် ငါးဆယ့် ငါးနှစ်တို့ကာလပတ်လုံး အလွန်ကြမ်းကြုတ် အပြစ်ကြီးလေးသော လူသတ်သမားအလုပ်ကို ပြုလုပ်ခဲ့ရသော တမ္ဗဒါဌိက သည် ချမ်းသာပြည့်ဝမြင့်မြတ်လှသော တုသိတာနတ်ဘုံဘဝသို့ ရောက်သွားရသည်မှာ အလွန်ပင် ထင်ရှားလှပေသည်။

ဘဝ အခြေခံအားလျော်စွာ ငယ်ရွယ်စဉ်အခါက အသက် မွေး ဝမ်းကျောင်းအတွက် သူတပါးအသက်ကို သတ်ရခြင်း စသော ကြမ်းကြုတ်ရက်စက်သော အကုသိုလ် အလုပ်တို့ကို လုပ်ခဲ့ရသော အမျိုးကောင်းသား အမျိုးကောင်းသမီးတို့သည် သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာနှင့် ပြည့်စုံကြသော အရှင်ကောင်း အရှင်မြတ် သူတော်ကောင်း ဆရာမြတ်တို့ကို ကိုးကွယ် မှီဝဲ ဆည်းကပ် ပေါင်းသင်းရလျှင် မြင့်မြတ်ရာဘုံဘဝသို့ ရောက် သွားနိုင်ကြမည်ကို အထူးပင် သတိပြုသင့်ကြပေသည်။

ပဉ္စမနတ်သား လျှောက်ထားခန်း . . . ၉၉

သူတော်ကောင်းသားကြောင့် နတ်ပြည်ရောက်

ရှေးသရောအခါ၌ သောဏ တောင်ခြေရှိ အစေလ
ကျောင်း၌ သောဏအမည်ရှိသော ဓမ္မကထိက မထေရ်တစ်ပါး
သီတင်းသုံး နေတော်မူ၏။ ထိုသောဏမထေရ်၏ ဖခင်သည်
ခွေးမုဆိုး အလုပ်ဖြင့် အသက်မွေး၏။ သောဏမထေရ်သည်
ဖခင်ကို ခွေးမုဆိုးအလုပ်ဖြင့် အသက်မွေးဖို့ရာတားမြစ်သော်
လည်း ဖခင်သည် စောင့်စည်းခြင်းငှာ မတတ်နိုင်ဘဲ ရှိလေ၏။
အသက်အရွယ်ကြီး၍ အိုမင်းမစွမ်းဖြစ်လာသောအခါ ရဟန်း
မပြုချင်ပါဘဲလျက် သောဏမထေရ်က ရဟန်း ပြုပေးလိုက်
လေ၏။

အသက်ကြီးအို ရဟန်းကြီးသည် သေရမည့်ရောဂါ စွဲကပ်
လာပြီး အိပ်ရာထဲ၌ လဲလျောင်း အိပ်နေစဉ်မှာပင် ငရဲနိမိတ်
ထင်လာ၏။ သောဏတောင်ခြေမှ အလွန်ကြီးသော ခွေးကြီး
တွေလာ၍ ကိုက်စားကြမည်ကဲ့သို့ စိုင်းရံ လာကြကုန်၏။ ထို
အသက်ကြီးအို ရဟန်းသည် အလွန် ကြောက်လန့်သည်ဖြစ်၍
သားဖြစ်သူ သောဏမထေရ်ကို 'အမောင်သောဏ-ခွေးကြီး
တွေကို တားမြစ်ပါလော့'ဟူ၍ အလွန်ကြောက်လန့်သောအမူ
အရာဖြင့် ပြောကြားလေ၏။ အရှင်သောဏက 'သက်ကြီးအို
ရဟန်းကြီး-ဘာကို တားမြစ်ရမလဲ'ဟု မေးသောအခါ 'ခွေး
ကြီးတွေကိုက်စားကြမည့်ဟန်နှင့်စိုင်းရံနေတာကို သင်သောဏ
မမြင်ဘူးလား'ဟူ၍ ပြောကြားလေ၏။

သောဏမထေရ်သည် ငါကဲ့သော ဓမ္မကထိက တစ်ပါး၏ ဖခင်ဖြစ်လျက် ငရဲ၌ ဖြစ်သတတ်။ ငါသည် ထိုဖခင်သက်ကြီး ရဟန်းအိုကြီး၏ ထောက်တည်ရာ ဖြစ်ရမည်ဟု ကြံစည်နှလုံး သွင်းကာ သာမဏေတို့အား အထူးထူးသော ပန်းတို့ကို ဆွတ် ခူးယူဆောင်စေ၍ စေတီရင်ပြင်နှင့် ဗောဓိရင်ပြင်တို့၌ ပန်း အခင်းပူဇော်ခြင်းကို လည်းကောင်း၊ နေရာ ပူဇော်ခြင်းတို့ကို လည်းကောင်း ပြုလုပ်စေ၍ရောဂါနှိပ်စက်သဖြင့် မထနိုင်သော ဖခင်ရဟန်းအိုကြီးကို ညောင်စောင်းခုတ်ဖြင့် စေတီရင်ပြင်သို့ ဆောင်ယူစေခဲ့၏။

စေတီရင်ပြင်သို့ရောက်လာသောအခါ ညောင်စောင်းခုတ် ပေါ်၌နေစေ၍ ‘ရဟန်းအိုကြီး....ဤပန်းအခင်း၊ နေရာအခင်း ပူဇော်ထားခြင်းသည် သင်ဖခင် ရဟန်းကြီးအတွက် ပူဇော် ထားခြင်းဖြစ်ပေသည်။ ဤမြတ်စွာဘုရားသည် ငါ၏ ပြုနိုင်ခဲ့ ရနိုင်ခဲ့သော လက်ဆောင်ကောင်းဖြစ်သည်ဟူ၍ ဆိုကာ မြတ်စွာ ဘုရားကို ရှိခိုး၍ စိတ်ကို ကြည်ညိုစေလော့’ဟု ဆို၏။

ထိုရဟန်းအိုကြီးသည် ပူဇော်ထားခြင်းတို့ကိုမြင်၍သောဏ မထေရ် ညွှန်ကြားသည့်အတိုင်း ရှိခိုးခြင်းကိုပြုလျက် စိတ်ကို ကြည်ညိုစေ၏။ ထိုခဏ၌ပင် ရဟန်းအိုကြီးအား နတ်ပြည် နိမိတ်သည် ထင်လာ၏။ ဥယျာဉ်၊ နတ်နိဗ္ဗာန်၊ နတ်ကချေသည် တို့သည် ဝိုင်းရံ၍ ထည်ကုန်သကဲ့သို့ ထင်လာကုန်၏။ ရဟန်းအို ကြီးသည် ‘သောဏ....သင်တို့ ဖယ်ပေးကြ၊ သင်၏ မိခင်များ

ပဉ္စမနုတ်သား လျှောက်ထားခန်း

၁၀၁

လာကြသည်'ဟု ပြောဆိုပြီးနောက် မကြာမီအချိန် အတွင်းမှာ
ပျံလွန်တော်မူပြီး နတ်ပြည်သို့ ရောက်သွားရလေ၏။
ဥပရိပဏ္ဏာသ-ဋ္ဌ-၈၈)

နိဂုံးချုပ်ကာ သိဖွယ်ရာ

ခွေးမုဆိုးဘဝမှ ရဟန်းဖြစ်လာသော သက်ကြီးအို ရဟန်း
ကြီးသည် သားဖြစ်သူ သောဏထေရ်တည်းယူသော သူတော်
ကောင်းကို မှီဝဲဆည်းကပ် ပေါင်းသင်းရသောကြောင့် ငရဲသို့
မကျရောက်ရပါပဲ ကောင်းမြတ်သော နတ်ဘုံဘဝသို့ ရောက်
သွားရသော ဤဝတ္ထုဖြင့်လည်း သူတော်ကောင်းနှင့် ပေါင်း
သင်းရသော သူတို့သည် မြင့်မြတ်သော ဘုံဘဝသို့ ရောက်ကြ
ရသည်မှာ အလွန်ပင် ထင်ရှား၏။

ပဉ္စမနုတ်သား လျှောက်ထားခန်း ပြီးပါပြီ။

ဆဋ္ဌနတ်သား လျှောက်ထားခြင်း

စည်းစိမ်ချမ်းသာ၌ တည်နိုင်ပုံ

ပဉ္စမနတ်သား လျှောက်ထားပြီးသောအခါ ဆဋ္ဌမမြောက်
နတ်သားတစ်ယောက်က လက်အုပ်ချီကာ လျှောက်ထားလိုက်
ပြန်ပါသည်။

“သဗ္ဗိရေဝ သမာသေထ၊ သဗ္ဗိ ကုဗ္ဗေထ သန္တံ။
သတံ သဒ္ဓမ္မ မညာယ၊ သတ္တာ တိဋ္ဌန္တိ သာတတံ”
ဟူ၍ လျှောက်ထားလိုက်ပါသည်။

သဗ္ဗိရေဝ သမာသေထ - သူတော်ကောင်းတို့နှင့်သာ အတူ
နေထိုင်ရာ၏၊

သဗ္ဗိ ကုဗ္ဗေထ သန္တံ - သူတော်ကောင်းတို့နှင့်သာ ပေါင်း
သင်းခြင်းကို ပြုရာ၏၊

သတံ သဒ္ဓမ္မ မညာယ - သူတော်ကောင်း တရားကို သိကြ
ရသောကြောင့်၊

သတ္တာ - သတ္တဝါ တို့သည်၊

သာတတံ - စည်းစိမ် ချမ်းသာ တို့၌ ကြာမြင့်
စွာ၊

တိဋ္ဌန္တိ - တည်ကြကုန်၏။

ဆဋ္ဌနတ်သား လျှောက်ထားခန်း ၁၈၃

မြတ်စွာဘုရား....ထိုထိုပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါမှန်သမျှသည် သူတော်
ကောင်းတို့နှင့်အတူတကွ နေထိုင်ရာ၏။ သူတော်ကောင်းတို့နှင့်
ပေါင်းသင်းခြင်းကို ပြုရာ၏။ ဤသို့ သူတော်ကောင်းတို့နှင့်
အတူတကွ နေထိုင်ရ၊ သူတော်ကောင်းတို့နှင့် ပေါင်းသင်းရ
သည်ဖြစ်၍ သူတော်ကောင်းတရားကို သိကြရသောကြောင့်၊
စည်းစိမ်ချမ်းသာ၌ ကြာမြင့်စွာ တည်ကြရပါကုန်သည်ဘုရား
ဟူ၍ သူ ရရှိထားသော အကျိုးကို သူ့ဉာဏ်အား ထင်ရှား
သည် အားလျော်စွာ မြတ်စွာဘုရားကို လျှောက်ထားလိုက်ပါ
သည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။သူတော်ကောင်းနှင့်၊ ပေါင်းဖော်လင့်၊
ကြာမြင့်တည်ပါ မြတ်ချမ်းသာ။

ဤ သမ္ဘိသုတ် ဖြစ်ပေါ်လာရခြင်း၏ အကြောင်းရင်း
ဖြစ်သော ရေကြောင်းကုန်သည် ခုနစ်ရာတို့သည် ပင်လယ်
သမုဒ္ဒရာအလယ်တွင် သင်္ဘော ပျက်စီးနစ်မြုပ်မည့် အချိန်
ကာလ အနည်းငယ်အတွင်းမှာပင် သရဏဂုံနှင့် ငါးပါးသီလ
လုံခြုံသော သူတော်ကောင်းကို မှီဝဲ ပေါင်းသင်း ရသော
ကြောင့် တာဝတိံသာ နတ်ပြည်မှာ လူတို့၏ အရေအတွက်
အားဖြင့် အလွန်ကြာမြင့်စွာသော နှစ်ပေါင်း သုံးကုဋေ
ခြောက်သန်း အချိန်ကာလပတ်လုံး နတ်တို့၏ စည်းစိမ် ချမ်း
သာ၌ တည်ရှိကြကုန်၏။ နတ်တို့၏ စည်းစိမ်ချမ်းသာကို ခံစား
ကြရကုန်၏။

ဤ သမ္ဘိသုတ် ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းအကြောင်း ဝတ္ထုဖြင့်ပင်
သူတော်ကောင်းနှင့် ပေါင်းသင်း ရသူတို့သည် စည်းစိမ်

၁၀၄

သဗ္ဗိသုတ္တန် ဇာတိကောဝိဒ

ချိမ်းသာ၌ ကြာမြင့်စွာတည်ရပုံ၊ စည်းစိမ်ချမ်းသာကို ကြာမြင့်စွာ ခံစားရပုံတို့သည် အလွန်ပင် ထင်ရှားလှပေသည်။

သူတော်ကောင်းနှင့် ပေါင်းသင်းရသောသူတို့သည် ကြာမြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး စည်းစိမ်ချမ်းသာ၌ တည်ရှိကြကုန်သည်။ စည်းစိမ်ချမ်းသာကို ခံစားကြရသည်ဟု အလျော် (အနွယ်) ကို ဆိုသဖြင့် ပြောင်းပြန် (ဗျတိရေက) အားဖြင့် သူယုတ်မာနှင့် ပေါင်းသင်းရသော သူတို့သည် ရရှိထားသော စည်းစိမ်ချမ်းသာ၌ ကြာမြင့်စွာ မတည်နိုင်ကြ၊ ခဏမကြာ စည်းစိမ်ချမ်းသာ ပျက်စီး၍ ဆင်းရဲဒုက္ခ ရောက်ကြရမည်ဟူသော အဓိပ္ပာယ်ကို မဆိုသော်လည်း သိရပေသည်။

လုံမိုက်ပေါင်းသင်း ဆုံးရှုံးခြင်း

အခါတစ်ပါး မြတ်စွာဘုရားသည် ဗာရာဏသီပြည် အနီး မိဂဒါစုန်တော၌ သီတင်းသုံးတော်မူ၏။ ထိုအခါ ဗာရာဏသီပြည်၌ မဟာဓန သဌေးကြီး၏။ သားသည် ကုဋေရွှစ်ဆယ် ကြွယ်ဝချမ်းသာ၏။ သူ၏ ဇနီးသည်လည်း ကုဋေရွှစ်ဆယ်ပင် ကြွယ်ဝချမ်းသာ၏။

သဌေးသားသည် တစ်နေ့သုံးကြိမ် ဗာရာဏသီမင်းကို ခစားရန် နန်းတော်သို့ သွားရလေ၏။ အရက်သမားတို့သည် သဌေးသားကို နန်းတော်သို့အသွား နန်းတော်မှအပြန် လမ်းခရီးမှာ တွေ့ကြရသောအခါ အရက်သောက်ပြကြသည်။ သဌေးသားကို အရက်သောက်ဖို့ရန် အရက်သမားတို့၏ပရိယာယ်အမျိုးမျိုးတို့

ဆဋ္ဌနတ်သား လျှောက်ထားခန်း

၁၀၅

ဖြင့် မြူဆွယ်ကြကုန်၏။ ငယ်ရွယ်စဉ်မှစ၍ အရက်ဘင်္ဂါမျှ မသောက်ခဲ့ဖူးသော သဌေးသားသည် အရက်သမားများနှင့် ပေါင်းသင်းမိသောအခါ အရက် မသောက်ရလျှင် နေနိုင်သော အရက်သမားကြီးဖြစ်သွားလေ၏။

ငွေကြေး ပေါများသော သဌေးသား၏ အရက်သမား အပေါင်းအဖော် အခွဲအရံပရိသတ်တို့သည် တစ်နေ့တစ်ခြား တိုးတက် များပြားလာကုန်၏။ သဌေးသားသည် တစ်ခါ အရက်သောက်လျှင် တစ်ရာဖိုးကုန်အောင် အပေါင်းအဖော် များနှင့်သောက်လေ၏။ ထိုနောက် အရက်သမား ပရိသတ် သိပ်များလာသောအခါ ငွေကြေးကုန်ကျမှုကို ပခာနမထား ပါပဲ အပေါင်းအဖော်များနှင့် ပျော်ပျော်ပါးပါး နေရမှု ကသာ ပခာနဖြစ်လာပြီး အဆိုကောင်းသူ၊ အကကောင်းသူ၊ အတီးကောင်းသူတို့ကို တစ်ထောင်၊ နှစ်ထောင် စသည်ဖြင့် ပေးကာ ပွဲလမ်းသဘင်တို့ဖြင့်ပျော်ပျော်ပါးပါးအရက်သမား များနှင့်ပေါင်းသင်းနေထိုင်ခဲ့ရာ သဌေးသားပိုင် ပစ္စည်းကုဋေ ရှစ်ဆယ်တို့ ကုန်သွားပြီးနောက် ဇနီးထံမှ ကုဋေရှစ်ဆယ်သော ပစ္စည်းဥစ္စာတို့ကို တောင်းယူ၍ သောက်စား ပျော်ပါးပြန်ရာ ဇနီး၏ ကုဋေရှစ်ဆယ်တို့ပဲ ကုန်သွားပြန်၏။

သုံးစွဲစရာ ပစ္စည်းဥစ္စာတို့ ကုန်သွားကြသောအခါ အိမ်ကို ရောင်းလိုက်ကြပြီး သူတစ်ပါး၏တိုက်ဘေးမှာခိုကပ်၍ နေထိုင်ကာ ခွက်လက်ဆွဲ၍ တောင်းစားကြရသောအလွန်ဆင်းရဲသော ဘဝသို့ ရောက်သွားကြကုန်၏။

နိဂုံးချုပ်ကာ သိဖွယ်ရာ

ဤမဟာဓန သဌေးသား ဝတ္ထု၌ သဌေးသားသည် မိမိ
ဘက်မှ ကုဋေရှစ်ဆယ်၊ ဇနီးဘက်မှ ကုဋေရှစ်ဆယ် ပစ္စည်းဥစ္စာ
တို့ဖြင့် တစ်သက်ပတ်လုံးကြာမြင့်စွာ ချမ်းချမ်းသာသာ နေနိုင်
ပါလျက် အရက်သမား လူမိုက်များနှင့် ပေါင်းသင်းမိသော
ကြောင့် စည်းစိမ်ချမ်းသာများ၌ ကြာမြင့်စွာမတည်နိုင်ကြပါပဲ
သဌေးသားနှင့် ဇနီးတို့ ဆင်းရဲဒုက္ခ ရောက်ကြသည်မှာ အလွန်
ပင် ထင်ရှားလှပေသည်။

သူယုတ်သူမြတ် တစ်နည်းမှတ်ဖွယ်

အကြင်သူ တစ်ယောက်သည် မျက်မှောက် မျက်ကွယ်
အကုသိုလ်ဖြစ်ဖွယ် အကျိုးမဲ့ဖြစ်ဖွယ် အကြောင်းများကို တွေ့
မြင်ကြားသိရ၍ အဆုံးအမ ပေးလာသူကို လည်းကောင်း၊
အကုသိုလ်ဖြစ်ဖွယ် အကျိုးမဲ့ဖြစ်ဖွယ်အကြောင်းအရာတို့ မဖြစ်
ပေါ်မီ ကြိုတင်၍ အဆုံးအမ ပေးလာသူကို လည်းကောင်း
ချစ်မြတ်နိုး၏။ ထိုသူသည် သူမြတ်မည်၏။

အကြင်သူ တစ်ယောက်သည် မျက်မှောက် မျက်ကွယ်
အကုသိုလ်ဖြစ်ဖွယ် အကျိုးမဲ့ဖြစ်ဖွယ် အကြောင်းအရာ တို့ကို
တွေ့မြင်ကြားသိရ၍ အဆုံးအမ ပေးလာသူကိုလည်းကောင်း၊
အကုသိုလ်ဖြစ်ဖွယ် အကျိုးမဲ့ဖြစ်ဖွယ်အကြောင်းအရာကို မဖြစ်
ပေါ်ဆေးမီ ကြိုတင်၍ အဆုံးအမ ပေးလာသူကို လည်း
ကောင်း၊ မချစ်မြတ်နိုးတတ်၊ မုန်းတတ်၏။ ထိုသူသည် သူ
ယုတ်မာမည်၏။

ဆဋ္ဌနတ်သား လျှောက်ထားခန်း

၁၀၇

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ဆိုးမသင့်ရာ၊ ဆိုးမလာ၊ ချစ်ပါသူမြတ်မည်။
ဆိုးမသင့်ရာ၊ ဆိုးမလာ၊ မုန်းပါသူယုတ်မည်။

အခါတစ်ပါး မြတ်စွာဘုရားသည် သာဝတ္ထိပြည် ဇေတဝန်
ကျောင်းတော်၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူ၏။ ထိုအခါ ကိဋ္ဌာဂိရိ
အမည်ရှိသော ဇနပုဒ် အရပ်ဒေသ၌ အရှက်မရှိ ကုန်သော
အဿဇိပုနဗ္ဗသုတ ရဟန်းတို့သည် ငါးရာသော အခြွေအရံ
ရဟန်းတို့နှင့် အတူတကွ နေထိုင်ကြကုန်၏။ အရှက်မရှိသော
ထိုရဟန်းတို့သည် မိမိတို့လည်း ရဟန်းတော်တို့အား မအပ်စပ်
သော သစ်ပင်ငယ် ပန်းပင်ငယ်တို့ကို စိုက်ပျိုးကြကုန်၏။
တစ်ပါးသော ရဟန်းတို့ကိုလည်း စိုက်စေ ပျိုးစေကြကုန်၍
သစ်သီးပေးခြင်း၊ ပန်းပေးခြင်း စသည်တို့ဖြစ် ဗါယကာတို့၏
သဒ္ဓါတရားကို ဖျက်ဆီးခြင်း ကုလဒ္ဓသနအမှုကိုပြုကြကုန်၏။
ထို ဗါယကာတို့၏ သဒ္ဓါတရားကို ဖျက်ဆီးတတ်သော ကုလ
ဒ္ဓသနအလုပ်ဖြင့် ရအပ်သော ပစ္စည်းလေးပါးတို့ဖြင့် အသက်
မွေး၍ နေကြကုန်၏။ သီလကို ချစ်သော ရဟန်းကောင်းတို့
မနေနိုင်အောင်လည်း ပြုလုပ်ကြကုန်၏။

(ဓမ္မပဒ-ဋ္ဌ၊ ၁-၃၄၉)

ထိုအရှက်မရှိသော အဿဇိပုနဗ္ဗသုတရဟန်းတို့၏ ဆိုးသွမ်း
နေကြသော အကြောင်းကို မြတ်စွာဘုရား ကြားသိတော်
မူ၍ ထို ကိဋ္ဌာဂိရိ ရဟန်းဆိုးတို့တွင် သင်တို့၏ စကားကို
မလိုက်နာကြသော ရဟန်းတို့ကို ကိဋ္ဌာဂိရိ ဇနပုဒ်မှ (ပဗ္ဗာ
ဇနီယကံပြု၍) နှင်ထုတ်ဖို့ရန်နှင့် လိုက်နာသော ရဟန်းတို့ကို

၁၀၈

သဗ္ဗိသုတ္တန် တရားတော်

အဆုံးအမပေးဖို့ရန် အခြံအရံနှင့်တကွ အရှင်သာရိပုတ္တရာနှင့်
အရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်တို့ကို ကိဋ္ဌာဂီရိ ဇနပုဒ်သို့ စေလွှတ်
တော်မူ၏။ အဆုံးအမပေးသော ဆင်တို့ကို ပညာမရှိသော
သူတို့သည်သာ မုန်းကြလိမ့်မည်။ ပညာရှိသော သူတို့သည်
ကား ချစ်မြတ်နိုးကြလိမ့်မည်ဟု ဆို၍ အောက်ပါဂါထာကို
ဟောကြားတော်မူ၏။

ဩဝဇေယျ အနုသာသေယျ၊

အသဗ္ဗာ စ နိဝါရယေ။

သတံ ဟိ သော ပိယော ဟောတိ၊

အသတံ ဟောတိ အပ္ပိယော။

(ဓမ္မပဒ - ၇၇)

ဩဝဇေယျ အနုသာသေယျ-အဆုံးအမပေးရာ၏၊ ကံမြစ်
ရာ၏၊

အသဗ္ဗာ စ နိဝါရယေ - အကုသိုလ်တရားမှတားမြစ်ရာ၏၊

သတံ ဟိ သော ပိယော ဟောတိ - ဆုံးမ တတ်သူကို
သူတော်ကောင်းတို့ချစ်အပ်၏၊

အသတံ ဟောတိ အပ္ပိယော - ဆုံးမတတ်သူကိုသူယုတ်မာတို့
မချစ်အပ်၊ မုန်း၏။

ဟူ၍ဟောကြားတော်မူ၏။

ဆဋ္ဌနတ်သား လျှောက်ထားခန်း

၁၀၉

နိဂုံးချုပ်ကာ သိပ္ပံရ

ဤ အသေဗီဇပုဒ်သုတရဟန်းတို့ဝတ္ထုဖြင့် အကျိုးလိုလား၍
အဆုံးအမ စကားပြောကြားရာ၌ ဆုံးမသူကို ချစ်မြတ်နိုးတတ်
သောသူသည် သူတော်ကောင်းမည်၏။ ဆုံးမသူကို မုန်းတတ်
သောသူသည် သူယုတ်မာမည်၏ဟူ၍ ခွဲခြားသိနိုင်ကြပေသည်။

ဆဋ္ဌနတ်သား လျှောက်ထားခန်း ပြီးပါပြီ။

မြတ်စွာဘုရား မိန့်ကြားခန်း

ဆဋ္ဌနတ်သား လျှောက်ထား ပြီးသောအခါ သတ္တမ မြောက် နတ်သားတစ်ယောက်က လက်အုပ်ချီကာ မြတ်စွာ ဘုရားကို လျှောက်ထားသည်မှာ 'မြတ်စွာဘုရား.....နတ်သား ခြောက်ယောက် တို့သည် အသီးသီး သူတော်ကောင်းတို့နှင့် ပေါင်းသင်းရခြင်း အကျိုးတို့ကို လျှောက်ထားကြရာတွင် အဘယ်နတ်သား၏ လျှောက်ထားသော စကားသည်မှန်ကန်၍ ကောင်းစွာ လျှောက်ထားသည် မည်ပါသနည်းဘုရား'ဟူ၍ လျှောက်ထားလေ၏။

မြတ်စွာဘုရားက 'နတ်သားခြောက်ယောက်တို့ လျှောက် ထားကြတဲ့ သူတော်ကောင်းနှင့် ပေါင်းသင်းရခြင်း အကျိုး ပြစကားတို့သည် သူ့အကြောင်းပြချက်နဲ့ သူ မှန်ကန်ကြ၍ အားလုံး (သုဘာသိတာ) ကောင်းစွာ လျှောက်ထားသော စကားများပင် ဖြစ်ပေသည်'ဟူ၍ မိန့်ကြားတော် မူပြီးနောက် အမှန်စင်စစ်အားဖြင့် သူတော်ကောင်းတို့နှင့် ပေါင်းသင်း ရခြင်းသည် နတ်သားခြောက်ယောက်တို့ လျှောက်ထားကြ သော အကျိုးခြောက်ပါးမျှ ရနိုင်ကြသည် မဟုတ်ပါ။ ငါ

မြတ်စွာဘုရား မိန့်ကြားခန်း

၁၁၁

ဘုရား ဟောကြားသော အကျိုးတရားကိုလဲ နာကြကုန်လော့
ဟူ၍ မိန့်ကြားကာ-

သဗ္ဗိရေဝ သမာသေထ၊ သဗ္ဗိ ကုဗ္ဗေထ သန္တံ။

သတံ သဒ္ဓမ္မ မညာယ၊ သဗ္ဗာ ဒုက္ခာ ပမုစ္စတိ။

ဟူ၍ ဟောကြားတော်မူလိုက်၏။

သဗ္ဗိရေဝ သမာသေထ သူတော်ကောင်းတို့နှင့် အတူ
တကွ နေထိုင်ရာ၏။

သဗ္ဗိ ကုဗ္ဗေထ သန္တံ သူတော်ကောင်းတို့နှင့် ပေါင်း
သင်းခြင်းကို ပြုရာ၏။

သတံ သဒ္ဓမ္မ မညာယ သူတော်ကောင်းတို့၏ တရားကို
သိကြရသောကြောင့်။

သဗ္ဗာ၊ အလုံးစုံသော။ ဒုက္ခာ၊ ဆင်းရဲအပေါင်းမှ။ ပမုစ္စတိ၊
သွတ်နိုင်၏ ဟူ၍ ဟောကြားတော် မူလိုက်၏။

မှတ်ချက်-(ဤနတ်သားခြောက်ယောက်တို့လျှောက်ထား
သော စကားတို့သည် သူ့အကြောင်းနှင့် သူ
မှန်ကန်၍ သုဘာသိတာ=ကောင်းစွာလျှောက်
ထားကြသော စကားများပင် ဖြစ်ကြလေ
သည် ဟူ၍ မြတ်စွာဘုရားက ထောက်ခံ မိန့်
ကြားတော် မူလိုက် သောကြောင့် မြတ်စွာ
ဘုရားကိုယ်တော်တိုင် ဟောကြားသကဲ့သို့ ဖြစ်
သွားလေ၏။)

သုတော်ကောင်းနှင့် ပေါင်းသင်းရ၍ ရေကြောင်း ကုန် သည် အဝံ့မှ နတ်သားဖြစ်ကြသော တာဝတိံသာ နတ်သား တို့သည် မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူအပ်သော သုတော် ကောင်းတို့နှင့်သာ အတူတကွ နေထိုင်ရာ၏။ သုတော်ကောင်း တို့နှင့် ပေါင်းသင်းခြင်းကို ပြုရာ၏။ သုတော်ကောင်းတို့နှင့် ပေါင်းသင်းရ၍ သုတော်ကောင်းတရားကို နာကြား သိကြ ရသောကြောင့် ဆင်းရဲဒုက္ခဟူသမျှမှ လွတ်သွားနိုင်ကြသည် ဟူသော တရားစကားကို ကြားရသောအခါ အလွန် ဝမ်း မြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်ကြသည်ဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို လက်ျာ ရစ် လှည့်ပတ် ပူဇော် ရှိခိုး ကန်တော့ကြပြီး ထိုနေရာ ၌ပင် ကွယ်ပျောက် သွားလေ၏။ နတ်တို့၏ တန်ခိုးဖြင့် တာဝတိံသာ နတ်ပြည်သို့ ပြန်ရောက်သွားကြလေ၏။

ထက်ဝက်မက လုံးဝသေချာ

အခါတစ်ပါး မြတ်စွာဘုရားသည် သက္ကတိုင်း နဂရက အမည်ရှိသော သာကီဝင်မင်းသားတို့၏ နေထိုင်ရာ နိဂုံး၌ သီတင်းသုံး နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ အရှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရား ရှိတော်မူရာအရပ်သို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာ ဘုရားကို ရှိခိုးဦးချပြီးလျှင် သင့်တော်ရာ တစ်ခုသော နေ ရာ၌ထိုင်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ဤသို့ လျှောက်ထားလိုက် လေ ၏။ 'မြတ်စွာဘုရား....မိတ်ဆွေကောင်း (ကလျာဏမိတ္တ) ကို ရရှိသောသူသည် ဝါ- မိတ်ဆွေကောင်း တည်း ဟူသော သုတော်ကောင်းနှင့် ပေါင်းသင်းရသော သူသည် အရိယာ

မြတ်စွာဘုရား မိန့်ကြားခန်း

၁၁၃

မဂ်ကို ရရှိရာ ထက်ဝက်တော့ သေချာပါပြီ ဘုရားဟူ၍ လျှောက်ထားလေ၏။

မြတ်စွာဘုရားကအာနန္ဒာ- 'သင်ဒီလိုမမြှောပါနဲ့' ဟု တားမြစ်တော်မူပြီးလျှင် မိတ်ဆွေကောင်း (ကလျာဏမိတ္တ) ရှိသော သူသည်၊ ဝါ- မိတ်ဆွေကောင်းတည်းဟူသော သူတော်ကောင်းနှင့် ပေါင်းသင်းရသောသူသည် မဂ်လေးပါး၊ ဖိုလ်လေးပါး၊ ဝိဇ္ဇာသုံးပါး၊ အဘိညာဉ်ခြောက်ပါးတည်းဟူသော တရားထူးတရားမြတ်တို့ကိုရရှိရာ ထက်ဝက်သာ သေချာသည်မဟုတ်။ အလုံးစုံ အပြည့်အဝ သေချာသည်ဟု မိန့်ကြားတော်မူလေ၏။
(သံ-၁၊ ၈၈) (ဋ္ဌ-၁၊ ၁၄၄)

ဆောင်ပုဒ်။ ။သူတော်ကောင်းအား၊ ပေါင်းသင်းငြား၊ တရားရပေမည်။
ရှင်အာနန္ဒာ၊ တွက်ချက်မှာ၊ ထက်ဝက်ရရာ သေချာသည်။
မြတ်ဘုရားက၊ တွက်ချက်ပြ၊ လုံးဝရမှာ သေချာသည်။

ဤကဲ့သို့ မိန့်ကြားတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏ စကားတော်ကို ထောက်ရှုသောအားဖြင့် မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ကို တကယ်ရလိုသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သူတော်ကောင်းတို့နှင့် ပေါင်းသင်းနေထိုင်ဖို့ရာမှာ အထူးပင် အရေးကြီးလှပေသည်။

သူတော်ကောင်းတို့နှင့် ပေါင်းသင်းမှသာ တရားထူးတရားမြတ် ရနိုင်ကြပေမည်။ တရားထူး တရားမြတ် ရမှသာ

၁၁၄

သဒ္ဓိသုတ္တန် တရားတော်

အလုံးစုံသော ဆင်းရဲဒုက္ခဟူသမျှမှ လွတ်မြောက်ရာ နိဗ္ဗာန်
ချမ်းသာသို့ ရောက်ကြရပါမည်။ သူတော်ကောင်းတို့နှင့်
ပေါင်းသင်းကာမျှ မတ္တဖြင့်လည်း အလုံးစုံသော ဆင်းရဲဒုက္ခ
ဟူသမျှ လွတ်မြောက်ရာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့ ရောက်ကြရမည်
မဟုတ်။ သူတော်ကောင်းတို့ ဟောကြားအပ်သော တရား
တို့ကို လိုက်နာကျင့်ကြံ အားထုတ်မှသာ ဆင်းရဲခပ်သိမ်း
အေးငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့ ရောက်ကြရမည် ဖြစ်ပေ
သည်။

သို့ဖြစ်သောကြောင့် လူဖြစ်နေခိုက်၊ အသက်ရှင်နေခိုက်၊
သူတော်ကောင်းတရားကို နာကြားရခိုက်၊ သာသနာတော်
နှင့် တွေ့ကြုံရခိုက် မဂ်လေးတန်၊ ဖိုလ်လေးတန်၊ နိဗ္ဗာန်အား
လျော်သော သတိပဋ္ဌာန် ဝိပဿနာတည်းဟူသော သူတော်
ကောင်းတရားကို နည်းမှန်လမ်းမှန် အားထုတ်ဖို့ရာ မှာလည်း
အထူးပင် အရေးကြီးလှပေသည်။

ယခုအချိန်အခါ မြန်မာပြည်မှာ နည်းမှန်လမ်းမှန် သတိ
ပဋ္ဌာန် ဝိပဿနာတရားတို့ကို ဟောကြား ပြသနေကြသော
ဆရာတော်ဘုရားကြီးများသည် နေလိုလလို အလွန်ပင် ထင်
ရှားလျက် ရှိကြပေသည်။ မြန်မာပြည်တွင်သာမက ကမ္ဘာ
မှာပင် ထင်ရှား၍ နိုင်ငံအသီးသီးက ပင့်ကြသဖြင့် ကြရောက်
ကာ နည်းမှန် လမ်းမှန် သတိပဋ္ဌာန် ဝိပဿနာ တရားတို့ကို
လှည့်လည်၍ ဟောကြားပြသလျက် ရှိကြပါသည်။

မြတ်စွာဘုရား မိန့်ကြားခန်း

၁၁၅

စဆောင်ပုဒ်။ ။ကမ္ဘာနှိပ်ပြီး၊ ကြွ၍သွား၊ ထင်ရှားမဟာစည်။
ကမ္ဘာသားတွေ၊ တရားမွေ၊ ရစေမဟာစည်။
ကမ္ဘာသူတွေ၊ တရားမွေ၊ ရစေမဟာစည်။

မြန်မာပြည်သူပြည်သားတို့သည် ယခုအချိန်အခါမှာ မြတ်
စွာဘုရားလက်ထက်တော် အခါမှ မဟာသတိပဋ္ဌာန သုတ္တန်ကို
ဟောကြားတော်မူရာ ကုရုတိုင်းသူတိုင်းသားတို့နှင့် တူနေကြ
ပေသည်။ မြတ်စွာဘုရားသည် ကုရုတိုင်း၌ အအေးအပူ ဥတု
ရာသီကလည်း မျှတ ပစ္စည်းဥစ္စာများလည်း ရလွယ်ကြ၍
ကုရုတိုင်းသူတိုင်းသားတို့သည် ကိုယ်ကျန်းမာ စိတ်ချမ်းသာမှု
ရရှိသောကြောင့် ဉာဏ်ပညာနှင့် ပြည့်စုံနေကြသဖြင့် နက်နဲ
သော အနက်အဓိပ္ပာယ်ရှိသော မဟာသတိပဋ္ဌာန သုတ္တန်
တရားဒေသနာတော်ကို နာကြားခံယူခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်သည်ကို
မြင်တော်မူသောကြောင့် မဟာသတိပဋ္ဌာန သုတ္တန်ကို
နှစ်ဆယ့်တစ်ဌာနတို့၌ လှည့်လည် ဟောကြားတော် မူခဲ့ပါ
သည်။

မြတ်စွာဘုရား မိန့်ကြားခန်း ပြီးပါပြီ။

*

ဝိပဿနာရှုချင်ဖွယ်ရာ ညွှန်ပြခန်း

မြန်မာပြည်၌လည်း ယခုအချိန် အခါသည် အအေးအဖူ
 ဥတုကလည်း မျှတ၊ ပစ္စည်းဥစ္စာ စားဖွယ်သောက်ဖွယ် များ
 ကလည်း အရပ်ဒေသအလိုက် အသင့်အတင့် ရလွယ်ကြ၍
 မြန်မာပြည်သူ ပြည်သားတို့သည် ထိုက်သည့် အားလျော်စွာ
 ကိုယ်ကျန်းမာ စိတ်ချမ်းသာမှုကို ရရှိသောကြောင့် ဉာဏ်ပညာ
 နှင့်ပြည့်စုံသင့်သလောက် ပြည့်စုံနေကြသဖြင့် ရုပ်တရား၊ နာမ်
 တရားတို့ကို ပိုင်းခြားထိုးထွင်း၍ သိနိုင်ကြောင်း ဖြစ်သော
 သတိပဋ္ဌာန် ဝိပဿနာတရားတို့ကို နာကြားကျင့်ကြံ အားထုတ်-
 နိုင်ကြသော အချိန်အခါပင်ဖြစ်၍ မြန်မာပြည်တွင်သာမက
 ကမ္ဘာမှာပင် ထင်ရှားနေကြသော ဆရာတော်ဘုရားကြီးများ
 သည် နည်းမှန် လမ်းမှန် သတိပဋ္ဌာန် ဝိပဿနာတရားတို့ကို
 ဟောကြားပြသလျက်ပင် ရှိကြပါသည်။

အဋ္ဌကထာ၌ သတိပဋ္ဌာန်တရားလေးပါးသည် ရတနာ
 ခုနစ်ပါးနှင့်တူ၏။ သတိပဋ္ဌာန်တရားကို သင်ယူနာကြားကျင့်
 ကြံအားထုတ်သော သူတို့သည် ရွှေသတ္တာနှင့် တူကြကုန်၏
 ဟူ၍ နှိုင်းယှဉ်ပြထားပါသည်။

ဝိပဿနာ ညွှန်ပြစနစ်

၁၁၇

မြန်မာပြည်မှာ ကောင်းသောလက္ခဏာ

ယခုအချိန်အခါ မြန်မာပြည်၌ ဝိပဿနာတရား ကျင့်ကြံ အားထုတ်မှုကို အထူးပင် စိတ်ဝင်စားနေကြပါသည်။ အသိ ဉာဏ်ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း စာပေကျမ်းဂန် ဖတ်ရှု၍လည်း ကောင်း၊ ဆရာတော် သံဃာတော်များ ဟောကြားအပ် သော တရားတော်တို့ကို နာကြား၍လည်းကောင်း၊ လေ့လာ နေကြပါသည်။ ကိယ်တွေ့လက်တွေ့ ဝင်ရောက်၍လည်း အား ထုတ်ရှုမှတ်လျက် ရှိကြပါသည်။ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး အကျွမ်း တဝင် ရင်းရင်းနှီးနှီး ရှိကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အချင်းချင်း တွေ့ဆုံကြသော အခါများ၌ အကျိုးရှိစေလိုသော စေတနာ မေတ္တာဖြင့် အဘယ် ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ပါသလဲ၊ အဘယ်ဆရာတော်ထံမှာ အားထုတ်ကြပါသလဲ၊ အဘယ် ကမ္မဋ္ဌာန်းရိပ်သာမှာ အားထုတ်ပါသလဲ၊ ဘယ်လိုဉာဏ်အဆင့် မျိုး တွေ့ကြုံဘူးပါသလဲ စသည်ဖြင့် နှုတ်ဆက်မေးမြန်းလေ့ ရှိလာကြပေသည်။ ယခု မျက်မှောက် ဘဝအတွက်သာမက နောင်တမလွန်ဘဝများအတွက်ပါ အလွန်ကောင်းမြတ်သော အလေ့အထတစ်ရပ်၊ လက္ခဏာတစ်ရပ် ဖြစ်ပါပေသည်။

မြန်မာပြည်သူပြည်သားတို့သည် မြတ်စွာဘုရား လက်ထက် တော်အခါက ကုရုတိုင်းသူတိုင်းသားများနှင့် တူနေကြပေ သည်။ မြတ်စွာဘုရား လက်ထက်တော်အခါက ကုရုတိုင်းသူ တိုင်းသားတို့သည် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး တွေ့ဆုံကြသောအခါ ကာယ၊ ဝေဒနာ၊ စိတ္တ၊ ဓမ္မတည်းဟူသော သတိပဋ္ဌာန်

တရားလေးပါးတို့တွင် ဘယ်သတိပဋ္ဌာန်တရားကို လေ့လာ
ပွားများ အားထုတ်နေပါသနည်းဟု မေး၍ နှုတ်ဆက်လေ့
ရှိကြပါသည်။ အထက်တန်းကျသော လူကြီးလူကောင်းတို့ကို
မဆိုထားနှင့် သူတစ်ပါးအိမ်မှာ အိမ်ဖော် အစေခံအဖြစ်ဖြင့်
နေထိုင်ကြသူတို့သည်ပင် သတိပဋ္ဌာန်တရား လေးပါးထဲက
ဘယ်သတိပဋ္ဌာန်တရား အားထုတ်နေပါသလဲဟူသော စကား
ဖြင့် ပြောဆိုနှုတ်ဆက်လေ့ ရှိကြပါသည်။

မေးကြရာဝယ် နည်းယူဖွယ်

ရေခပ်ရာ ရေဆိပ်၊ ယက်ကန်းရုံ၊ အလုပ်ရုံစသည်တို့၌ အမျိုး
သမီး ကြီးငယ်တို့ တွေ့ဆုံကြရာဝယ် ကာယ၊ ဝေဒနာ၊ စိတ္တ၊
ဓမ္မတည်းဟူသော သတိပဋ္ဌာန်တရား လေးပါးတို့တွင် ဘယ်
သတိပဋ္ဌာန်တရားကို ပွားများအားထုတ်နေပါသနည်း ဟူ၍
မေးကြရာ၌ တစ်ဦးတစ်ယောက်က အလုပ်တွေများလို့ ဘယ်
သတိပဋ္ဌာန်တရားကိုမျှ အားမထုတ်သေးပါဟူ၍ ပြောကြား
သောသူကို အားလုံးသော အမျိုးသမီးများက ကဲ့ရဲ့ အပြစ်တင်
ကြသည်။ သင်ရဲ့ အသက်ရှင်နေခြင်းသည် ကောင်းသော
အသက်ရှင်နေခြင်းမဟုတ်။ ယုတ်ညံ့သော အသက်ရှင်နေခြင်း
ဖြစ်ပေသည်။ စက်ဆုပ်စရာကောင်းသော အသက်ရှင်နေခြင်း
ဖြစ်ပေသည်။ သင်သည် အသက်ရှင်နေငြားသော်လည်း သေ
သောသူနှင့်သာ တူပေသည် ဟူ၍ ကဲ့ရဲ့ အပြစ်တင်ကြပြီး
သတိပဋ္ဌာန်တရား ရှုမှတ်များများပုံ တစ်ခုခုကို သင်ပေးကြ
ကုန်၏။

ဝိပဿနာ ညွှန်ပြခန်း

အမေးခံရသော သူတစ်ဦးတစ်ယောက် ကိုယ်အမူအရာကို အပန်ပန်သတိကပ်၍ ရှုမှတ်မှုတည်းဟူသော ကာယာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်ကို ရှုမှတ်ပွားများနေပါသည် စသည်ဖြင့် ဖြေကြားခဲ့ပါလျှင် အားလုံးသော အမျိုးသမီးများက ဝိုင်း၍ ချီးမွမ်းအားပေးကြပါသည်။ သာဓု-သာဓု ကောင်းပါပေသည်။ ကောင်းပါပေသည်။ သင်၏ အသက်ရှင်နေခြင်းသည် ကောင်းသော အသက်ရှင်ခြင်း ဖြစ်ပါပေသည်။ သင်သည် လူ့ဘဝသို့ ကောင်းစွာ ရောက်လာခြင်း ဖြစ်ပါပေသည်။ မြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မူခြင်းသည်လည်း သင့်အတက်ပင် ပွင့်လာခြင်း ဖြစ်ပါပေသည် စသည်ဖြင့် ဝိုင်း၍ ချီးမွမ်းအားပေးစကား ပြောကြားကြကုန်၏။

(ဒိ-ဋ္ဌ=၂၊ ၃၃၄)

မြတ်စွာဘုရား လက်ထက်တော်အခါက ကုရုတိုင်းမှကဲ့သို့ မြန်မာပြည်မှာ သတိပဋ္ဌာန် ဝိပဿနာတရားများ ထွန်းကားလာသော အချိန်၌ အယုတ်ဆိုး အပါယ်ဆင်းရဲဒုက္ခမှ လွတ်မြောက်သော ဉာဏ်အဆင့်သို့ ရောက်အောင် သတိပဋ္ဌာန် ဝိပဿနာတရားကို အားထုတ်သင့်ကြပေသည်။ အားထုတ်တတ်အခါမှာလည်း နည်းမှန်လမ်းမှန်ဖြင့် အားထုတ်ရမှသာ မိမိတို့ ရည်မှန်းသော ဉာဏ်အဆင့်သို့ ရောက်နိုင်ကြမည် ဖြစ်ပါ၍ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားသည်အတိုင်း နည်းမှန် လမ်းမှန် ကျအောင် ရှုမှတ်ပုံ ရှုမှတ်နည်းတို့ကို ရဖို့ရာ အထူးပင် အရေးကြီးလှပေသည်။

၁၂၀

သဒ္ဓိသုတ္တန် တရားတော်

သို့ဖြစ်ပါ၍ ကျေးဇူးရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး
သည် မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော် မူသည့်အတိုင်း
သတိပဋ္ဌာန် ဝိပဿနာ ရှုနည်းများကို ကိုယ်တော်တိုင်လည်း
ဟောကြား၊ ရှုနည်းမှတ်နည်း စာအုပ်များကိုလည်း ထုတ်ဝေ
လျက် ရှိပါသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။တရားဟောကာ၊ သာသနာ၊ ပြုတာမဟာစည်၊
ကျန်းဂန် ထုတ်ကာ၊ သာသနာ၊ ပြုတာ
မဟာစည်။

ဝိပဿနာ ရှုချင်ဖွယ်ရာ ညွှန်ပြခန်းပြီးပါပြီ။

ဝိပဿနာရှုခန်း

ဤသမ္ဘိသုတ္တန် တရားတော်၌လဲ ကျေးဇူးရှင် မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီး ညွှန်ကြားပြသသော ဝိပဿနာ ရှုနည်း မှတ်နည်းများကို သိလွယ် ထင်ရှားနိုင်သမျှ သိလွယ် ထင်ရှားအောင် ကျေးဇူးရှင် မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ အမေးအဖြေ ဆောင်ပုဒ်များဖြင့် (၄)ချက် အစဉ်ထား၍ ဖော်ပြပါမည်။

- (၁) ဝိပဿနာ ရှုကွက်၊
- (၂) ဝိပဿနာ ရှုရခြင်းအကျိုး၊
- (၃) ဝိပဿနာ ရှုရမည့်အချိန်ကာလ၊
- (၄) ဝိပဿနာ ရှုနည်း-+

ဤလေးချက်ဖြင့် ဖော်ပြပါမည်။

(၁) ဝိပဿနာ ရှုကွက်

(မေး) ဝိပဿနာ ဘာကြီးဆိုတာ၊ ဘယ်ဟာရှု၍ ပြစ်သနည်း။

ဝိပဿနာ ဘာကြီး ဖြစ်အောင် ဘယ်ဟာကို ဘယ်စာရားကို ရှုမှတ်ရမည်နည်းဟု ဝိပဿနာ ရှုဖို့ရာဌာန၊ ဝိပဿနာ ရှုကွက်ကို

ထင်ထင်ရှားရှား သိရလေအောင် အဖြေကို ဖော်ပြလို၍ အမေးထုတ်ရခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

(ဖြေ) စုံလမ်းနိုင်ရာ၊ ငါးခန္ဓာ၊ မှန်စွာရှုအပ်ပါသတည်း။ တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် စုံလမ်းရာ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ငါးပါးကို ရှုရမည်ဟု ဖြေကြားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ အာရုံပြု၍ စုံလမ်းနိုင်သော လောကီခန္ဓာ ငါးပါးကိုသာ ဝိပဿနာ ရှုရမည်။ တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ အာရုံမပြုနိုင်၍ မစုံလမ်းနိုင်သော မင်္ဂလေးတန် ဖိုလ်လေးတန် နိဗ္ဗာန်ဟူသော လောကုတ္တရာ တရား ကိုးပါးတို့ကို ဝိပဿနာ မရှုရဟူ၍ ညွှန်ပြသိစေ ပါသည်။

လောကီ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ငါးပါးတို့ကို ဝိပဿနာရှုရ မည်ဟု ဆိုရာ၌ မိမိသန္တာန်၊ သူတစ်ပါးသန္တာန် ဤနှစ်ပါး တို့တွင် အဘယ် ပုဂ္ဂိုလ်သန္တာန်၌ ရှိသော လောကီ ဥပါဒါ နက္ခန္ဓာငါးပါးကို ဝိပဿနာစ၍ ရှုရပါမည်နည်းဟုမေးဖွယ်ရာ ရှိနေပြန်၏။ မိမိသန္တာန်၌ ရှိသော လောကီ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ငါးပါးတို့သာ ရှေးဦးစွာ ရှုရမည်။ ဆိုလိုရင်းမှာ- မိမိ၏ ခန္ဓာကိုယ်သည် မိမိ၏ ဝိပဿနာရှုကွက် ဖြစ်၏။

ဝိပဿနာရှုခါစ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်ခိုက် ရုပ်နာမ်တို့ကိုသာ မလစ်မလပ်ရအောင် စူးစူးစိုက်စိုက် ရှုမှတ် အပ်ကုန်၏။ သူတစ်ပါးသန္တာန်နှင့် အပြင်ပအာရုံတို့ကို ရှုကြ၍ လည်းကောင်း၊ စဉ်းစား ဆင်ခြင်၍လည်းကောင်း မရှုမှတ် အပ်ကုန်။ အပြင်ပ အဆင်း-အသံ စသည်တို့ကို တမင်ရှုကြ၍

ဝိပဿနာရှုခန်း

၁၂၃

‘မြင်တယ်-မြင်တယ်’၊ ‘ကြားတယ်-ကြားတယ်’ စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်နေသောသူသည် စိတ်တည်ငြိမ်မှုမရပါဘဲ စိတ်ပျံ့လွင့်မှု များသာ ဖြစ်နေတတ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် သမာဓိဉာဏ်တို့ လျင်မြန်စွာ မဖြစ်၊ မရင့်ကျက်သည်ဖြစ်၍ (၁၅)ရက် တစ်လ ကြာသော်လည်း ဘာမျှ ထူးခြားမှုမရှိဘဲ ဖြစ်နေတတ်၏။

ကျမ်းညွှန်း- [အကျယ်ကို ကျေးဇူးရှင် ဟောစဉ်ဆရာတော် ဘုရားကြီး ရေးသားအပ်သော ဝိပဿနာ ရှုနည်းကျမ်း ပထမတွဲ-နာ(၂၂၁)၌ကြည့် ရှုပါလေ။]

သို့ဖြစ်သောကြောင့် ဝိပဿနာရှုကာစပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မျက်စိအမြင်ကောင်းသောသူ ဖြစ်စေကာမူ ကန်းနေသူကဲ့သို့ ကျင့်ရမည်။ နားအကြားကောင်းသောသူ ဖြစ်စေကာမူ နားပင်း နားမကြားသူကဲ့သို့ ကျင့်ရမည်။ စကားပြော ကောင်းသော ဉာဏ်ပညာနှင့် ပြည့်စုံသောသူဖြစ်စေကာမူ ဆွံ့အ နေသောသူကဲ့သို့ ကျင့်ရမည်။ အားအင် သန်စွမ်း ပြည့်ဝသောသူဖြစ်စေကာမူ အားအင် နည်းပါးသော လူမမာကဲ့သို့ ကျင့်ရမည်။ လှုပ်လှုပ်ရှားရှားနေတတ်သောသူ ဖြစ်စေကာမူ လူသေအလား မလှုပ်မရှား နေသင့်သောအခါနေရမည်ဟု ထေရဂါထာနှင့် မိလိန္ဒပဉ္စာတို့၌-

စက္ခုမဿ ယထာ အန္ဓော၊ သောတဝါ ဗမိရောယထာ။

ပညာဝဿ ယထာ မူဂေါ၊ ဗလဝါ ဒုဗ္ဗလော ခိဝ။

အထ အတ္ထေ သမပ္ပန္နော၊ သယေထ မတသာယိကံ။

ဟူ၍ ပြဆိုဟောကြားထားပါသည်။

၁၂၄

သဒ္ဓိသုတ္တန် တရားတော်

စက္ခုမဿယတာ အန္တော....မျက်စိ အမြင် ကောင်း သော်
လည်း ကန်းနေသော သူလို
ကျင့်ရမည်။

သောတဝါ ဗမိရော ယတာ.... နား အကြား ကောင်းသော်
လည်း နားပင်းနေသူလို ကျင့်
ရမည်။

ပညာဝဿ ယတာ မူဂေါ.... စ ကာ : ပြော ကောင်း သော
ပညာနှင့် ပြည့် စုံ သော် လည်း
ဆွံ့အနေသူလို ကျင့်ရမည်။

ဗလာဝါ ဒုဗ္ဗလော ရိဝ အားအင် ပြည့်ဝ သော်လည်း
အားအင် နည်းသော လူမမာလို
ကျင့်ရမည်။

အထ အတ္ထေ သမုပ္ပန္နေ....ထို့ အပြင် မလှုပ်မရှားနေခြင်း
ဖြင့် အကျိုးကိစ္စ ပြီး စေ လတ်
သော်။

သယေထ မတသာယိကံ မလှုပ်မရှား ဇေ သ သူ အ လား
လျောင်းစက် ငြိမ် သက် စွာနေ
အပ်ရာ၏။

ဆောင်ပုဒ်။ ။မျက်စိအမြင်၊ ကောင်းသူပင်၊ မမြင်ကန်းပမာ။
နားအကြားတူင်၊ ကောင်းသူပင်၊ နားလျှင်
ပင်းပမာ။

ဝိပဿနာရှုခန်း

၁၂၅

စကားပြောတွင်၊ ကောင်းသူပင်၊ အသွင်း
ဆွံ့ပမာ။

ပြည့်ဝအားအင်၊ ရှိသူပင်၊ အားအင်နည်းပမာ၊
အကျိုးဖြစ်ပွား၊ သေသူလား၊ အိပ်ငြား၊
ငြိမ်သက်စွာ။

ဝိပဿနာရှုသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဉာဏ်စဉ် အဆင့်ဆင့်
တက်၍ ဘင်္ဂဉာဏ်သို့ ရောက်လာသောအခါ ပြင်ပမှ အဆင်း
အသံစသည်တို့ကို ရှုမှတ်လို့ ရလာမည်သာ ဖြစ်ပေသည်။
ရှုမှတ်ကာစ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မိမိတို့သမာဓိဉာဏ် မရင့်ကျက်
သေးမီ အပြင်မှ ရှုပွယ်အာရုံများကို မရှုမှတ်သေးပါဘဲ မိမိ
သန္တာန်၌ ထင်ရှားရာ လောကီ ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်တရား
နာမ်တရား တို့ကိုသာ မလစ်မလပ် စေ့စေ့ စပ်စပ် ရှုမှတ်
ရာ၏။

ဥပမာ-မရင့်ကြ၊ နှံ့ကြသေးသော ငှက်ပျောပင်မှ ငှက်ပျော
သီး၊ ခူးရင်းပင်မှ ခူးရင်းသီးတို့ကို အလျင်စလို ဆွတ်ခူး၍
စားကြသော သူတို့သည် ငှက်ပျောသီး၊ ခူးရင်းသီးတို့၏
အရသာကို ကောင်းစွာ မခံစားရဘဲအပြင် စိုက်ပျိုးခဲ့ရသော
လုပ်အားတန်ဖိုးနှင့် ပစ္စည်းတန်ဖိုးများလည်း ဆုံးရှုံးသွားရ
ခြင်း ဖြစ်ကြရသကဲ့သို့ ဝိပဿနာ ရှုကာစဖြစ်၍ ဝိပဿနာဉာဏ်
မရင့်ကျက်ကြသေးမီ အဆင်း အသံ စသော အပြင်ပ အာရုံ
များကို ရှာကြ၍ ရှုမှတ်နေသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အချိန်ကုန်
လှပန်းကာ ဝိပဿနာ၏ အရသာကို မခံစားရ ခြင်းများ
ဖြစ်သွားနိုင်ကြပေသည်။

၁၂၆

သဗ္ဗိသုတ္တန် တရားတော်

(၂) ဝိပဿနာရှုရခြင်းအကျိုး

(မေး) ဘယ်အကျိုးငှာ၊ ထိုခန္ဓာ၊ ဘယ်ခါရှုအပ်ပါသနည်း။

ထိုလောက် ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ငါးပါးကို ဝိပဿနာရှုရတာ ဘယ်အကျိုးကို ရသိ၍ ရှုရပါသနည်း။ ဘယ်အချိန် အခါမှာ ရှုရပါမည်နည်းဟု အမေးထုတ်ခြင်းသည် အဖြေကို ရှင်းလင်းစွာ သိဖို့ရာ အမေးထုတ်ခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။

(ဖြေ) မစွဲဖို့ရာ၊ ဖြစ်ဆဲမှာ၊ မှန်စွာရှုအပ်ပါသတည်း။

ထိုဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါးကိုဝိပဿနာရှုရခြင်းသည် တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် မစွဲလမ်းဖို့ရာ တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ ကင်းသွားဖို့ရာအကျိုးကို လိုလား၍ ရှုရခြင်းပင်ဖြစ်ပေသည်။ ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ်တရားတို့ကို ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါအနေနှင့် တင့်တယ်သည်၊ ကောင်းသည်၊ ချမ်းသာသည်ဟူ၍ တဏှာဖြင့် စွဲလမ်းကြသည်။ ငါကိုယ်မြဲသည်ဟူ၍ ဒိဋ္ဌိဖြင့် စွဲလမ်းကြသည်၊ ဤကဲ့သို့ တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် စွဲလမ်းနေကြသော သူတို့သည် ယင်းတဏှာဒိဋ္ဌိတို့ အစွဲအလမ်းနှင့်ပင် ကွယ်လွန် သွားကြသည်ရှိသော် အပါယ်ဘုံဘဝသို့ ရောက်သွားကြဖို့သာ များကြပေသည်။

ဝိပဿနာရှုမှတ်သူတို့သည် ဝိပဿနာဉာဏ် အဆင့်ဆင့်ဖြင့် တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ကို တဒင်္ဂအားဖြင့် ပယ်ခြင်း၊ ဝေဒနာအောင် ဝိက္ခမ္ဘနအားဖြင့် ပယ်ခြင်း၊ ဝိပဿနာဉာဏ် အပြည့်အစုံ ရင့်ကျက်ပြီးသောအခါ မဂ်ဉာဏ်ဖြင့်အကြွင်းမဲ့ သမုစ္ဆေဒအားဖြင့်

ဝိပဿနာရှုခန်း

၁၂၇

ပယ်ခြင်းတို့ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို မျက်မှောက်ပြုသော အားဖြင့် ရောက်သွားကြရပါသည်။ ဤကဲ့သို့ တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ ကင်းပျောက်၍ နိဗ္ဗာန် ချမ်းသာသို့ ရောက်ရခြင်းသည် ဝိပဿနာရှုခြင်း၏အကျိုးပင် ဖြစ်ပေသည်။

သုတိပဋ္ဌာန်တရား ရှုမှတ်ပွားများသောအားဖြင့် ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ရခြင်း အကျိုးကို တရားကြေငြာချက်အနေနဲ့ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော် မူခဲ့ပါသည်။

ဆေးစွမ်းကောင်း ရထားသော ဆရာသည် မိမိ၏ ဆေးအစွမ်းထက်ကြောင်း ရောဂါဝေဒနာများကို ပျောက်ကင်းစေနိုင်ကြောင်း အစရှိသော မိမိဆေးကို မှီဝဲ သုံးဆောင်ကြသော ဝေဒနာရှင်တို့ ချမ်းသာရာ ရရှိကြမည့် အကျိုးတို့ကို ကြေငြာသကဲ့သို့ မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း မိမိ၏ သတိပဋ္ဌာန်တရားကို လိုက်နာကျင့်ကြံ အားထုတ်ကြကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ရရှိနိုင်သော အကျိုးတရားတို့ကို မဟာသတိပဋ္ဌာန် သုတ္တန်ကို မဟောကြားမီ ရှေးဦးစွာ ကြေငြာခဲ့ပါသည်။

ကြေငြာခဲ့သော အကျိုးများမှာ....

- ၁။ သတိပဋ္ဌာန်တရားပွားများ အားထုတ်ကြသော ထိုထို ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါတို့သည် စိတ် အညစ်အကြေးတို့မှ ကင်းပေးစင်ကြယ်၍ စိတ်ကြည်လင်စေခြင်း အကျိုးကိုလည်း ရရှိနိုင်ကြပေသည်။

၁၂၈

သဒ္ဓိသုတ္တန် တရားတော်

- ၂။ အကြောင်း အမျိုးမျိုးတို့ကြောင့် စိုးရိမ်ပူဆွေးခြင်း သောက ရောက်နေကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ စိုးရိမ် ပူဆွေးပူ သောကတို့ကို လွန်မြောက်စေခြင်း အကျိုး ကိုလည်း ရရှိနိုင်ကြပေသည်။
- ၃။ အကြောင်း အမျိုးမျိုးတို့ကြောင့် စိုးရိမ်ရုံထွင်ပက ငိုကြွေးခြင်းသို့ ရောက်နေကြကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ငိုကြွေးမှုတို့ကို လွန်မြောက်စေခြင်း အကျိုးကိုလည်း ရရှိနိုင်ကြပေသည်။
- ၄။ အကြောင်းအမျိုးမျိုးတို့ကြောင့် ကိုယ်ဆင်းရဲခြင်းသို့ ရောက်နေကြကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ကိုယ်ဆင်းရဲခြင်း တို့ကို ချုပ်ငြိမ်းလွန်မြောက် သွားစေခြင်း အကျိုး ကိုလည်း ရရှိနိုင်ကြပေသည်။
- ၅။ အကြောင်းအမျိုးမျိုးတို့ကြောင့် စိတ်ဆင်းရဲခြင်းသို့ ရောက်နေကြကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ စိတ်ဆင်းရဲခြင်း တို့ကို ချုပ်ငြိမ်း လွန်မြောက်သွားစေခြင်း အကျိုး ကိုလည်း ရရှိနိုင်ကြပေသည်။
- ၆။ အပါယ်သို့ ကျရောက်စေတတ်သော ကိလေသာမှစ၍ အလုံးစုံသော ကိလေသာ မှန်သမျှတို့ကို ပယ်သတ် နိုင်သော အရိယာမဂ်ကို ရစေခြင်းအကျိုးကိုလည်း ရရှိနိုင်ကြပေသည်။
- ၇။ ဆင်းရဲ ခပ်သိမ်း ကင်းငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန် ချမ်းသာကို မျက်မှောက်ပြုသောအားဖြင့် ရောက်ရှိရခြင်း အကျိုး

ကိုလည်း ရရှိနိုင်ကြပေသည် တူ၍ ဟောကြား
ကြောငြာခဲ့ပါသည်။

စိုးရိမ်ခြင်း သောကကို လွန်မြောက်ခြင်းအကျိုး

သန္တတိအမတ်ကြီးသည် မြတ်စွာဘုရားထံမှ သတိပဋ္ဌာန်
နှင့်စပ်သော ဂါထာတစ်ပုဒ်ကို နာကြားရသည့် ဖြစ်၍ စိုးရိမ်
ပူဆွေးနေသော သောကမှ အပြီးတိုင် လွန်မြောက်သော
အကျိုးကို ရရှိသွားပါသည်။

တစ်ရံသောအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် သာဝတ္ထိမြို့ အနီး
ဇေတဝန် ကျောင်းတော်မှာ သီတင်းသုံး နေတော်မူ၏။
ထိုအချိန်၌ ကောသလ မင်းကြီး၏ တိုင်းပြည် အစွန်အဖျား
ပစ္စန္နရစ် ဇနပုဒ်တို့၌ သူပုန်ထ၍ သန္တတိ အမတ်ကြီးအား
သွားရောက် နှိမ်နင်းစေရာ အောင်မြင်ခဲ့၏။

ထိုသို့ အောင်မြင်ခဲ့သောကြောင့် (၇) ရက်တို့ ပတ်လုံး
မင်း စည်းစိမ်ကို ခံစားခွင့်နှင့် အဆိုအက ကောင်းသူ အမျိုး
သမီးငယ် တစ်ယောက်ကို ပေးအပ်လိုက်လေ၏။

သန္တတိအမတ်ကြီးသည် (၇) ရက်တို့ပတ်လုံး သောက်စား
မူးယစ်ပျော်ဝါး နေခဲ့၏။ (၇) ရက် ပြည့်မြောက်သော နေ့
တွင် အဓမ္မခင်းဆိုး အဝတ်တန်ဆာများကို ဝတ်ဆင်လျက်
ဆင်စီး၍ ရေချိုးဆိပ်သို့ ရောက်သော ပျော်ပါးဖို့ရာ နန်း
တော်မှ လွန်လာခဲ့လေ၏။

မြတ်စွာဘုရားကလည်း အရှင်အာနန္ဒာ စသော နောက်ပါ
 သံဃာတော်များနှင့်တကွ သာဝတ္ထိမြို့သို့ ဆွမ်းခံကြွဝင်တော်
 မူလာသည်ဖြစ်၍ မြို့တံခါးဝ၌ ဆုံမိကြသဖြင့် သန္တတိအမတ်
 ကြီးက ဆင်ပေါ်မှ ခေါင်းညိတ်ကာ ရှိခိုးသော အမူအရာကို
 ပြလေ၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားက ပြုံးတော်မူလိုက်သောကြောင့်
 သွားတော်မှ ရောင်ခြည်တော်များ ထွက်သွားသည်ကို အရှင်
 အာနန္ဒာမြင်၍ ပြုံးတော်မူရခြင်း အကြောင်းကို လျှောက်
 စားရာ 'သန္တတိအမတ်ကြီးကို ဆင်မြင်သည် မဟုတ်လား၊
 အဲဒီသန္တတိ အမတ်ကြီးသည် ယနေ့ပင် ငါဘုရားထံမှ ဂါထာ
 တစ်ပုဒ်ကို ကြားနာသည်၏ အဆုံး၌ ရဟန္တာ ဖြစ်လိမ့်မည်။
 ယနေ့ပင် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလိမ့်မည်'ဟု မိန့်ကြားတော် မူလိုက်
 လေ၏။

သန္တတိ အမတ်ကြီး ယနေ့ပင် ရဟန္တာဖြစ်၍ ယနေ့ပင်
 ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလိမ့်မည် ဟူသော အကြောင်းကို အရှင်အာနန္ဒာမှ
 တစ်ဆင့် အားလုံးသော လူ၊ ရဟန်း ပရိသတ်တို့ ကြားသိ
 သွားကြရာတွင် မှားသော အယူရှိသော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတို့က 'အရှင်
 ဂေါတမကြီးဟာ ဦးတည်ရာ ပြောနေတာပဲ။ ဤမျှလောက်
 မူးရှူးနေသော အမတ်ကြီးကို ယနေ့ပဲ သူ့တရားကို နာရပြီး
 ယနေ့ပဲ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလိမ့်မည်'ဟု ပြောနေ၏။ ဂေါတမကို
 မဟုတ်မမှန်တာတွေ ပြောတဲ့ မုသာဝါဒဖြင့် နှိပ်ကွက်ရတော့
 မည်'ဟု အကြံအစည်များ ဖြစ်ကြလေ၏။

မှန်သော အယူရှိကြသော သမ္မာဗိဇ္ဇိ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကလည်း မြတ်စွာဘုရား၏ တန်ခိုး အာနုဘော်ကြောင့် မြတ်စွာဘုရား၏ တင့်တယ်ပုံနှင့် သန္တတိအမတ်ကြီး၏ တင့်တယ်ပုံတို့ကို ယနေ့ တွေ့ရတော့မှာပဲဟု အကြံအစည် ဖြစ်ကြလေကုန်၏။

သန္တတိအမတ်ကြီးသည် တနေ့ပတ်လုံး ရေချိုးဆိပ်၌ ရေ ကစားပျော်ပါးပြီးသောအခါ ညနေအချိန်မှာ ပျော်ပါးရာ ဥယျာဉ်သို့ သွား၍ အခြံအရံ ပရိတ်သတ်နှင့်တကွ ထိုင်နေ လေ၏။ ကချေသည်မှလေးသည်လည်း ပရိသတ် အလယ်သို့ ဆို-က ဖို့ ထွက်လာခဲ့ရာ ခုနစ်ရက်တို့ ပတ်လုံး ဆက်တိုက် ဆို-က ခဲ့ရ၍ ပင်ပန်းနေသောကြောင့် ကပြလိုက်သည်နှင့် တပြိုင်နက် လေဖြတ်ကာ လဲကျသေဆုံးသွားလေ၏။

သန္တတိ အမတ်ကြီးသည် ဖြေဆိုလို့ မရနိုင်အောင် စိုးရိမ်ပူဆွေးခြင်း သောကဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရားမှ တစ်ပါး မိမိသောကကို ငြိမ်းစေနိုင်သောသူ မရှိဟုဆိုကာ မြတ်စွာ ဘုရားထံ ထွက်လာခဲ့လေ၏။

မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ရောက်လာသော အခါ မြတ်စွာ ဘုရား....တပည့်တော်၏ အလွန်နှစ်သက်လှသော ကချေသည် မလေးသည် ပရိသတ်အလယ် ဆို-က နေစဉ်မှာ ရုတ်တရက် အမြန်လဲကျ သေဆုံးသွားပါသောကြောင့် တပည့်တော်မှာ ဖြေဆိုလို့ မရနိုင်အောင် စိုးရိမ်ပူဆွေးခြင်း သောကဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရားမှတစ်ပါး တပည့်တော်၏ စိုးရိမ်ပူဆွေးခြင်း

၁၃၂

သဗ္ဗိသုတ္တန် တရားတော်

သောကကို ငြိမ်းအေးစေနိုင်သောသူ မရှိပါဘုရား။ မြတ်စွာဘုရားသည် တပည့်တော်၏ ကိုးကွယ် အားထားရာ ဖြစ်တော်မူပါဘုရားဟု လျှောက်ထားလေ၏။

မြတ်စွာဘုရားက ဤ ဓာချေသည်မလေး သေဆုံးလို့ ငိုကြွေးခဲ့ရသော သင့်ရဲ့ မျက်ရည်တို့သည် သမုဒ္ဒရာ လေးစင်း၌ ရှိသော ညောင်ပင် များသေး၏ဟု မိန့်ကြားတော်မူပြီးလျှင် ဂါထာတစ်ပုဒ်ကို ဟောကြားကော်မူသည်မှာ-

ယံ ပုဗ္ဗေ တံ ဝိသောသေဟိ၊ ပစ္စာ တေ မာဟု ကိဉ္ဇနံ။
မဇ္ဈေ ဝေ နော ဂဟေဏတိ၊ ဥပသန္တော စရိယတံ။
ဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။

ယံ ပုဗ္ဗေ တံ ဝိသောသေဟိ...လွန်ခဲ့သော ရုပ်နာမ် သင်္ခါရ
တို့ကို စွဲမြဲဖြစ်သော ကိလေ
သတို့ကို ခြောက်သွေ့ စေ
လော့၊

ပစ္စာ တေ မာဟု ကိဉ္ဇနံ...နောင် ဖြစ်လတ္တံ့ ရုပ်နာမ်
သင်္ခါရတို့၌ စိုးရိမ်မှု သောက
ကိုလည်း မဖြစ်စေလင့်၊

မဇ္ဈေ ဝေ နော ဂဟေဏတိ...အလယ်ပိုင်း ပစ္စုပ္ပန် ရုပ်နာမ်
သင်္ခါရတို့ကိုလည်း အကယ်၍
မယူငြားအံ့၊

ဝိပဿနာရူပနိး

၁၃၃

ဥပသန္တော စရိယတိ

- သင်သည် စိုးရိမ် ပူဆွေးခြင်း
တည်းဟူသော ကိလေသာ
အပူမီး ငြိမ်းလတ္တံ့။

မြတ်စွာဘုရား မိန့်ကြားသီစေတော်မူလိုသည်မှာ သန္တတိ
အမတ်ကြီး...လွန်ခဲ့ပြီးသော ခုနစ်ရက်တို့ပတ်လုံး ချစ်လှစွာ
သော ကချေသည် အမျိုးသမီးလေးနှင့် နေထိုင်ခဲ့ရပုံကို စဉ်း
စားမိတိုင်းလည်း “စဉ်းစားတယ်” “စဉ်းစားတယ်” ဟုမှတ်ရ
မည်။ ကချေသည် အမျိုးသမီးလေး ကုလ်လွန်သွားသော
ကြောင့် နောင် ဘယ်တော့မှ ကျွေရတော့မှာ မဟုတ်ပါဘူး
စသည်ဖြင့် မျှော်မှန်း လွှမ်းဆွတ်တော့တော့ ကြံစည်မိတိုင်း
လည်း “တေးတောတယ်၊ တေးတောတယ်” “ကြံစည်တယ်၊
ကြံစည်တယ်” “စိတ်ကူးတယ်၊ စိတ်ကူးတယ်” ဟုမှတ်ရမည်။
မကြံစည် မစဉ်းစားမိအောင်လည်း ဖြစ်ခိုက် ဖြစ်ခိုက် ရှစ်
နာမိတ္တိုကို ပစ္စုပ္ပန်တဲတဲ ရှုမှတ်လေဟု မြတ်စွာဘုရား မိန့်
ကြား သီစေတော်မူလိုရင်း ဖြစ်ပါသည်။

မြတ်စွာဘုရား မိန့်ကြားသီစေတော်မူလိုက်သော အတိုင်း
သန္တတိ အမတ်ကြီးသည် ခုနစ်ပညာန် တရားတို့ကို ပွားများ
လိုက်ရာ ဉာဏ်စဉ်များ အဆင့်ဆင့်တက်၍ စိုးရိမ်ပူဆွေးမှု
သောကတွေ အပြီးတိုင် အကုန်ငြိမ်းသော ရဟန္တာအဖြစ်သို့
ရောက်ရှိသွားလေ၏။ သန္တတိ အမတ်ကြီးသည် ထန်း ခုနစ်
ဆင့်ခန့် မြင့်သော ကေခင်းကင်သို့ တက်၍ ရှေးကောင်းမှု
များကို ဟောကြားပြီးနောက် မရိနိဗ္ဗာန် ဖိဝင်သွားလေ၏။

၁၃၄

သမ္ဘိသုတ္တန် တရားတော်

ဝိဇ္ဇေဒရခြင်း ပရိဒေဝကို လွန်မြောက်ရခြင်းအကျိုး

သာဝတ္ထိပြည်၌ ကုဋေလေးဆယ် ဥစ္စာ ကြွယ်ဝသော သူဌေးသမီးတစ်ယောက်သည် အလွန် အဆင်းလှသည် ဖြစ်၍ တစ်ဆယ့်ခြောက်နှစ် အရွယ်သို့ ရောက်သောအခါ ဘုံခုနစ်ဆင့်ရှိသော ပြာသာဒ်အိမ်ဖြင့် သီးခြားနေစေလျက် အစောင့်အရှောက်ဖြင့် ထားခဲ့သော်လည်း အလုပ်အကျွေး ကျွန်တစ်ယောက်နှင့် မှားယွင်းမိ၍ တောအရပ်သို့ ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်၍ နေထိုင်ခဲ့ရလေ၏။

ပထမ သားတစ်ယောက် မွေးဖွားဖို့ရာ ကိုယ်ဝန်ရင့်မာလာသောအခါ သာဝတ္ထိမြို့ မိဘအိမ်သို့ပြန်လာခဲ့ရာတွင် လမ်းခရီးမှာပင် ဖွားမြင်ခဲ့ရလေ၏။ ဒုတိယမြောက် သားတစ်ယောက် ကိုယ်ဝန်ရင့်မာလာပြန်သောအခါ ရှေးနည်းတူစွာ မိဘအိမ်သို့ပြန်လာခဲ့ရာတွင် လမ်းခရီးမှာပင် မွေးဖွားဖို့ရာ ဖြစ်လာပြန်သောကြောင့် တောတွင်းမှာ မွေးဖွားဖို့ရာ နေရာကို လင်ယောက်ျားအား ရှာဖွေ စေခိုင်းလေ၏။ လင်ယောက်ျားသည် တောထဲသို့ မွေးဖွားဖို့ရာနေရာ ရှာဖွေရာ၌ မြေကိုက်၍ သေဆုံးသွားလေ၏။

ဒုတိယသားငယ်ကိုလည်း လမ်းခရီးမှာပင် မင်္ဂပန်းစွာ မွေးဖွားလိုက်ရလေ၏။ ထို့သို့ မိုးလေကလည်းဆည်းထန် ပြင်းထန်စွာ ရွာသည်ဖြစ်၍ သားအမိ သုံးယောက်တို့သည် အအေးဒဏ်ကို ပြင်းထန်စွာ ခံစားကြရလေကုန်၏။ မိုးလင်းလာသော

ဝိပဿနာရှုခန်း

၁၃၅

အခါ လင်ကို ခြေရာခံပြီး လိုက်ရှာပွေရာ မြေကိုက်ခံရ၍
တောင်ပို့တစ်ခုမှာ လဲကျ သေဆုံးနေတာကို တွေ့မြင်ရ၍
ငိုကြွေးမြည်တမ်းကာ တောထဲမှ ပြန်ထွက်ခဲ့လေ၏။ သား
ငယ်ကို ရင်ဝယ်ပိုက် သားကြီးကို လက်ဆွဲ၍ မိဘတို့ရှိရာ
သာဝတ္ထိမြို့ဘက်သို့ ထွက်လာခဲ့ရာတွင် ရေလျှံ နေသော
အစီရစတီ မြစ်ကမ်းနားသို့ ရောက်လာလေ၏။

ရေပြည့်နေသော မြစ်ကို သားနှစ်ယောက်နှင့်တကွ မကူးရဲ
သဖြင့် သားကြီးကို ဤမှာဘက်ကမ်းမှာ ထားခဲ့၍ သားငယ်
ကို ရင်မှာပိုက်လျက် ကူးသွားပြီးလျှင် ထိုမှာဘက်ကမ်းမှာ
သားငယ်ကို သစ်ခက် သစ်ရွက်များခင်း၍ ထားခဲ့ပြီးလျှင်
သားကြီးရှိရာ ဤမှာဘက်ကမ်းသို့ ပြန်ကူးလာစဉ် သိန်းစွန်
တစ်ကောင်သည် သားငယ်ကို သားတစ်တုံး ထင်မှတ်၍
သုတ်ချီဖို့ရာ သက်ဆင်းလာတာကို မြင်သဖြင့် လက်နှစ်ဘက်ကို
မြှောက်၍ ရွေးရွေးဟု-အော်၍ ခြောက်ရာတွင် ဤမှာဘက်
ကမ်း၌ရှိသော သားကြီးသည် သူ့ကို လာခဲ့တော့ဟု ခေါ်
သည်လို့ ထင်မှတ်ပြီး ရေအလွန်စီးနေသော မြစ်ထဲသို့ ပြေးဆင်း
လာခဲ့ရာ ရေစီးထဲ မျောပါသွားလေ၏။

သားငယ်ကိုစွန့်ချီပြီး သားကြီး ရေမျော၍ လမ်းခရီး၌
လင်လည်း သေဆုံးခဲ့ရသဖြင့် ငိုကြွေးကာ သာဝတ္ထိမြို့ဘက်သို့
ဦးတည်လျက် ခရီးထွက်ခဲ့သော ဂဠာစာရီ သဌေးသမီးသည်
မိဘမောင်များရှိရာ သာဝတ္ထိမြို့မှ လာသော အမျိုးသား
တစ်ယောက်နှင့် လမ်းခရီး၌ ဆုံမိ၍ မိဘ-မောင်တို့၏ သတင်း

၁၃၆

သဒ္ဓိသုတ္တန် တရားတော်

ကို မေးရာ ယနေ့ည တစ်ညလုံး သည်းတန်စွာ ရွာသွန်း
ချသော မိုးဒဏ်ကြောင့် အိမ်ပြိုကျကာ မိစ္ဆာ-မောင် သုံး
ယောက်လုံး သေဆုံးကြတဲ့ အကြောင်းကို ကြားရပြန်သော
ကြောင့် အဝတ်ထဘိ ကျွတ်ကျသည်ကို မသိနိုင်အောင်
ယောင်ယမ်းငိုကြွေးလျက် ရူးသွားလေ၏။

ပဋ္ဌာစာရီသည် ချာချာလည်အောင် ရူးသွပ်လျက် ပြော
ချင်ရာတွေ ပြောကာ မြတ်စွာဘုရား သီတင်းသုံးတော်မူရာ
ဇေတဝန်ကျောင်းတော်သို့ ရောက်လာလေ၏။ မြတ်စွာဘုရား
သည် ဇေတဝန်ကျောင်းတော်၌ များစွာသော ပရိသတ်တို့
အလယ်မှာ တရားဟော နေတော်မူ၏။

တရားနာပရိသတ်တို့သည် အဝတ်ထဘိမပါသော ပဋ္ဌာ
စာရီ အရူးမကို မြတ်စွာဘုရားထံ မဝင်လာရအောင် တွင်းမြစ်
ကြုံ နှင်တုတ်ကြ၏။ မြတ်စွာဘုရားက အရူးမကို မတားမြစ်
မနှင်တုတ်ပါနှင့်ဟုဆိုကာ လာခွင့်ပေးတော်မူလိုက်ရာ သဌေး
သမီး အရူးမသည် မြတ်စွာဘုရား အနီးနားသို့ ပရိသတ်ထဲမှ
ဝင်လာခဲ့လေ၏။

မနီးမဝေးအရပ်သို့ ရောက်လာသောအခါ မြတ်စွာဘုရား
က နှမလို့ ခေါ်ကာ သတိထားဖို့ရာ မိန့်ကြားတော်မူလိုက်
သောအခါ မြတ်စွာဘုရား၏ တန်ခိုးအာနုဘော်ကြောင့်
သဌေးသမီး အရူးမသည် ချက်ချင်းသတိရကာ လူ့ကောင်း
ပကတိ ဖြစ်သွားလေ၏။ အဝတ်ထဘိမပါသည်ကို ရှက်
ကြောက်လှသည် ဖြစ်၍ ကျုံ့ကျုံ့ဖူးတုပ်ကာ ထိုင်နေ
လေ၏။

သဌေးသမီး အဝတ်မပါ၍ အလွန်ရှက်နေသော အမူ
အရာကို မြင်သော အမျိုးသား တစ်ယောက်သည် ဘုရား
အပေါ်၍ အဝတ်တစ်ထည်ကို ပစ်ပေးလိုက်လေ၏။ သဌေး
သမီးသည် ကောက်ယူကာ ဝတ်ဆင်ပြီးလျှင် 'မြတ်စွာဘုရား
မြတ်စွာဘုရားသည် တပည့်တော်မ၏ မှီခိုအားထားရာ ဖြစ်
တော်မူပါဘုရား၊ တပည့်တော်မ၏ ထောက်တည်ရာ ဖြစ်
တော်မူပါဘုရားဟု' လျှောက်ထားပြီး သားငယ်စွန့်၍ သား
ကြီး ရေမျော လမ်း၌ လင် ဆေးဆုံးခဲရခြင်းနှင့် အမိ-အဘ-
မောင်သုံးယောက်တို့အိမ်ပြိုကျကာ သေဆုံးကြရတဲ့ကြောင်း
တို့ကို လျှောက်ထားလိုက်လေ၏။

မြတ်စွာဘုရားက သတိပဋ္ဌာန်နှင့်စပ်သော ဂါထာနှစ်ပုဒ်
ကို ဟောကြားတော်မူလိုက်ရာ ငိုကြွေးခြင်း (ပရိဒေဝ) ကင်း
ပျောက်၍ သောတာပန်အဖြစ်သို့ ရောက်သွားလေ၏။

န သန္တိ ပုတ္တော တာဏာယ၊ န ပိတာ နာပိ ဗန္ဓဝါ။
အန္တကေနာဓိပန္နဿ၊ နတ္ထိ ဉာတိသု တာဏတာ။

တေမတ္ထံ ဝသံ ဥတုာ၊ ပဏ္ဍိတော သီလသံဝုတော။
နိဗ္ဗာနဂမနံ မဂ္ဂ၊ ခိပ္ပမေဝ ဝိသောဓေယ။

အန္တကေနာဓိပန္နဿ ဆေးခြင်းဘေး နှိပ်စက်သောသူအား၊
န သန္တိ ပုတ္တော တာဏာယ သားသမီး တို့သည်လည်း သေ
ခြင်းဘေးကို မ စောင့် ရှောင်
မကာကွယ်နိုင်ကြကုန်၊

၁၃၈

သဒ္ဓိသုတ္တန် တရားတော်

န ပိတာ နာပိဗန္ဓံဝါ မိဘ ချစ်ကျွမ်းစွဲငင်သော ဆွေမျိုး
ထို့သည်လည်း သေခြင်း ဘေးကို
မစောင့်ရှောက် မကာ ကွယ်နိုင်
ကြကုန်။

နတ္ထိ ဉာတိသု တာဏတာ....ဆွေမျိုးသားချင်းတို့၌ သေခြင်း
ဘေးကို စောင့်ရှောက် ကာကွယ်
နိုင်သူ မရှိ၊

တေမတ္ထံ ဝသံ ဥတုာ မစောင့်ရှောက် မကာ ကွယ်နိုင်
သော ဤအကြောင်း ဤအလိုကို
သိ၍၊

ပဏ္ဍိတော သီလသံဝုတော....ပညာရှိသည် သီလကို စောင့်
ထိန်းလျက်၊

နိဗ္ဗာနံ ဂမနံ မဂ္ဂံနိဗ္ဗာန်သို့ သွားရာလမ်းခရီးကို၊

ခိပ္ပမေဝ ဝိသောဓယေမြန်စွာသာလျှင် သုတ်သင်ကျင့်ကြံ
ပွားများရာ၏။

ဤနှစ်ဂါထာ၏ ဆိုလိုရင်းမှာ သေဘေးရောက်လာသော
အခါသားသမီး၊ မိဘဆွေမျိုးတို့တွင် ဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်
ကမျှ သေခြင်းဘေးကို မစောင့်ရှောက် မတားမြစ်ပေးနိုင်
ကြကုန်။ ဒါ့ကြောင့် ပညာရှိသည် သီလကို လုံခြုံအောင်
စောင့်ရှင်ကြွေးခြင်း(ပရိဒေဝ)စသည်တို့ချုပ်ငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်သို့
ရောက်ကြောင်း လမ်းကောင်းဖြစ်သော သင်္ခါပဋ္ဌာန် ဝိပဿ

ဝိပဿနာရှုခန်း

၁၃၉

နာတရားကို ပွားများရာ၏ဟု မိန့်ကြားတော်မူလိုက်ရာ ပဋ္ဌာ
စာရီသည် ပါရမီရင့်ကျက်ငလပြီးသော အမျိုးသမီးဖြစ်သည့်
အားလျော်စွာ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားနေသည့် တစ်ခဏ
အတွင်းမှာပင် သတိပဋ္ဌာန်တရားကို ရှုမှတ် ပွားများလေ၏ဟု
ဆိုလိုရင်းဖြစ်ပါသည်။ ရှုမှတ်ပွားများ လိုက်သဖြင့် ငိုကြွေးရ
ခြင်း (ပရိဒေဝ) ကို လွန်မြောက်ပြီး သောတာပန်အဖြစ်သို့
ရောက်ခြင်းအကျိုးကို ရရှိသွား၏။

ပဋ္ဌာစာရီသည် သောတာပန်ဖြစ်ပြီးသောအခါ မြတ်စွာ
ဘုရားထံ၌ (ဘိက္ခုနီ) ရဟန်းမိန်းမပြုလိုကြောင်း လျှောက်
ထားတောင်းပန်လေ၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် (ဘိက္ခုနီ) ရဟန်း
မိန်းမထံသို့ စေလွှတ်၍ (ဘိက္ခုနီ) ရဟန်းမိန်းမ ပြုစေ၏။ ထင်
ရှားသော အကျင့်ဗျူသောကြောင့် ပဋ္ဌာစာရီ ဟူ၍ ခေါ်တွင်
ထင်ရှားလေ၏။

ပဋ္ဌာစာရီ ရဟန်းမိန်းမသည် တစ်နေ့သောအခါ ရေဖြင့်
ခြေကို ဆေးသည်ရှိသော် ပထမ လောင်း၍ ဆေးအပ်သော
ရေသည် အနည်းငယ်သောအရပ်သို့ စီးသွား၍ ရပ်သွား၏။
ဒုတိယအကြိမ်လောင်း၍ ဆေးအပ်သော ရေသည် ပထမ
အကြိမ်လောင်း၍ ဆေးအပ်သောရေထက်ဝေးသော အရပ်
သို့ရောက်၍ ရပ်သွား၏။ တတိယအကြိမ် ခြေကိုလောင်း၍
ဆေးအပ်သော ရေသည် ဒုတိယအကြိမ်လောင်း၍ ဆေးအပ်
သောရေထက် ဝေးသောအရပ်သို့ ရောက်၍ ရပ်သွား၏။

ဤသို့ ခြေကို လောင်း၍ ဆေးအပ်သော ရေတို့သည်
တစ်ကြိမ်ထက် တစ်ကြိမ် ဝေးရာဝေးရာ အရပ်သို့ ရောက်ကာ

၁၄၀

သပ္ပိသုတ္တန် ဓာနုပေတော်

ရောက်ကာ ကုန်ပျောက်သွားတာကို အာရုံယူ၍ မိမိ ပထမ
လောင်းဆေးအပ်သော ရေကဲ့သို့ သတ္တဝါတို့သည် ပထမ
အရှယ်၌လည်း ကွယ်လွန်သေဆုံးကြကုန်၏။ နှစ်ကြိမ်မြောက်
လောင်းဆေးအပ်သော ရေကဲ့သို့ အလယ် အလတ် (မဇ္ဈိမ)
အရှယ်၌လည်း သတ္တဝါတို့သည် ကွယ်လွန်သေဆုံးကြကုန်၏။
သုံးကြိမ်မြောက် လောင်းဆေးအပ်သော ရေကဲ့သို့ နောက်
ဆုံး (ပစ္စိမ) အရှယ်၌လည်း သတ္တဝါတို့သည် ကွယ်လွန် သေ
ဆုံးကြကုန်၏ဟူ၍ ဆင်ခြင်နှလုံးသွင်းမိလေ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ပဋ္ဌာစာရီရဟန်းမိန်းမ၏ အကြံအစည်
ထို့ကို အဘိညာဉ်ဉာဏ်ထူးဖြင့် သိတော်မူ၍ ‘ချစ်သမီး ပဋ္ဌာ
စာရီ သင်-ကြံစည်တဲ့အတိုင်း မှန်ပေ၏’ဟူ၍ မိန့်ကြားတော်မူ
ပြီးလျှင် အဖြစ်အပျက်ကိုသိသော ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်နှင့် ဆက်
ဆိုင်သော ဂါတာတစ်ပုဒ်ကို ဟောကြားတော်မူလိုက်သည်
ဗျာ-

“ယော စ ဝံသသတံ ဇီဝေ၊ အပဿံ ဥဒယဗ္ဗယံ။
ဧကာဟံ ဇီဝိတံ သေယျော၊ ပဿတော ဥဒယဗ္ဗယံ။”

ဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။

ယော စ၊ အကြင်သူသည်ကား။ ဥဒယဗ္ဗယံ၊ ခန္ဓာငါးပါး
တို့၏ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းကို၊ အပဿံ- အပဿန္တော၊ မမြင်ဘဲ၊
ဝံသသတံ၊ အနှစ်တစ်ရာကာလပတ်လုံး။ ဇီဝေ၊ အသက်ရှည်
ငြားအံ့။ တတော၊ ထိုအဖြစ်အပျက်မသိသောသူ အနှစ်တရာ
အသက်ရှည်ခြင်းထက်။ ဥဒယဗ္ဗယံ၊ ခန္ဓာငါးပါးတို့၏ဖြစ်ခြင်း

ဝိပဿနာရှုခန်း

၁၄၁

ပျက်ခြင်းကို။ ပဿတော၊ မြင်သောသူ၏။ ကောဟံ၊ တစ်
ရက်မျှ။ ဝါ-တခဏမျှပင်။ ဇီဝိတံ၊ အသက်ရှည်ခြင်းသည်။
သေယျော၊ မြတ်၏။

အပဿံ ဥဒယဗ္ဗယံ...ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ် တရားတို့၏
အဖြစ်အပျက်ကို မမြင်ပါဘဲ။

ဟော ၈ ဝဿသတံ ဇီဝေ...အကြင် သူသည် အနှစ်တရာ
အသက်ရှည်နေ ပြီး အံ့ မ မြတ်
သည်သာတည်း။

ပဿတော ဥဒယဗ္ဗယံ...ထိုသူထက် ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ်
တရားတို့၏ အဖြစ်အပျက်ကို မြင်သိ
သောသူ၏။

ကောဟံ ဇီဝိတံ သေယျော...တစ်ရက်မျှ အသက် ရှည်
ခြင်းသည် မြတ်လှပေ၏။

ဟု ဟောကြားတော်မူ၏ အဆုံး၌ ပဋ္ဌာစာရီ(ဘိက္ခုနီ)
ရဟန်း မိန်းမသည် ငိုကြွေးခြင်း (ပရိဒေဝ)ကို အပြီးတိုင်
လွန်ပြောက်သော ရဟန္တာမအဖြစ်လွှဲရောက်ခြင်း အကျိုးကို
ရရှိသွားလေ၏။

ဟောကြားတော်မူရင်း အဓိပ္ပာယ်မှာ အကြင်သူ တစ်
ယောက်သည် ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ် တရားတို့၏ အဖြစ်
အပျက်ကို မမြင်ပါဘဲ အနှစ်တစ်ရာပတ်လုံး အသက်ရှင်နေ
ရာ၏။ ထိုသူ၏ အသက်ရှင်နေ ခြင်းသည် မမြတ် သည့်သာ
တည်း။

၁၄၂

သဒ္ဓိသုတ္တန် တရားစော

အကြင်သူတစ်ယောက်သည် ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ်တရား
တို့၏ အဖြစ်အပျက်ကို မြင်၏။ ထိုသူ၏ တစ်ရက် တစ်က
မျှပင် အသက် ရှင်နေခြင်းသည် မြတ်ပေ၏ဟု ဆိုလိုပါ
သည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ဖြစ်ပျက်မမြင်၊ သက်ရာပင်၊ ရှည်လျှင်မမြတ်ပြီ။
ဖြစ်ပျက်မြင်က၊ တစ်ရက်မျှ၊ မြတ်လှလေတော့
သည်။

ကိုယ်ဆင်းရဲချုပ်ငြိမ်း လွန်မြောက်ခြင်းအကျိုး

အခါတစ်ပါး၌ ရဟန်းတော်(၃၈)တို့သည် မြတ်စွာဘုရား
ထံမှ ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားတောင်းယူ၍ တောကျောင်း၌ ဝါဆို
ကာ အချင်းချင်း တိုင်ပင်ပြောဆို ထားကြကုန်၏။ ‘ငါ့ရှင်တို့
ညဉ့်သုံးယံပတ်လုံး တရားအားထုတ်ကြရမည်။ တစ်ပါးသည်
တစ်ပါးထံ သွားလာကူးသန်းခြင်း မလုပ်ရ’ဟု အချင်းချင်း
တိုင်ပင်ပြောဆိုထားကြ၍ တရားအားထုတ်နေကြကုန်၏။

သန်းခေါင်ကျော် မိုးလင်းဘက်အချိန်၌ ရဟန်းတော်တို့
စိုက်မျဉ်း ငြိမ်သက်ကုန်စဉ် ကျားတစ်ကောင်သည် နေ့စဉ်
ရဟန်းတော် တစ်ပါးပါးကို ဖမ်းယူ ကိုက်ချီသွားလေ၏။
ရဟန်းတော် တစ်ပါးပါးကမျှ ‘တပည့်တော်ကို ကျားလာ
ဆွဲနေသည်၊ ကိုက်နေသည်’ဟူ၍ မအော်ခဲ့ကြသဖြင့် မထေရ်
ကြီး ရဟန်းတော်များ မသိကြရခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

ဤကဲ့သို့ ရဟန်း (၁၈) ပါးခန့် ကျားစားခဲ့ပြီးသည်
ရှိသော် ဥပုသ်နေ့ တစ်နေ့၌ ဥပုသ်ပြုရာ ရဟန်း အစည်း

ဝိပဿနာရှုခန်း

၁၄၃

အဝေးတွင် မထေရ်ကြီးများက ‘ငါ့ရှင်တို့ ရဟန်းတော်များ နည်းပါးသွားပါသည်။ အဘယ်သို့ ကြွသွားကြပါသနည်း’ ဟု မေးတော်မူ၍ ကျားဆွဲ ကျားစားတဲ့ အကြောင်း လျှောက်ထားကြသဖြင့် သိတော်မူကြသော အခါမှာ ဤ ညဉ့်ကစ၍ ကျားလာဆွဲ၊ ကျားလာကိုင်လျှင် ကျားဆွဲခံရ သော ရဟန်းတော်က ‘ကျားလာကိုင်ပါပြီ ကျားလာဆွဲ ပါပြီ’ဟု အော်မည်ရမည် ဟူ၍ ပြောဆို တိုင်ပင်ထားကြ ကုန်၏။

ထိုသို့ ပြောဆို တိုင်ပင်ထားကြပြီးသည့်နောက် ညဉ့်အခါ တရား အားထုတ်နေကြစု သန်းခေါင်ကျော် မိုးလင်းဘက် အချိန်၌ ရဟန်းငယ်တစ်ပါးကို ကျားသည် ရှေ့ညံ့များက နည်းအတိုင်း လာကိုင်ဆွဲလေ၏။ ထိုရဟန်းငယ်က ‘အရှင် ဘုရားတို့ ကျားပါဘုရား၊ ကျားလာကိုင်ပါပြီဘုရား’ဟု ဆို၍ အော်လေ၏။

တရားအားထုတ်နေကြသော အခြားရဟန်းတော်တို့သည် တုတ်၊ တောင်ဈေးတို့ကို လည်းကောင်း၊ မီးရှူး မီးတုတ်တို့ကို လည်းကောင်း ဆွဲကိုင်၍ လွှတ်စေရအောင် အစဉ်နောက်က လိုက်ကြကုန်၏။ ကျားသည် ရဟန်းတော်တို့ မလိုက်နိုင်သော ချောက်ကမ်းမီးပြတ်သို့ သက်ဆင်း၍ တစ်ဘက်သော တောင် ကုန်းပေါ်သို့ ချီတက်ပြီးလျှင် ထိုရဟန်းငယ်ကို ခြေမကစ၍ ကိုက်စားလေ၏။

ကျားနောက်မှလိုက်ကြသောရဟန်းတော်တို့က ကျားကိုက် ခံရသော ရဟန်းငယ်ကို ‘အို-တရား အားထုတ်ဘက်ဖြစ်သော

၁၄၄

သပ္ပိသုတ္တန် တရားတော်

သူတော်ကောင်း၊ အကျွန်ုပ်တို့၏ ပြုဖွယ်ကိစ္စ မရှိတော့ပြီ။
အကျွန်ုပ်တို့ ကယ်တင်နိုင်သော အစွမ်းသတ္တိ မရှိတော့ပါ။
အစွမ်းသတ္တိ ကုန်ပါပြီ။ ဤလိုအခါမျိုးမှာ ‘ရဟန်းတော်တို့၏
သတ္တိထူး ဂုဏ်ထူးကို ဖော်ပြရမည့် အခါမျိုးပင် ဖြစ်ပေသည်’
ဟု သတိပဋ္ဌာန် ဝိပဿနာတရားကို အစွမ်းကုန် ရှုမှတ်ဖို့ရာ
သတိပေးစကား မှာကြား ပြောဆိုလိုက်ကြလေကုန်၏။

ထိုရဟန်းငယ်သည် ကျားစားခန့်ခိုက် လဲလျောင်းနေ
ရင်းပင် ကျားကိုက်စားသော ဝေဒနာကို ရှုမှတ်သောအား
ဖြင့် ခွာ၍ ဝိပဿနာဉာဏ်စဉ်တို့ အဆင့်ဆင့် စိုးပွားအောင်
အစွမ်းကုန်ကြိုးစား အားထုတ်လေ၏။ ခြေ မျက်စိ တိုင်
အောင် ကျားစား၍ ရောက်လာသောအခါ သောတာပန်
ဖြစ်သွားလေ၏။ ဒူးဆစ် တိုင်အောင် ကျားစား၍ ရောက်
လာသောအခါ သကဒါဂါမ် ဖြစ်သွားလေ၏။ ချက်တိုင်
အောင် ကျားစား၍ ရောက်လာသောအခါ အနာဂမ် ဖြစ်သွား
လေ၏။ ရင်ဝ (ဟဒယရုပ်) တိုင်အောင် ကျားမစားသေး
မီ (ပဋိသန္ဓိဒါ) နှင့်တကွ ရဟန္တာအဖြစ်သို့ ရောက်၍ ကိုယ်
ဆင်းရဲတို့ လုံးဝချုပ်ငြိမ်းခြင်း အကျိုးကို ရရှိတော်မူသွား
လေ၏။

ဤဝတ္ထု၌ နည်းယူဖွယ် သတိထားဖွယ် ကောင်းသည်မှာ
ဤလို ကျားကိုက်တဲ့ ဝေဒနာမျိုး မခံရကြ ငြားသော်လည်း
ဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်မဆို သေခါနီး၌ သေလောက်တဲ့ ရောဂါဝေဒနာ
နဲ့တော့ ဖူးတွေ့ရမှာချည်း ဖြစ်ကြပေသည်။ ထိုဝေဒနာတို့ကို

ခွာနိုင်ဖို့ရာ၊ ဉာဏ်စဉ်တွေ အဆင့်ဆင့် တက်အောင် ရှုမှတ်နိုင်ဖို့ရာမှာ ယခုကျန်းမာနေစဉ်ကပင် ကြိုတင်၍ သမာဓိ ဉာဏ်တွေ ရင့်ကျက် အားကောင်းနေအောင် ကြိုးစား၍ သတိပဋ္ဌာန် ဝိပဿနာတရားရှုမှတ်ပွားများထားဖို့ အထူးပင်လိုအပ်နေကြပါသည်။

လူတို့သည် သေရမည့် ရောဂါဝေဒနာများ ကျရောက်စွဲကပ်လာသောအခါ မိမိသည် 'ဤ ရောဂါဝေဒနာမှ မလွန်မြောက်နိုင်တော့'ဟု သိလာတတ်ကြပေသည်။ ဤလိုအခါမျိုးမှာ သမာဓိဉာဏ် ရင့်ကျက်အားရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အစွမ်းကုန် ကြိုးစားအားထုတ်လိုက်ပါလျှင် တရားထူးတရားမြတ်များကို သေခါနီးအခါ၌ပင် ရသွားတတ်ကြပေသည်။ ကျန်းမာစဉ်ကပင် သေခါနီးအခါမှာပင် တရားထူးတရားမြတ်များ ရသွားကြပုံကို အများအပြား ဖော်ပြထားလျက်ရှိကြပါသည်။

ရောဂါဝေဒနာ ပျောက်ကင်းရခြင်း အကျိုး

သတိပဋ္ဌာန် ဝိပဿနာတရား အားထုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ရောဂါဝေဒနာ ပျောက်ကင်းခြင်း အကျိုးကိုလည်း ရရှိနိုင်ကြပါသည်။ သတိပဋ္ဌာန် ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ခြင်းကြောင့် ရောဂါဝေဒနာ ပျောက်ကင်းကြတာကို ထင်ရှားစွာ တွေ့သိရသော ယောဂီများမှာ ဒေါ်နုနုရွှေ၊ ဒေါ်မမလေး၊ ဒေါ်တင်မေတို့ ဖြစ်ကြပါသည်။

၁၄၆

သဒ္ဓိသုတ္တံ၊ တရားတော်

ဒေါနနုရွှေ ရောဂါပျောက်ကင်းပုံ

ဒေါနနုရွှေသည် လေဖြတ်သလိုဖြစ်ပြီး လက်တစ်ဘက် ကပ်သွား၍ အင်္ဂုလိပိဆေးဆရာ၊ မြန်မာဆေးဆရာတို့ဖြင့်ကုသ ခဲ့ရာ အတော်အတန် သက်သာရာရခဲ့သော်လည်း အပြည့်အစုံ ကောင်းမွန်ခြင်း မရှိသော လက်မောင်းရောဂါ ရှိသူတစ်ဦး ဖြစ်ပါသည်။

ဒေါနနုရွှေသည် ၁၃၄၂-ခုနှစ်ကဆုန်လဆန်း ၁၃-ရက်၊ (၆-၄-၈၀) နေ့မှစ၍ ရှစ်မိုင်သဒ္ဓမ္မဓုံသီရိပိသာ၌ ဝိပဿနာ တရားလာ၍ အားထုတ်ပါသည်။ တရားအားထုတ်၍ (၁၀) ရက်ခန့် ရသောအခါ တရားထိုင်မှတ်နေရာတွင် လက်မောင်း အောင့်လည်း အောင့်ပါသည်။ လက်မောင်းက အကြော များကို ဆွဲလည်း ဆွဲပါသည်ဘုရားဟု တရားအစစ်ခံရာတွင် လျှောက်ထားပါသည်။

ဒေါနနုရွှေမှာ ပင်ကိုယ်က ရောဂါရှိတာကို တုန်းကြီး မသိပါသော်လည်း လက်မောင်း အောင့်တာ ဆွဲတာကိုပင် စူးစူးစိုက်စိုက် ရှုမှတ်ပါ။ တရားသဘောအရ ရောဂါဝေဒနာ အရင်က ရှိခဲ့ဖူးတာတောင် ပျောက်ကင်း သွားတတ်ပါသည် ဟု ညွှန်ကြားပြောပြရာ ဒေါနနုရွှေက သူ့မှာ လက် မောင်း လေဖြတ်တဲ့ရောဂါ ရှိခဲ့ဖူး၍ မြန်မာ ဆေးဆရာ၊ အင်္ဂုလိပိဆေးဆရာတို့ဖြင့် ကုသခဲ့ပါသော်လည်း ရှင်းရှင်း တော့ မပျောက်ကင်းတဲ့အကြောင်း လျှောက်ထားပါသည်။

ဝိပဿနာရွှေခန်း

၁၄၇

ဒေါ်နုနုရွှေသည် လက်မောင်း အောင့်တာ၊ ဆွဲတာတို့ကို စူးစူးစိုက်စိုက် ရှုမှတ်သောအခါ လက်မောင်းကို ခာတ်ရောင် ခြည်အားဖြင့် နှိပ်ပေးသလို လက်မောင်း အကြောမျှားကို တစ်ခုခုဖြင့် ဆွဲပေးနေသလို ရှုမှတ်ရာတွင် တွေ့သိရပါသည်ဟု လျှောက်ထားပါသည်။

ဒေါ်နုနုရွှေသည် ကျန်းမာရေး အပြည့်အစုံပင် မကောင်း ပါသော်လည်း - ဉာဏ်စဉ်တရားနာရသည်အထိ ကြိုးစား အား ထုတ်ခဲ့ပေသည်။ ဉာဏ်စဉ်တရား နာရတော့မည့် ရက်အနည်းငယ် အတွင်းမှာပင် ဒေါ်နုနုရွှေ၏ လက်ကပ်နေသောရောဂါ လုံးဝ ပျောက်ကင်းသွားတဲ့အကြောင်း လျှောက်ထားသဖြင့် (ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ခြင်းကြောင့်) ရောဂါ ပျောက်ကင်းသောအကျိုးကိုသိရပါသည်။

ဒေါ်မမလေး ရောဂါ ပျောက်ကင်းပုံ

ဒေါ်မမလေးသည် ကျောရိုး အဆစ်ရောဂါရှိသူ တစ်ဦး ဖြစ်ပါသည်။ ဒေါ်မမလေးသည် ကျောရိုးအဆစ် နာကျင်သော ရောဂါကြောင့် (၁၅)မိနစ်ခန့်သာ ငြိမ်သက်စွာထိုင်၍ နေနိုင်ပေသည်။ (၁၅)မိနစ်က ကျော်လွန်သွားသောအခါ စုံးလုံးလဲ့အိပ်ကာ အနားယူရပါသည်။ ထို့နောက်မှ တစ်ဖန် ပြန်ထိုင်နိုင်ပါသည်။

ဒေါ်မမလေးသည် ၁၃၄၂-ခုနှစ်၊ နယုန်လဆန်း ၁၀-ရက် (၂၃-၅-၈၀)နေ့မှစ၍ ရှစ်မိုင် သန္ဓေမှရသီရိပ်သင်္ဃန္ဓိဝိပဿနာ

၁၄၈

သဒ္ဓိသုတ္တန် တရားတော်

တရားလာ၍ အားထုတ်ပါသည်။ (၁၅)ရက်ခန့် ဝိပဿနာ တရား အားထုတ်ပြီးသောအခါ ကျောရိုး အဆစ် ရောဂါ သက်သာပြီး ၁-နာရီမှ ၂-နာရီ အထိ တရားထိုင် မှတ်နိုင် ကြောင်း လျှောက်ထားသဖြင့် (ဝိပဿနာ တရားအားထုတ် ခြင်းကြောင့်) ရောဂါ ပျောက်ကင်းသော အကျိုးကို သိရ ပါသည်။

ဒေါ်တင်မေ ရောဂါ ပျောက်ကင်းပုံ

ဒေါ်တင်မေသည် ကြမ်းပြင်ပေါ်မှာ ထိုင်ချပြီး၍ ပြန်ထ သောအခါ တစ်ခုခုကိုခွဲကိုင်၍ ထုရသော ခူးနာရောဂါရှိသူ တစ်ဦး ဖြစ်ပါသည်။ ဒေါ်တင်မေသည် ခူးနာရောဂါကို အင်္ဂလိပ်ဆေး၊ မြန်မာဆေးတို့ဖြင့် ကုသပါသော်လည်းပျောက် ကင်းခြင်းမရှိ။ သက်သာချိန်မျှသာရှိခဲ့ပေသည်။

ဒေါ်တင်မေသည် ၁၃၃၉-ခုနှစ်၌ ကျေးဇူးရှင် မဟာ စည် ဆရာတော် ဘုရားကြီး သီတင်းသုံးတော်မူရာ ရန်ကုန်မြို့ မဟာစည် သာသနာ့ရိပ်သာ၌ ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ ဆရာတော် ဦးသံဝရထံ၌ ဝိပဿနာတရားလာ၍အားထုတ်ပါသည်။ ဒေါ် တင်မေ တရားလာအားထုတ်စဉ် အခါက ဘုန်းကြီးလည်း ကျေးဇူးရှင် မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီး သီတင်းသုံး တော်မူရာ မဟာစည် သာသနာ့ရိပ်သာမှာမိုင် နေထိုင်လျက် ရှိပါသည်။

ဒေါ်တင်မေသည် ဝိပဿနာတရားအားထုတ်၍ တစ်လခန့် ရက်ရပြီးသောအခါ ဘုန်းကြီးနေသော ကျောင်းသို့ လာ၍ ဝိပဿနာတရားအားထုတ်ခိုက်မှာ တွေ့ကြုံရတဲ့ တရားသဘော

မျှားနှင့် အားထုတ်ရတာ စိတ်ချမ်းသာတဲ့အကြောင်း အကျိုး
မျှားတဲ့ အကြောင်းတို့ကို လျှောက်ထားပါသည်။

လျှောက်ထားပြီး၍ အမျိုးသမီးယောဂီဆောင်သို့ ပြန်၍
မတ်တပ်ရပ်လိုက်သောအခါ ဒူးနာရောဂါရှိသူ လူကောင်း
ပကတိလို ထရပ်နိုင်တာကို မြင်ရ၍ 'ဒါယိကာမကြီး ဒူးမနာ
တော့ဘူးလား' ဟု မေးလိုက်ရာ တရားအားထုတ်၍ အရက်
(၃၀)လောက်မှစပြီး ဒူးနာရောဂါ ပျောက်ကင်း သွားပါ
သည်ဟူ၍ လျှောက်ထားပါသည်။

တရားအားထုတ်၍ အရက် (၃၀)လောက် ရသောအခါ၌
တရားတိုင်မှတ်နေစဉ် အခါတွင် ဒူးက အလွန်ပြင်းပြင်း ထန်
ထန် နာလာပါသည်။ အသက်ပင်သေချင်သေမါစေတော့ ဒူး
နာတဲ့အတွက်ကြောင့် တရားအမှတ်အပျက်မခံတော့ပူး။ ထိုင်
တာကို မပြင်တော့ဘူးဟူ၍ နှလုံးသွင်း၍ စိတ်ကိုတင်းကာ ဒူး
တာကို မပြင်တော့ဘူးဟူ၍ နှလုံးသွင်း၍ စိတ်ကိုတင်းကာ ဒူး
နာတာကို စူးစူးစိုက်စိုက် ဆက်ကာဆက်ကာ ရှုမှတ်လိုက်ရာ
တရားထိုင်တဲ့ အချိန်ပြည့်၍ ထလိုက်သောအခါ ဒူးနာရောဂါ
မရှိတော့ပါဘဲ ပျောက်ကင်း သွားပါသည်ဟု လျှောက်ထား
ပါသဖြင့် (ဝိပဿနာတရားအားထုတ်ခြင်းကြောင့်) ရောဂါ
ပျောက်ကင်းသော အကျိုးကို သိရပါသည်။

(၃) ဝိပဿနာရှုမည့် အချိန်ကာလ

အချိန်ကာလသည် လွန်ခဲ့ပြီးသော အတိတ်အချိန်ကာလ၊
လာလတ္တံ့သော အနာဂတ်အချိန်ကာလ၊ ယခုဖြစ်ဆဲ ပစ္စုပ္ပန်

အချိန်ကာလ ဟူ၍ သုံးမျိုး ရှိပေသည်။ ထို သုံးမျိုးတွင် လွန်ခဲ့ပြီးသော၊ ကုန်ခဲ့ပြီးသော အတိတ်အချိန်ကာလ၌ ဖြစ်ခဲ့ဖူးသော ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ်တရားတို့သည် ကုန်ခဲ့ပြီးဖြစ်၍ မရှိကြတော့သည်သာတည်း။ မရှိသော တရားတို့ကို ဝိပဿနာရှု၍မရ။ ရှုသော်လည်း ဝိပဿနာမဖြစ်။ တွေးဆမှု၊ ကြံစည်စိတ်ကူးမှုတို့သာ ဖြစ်ကြ၏။ တွေးဆမှု၊ ကြံစည်စိတ်ကူးမှုတို့၌ များသောအားဖြင့် တဏှာဒိဋ္ဌိတို့သာ ဖြစ်ကြ၏။ သို့ဖြစ်သောကြောင့် လွန်ခဲ့ပြီးသောအတိတ် အချိန်ကာလ၌ ဖြစ်ခဲ့ပြီးသော တရားတို့ကို မှန်းဆ၍ ဝိပဿနာရှုလို့ မရခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

လာလတ္တံ့သော အနာဂတ် အချိန်ကာလ၌ ဖြစ်လတ္တံ့သော ခန္ဓာငါးပါးရုပ်နာမ် တရားတို့သည် မရောက်သေး၍ မရှိကြသဖြင့် ဝိပဿနာရှုလို့မရ။ မရောက်သေး၍ မရှိသေးသော ရုပ်နာမ်တရားတို့ကိုမှန်းဆ၍ ဝိပဿနာ ရှုသော်လည်း ဝိပဿနာမဖြစ်။ တွေးဆမှု၊ ကြံစည်စိတ်ကူးမှုတို့သာ ဖြစ်ကြ၏။ တွေးဆမှု ကြံစည်စိတ်ကူးမှုတို့၌ များသောအားဖြင့် တဏှာဒိဋ္ဌိတို့သာ ဖြစ်ကြ၏။ သို့ဖြစ်သောကြောင့် မရောက်သေးသော အနာဂတ်အချိန်ကာလ၌ ဖြစ်လတ္တံ့သော တရားတို့ကို မှန်းဆ၍ ဝိပဿနာရှုလို့မရခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။

ယခုဖြစ်ဆဲ ပစ္စုပ္ပန်ကာလ၌ ပေတိရာ ပေတိရာ ရုပ်နာမ်တို့ကိုသာ ပေတိခိုက် ပေတိခိုက်မှာ စေ့စေ့စပ်စပ် မလစ်လပ် ရအောင်ရှုမှတ်ရပါသည်။ ဤကဲ့သို့ ပစ္စုပ္ပန်တည်တည့် ရှုမှတ်မှသာ ရုပ်တရား နာမ်တရားတို့၏ သဘာဝလက္ခဏာနှင့် ဖြစ်

ခြင်း၊ ပျက်ခြင်းလက္ခဏာတို့ကို သိနိုင်ကြပေမည်။ သို့ဖြစ်သောကြောင့် ပစ္စုပ္ပန်ကာလ၌သာ ဝိပဿနာရှုရပါသည်။

ဤကဲ့သို့ အတိတ်ကာလနှင့် အနာဂတ်ကာလတို့၌ ဖြစ်သော တရားတို့ကို ဝိပဿနာမရှုရ၊ ပစ္စုပ္ပန်ကာလ၌ဖြစ်သော တရားတို့ကိုသာဝိပဿနာရှုရမည်ကိုဥပရိပဏ္ဏာသ-ဘဒ္ဒေကရတ္ထသုတ္တန်(၂၂၆)၌ ဟောကြားတော်မူခဲ့သည်မှာ....

“အတိန် နာန္တာဂမေယျ၊ နပ္ပဋိကဇ္ဇေ အနာဂတံ။
ယဒတိတံ ပဟိနံ တံ၊ အပ္ပတ္တိန္တ အနာဂတံ။
ပစ္စုပ္ပန္တိယံ ဓမ္မံ၊ တတ္ထ တတ္ထ ဝိပဿတိ။
အသဟိရံ အသကပ္ပိ၊ တံ ဝိဒ္ဓါ မနုဗြူဟယေ”

ဟူ၍ ဟောကြားခဲ့ပါသည်။

ယဒတိတံ ပဟိနံ တံ အတိတ်ဖြစ်သော ခန္ဓာငါးပါးသည် ချုပ်ပျောက်ခဲ့လေပြီ။

အတိတ် နာန္တာဂမေယျ.... ထို့ကြောင့် အတိတ် ခန္ဓာငါးပါးကို တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် ပြန်၍ မစဉ်းစားနေရာ၊-

အပ္ပတ္တိန္တ အနာဂတံ အနာဂတ် ခန္ဓာ ငါးပါးသည် လည်း မရောက်လာ၊ မဖြစ်လာသေး၊

နပ္ပဋိကဇ္ဇေ အနာဂတံ.... ထို့ကြောင့် အနာဂတ် ခန္ဓာငါးပါးကို တဏှာ၊ ဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် မမျှော်လင့်၊ မတောင့်စရာ၊

ပစ္စုပ္ပန် ယံ ဓမ္မံ ပစ္စုပ္ပန် ခန္ဓာငါးပါးကိုလည်း၊

တတ္တ တတ္တ ဝိပဿတိ ထိုထိုဖြစ်သည့် ခဏခဏ၌သာလျှင် ရှိရ၏။

အသံဟီရံ အသံကုပ္ပံ တဏှာဓိဋ္ဌိတို့ မဆွဲငင်နိုင်အောင်၊
တဏှာ၊ ဝိဋ္ဌိကြောင့် မပျက်စီးရ
အောင်၊

တံ ဝိဒ္ဓါ အနုဗြူဟယေ.... ပညာရှိသည် ဝိမသနာဉာဏ်ကို
ဖြစ်ပွားစေရာ၏။

ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာဓဉ်ဆရာတော်ဘုရားကြီးက မှတ်
မိလ္လယ်ရှာအောင် မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူသော ဂါ
ဓာ ပါဠိတော်အတိုင်း ဆောင်ပုဒ် များ စီကုံးထားပါသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ “အတိတ်ဟောင်းကိုလည်းမပြန်နဲ့၊ အနာဂတ်
အသစ်ကိုလည်း မကြံနဲ့၊ ဖြစ်ခိုက် ရုပ်နာမ်၊
ပစ္စုပ္ပန်၊ အမှန်မလွတ်အောင် ရှုမှတ်ပု။”

ဟူ၍ စီကုံးထားပါသည်။ မိမိတို့ဝတ်ထားပြီး သုံးစွဲပြီးသော
အဝတ်တန်ဆာတို့ကို အဟောင်း ဟူ၍ ခေါ်ဆိုကြရသလို
အတိတ်က တွေ့ကြုံခံစားခဲ့ပြီးသော ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ်
တရားတို့ကိုအဟောင်းလို့ သုံးနှုန်းတော်မူလိုက်ပါသည်။ မိမိတို့
မဝတ်ဆင်ရသေးသော အဝတ် တန်ဆာတို့ကို အသစ်ဟူ၍
ခေါ်ဆိုကြသလို အနာဂတ်ဖြစ်၍ မရောက်လာသေးသော
မတွေ့ကြုံရသေးသောခန္ဓာငါးပါးရုပ်နာမ်တရားတို့ကို အသစ်
ဟု သုံးနှုန်းတော်မူလိုက်ပါသည်။

ဝိပဿနာရှုခန်း

၁၅၃

ဝိပဿနာရှုမှတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မိမိတို့ သန္တာန်၌
ဖြစ်ခိုက်၊ ပေါ်ခိုက် ရုပ်နာမ်တရားတို့ကို ပစ္စုပ္ပန်တည်တည်
မလွှတ်တမ်း စေ့စေ့စပ်စပ် ရှုမှတ်ရပါသည်။ ဝိပဿနာ
ရှုမှတ်ရာ၌ ပစ္စုပ္ပန်တည်ဖို့ရာမှာ အရေးကြီးဆုံးအချက် တစ်
ခုပင် ဖြစ်ပေသည်။

ပစ္စုပ္ပန်သုံးမျိုး

ပစ္စုပ္ပန်ကာလ၌ ဖြစ်သော ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ်တရား
တို့ကို ဝိပဿနာရှုမှတ်ရာ၌ ဆိုရာ၌ ပစ္စုပ္ပန်ကလံသည်-

၁။ အဒ္ဓ ပစ္စုပ္ပန်ကာလ၊

၂။ သန္တတိ ပစ္စုပ္ပန်ကာလ၊

၃။ ခဏ ပစ္စုပ္ပန်ကာလ ဟူ၍ သုံးမျိုးရှိသည်။

ထိုသုံးမျိုးတို့တွင်

၁။ ပဋိသန္ဓေအခါ လူ့ဖြစ်လာသည်မှစ၍ ကွယ်လွန်စုတေ
သွားသည်အထိ ဘဝတစ်ခုလုံး၏ အချိန်ကာလသည်
အဒ္ဓ ပစ္စုပ္ပန်ကာလ မည်၏။

၂။ ဝမ်းဗိုက်၏ ဖောင်းစမှ ဖောင်းဆုံးတိုင်အောင် ခြေ
လှမ်း၏ လှမ်းစမှ လှမ်းဆုံးတိုင်အောင်၊ လက် စသည်
တို့၏ ကျွေးစမှ ကျွေးဆုံးတိုင်အောင် စသည်ဖြင့် အမှု
အရာ တစ်ခုခု၏ အစမှ အဆုံးတိုင်အောင် အချိန်
ကာလသည် သန္တတိ ပစ္စုပ္ပန်ကာလ မည်၏။

၃။ ရုပ်နာမ်တရားတို့၏ ဖြစ်-တည်-ပျက်(ဥပါဒ်-ဌိ-ဘဏ်) ဟူသော ခဏအချိန်ကာလသည် ခဏပစ္စုပ္ပန်ကာလ မည်၏။

ဤပစ္စုပ္ပန်သုံးမျိုးတို့တွင် တစ်ဘဝလုံးဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သော အဒ္ဓ ပစ္စုပ္ပန်ကာလ၌ ဖြစ်သော ရုပ်နာမ်တရားတို့ကို မှန်းဆ၍ ဝိပဿနာ မရှုမှတ်အပ်။ ရှုမှတ်သော်လည်း ဝိပဿနာ စင်စစ် မဖြစ်၍ အချိန်ကုန် လူပန်းသာ ဖြစ်ပေမည်။

သန္တတိ ပစ္စုပ္ပန်နှင့် ခဏ ပစ္စုပ္ပန်ကာလတို့၌ ဖြစ်သော ရုပ်နာမ်တရားတို့ကို ဝိပဿနာ ရှုမှတ်ရမည်။ ထိုသို့ရှုမှတ်ရာ၌ လည်း ဝိပဿနာရှုခါစပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သန္တတိပစ္စုပ္ပန်လာလ၌ ဖြစ်သော ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ်တရားတို့ကိုသာ မပြတ်မလပ် စေ့စေ့စပ်စပ် ရှုမှတ်ရ၏။ ဉာဏ်စဉ် အဆင့်ဆင့် တက်၍ လျင်မြန်စွာ အဖြစ်အပျက်က သိဆော ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် အရင်း ပိုင်းသို့ ရောက်လာသောအခါ ခဏပစ္စုပ္ပန်ကာလ၌ ဖြစ်သော ရုပ်တရား၊ နာမ်တရားတို့ကို ရှုမှတ်ခြင်းကိစ္စလည်း ပြီးစီးသွားပါသည်။ ခဏပစ္စုပ္ပန်ကာလ၌ ဖြစ်သော ရုပ်တရား၊ နာမ်တရားတို့ကို ရှုမှတ်ရာသို့ ရောက်ပါသည်။

အညွှန်း-ပစ္စုပ္ပန်ကာလ၌ ရှုမှတ်ပုံအကျယ်ကို ကျေးဇူးရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ရေးသားအပ်သော ဝိပဿနာရှုနည်းကျမ်း ပထမတွဲ (၂၁၅)၊ ဒုတိယတွဲ (၁၀၆-၇) တို့၌ ကြည့်ရှုပါလေ။

(၄) ဝိပဿနာရှုနည်း

ဝိပဿနာရှုနည်း ဟူသည်မှာ-

- ၁။ ကာယာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်၊
- ၂။ ဝေဒနာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်၊
- ၃။ စိတ္တာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်၊
- ၄။ ဓမ္မာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်-

တည်းဟူသော သတိပဋ္ဌာန်တရား လေးပါးတို့ဖြင့် ရှုပုံရှုနည်း ပင် ဖြစ်ပါသည်။

ဤ သတိပဋ္ဌာန်တရား လေးပါးတို့ဖြင့် ရှုပုံရှုနည်းကိုလည်း ကျေးဇူးရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ညွှန်ကြားပြသတော်မူသော နည်းသည် ကာယာနုပဿနာချည်းသက်သက်၊ ဝေဒနာနုပဿနာချည်း သက်သက်၊ စိတ္တာနုပဿနာချည်း သက်သက်၊ ဓမ္မာနုပဿနာချည်းသက်သက် တစ်ခုစီ ဓာတ်ခုစီ ခွဲခြား၍ ပွားများနေရမည်ဟု မဆိုလိုပါ။ ဝိပဿနာရှုခါစ၌ ထင်ရှားသော ကာယာနုပဿနာ တစ်ခုကို လိုရင်း (အဓိက) ထား၍ ရှုမှတ်ရပါသည်။ ယင်းကဲ့သို့ ကာယာနုပဿနာကို လိုရင်းထား၍ ရှုမှတ်ရင်းဖြင့်ပင် ဝေဒနာနုပဿနာ၊ စိတ္တာနုပဿနာ၊ ဓမ္မာနုပဿနာတို့လည်း ပေတရာ ပေတရာ ပေတရာ ခိုက် ပေတရာခိုက်၌ ရှုမှတ်ခြင်းအားဖြင့် သတိပဋ္ဌာန်တရား လေးပါးလုံး ပါဝင်သွားသောနည်းပင် ဖြစ်ပါသည်။

ဤကဲ့သို့ သတိပဋ္ဌာန်တရား တစ်ခုကို လိုရင်း (အဓိက) ထား၍ လေးပါးလုံးပါဝင်အောင် ရှုသောနည်းသည် လိုရင်း

(အဓိက) ထား၍ ရှုမှတ်မြဲအာရုံ မထင်မရှားဖြစ်လာသော အခါ၌လည်းကောင်း၊ လိုရင်း (အဓိက) ထား၍ ရှုမှတ်မြဲ အာရုံထက် ပိုမိုထင်ရှားသော အာရုံဘစ်ခုခု ပေါ်လာရာ၌ လည်းကောင်း၊ စိတ်ပျံ့လွင့်သော အခါ၌ လည်းကောင်း မှတ်စရာအာရုံတို့ကို ရှာဖွေကြံစည်နေရခြင်းမရှိပဲ ပေါ်ရာ ထင်ရှားရာ အာရုံဘစ်ခုခုကို ဆက်လက်၍ ရှုမှတ်သွားရခြင်း ဖြင့် ရှုမှတ်မှုအစဉ်များ မပြတ်မလပ် ဆက်စပ်သွားသော ကြောင့် သမာဓိဉာဏ်များ လျင်မြန်စွာ ဖြစ်လာနိုင်ခြင်း၊ သမာဓိဉာဏ်များ လျင်မြန်စွာ အားရှိရင့်ကျက်လာနိုင်ခြင်း အကျိုးတို့ကို ရနိုင်ပါသည်။

ကာယနိပဿနာ ရှုမှတ်ပုံ

ကာယာနိပဿနာသတိပဋ္ဌာန် ဟူသည်မှာ ကိုယ်ခန္ဓာ ကိုယ် အမူအရာ ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်း အဖန်ဖန်သတိကပ်၍ ရှုမှတ် နေခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ကိုယ်အမူအရာ၊ ဖြစ်တိုင်းမှာ၊ မှန်စွာသိရမည်။
(စည်)

ကိုယ်အမူအရာဖြစ်တိုင်း မှန်စွာသိအောင် ရှုမှတ်ရမည်ဟု ဆိုရာ၌ အကျဉ်းအားဖြင့်-

၁။ တစ်နေရာတည်း ငြိမ်သက်စွာထိုင်၍မှတ်ရခြင်း၊

၂။ စင်္ကြံ(လမ်း) လျှောက်၍ မှတ်ရခြင်း၊

၃။ ထိုင်ခြင်း၊ ထခြင်း၊ ငလျောင်းခြင်း၊ ကွေးခြင်း၊ ဆန့်ခြင်း၊ စသော အသေးစိတ် အမူအရာတို့ကို မှတ် ရခြင်းဟု သုံးနည်းရှိပါသည်။

၁။ ထိုင်မှတ်ပုံ

တစ်နေရာတည်း ငြိမ်သက်စွာထိုင်၍ မှတ်ရာ၌ ကျေးဇူးခွင့်
မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ညွှန်ပြတော်မူသော နည်းမှာ
ဆိတ်မြိမ်ရာအရပ်တစ်ခု၌ တင်ပျဉ်ခွေ(တင်ပလ္လင်ခွေ) ဖြစ်စေ၊
ခူးတပ်၍ဖြစ်စေ မိမိတို့ ထိုင်တတ်သလို ကြာကြာ မလှုပ်မရှား
ထိုင်နိုင်မည့် ထိုင်ခြင်းမျိုးဖြင့် ထိုင်ရပါသည်။ ခါး-ခေါင်း
ခန္ဓာကိုယ်အစိတ်အပိုင်းတို့ကို တည့်တည့်မတ်မတ်ထား၍ ထိုင်
ရပါသည်။ မျက်စိကို မှိတ်ထားရပါသည်။ စိတ်ကိုမိမိ၏ ဝမ်း
ဗိုက်မှာ တည်ငြိမ်အောင် စူးစိုက်၍ ကပ်ထားရပါသည်။

အသက်ရှူလိုက်သောအခါ ဝမ်းဗိုက် ဖောင်းကြွတက်လာ
ခြင်းကို ဖောင်းစမှ ဖောင်းဆုံးတိုင်အောင် မှတ်စိတ် တခြား
ဘယ်ကုမ္ပဏီမှ မထွက်သွားမရောက်သွားစေဘဲ ဝမ်းဗိုက်အဆင့်
ဆင့် ဖောင်းကြွ တက်လာတာကို “ဖောင်းဓာယ်”လို့(စိတ်ထဲ
ကဆို၍)မှတ်ရပါသည်။ အသက်ပြန်ရှူထုတ်လိုက်၍ ဝမ်းဗိုက်
ပိန်ကျသွားသောအခါ ပိန်စမှ ပိန်ဆုံးတိုင်အောင် အဆင့်ဆင့်
ပိန်ကျသွားတာကို “ပိန်တယ်”လို့ (စိတ်ထဲကဆို၍) မှတ်ရပါ
သည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။တင်ပလ္လင်ခွေက၊ထိုင်နေပါ၊ ခါးမှာဖြောင့်
ဖြောင့်ထား။
မလှုပ်ကုန်နဲ့၊ ငြိမ်ငြိမ်နေ၊ စိတ်တွေမလွင့်ပါး။
မျက်စိ မှိတ်ကာ၊ ခေါင်းတွဲပါ၊ ဝမ်းမှာ
စိတ်ကိုထား။

၁၅၈

သဗ္ဗိသုတ္တန် ဓာရားတော်

ဖောင်းတာပိန်တာ၊ စိတ်စိုက်ကာ၊ မှတ်ပါ
ယောဂီများ။

ကျေးဇူးရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ညွှန်ကြား
ပြသသော ဝမ်းဗိုက်၏ ဖောင်းမှု ပိန်မှုကို ဝိပဿနာ ရှုသော
နည်းသည် မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူသော ဝင်လေ
ထွက်လေ(အာနာပါန)ကို နှာခေါင်းဖျားစသည်တို့၌ ရှုမှတ်
ရခြင်း အာနာပါန ဒေသနာတော်နှင့် ဆန့်ကျင်သည်။ မြတ်စွာ
ဘုရား ဟောကြားအပ်သော ဒေသနာကော်မူ နည်းတစ်ပါး
အသစ်တီထွင်၍ ရှုမှတ်သော နည်းဖြစ်သည်ဟု အချို့ အချို့
သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့က အပြစ်တင်လိုဟန် မနှစ်သက်လိုဟန် ရှိကြ
ပါသည်။

ဖောင်း-ပိန်ညွှန်ပြ သင့်မြတ်လှ

အမှန်အားဖြင့် ကျေးဇူးရှင် မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရား
ကြီး ညွှန်ပြထားသော ဝမ်းဗိုက်၏ဖောင်းမှုပိန်မှုကို ဝိပဿနာ
ရှုသောနည်းသည် ဝင်လေထွက်လေ အာနာပါန ဒေသနာ
တော် အခန်းမှ ထုတ်နုတ်၍ ညွှန်ပြသော နည်းမဟုတ်သော
ကြောင့် အာနာပါန ဒေသနာတော်နှင့် ဆန့်ကျင်ခြင်းလည်း
မရှိသည်သာတည်း။

ဣရိယာပထပိုင်း၌ ဟောကြားတော်မူအပ်သော “ယထာ
ယထာ ဝါ ပနဿ ကာယော ပဏိဟိတော ဟောတိ။ အထာ
တထာ နံ ပဇာနာတိ”ဟူသော ပါဠိတော်မှထုတ်နုတ်၍ညွှန်ပြ

ဝိပဿနာရှုခန်း

၁၅၉

သော နည်း ဖြစ် သော ကြောင့် ဒေသနာတော်မှ အခြား
တစ်ပါး အသစ် တီထွင်၍ ညွှန်ကြားပြသသော နည်းလည်း
မဟုတ်သောကြောင့် အပြစ်တင်ဖွယ် မနှစ်သက်ဖွယ်မရှိ အပြစ်
ကင်း၍ နှစ်သက်ဖွယ်သာ ဖြစ်ပါပေသည်။

ဝါ ပန၊ သိပုံတစ်နည်းကား။ အဿ၊ ဆိုယောဂီရဟန်း၏။
ကာယော၊ ရုပ်အပေါင်းကိုယ်သည်။ ယထာ ယထာ၊ အကြင်
အကြင် အမူအရာဖြင့်။ ပဏိဟိတော၊ တည်နေသည်။ ဟောတိ၊
ဖြစ်၏။ နံ၊ ထိုရှုပ်အပေါင်းကိုယ်ကို။ တထာ တထာ၊ တည်နေ
တိုင်းသော ထိုထိုအမူအရာဖြင့်။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။

တရားရှုမှတ်နေသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ သွား၊ ရပ်၊ ထိုင်၊
လျောင်း ကုရိယာပုတ်ကြီး လေးပါးမှ ကြွင်းကျန်သော
ကိုယ်အမူအရာတို့တွင် ဘယ် ကိုယ်အမူအရာမဆို ယောဂီ
ပုဂ္ဂိုလ်သည် သိရမည်။ ဝါ-သိအောင် ရှုမှတ်ရမည်ဟု ဆိုလို
ရင်းဖြစ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ ဝမ်းဗိုက်၏ ဖောင်းမှုပိန်မှုကို
ရှုမှတ်ရမည်ဟု ကျေးဇူးရှင် မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီး
ညွှန်ကြားပြသသော နည်းသည် မြတ်စွာဘုရား ဟောကြား
တော်မူသော ဒေသနာတော်နှင့် ကိုက်ညီသောနည်းပင် ဖြစ်
ပါပေသည်။

ထို့အပြင် မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော် မူအပ်သော
ဒေသနာတော်တို့နှင့် ကိုက်ညီပုံများမှာ- ဝမ်းဗိုက်၏ ဖောင်းမှု
ပိန်မှုသည် တရားကိုယ်အားဖြင့် ဝါယော ဖောဋ္ဌဗျရုပ် ဖြစ်၍
ခန့်ဒေသနာတော်တွင် ရူပက္ခန္ဓာ၌ ပါဝင်ပါသည်။ အာယတန

၁၆၀

သဒ္ဓိသုတ္တန် တရားတော်

ဒေသနာတော်တွင် ရူပါသဘန္တ၌ ပါဝင်ပါသည်။ ဓာတု
ဒေသနာတော်တွင် ရူပဇာတ်၌ ပါဝင်ပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍
ဝမ်းဗိုက်၏ ဖောင်းမှု ပိန်မှုကို ရှုမှတ်ရမည်ဟု ကျေးဇူးရှင်
မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ညွှန်ကြားပြသသော နည်း
သည် ဒေသနာတော်နှင့် ကိုက်ညီသော နည်းပင်ဖြစ်ပါပေ
သည်။

ကျမ်းညွှန်း:- [ဖောင်း-ပိန် မှတ်သင့်ကြောင်းအကျယ်ကို ကျေး
ဇူးရှင် မဟာစည် ဆရာတော် ဘုရားကြီး ရေးသား
အပ်သော ဝိပဿနာရှုနည်းကျမ်း ပထမတွဲစာမျက်
နှာ (၃၅၈) ဒုတိယတွဲ စာမျက်နှာ (၄-၅-၆)
တို့၌ ကြည့်ရှုပါလေ။]

ဖောင်းပိန်မှတ်ခြင်း အကျိုးလေးမျိုး

၁။ ဖောင်းတာ ပိန်တာကို မှတ်ခြင်းသည် အသက်ရှူ
သွင်းခြင်းကြောင့် ဝမ်းဗိုက်၏ ဖောင်းတက်လာမှု အသက်ပြန်
ရှူထုတ်ခြင်းကြောင့် ဝမ်းဗိုက်၏ပိန်မှုတို့သည် ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်းမှာ
များသောအားဖြင့် ထင်ရှားသောကြောင့် ရှုမှတ်ရ လွယ်ကူ
ခြင်းအကျိုးလည်း ရရှိပါသည်။

၂။ မှတ်စရာအာရုံကို မရှာကြံနေရပါဘဲ မပြတ်မှလပ် ရှု
မှတ်နေရသောကြောင့် သမာဓိဖြစ်လွယ်ခြင်း အကျိုးလည်း
ရရှိပါသည်။

၃။ ဖောင်းတာမှတ်ပြီးရင် ပိန်တာကို ဆက်မှတ်၍ ပိန်
တာ မှတ်ပြီးရင် ဖောင်းတာကို ပြန်မှတ်၍ ပြောင်းလဲကာ

ကြောင့်ကြစိုက်၍ ရှုမှတ်နေရသောကြောင့် သမာဓိ လွန်ကဲခြင်း မရှိ၍ ဝီရိယနှင့် သမာဓိ ညီမျှခြင်းအကျိုးလည်း ရရှိပါသည်။

၄။ ဝီရိယနှင့် သမာဓိ ညီမျှသောကြောင့် ရုပ်နာမ်ကို ပိုင်းခြားသိခြင်း စသော ဉာဏ်ဖြစ်လွယ်ခြင်း အကျိုးလည်း ရရှိပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ ဖောင်းတယ် ပိန်တယ်ကို ကျေးဇူးရှင် မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီး ညွှန်ကြားပြသသော နည်းအတိုင်း မှတ်သင့်ပေသည်။

ကျမ်းညွှန်- [အကျယ်ကို ကျေးဇူးရှင် မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဟောကြားတော်မူအပ်သော သီလဝဂ်သုတ္တန် တရားတော် (၄၁၊ ၂) ၌ ကြည့်ရှုပါလေ။]

အမှတ်တိုးပုံ

ဖောင်းတယ် ပိန်တယ်ဟု နှစ်ချက်မှတ်နေရာ၌ အမှတ်နှစ်ခုတို့၏ အကြား စိတ်အပြင်ထွက်၍ အမှတ် ကျနေပါလျှင် “ထိုင်တယ်” ဟု အမှတ်တစ်ခု ထပ်တိုးပေးရပါသည်။ ခေါင်းမူစ၍ မှတ်စိတ်ကို အောက် ကိုယ်သို့ ခြုံချလျက် မိမိ ထိုင်နေပုံကို အာရုံပြု၍ “ထိုင်တယ်” လို့ စိတ်ထဲက ဆို၍ မှတ်ရပါသည်။ အမှတ်စဉ်အားဖြင့် “ဖောင်းတယ်” “ပိန်တယ်” “ထိုင်တယ်” လို့ မှတ်ရပါသည်။

“ဖောင်းတယ်” “ပိန်တယ်” “ထိုင်တယ်” လို့ သုံးချဗ္ဗမှတ်သော်လည်း စိတ်အပြင်ထွက်၍ အမှတ်ကျဲသည်ဟု ထင်

၁၆၂

သဒ္ဓိသုတ္တန် တရားတော်

လျှင် “ထိတယ်” လို့ တစ်ချက်တိုး၍ မှတ်ရပါသည်။ တင်ပါးနဲ့ ကြမ်းနဲ့ ထိနေတာကို စူးစိုက်ကာ အာရုံပြု၍ “ထိတယ်” လို့ မှတ်ရပါသည်။ အမှတ် အစဉ်အားဖြင့် “ဖောင်းတယ်” “ပိန်တယ်” “ထိုင်တယ်” “ထိတယ်” လို့ လေးချက်မှတ်ရပါသည်။

အချို့သော ဗုဒ္ဓဂိုဏ်းတို့သည် တရားမှတ်ခါး၌ ဖောင်းတာ ပိန်တာ မထင်ရှား၍ ဖောင်း ပိန်ကို မှတ်လို့မရ ဖြစ်နေတတ်ကြပါသည်။ ယင်းကဲ့သို့ဖြစ်နေလျှင် ဝမ်းဗိုက်မှာ လက်စာင်ထား ကပ်ထား၍ ရှုမှတ်ကြည့်ရပါသည်။ ပက်လက်အိပ်၍ ရှုမှတ် ကြည့်ရပါသည်။ မကြာခင် ခဏအတွင်းပင် ဖောင်းတာ ပိန်တာကို မှတ်လို့ ရလာတတ်ပါသည်။

ဘယ်လိုမှတ်လို့မျှ ဖောင်းတာ ပိန်တာ မထင်ရှားပါလျှင် မိမိတရားထိုင်နေသော ပုံသဏ္ဌာန်ကို ခေါင်းမှစ၍ မှတ်စိတ်ကို အောက် ကိုယ်သို့ ခြုံချလျက် “ထိုင်တယ်” လို့ မှတ်ပြီး ထိုင်ထား၍ ကြမ်းနဲ့ တင်ပါးနဲ့ ထိနေတာကို စူးစူးစိုက်စိုက် အာရုံပြု၍ “ထိတယ်” လို့ မှတ်ရပါသည်။ “ထိုင်တယ်” “ထိတယ်” ဟု နှစ်ချက် မှတ်ရာ၌ စိတ်ထွက်၍ ကျသည်ဟု ထင်လျှင် ထိတာကို ငါးချက်လှည့်၍ မှတ်ရပါသည်။ “ထိုင်တယ်” ဘယ်ခြေထောက်က “ထိတယ်”၊ “ထိုင်တယ်” ဘယ်တင်ပါးက “ထိတယ်”၊ “ထိုင်တယ်” ညာခြေထောက်က “ထိတယ်”၊ “ထိုင်တယ်”၊ ညာတင်ပါးက “ထိတယ်”၊ “ထိုင်တယ်” လက်နှစ်ဖက် “ထိတယ်” လို့ ငါးချက် လှည့်၍ မှတ်ရပါသည်။

ဤကဲ့သို့ “ထိုင်၊ ထိ” မှတ်၍ သမာဓိ ဖြစ်လာသောအခါ လှမ်းဗိုက်မှ ဖောင်းတာ ပိန်တာများလည်း ထင်ရှားလာတတ်ပါသည်။ ဖောင်း-ပိန် ထင်ရှားလာသောအခါ ဖောင်းတာ ပိန်တာကို ပြောင်းရွှေ့၍ မှတ်ရပါသည်။

စကြိုမှတ်ပုံ

စကြို(လမ်း) လျှောက်တဲ့ မှတ်ခြင်းသည် ခြေတစ်လှမ်း၌ ၁-ချက်မှတ်၊ ခြေတစ်လှမ်း၌ ၂-ချက်မှတ်၊ ခြေတစ်လှမ်း၌ ၃-ချက်မှတ်၊ ခြေတစ်လှမ်း၌ ၆-ချက်မှတ် စသည်ဖြင့် မှတ်ရပါသည်။

ခြေတစ်လှမ်း တစ်ချက်မှတ်၌ ညာဘက်ခြေကို လှမ်းလိုက်သောအခါ ခြေလှမ်း အစမှ ခြေလှမ်း ဆုံးသည့်တိုင်အောင် စူးစိုက်၍ ရွှေ့သို့ ရွှေ့ရွှေ့သွားသော ခြေထောက်၌ မှတ်စိတ် အစဉ်မပြတ်ကပ်ပါသွားရအောင် စူးစိုက်၍ “ညာလှမ်းတယ်” ဟု စိတ်ထဲက ဆို၍ မှတ်ရပါသည်။ ဘယ်ခြေကို လှမ်းသော အခါမှာလည်း ညာခြေကို မှတ်သည့်နည်းတူ မှတ်ရပါသည်။

ခြေတစ်လှမ်း ၂-ချက်မှတ်၌ ခြေထောက်အထက်သို့ ကြွတက်လာသောအခါ ကြွစမှ ကြွဆုံးတိုင်အောင် အထက်သို့ အဆင့်ဆင့် ရွှေ့တက်လာသော ခြေထောက်၌ မှတ်စိတ် ကပ်ပါသွားအောင် စူးစိုက်၍ “ကြွတယ်” ဟု စိတ်ထဲက ဆို၍ မှတ်ရပါသည်။ အောက်သို့ နင်းချလိုက်သောအခါ ချစမှ ချဆုံးတိုင်အောင် အောက်သို့ အဆင့်ဆင့် ရွှေ့ကျသွားသော ခြေထောက်၌ မှတ်စိတ် ကပ်ပါ သွားအောင် စူးစိုက်၍

၁၆၄

သဗ္ဗိသုတ္တန် တရားတော်

“ချုတယ်” ဟု စိတ်ထဲက ဆို၍ မှတ်ရပါသည်။ ကြွခိုက်ချခိုက်
တို့၌ ခြေထောက် ပေါ့မှု-လေးမှုတို့ကို အထူးသတိထား၍ မှတ်
သင့်ပါသည်။

ခြေတစ်လှမ်း ၃-ချက်မှတ်၌ ခြေထောက်အထက်သို့ ကြွတက်
လာသောအခါ ကြွစမှ ကြွဆုံးတိုင်အောင် အထက်သို့ အဆင့်
ဆင့် ရွေ့တက်လာသော ခြေထောက်၌ မှတ်စိတ် ကပ်ပါသွား
အောင် စူးစိုက်၍ “ကြွတယ်” ဟု မှတ်ရပါသည်။

ရှေ့သို့ လှမ်းလိုက်သောအခါ လှမ်းစမှ လှမ်းဆုံးတိုင်
အောင် အဆင့်ဆင့် ရှေ့သို့ ရွေ့ရွေ့သွားသော ခြေထောက်၌
မှတ်စိတ် ကပ်ပါသွားအောင် စူးစိုက်၍ “လှမ်းတယ်” ဟု မှတ်
ရပါသည်။

အောက်သို့ နင်းချလိုက်သောအခါ ချစမှ ချဆုံးတိုင်အောင်
အဆင့်ဆင့် အောက်သို့ ရွေ့ရွေ့ကျသွားသော ခြေထောက်၌
မှတ်စိတ် ကပ်ပါသွားအောင် စူးစိုက်၍ “ချတယ်” ဟု မှတ်ရ
ပါသည်။

ကြွခိုက်၊ လှမ်းခိုက်၊ ချခိုက်တို့၌ ပေါ့မှု-လေးမှု-တုန်းမှု-
ဆဲမှုတို့ကို အထူးသတိထား၍ မှတ်သင့်ပါသည်။ သမာဓိဉာဏ်
ရင့်သန်လာသောအခါ ပေါ့မှု-လေးမှု-တုန်းမှု-ဆဲမှုတို့မှ စ၍
တရားသဘောများ ထင်ရှားစွာ တွေ့လာတတ်ပါသည်။

ခြေတစ်လှမ်း၌ ခြောက်ချက်မှတ် သုံးမျိုး

ခြေတစ်လှမ်း ၆-ချက်မှတ်၌ အဋ္ဌကထာ ညွှန်ပြသော
အတိုင်း-ကြ၊ ဆွဲ၊ လှမ်း၊ လွှတ်၊ ချ၊ နင်း ဟူ၍ ၆-ချက်လည်း
မှတ်ရပါသည်။

ဝိပဿနာရှုခန်း

၁၆၅

ခြေတစ်လှမ်း၌ ၆-ချက်လွယ်လွယ်မှတ်နိုင်ရန်ကြိုးစားကြ-ဆုံး၊
 လှမ်းစ၊ လှမ်း-ဆုံး၊ ချ-စ။ ချ-ဆုံးဟူ၍လည်း မှတ်နိုင်ပါသည်။
 ခြေတစ်လှမ်း၌ ကြိုး၊ မြှောက်၊ လှမ်း၊ ချ၊ ထိ၊ ဖိဟူ၍လည်း
 ၆-ချက်လည်းမှတ်နိုင်ပါသည်။

အသေးစိတ် မှတ်ပုံ

အသေးစိတ် အမှတ်ဟူသည် ပါဠိစောင့်၌ ဟောကြားတော်
 မူအပ်သောသမ္မုဗည အမှတ်များပင်ဖြစ်ပါပေသည်။ ခန္ဓာကိုယ်
 ကို ရှေ့သို့ ကုန်းလိုက် ညွတ်လိုက်သောအခါ ကုန်းစ ညွတ်စမှ
 စ၍ အဆုံးတိုင်အောင် ကုန်းညွတ်လိုက်သော ကိုယ်အမူအရာ
 ကို မှတ်စိတ်က မိအောင်လိုက်၍ ‘ကုန်းတယ်’ ‘ညွတ်တယ်’
 ဟု မှတ်ရပါသည်။

နောက်သို့ လှည့်လိုက်သောအခါ၌လည်း လှည့်သောကိုယ်
 အမူအရာကို မှတ်စိတ်က မိအောင်လိုက်၍ ‘လှည့်တယ်’
 ‘လှည့်တယ်’ ဟုမှတ်ရပါသည်။ ဘေးသို့ယိမ်းလိုက်သောအခါ
 မှာလည်း ယိမ်းစမှယိမ်းဆုံးတိုင်အောင် ယိမ်းသော ကိုယ်အမူ
 အရာကို မှတ်စိတ်က မိအောင်လိုက်၍ ‘ယိမ်းတယ်’
 ‘ယိမ်းတယ်’ ဟု မှတ်ရပါသည်။

မှတ်စိတ်က ကိုယ်အမူအရာများနှင့် မလွဲသွား နောက်မကျ
 သွားစေရအောင် မှတ်ရပါသည်။ ကိုယ်အမူအရာကို မှတ်စိတ်
 ခံ၍ ပစ္စုပ္ပန်တည်သွားသောအခါ ပေါ့၊ လေး၊ တုန်း-ဆွဲ
 စသော တရားသဘောများကို သိလာတတ်ပါသည်။

တစ်စုံတစ်ခုကို ကြည့်သောအခါ အာရုံစိုက်၍ မျက်စိကို
 ဖွင့်ခြင်း၊ မျက်လုံးကို လှည့်ခြင်း၊ ခေါင်းမျက်နှာ ပြုပြင်ခြင်း
 အမှုအရာတို့ကို 'ကြည့်တယ်' 'ကြည့်တယ်' ဟု မှတ်ရပါ
 သည်။ မြင်စရာ အဆင်းကို မြင်သောအခါ 'မြင်တယ်'
 'မြင်တယ်' ဟု မှတ်ရပါသည်။ သမာဓိဉာဏ်ရင့်သန်လာသော
 အခါ ကြည့်ချင်သောစိတ်၊ ကြည့်သော အဗ္ဗုဒ္ဓါနှင့် မြင်သိ
 စိတ်များ ဖြစ်ပေါ်လာပြီး ခဏမစဲ ပြောင်းလဲနေသော
 သဘောတရားများကို တွေ့သိနိုင်ပါသည်။

လက်ခြေလို့ကို ကွေးဆန့်သောအခါ ကွေးစ၊ ဆန့်စမှ
 ကွေးဆုံး ဆန့်ဆုံးထိုင်အောင် မှတ်စိတ်ကို အစဉ်မပြတ် ကပ်ပါ
 သွားစေလျက် 'ကွေးတယ်' 'ဆန့်တယ်' ဟု စူးစူးစိုက်စိုက်
 မှတ်ရပါသည်။ သမာဓိဉာဏ် ရင့်သန်လာသောအခါ ကွေးချင်
 ဆန့်ချင်သောစိတ်နှင့် ကွေးဆန့်သော အဗ္ဗုဒ္ဓါများ အဆင့်
 ဆင့် ဖြစ်ပေါ်ပြောင်းလဲနေတာကို တွေ့သိနိုင်ပါသည်။

အဝတ်သင်္ကန်းစသော ဝတ်စရာတို့ကို ဝတ်ရုံသောအခါ
 'ကိုင်တယ်' 'ယူတယ်' 'ဝတ်တယ်' စသည်ဖြင့်မှတ်ရပါသည်။
 သပိတ်၊ ခွက်၊ ပန်းကန်၊ ဇွန်း၊ ခက်ရင်း စသည်တို့ကို ကိုင်
 ယူဆောင်သောအခါ 'ထိတယ်' 'ကိုင်တယ်' 'ယူတယ်'
 'ချီတယ်' စသည်ဖြင့်မှတ်ရပါသည်။ သမာဓိဉာဏ် ရင့်သန်လာ
 သောအခါ ဝတ်ချင်၊ ကိုင်ချင်၊ ယူချင်သော စိတ်နှင့် လူပ်
 ရှားမှု အဆင့်ဆင့်တို့ ဖြစ်ပေါ်ပြောင်းလဲနေတာကို တွေ့သိနိုင်
 ပါသည်။

ဝိပဿနာရှုခန်း

၁၆၇

ဆွမ်း စသော စားဖွယ် သောက်ဖွယ်တို့ကို စားသောက်
သောအခါ ဆွမ်းပန်းကန်သို့ လက်လှမ်းရင် 'လှမ်းတယ်'၊
'လှမ်းတယ်'၊ ဆွမ်းနှင့်လက် ထိရင် 'ထိတယ်' 'ထိတယ်'
ဆွမ်းလုတ် ပြင်ရင် 'ပြင်တယ်' 'ပြင်တယ်'၊ ဆွမ်းလုတ်ကို
ယူရင် 'ယူတယ်' 'ယူတယ်'၊ ခေါင်းငုံ့ရင် 'ငုံ့တယ်'
'ငုံ့တယ်'၊ ပါးစပ်ကဟရင် 'ဟတယ်' 'ဟတယ်'၊ ဆွမ်း
လုတ်ကို ခွံ့ရင် 'ခွံ့တယ်' 'ခွံ့တယ်' ခေါင်းပြန်ထောင်
ရင် 'ထောင်တယ်' 'ထောင်တယ်'၊ ဝါးရင် 'ဝါးတယ်'
'ဝါးတယ်'၊ အရသာကို ဆိုရင် 'သိတယ်' 'သိတယ်'၊
မျိုချရင် 'မျိုတယ်' 'မျိုတယ်' ဟူ၍ မှတ်ရပါသည်။ သမာဓိ
ဉာဏ် ရင့်သန်လာသောအခါ စားလိုသောစိတ်နှင့် စားသော
အမှုအရာတို့ အဆင့်ဆင့် ပြောင်းလဲနေတာကို တွေ့သိနိုင်
ပါသည်။

ဝိပဿနာ ရှုမှတ်ရာ၌ အယုတ်အမြတ်ဟူ၍ မရွေးချယ်အပ်။
ပေါ်ရာ၊ ထင်ရှားရာတို့ကို ရှုမှတ်အပ်ကုန်၏။

သို့ဖြစ်၍ ကျင်ကြီး-ကျင်ငယ်စွန့်သောအခါ၌လည်း စွန့်လို
သော စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော ကိုယ်တွင်းမှ လေအဟုန်တို့က
တုန်းထုတ်သောကြောင့် ကျင်ကြီး-ကျင်ငယ်တို့သည်ကိုယ်တွင်း
တည်ရှိနေရာအရပ်မှ အဆင့်ဆင့် အပြင်တက်သို့ ရွှေ့ထွက်လာ
သည်ကို 'ရွှေ့တယ်' 'ရွှေ့တယ်'၊ 'ထွက်တယ်' 'ထွက်
တယ်' ဟူ၍ မှတ်ရပါသည်။ စွန့်ခြင်းကြောင့် နာကျင်မှု ထင်
ရှားလျှင်လည်း 'နာတယ်' 'ကျင်တယ်' ဟု မှတ်ရပါသည်။
သမာဓိဉာဏ် ရင့်သန်လာသောအခါ စွန့်လိုသောစိတ်နှင့် စွန့်

၁၆၈

သမ္ဗုဒ္ဓသုတ္တန် တရားတော်

ထုတ်သော အမူအရာတို့ အဆင့်ဆင့် ပြောင်းလဲနေတာကို တွေ့သိနိုင်ပါသည်။

ရပ်သောအခါ တည့်တည့်မတ်မတ် ရပ်နေသော ခန္ဓာကိုယ် ကို ခြေထောက်မှ ခေါင်းတိုင်အောင် အာရုံပြု၍ ‘ရပ်တယ်’ ‘ရပ်တယ်’ ဟု မှတ်ရပါသည်။ သမာဓိဉာဏ် ရင့်သန်လာသော အခါ ရပ်ချင်သောစိတ်နှင့် ရပ်ချင်တဲ့စိတ်ကြောင့် ဖြစ်သော လေတို့သည် တစ်ကိုယ်လုံး၌ ပျံ့နှံ့၍ ထောက်ပံ့ထားသည်ကို တွေ့သိနိုင်ပါသည်။

ထိုင်သောအခါ ထိုင်ချလိုက်သော အစမှ အဆုံးတိုင် အောင် အောက်သို့ ခန္ဓာကိုယ်အဆင့်ဆင့် လျော့ကျသွားသော အမူအရာ၌ မှတ်စိတ်ကပ်ပါသွားအောင် စူးစိုက်၍ ‘ထိုင်တယ်’ ‘ထိုင်တယ်’ ဟု မှတ်ရပါသည်။ သမာဓိဉာဏ် ရင့်သန်လာသောအခါ ထိုင်ချင်သောစိတ်နှင့် ထိုင်သော အမူအရာတို့ အဆင့်ဆင့် ပြောင်းလဲနေတာကို တွေ့သိနိုင်ပါသည်။

ထိုင်ရာမှ ထသောအခါ ထဖို့ရာ ရှေ့သို့ အားယူကာ လက်ထောက်၍ အားယူတာတို့ကိုလဲ ရှေ့သို့ ‘ယိမ်းတယ်’ ‘ယိမ်းတယ်’ ‘လက်ထောက်တယ်’ ‘လက်ထောက်တယ်’ ဟု မှတ်ရပါသည်။ အားပြည့်၍ ခန္ဓာကိုယ်အထက်သို့ အဆင့်ဆင့် ကြွတက်လာသောအခါ ‘ကြွတယ်’ ‘ကြွတယ်’၊ ‘ထတယ်’ ‘ထတယ်’ ဟု မှတ်ရပါသည်။ သမာဓိဉာဏ် ရင့်သန် လာသော အခါ ထချင်သောစိတ်နှင့် ထသော ကိုယ်အမူအရာတို့ အဆင့်ဆင့် ပြောင်းလဲနေတာကို တွေ့သိနိုင်ပါသည်။

စိပ်သနာရှင်နိုး

၁၆၉

လျောင်းအိပ်သောအခါ ဖြည်းဖြည်းသာသာ လျောင်းအိပ်ချ၍ လျောင်းကျသွားသော ကိုယ်အမူအရာကို စူးစိုက်အာရုံပြု၍ “လျောင်းတယ်” “လျောင်းတယ်” “အိပ်တယ်” “အိပ်တယ်” ဟု မှတ်ရပါသည်။ သမာဓိဉာဏ် ရင့်သန်လာသောအခါ လျောင်းအိပ်ချင်သော စိတ်နှင့် လျောင်းအိပ်သော အမူအရာတို့ အဆင့်ဆင့် ဖြစ်ပေါ်ပြောင်းလဲနေတာကို တွေ့သိနိုင်ပါသည်။

အိပ်ချိန် ရောက်၍ လျောင်းအိပ်ချပြီးသော အခါမှာ “ဖောင်းတယ်” “ပိန်တယ်” “လျောင်းတယ်” “ထိတယ်” ဟု အိပ်ပျော်သွားသည့် တိုင်အောင်ပင် ရှုမှတ်၍ အိပ်ရပါသည်။ နိုးချိန်ရောက်၍ နိုးလာသောအခါ နိုးသောစိတ်ကို သိနိုင်ရင် “နိုးတယ်” “နိုးတယ်” ဟု မှတ်ရပါသည်။ ကြုံစည်စိတ်ကူးမှ ပေါ်လာရင်လည်း “ကြုံစည်တယ်” “စိတ်ကူးတယ်” ဟု မှတ်ရပါသည်။ အိပ်ရာမှ မထသေးရင်လဲ “ဖောင်းတယ်” “ပိန်တယ်” “လျောင်းတယ်” “ထိတယ်” ဟု ပြန်မှတ်နေရပါသည်။

အိပ်ရာမှ ထထိုင်သောအခါ အားယူနေသည်မှစ၍ ထသော အမူအရာတို့ကို အားလုံး စေ့စေ့စပ်စပ်မှတ်၍ ထရပါသည်။ သမာဓိဉာဏ် ရင့်သန်လာသောအခါ ထချင်သောစိတ်နှင့် အိပ်ရာမှထသော အမူအရာတို့ အဆင့်ဆင့်ပြောင်းလဲနေတာကို တွေ့သိနိုင်ပါသည်။

၁၇၀

သဒ္ဓိသုတ္တန် တရားတော်

ဝေဒနာနုပဿနာ ဣမ္မုတ္တပုံ

တရားထိုင်ခါ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ငြိမ်သက်စွာစဉ်၍ ‘ဖောင်းတယ်’ ‘ပိန်တယ်’ ‘ထိုင်တယ်’ ‘ထိတယ်’ စသည်ဖြင့် မှတ်နေရာတွင် နာရီခွက်ခန့် ကြာလာသောအခါ နာတာကျင်တာ၊ အောင့်တာ အစရှိသော ဝေဒနာအမျိုးမျိုးတို့သည် ခါး၊ ရင်၊ ကျော စသည်တို့မှ ဖြစ်ပေါ်လာတတ်ကုန်၏။ ယင်းဝေဒနာတို့ကို ပေါ်ရာနေရာသို့ မှတ်စိတ်ကို ရောက်အောင်ပို့၍ ‘နာတယ်’ ‘ကျင်တယ်’ ‘အောင့်တယ်’ စသည်ဖြင့် မှတ်ရပါသည်။

ထိုကဲ့သို့ ဝေဒနာကို မှတ်ရာမှာလည်း ဝေဒနာ၏သဘောကို သိအောင် စူးစိုက်၍ မှတ်ရပါသည်။ ဝေဒနာ ပျောက်သွားရအောင် ရည်ရွယ်၍ မမှတ်အပ်။ ဝေဒနာ ပျောက်ရအောင် ရည်ရွယ်၍မှတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏မှတ်စိတ်၌ ပျောက်ချင်သော လောဘဝါဒင်နေသည်ဖြစ်၍ ဝေဒနာ၏သဘောကို တော်တော်နှင့် မသိနိုင်ပါဘဲ အချိန်ကြာနေတတ်ပါသည်။ ဉာဏ်အတက်လေးနေတတ်ပါသည်။

ဒီဝေဒနာကို ဒီတစ်ထိုင်မှာ အပြုတ်တိုက်မည်ဟု စိတ်ကြမ်းကြီး ထူထောင်၍လည်း မမှတ်အပ်။ အပြုတ်တိုက်မည်ဟု စိတ်ကြမ်းကြီးထူထောင်၍ မှတ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ မှတ်စိတ်၌ ဒေါသပါဝင်နေသည်ဖြစ်၍ ဝေဒနာ၏သဘောကို တော်တော်နှင့် မသိနိုင်ပါဘဲ အချိန်ကြာနေတတ်ပါသည်။ ဉာဏ်အတက်လေးနေတတ်ပါသည်။

သို့ဖြစ်ပါ၍ ဝေဒနာပျောက်လိုသော ရည်ရွယ်ချက်နှင့် အပြုတ်တိုက်မည်ဟူသော ရည်ရွယ်ချက်တို့ကို မထားမိဘဲ ဝေဒနာ၏သဘောကိုသာ သိအောင် စူးစိုက်၍ မှတ်ရပါသည်။ မှတ်ချက်တိုင်း မှတ်ချက်တိုင်းမှာ ဝေဒနာ၏ အတိုးအဆုတ် အပြောင်းအရွှေ့ အစရှိသောသဘောကို သိအောင် မှတ်ရပါသည်။

သမာဓိဉာဏ် အားကောင်းလာသောအခါ နာတာကို မှတ်ရာ၌ တစ်ချက်မှတ် တစ်ချက်ပို၍နာ၊ တိုး၍နာလာသည်။ တစ်ချက်မှတ် တစ်ချက်လျော့ကျ ဆက်သသွားသည်။ တစ်ချက်မှတ်တစ်ချက် အခြားနေရာသို့ အနည်းယေ်ရွှေ့သွားသည်။ တစ်ချက်မှတ် တစ်ချက် ပြန့်ကျယ်သွားသည်။ ပုဗ္ဗ အေးမှုလေးများ ပါဝင်လာသည်။ သည်ဖြင့် ဝေဒနာ၏အပြောင်းအလဲ (အဖြစ်အပျက်) ကို သိလာနိုင်ပါသည်။ ယင်းကဲ့သို့ ဝေဒနာ၏အပြောင်းအလဲ (အဖြစ်အပျက်) ကို သိလာသောအခါ ဝေဒနာကြောင့် ခန္ဓာကိုယ် ပြုပြင်ပြောင်းလဲ၍ ထိုင်ရခြင်းနည်းပြီး ထိုင်လို့ မှတ်လို့ ကောင်းလာတတ်ပါသည်။ ဝေဒနာ၏ လျင်မြန်စွာ ဖြစ်ပျက်တာကိုလည်း သိသွားနိုင်ပါသည်။

စိတ္တာနုပဿနာ ရှုမှတ်ပုံ

တရားထိုင်မှတ်နေရင်းပင် တစ်ခါတစ်ရံ စိတ်သည် အပြင်အာရုံများသို့ ရောက်သွား ထွက်သွားတတ်၏။ အိမ်ရောက်၊ ကျောင်းရောက်၊ ဘုရားရောက်၊ အလုပ်အကိုင်သို့ရောက်၊ အလုပ်ကိစ္စများသို့ ရောက်နေတတ်၏။ ဤကဲ့သို့ အခြားအာရုံများသို့

ရောက်သွား ထွက်သွားသော စိတ်ကို နောက်မှတ်သိစိတ်က ရှေ့ကအာရုံတစ်ပါးသို့ ထွက်သွားသော စိတ်ကို ‘စိတ်ထွက်တယ်’ ‘စိတ်ထွက်တယ်’၊ ‘အိမ်ရောက်တယ်’၊ ‘ကျောင်းရောက်တယ်’၊ ‘စိတ်ကူးတယ်’၊ ‘စဉ်းစားတယ်’၊ ‘ကြံစည်တယ်’ စသည်ဖြင့် လိုက်၍ မှတ်ပေးရပါသည်။

ဤကဲ့သို့ လိုက်မှတ်၍ မှတ်သိစိတ်က ပြင်ပအာရုံသို့ ထွက်နေသောစိတ်ကို မှတ်နိုင်သောအခါ စိတ်မထွက်တော့ပါဘဲ မှတ်မြဲတိုင်း ဖောင်း- ပိန်- ထိုင်- ထိ တို့ကို မြန်မှတ်နိုင်ပါသည်။ သမာဓိဉာဏ် အားကောင်းလာသောအခါ အပြင်ထွက်တော့မည့် စိတ်ဦးကလေးကိုပင် ကြိုတင်၍ မှတ်သိလာနိုင်တတ်ပါသည်။

ဓမ္မာနုပဿနာ ရှုမှတ်ပုံ

တရားထိုင် မှတ်နေရင်းပင် ကြက်သံ၊ ငှက်သံ၊ ထုရှိက်သော အသံ၊ ကားသံ စည်ညံများကို ကြားလာသောအခါ ‘ကြားတယ်’ ‘ကြားတယ်’ဟု မှတ်ရပါသည်။ နှာခေါင်းက အနံ့တစ်ခုခုကို နံလာသောအခါမှာလည်း ‘နံတယ်’ ‘နံတယ်’ဟု မှတ်ရပါသည်။ သမာဓိဉာဏ် အရှိန်တို့ကြောင့် တွေ့မြင်ရသော ကျောင်း၊ ဘုရား၊ စေတီ၊ နတ်သမီး၊ နတ်သား အရောင်အလင်း စသည်တို့ကိုလည်း ‘မြင်တယ်’ ‘မြင်တယ်’ဟု မှတ်ရပါသည်။

တရားထိုင်မှတ်နေရင်းပင် လေးလံ ထိုင်းမှိုင်း ငိုက်မျဉ်း လာသောအခါ ‘လေးတယ်’ ‘လေးတယ်’၊ ‘ထိုင်းတယ်’

‘ထိုင်းတယ်’ ‘ငိုက်တယ်’ ‘ငိုက်တယ်’ ဟု မှတ်ရပါသည်။ သမာဓိဉာဏ် အားကောင်းလာသောအခါ ကြားရသော အသံကိုမှတ်လိုက်ရင် အသံတွေ တစ်လုံးနှင့်တစ်လုံး မဆက်စပ် တော့ပါဘဲ တွစ်လုံးချင်းသာ ပျက်ပျက်သွားတာကို တွေ့သိနိုင် ပါသည်။ မြင်ရသောအဆင်းကို မှတ်လိုက်ရင်လည်း ရိပ်ကနဲ ရိပ်ကနဲ ပျောက်ပျောက်သွားတာကို တွေ့မြင်ရတတ်ပါသည်။

အမှတ်ဆက်၍ တရားတက်လွယ်ခြင်း

ကျေးဇူးရှင် မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီး ညွှန်ကြား ပြသသော သတိပဋ္ဌာန်တရား လေးပါးဖြင့် ဝိပဿနာရှုမှတ် ပွားများသောနည်းသည် ‘ဖောင်းတယ်ပိန်တယ်’ ‘ထိုင်တယ်’ ‘ထိတယ်’ စသည်ဖြင့် ကာယာနုပဿနာကို အဓိကအခြေခံ ထား၍ ရှုမှတ်ပွားများခြင်းဖြင့် နာကျင် ကိုက်ခဲမှု စသော ဝေဒနာများ ပေါ်လာသောအခါ ယင်း ဝေဒနာတို့ကို ဆက် လက်၍ မှတ်ရသောကြောင့် ဝေဒနာနုပဿနာလည်း ပါဝင် သွားပါသည်။

တရားထိုင်မှတ်နေရင်းပင် စိတ်တွေ အိမ်ရောက်၊ ကျောင်း ရောက်၊ ဈေးရောက်၊ အလုပ်အကိုင်သို့ ရောက်ခြင်း စသော အပြင်ပ အာရုံများသို့ ရောက်သွား ထွက် သွား သော အခါ ‘စိတ်ထွက်တယ်’ ‘စိတ်ထွက်တယ်’၊ ‘စိတ်ကူးတယ်’ ‘ကြံစည်တယ်’ ‘စဉ်းစားတယ်’ စသည်ဖြင့် ထွက်တဲ့ စိတ် ကိုိုင် ဆက်လက်၍ မှတ်ရသောကြောင့် စိတ္တာနုပဿနာ လည်း ပါဝင်သွားပါသည်။

တရားထိုင်မှတ်နေရင်းပင် ကြက်သံ၊ ငှက်သံ၊ မော်တော်
ကားသံ၊ လူသံ စသည်တို့ကို ကြားလာသောအခါ ‘ကြား
တယ်’ ‘ကြားတယ်’ဟု ကြားရတဲ့ သဘောကို မှတ်ရခြင်း၊
အနံ့နံလာသောအခါ ‘နံတယ်’ ‘နံတယ်’ဟု အနံ့သဘော
ကို ရှုမှတ်ရခြင်း၊ သမာဓိဉာဏ်အရှိန်တို့ကြောင့် ထင်မြင်လာ
သော အရောင်အလင်း၊ ကျောင်း-ဘုရား-စေတီ-နတ်သမီး-
နတ်သား အစရှိသည်တို့ကို ‘မြင်တယ်’ ‘မြင်တယ်’ဟု မြင်
ရတဲ့သဘောကို ရှုမှတ်ရခြင်းတည်းဟူသော ပေါ်ရာ ပေါ်ရာ
သဘောတရားကို ဆက်လက်၍ ရှုမှတ်ရသောကြောင့် ဓမ္မာ-
နုပဿနာလည်း ပါဝင်သွားပါသည်။

ဤကဲ့သို့ တစ်ထိုင်တည်းအတွင်းမှာပင် သတိပဋ္ဌာန်တရား
လေးပါးလုံးကို မပြတ်မလပ် ဆက်စပ်၍ ရှုမှတ်ရသောကြောင့်
သမာဓိဉာဏ်များ အမြန် ဖြစ်ပေါ် ရင့်သန်လာပြီး အလိုရှိ
အပ်သောတရားထူး တရားမြတ်တို့ကို မကြာခဏ ရရှိနိုင်ကြ
ပါသည်။

ဝိပဿနာ ရှုခန်း ပြီးပါပြီ။

ဝိပဿနာဉာဏ် ဖြစ်ပုံပြခန်း

၁-နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်

သမာဓိဉာဏ်များ ဖြစ်ပေါ်ရင့်သန်လာသောအခါ၊ မှတ်စရာတစ်ခု၊ မှတ်နေတာက တစ်ခုအားဖြင့် မှတ်ချက်တိုင်း မှတ်ချက်တိုင်းမှာ နှစ်ခုနှစ်ခု တွေ့လာတတ်၏။ ဖောင်းတာကတစ်ခု၊ မှတ်သိစိတ်ကတစ်ခု၊ ပီနီတာကတစ်ခု၊ မှတ်သိစိတ်ကတစ်ခု၊ ကြွတာက တစ်ခု၊ မှတ်သိစိတ်ကတစ်ခု၊ လှမ်းတာကတစ်ခု၊ မှတ်သိစိတ်ကတစ်ခု၊ ချွတာကတစ်ခု၊ မှတ်သိစိတ်ကတစ်ခု၊ ကွေးတာကတစ်ခု၊ မှတ်သိစိတ်က တစ်ခု၊ ဆန့်တာကတစ်ခု၊ မှတ်သိစိတ်ကတစ်ခု စသည်ဖြင့် မှတ်စရာ ရုပ်တရားနှင့် မှတ်သိတဲ့နာမ်တရားတို့ကို ကွဲပြားပိုင်းခြား၍ သိလာတတ်၏။

ဤကဲ့သို့ ရုပ်တရားနှင့် နာမ်တရား နှစ်မျိုးအားဖြင့် ခွဲခြား၍ သိခြင်း တည်းဟူသော နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ငါ့ကိုယ်ပဲ၊ ငါပဲ၊ ငါတစ်ယောက်ထဲလို့ မှတ်ထင်ခဲ့တာ မှားနေပါကောင်း။ မသိတတ်တဲ့ ရုပ်တရားနှင့် သိတတ်တဲ့နာမ်တရား နှစ်မျိုးရှိနေပါကကားဟု အသိအမြင် စင်ကြယ်လာတတ်၏။ အတ္တဒိဋ္ဌိ ကွာ၏။

၁၇၆

သဒ္ဓိသုတ္တန် တရားတော်

၂-ပစ္စယ ပရိဂ္ဂဟဉာဏ်

သမာဓိ-ဉာဏ်များ တစ်ဆင့် ရင့်သန်လာသောအခါ တစ်ရံတစ်ခါ ဖောင်းတာ ပိန်တာများ သိမ်မွေ့ပျောက် ကွယ်သွားတတ်၏။ ထို့အခါ ဖောင်းတာ ပိန်တာရှိလို့ မှတ်နေ ရတာပဲ။ ဖောင်းတာ ပိန်တာကြောင့် မှတ်စိတ်တွေ ဖြစ် ပေါ်ရတာပဲ။ ဖောင်းတာ ပိန်တာကအကြောင်း၊ မှတ်သိ စိတ်က အကျိုးဖြစ်သည်ဟု သိလာတတ်၏။

လက်-ခြေ ကွေးတာဆန့်တာ စသည်တို့ကို မှတ်ရာမှာ လည်း သိမ်မွေ့သော ရုပ်အမူအရာတို့ကို မှတ်လို့ ရလာပြီး သောအခါ ရုပ်ထက်သိမ်မွေ့သော ကွေးချင် ဆန့်ချင်တဲ့ စိတ်ကိုပါ ရှုမှတ်လို့ ရလာတတ်၏။ ယင်းကဲ့သို့ စိတ်ကို ရှုမှတ်လို့ ရလာသောအခါ ကွေးချင် ဆန့်ချင်သော စိတ် ကြောင့် ကွေးတဲ့ ဆန့်တဲ့ ရုပ်အမူအရာတို့ ဖြစ်နေကြတာပဲ။ ကွေးချင် ဆန့်ချင်တဲ့ စိတ်ကအကြောင်း၊ ကွေးတဲ့ ဆန့်တဲ့ ရုပ်အမူအရာတို့က အကျိုးဟု သိလာတတ်၏။

ကွေးတဲ့ ဆန့်တဲ့ အမူအရာတို့ကို အဓိကထား၍ ကြည့်ရှု ပြန်သောအခါ ကွေးတဲ့ ဆန့်တဲ့ ရုပ်အမူအရာတို့ ရှိ နေလို့သာ မှတ်သိစိတ်တွေ ဖြစ်ပေါ်နေတာမ။ ကွေးတဲ့ ဆန့်တဲ့ ရုပ်အမူအရာတို့ မရှိခဲ့သော် မှတ်သိစိတ်တို့ မဖြစ်နိုင် သောကြောင့် ကွေးတဲ့ဆန့်တဲ့ ရုပ်အမူအရာတို့က အကြောင်း၊ မှတ်သိစိတ်က အကျိုးဟု သိလာတတ်ပါသည်။

ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြစ်ပုံပြခန်း

၁၇၇

မျက်စိအကြည်နှင့် အဆင်းရှိလို့ မြင်သိရသည်။ နားအကြည်နှင့် အသံရှိလို့ ကြားသိရသည်။ နှာခေါင်းအကြည်နှင့် အနံ့ရှိလို့ နံသိရသည်။ လျှာအကြည်နှင့် အရသာရှိလို့ ချိုချဉ်စသည်ကို စားသိရသည်။ ကိုယ်အကြည်နှင့် အတွေ့အထိရှိလို့ ထိသိရသည်။ မနောအကြည်နှင့် သဘောအာရုံ အမျိုးမျိုးရှိလို့ ကြံသိရသည်ဟု သိလာတတ်၏။

မျက်စိအကြည်၊ နားအကြည်၊ နှာခေါင်းအကြည်၊ လျှာအကြည်၊ ကိုယ်အကြည်၊ မနောအကြည်တို့နှင့် အဆင်း၊ အသံ၊ အနံ့၊ အရသာ၊ အတွေ့သဘော၊ အာရုံအမျိုးမျိုးတို့က အကြောင်း၊ မြင်သိစိတ်၊ ကြားသိစိတ်၊ နံသိစိတ်၊ စားသိစိတ်၊ ထိသိစိတ်၊ ကြံသိစိတ်တို့က အကျိုးဟု သိလာတတ်၏။ ဤကဲ့သို့ အကြောင်းနှင့် အကျိုးကို ကွဲပြား၍ သိခြင်း ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။

ဤကဲ့သို့ အကြောင်းနှင့် အကျိုး ကွဲပြား၍ သိလာသော အခါ ဘယ်ဗြဟ္မာ၊ ဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဘယ်တန်ခိုးရှင်တို့ကမျှ ဖန်ဆင်းပေးထားလို့ မြင်သိရ၊ ကြားသိရ၊ စားသိရ၊ ထိသိရ၊ ကြံသိရသည်မဟုတ်။ သူ့အကြောင်း များကြောင့် သိနေခြင်းသာ ဖြစ်၏။ ထိုမှတစ်ဆင့် သတ္တဝါတွေဖြစ်နေကြတာလဲ ဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်ကမျှ ဖန်ဆင်း ပေးထားတာ မဟုတ်။ သူ့အကြောင်း ကံကြောင့်သာ သတ္တဝါတွေ ဖြစ်နေတာပဲဟု ယုံမှားသံသယတွေ ကင်းပျောက်သွားတတ်၏။

၁၇၈

သမ္ဘိသုတ္တန် တရားတော်

၃-သမ္မသနဉာဏ်

သမာဓိဉာဏ်များ ထို့ထက် တစ်ဆင့် ရင့်သန်လာသော အခါ ရှုမှတ်ရသော အာရုံ၏ အစ-အလယ်-အဆုံးတို့ကို ထင် ထင်ရှားရှား သိလာတတ်၏။ နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ် ဖြစ်စဉ်က ရှုမှတ်ရသော အာရုံ၏ အလယ်ကိုသာ သိရ၏။ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟ ဉာဏ် ဖြစ်စဉ်က ရှုမှတ်ရသော အာရုံ၏ အစနှင့် အလယ်ကိုသာ သိရ၏။ အသစ်အသစ် အာရုံတွေက ဆင်ကာ ဆင်ကာ ဖြစ်ပေါ်လာ၍ အာရုံသစ်များ ပေါ်ရာသို့လိုက်၍ မှတ်နေ ရသောကြောင့် မူလအာရုံ၏ ပျောက်သွားသော အဆုံးပိုင်းကို မသိနိုင်ခြင်းကြောင့် မမြဲခြင်း အနိစ္စဟု မသိနိုင်သေးခြင်း ဖြစ်၏။

ဤ သမ္မသနဉာဏ်သို့ ရောက်လာသောအခါ ဖောင်း ပိန် စသော အာရုံတို့၏ အစ ဖြစ်ပေါ်လာတာ၊ အလယ်တည်တံ့ နေတာ၊ အဆုံးပျောက်ကွယ်သွားတာ သုံးပါးလုံးကို ထင်ထင် ရှားရှား တွေ့သိရသောကြောင့် မမြဲခြင်း အနိစ္စဟု သိလာ၏။ တဖောင်းပြီး တဖောင်း၊ တပိန်ပြီး တပိန် ကုန်ဆုံးပျောက်ကွယ် သွားတာပဲဟု ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် သိလာတတ်၏။ ယင်း ဖောင်းပိန်မှစ၍ အဘယ်ဟာတစ်ခုမျှ မြဲခြင်းမရှိ၊ မမြဲခြင်း အနိစ္စချည်းပဲတကားဟု ထင်မြင်လာတတ်၏။ သုံးသပ်ဆင်ခြင် မိတတ်၏။

ညောင်းတာ၊ ပူတာ၊ နာတာ၊ ကျင်တာတို့လည်း အများ အပြား ဖြစ်ပေါ်လာတတ်ကုန်၏။ ယိမ်းတာ၊ ယိုင်တာ၊ မူးတာ၊ အော့အန်ချင်တာ၊ လေးလံထိုင်းမှိုင်းတာ၊ တင်းကျပ်တာ၊ ဖိစာ၊ ဇွန်းတာ၊ ဆွဲတာ စသည်တို့လည်း အများအပြား

ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြစ်ပုံပြခန်း

၁၇၉

ဖြစ်ပေါ်လာတတ်ကုန်၏။ ယင်းဝေဒနာတို့ကို ပေါ်လာသည့် အတိုင်း စူးစူးစိုက်စိုက် ၃-ချက်၊ ၄-ချက်၊ ၅-ချက် စသည် ဖြင့် မှတ်လိုက်သောအခါ ပျောက် ပျောက်သွားတတ်၏။ နောက်ထပ် အသစ်အသစ် မခံသာမူဝေဒနာများ ဖြစ်ပေါ် လာပြန်၏။ ကိုယ်ပင်ပန်း၊ စိတ်ပင်ပန်း ဖြစ်နေတတ်၏။ ခန္ဓာ ကိုယ်ကြီး တစ်ခုလုံးသည် ဆင်းရဲဒုက္ခ အစုအပုံကြီးပါတကား ဟုလည်း ထင်မြင်လာတတ်၏။ ဆင်ခြင်သုံးသပ်မိတတ်၏။

နာကျင်မှု၊ ယားမှု၊ လေးလံမှု၊ တင်းကျပ်မှု၊ တွန်းဆွဲမှု စသည်တို့သည်လည်း တစ်ခုပြီး တစ်ခုဖြစ်၊ တစ်နေရာမှ ပျောက်ပြီး တစ်နေရာသို့ရောက်၊ တစ်ချိန်နှင့် တစ်ချိန် မတူ အမျိုးမျိုးပြောင်းလဲပြီး သူဖြစ်ချင်သလို ဖြစ်နေကြသည်ကို ရှုမှတ်နေရတာကချည်း များနေသောကြောင့် ဒီခန္ဓာကိုယ် ကြီးဟာ သူဖြစ်ချင်သလို ဖြစ်နေပါတကား၊ ကိုယ်က ချမ်း ချမ်းသာသာဖြင့်သာရှုမှတ်လိုပါသော်လည်း ကိုယ်ဖြစ်ချင်သလို မဖြစ်ပါဘဲ ဆင်းရဲခြင်းအမျိုးမျိုးတို့ဖြင့် သူ့သဘောအတိုင်း ဖြစ်နေပါတကား၊ ကိုယ် အစိုးမရတဲ့ အနတ္တပါတကားဟု ထင်မြင်လာတတ်၏။ သုံးသပ် ဆင်ခြင်မိတတ်၏။ ဤကဲ့သို့ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ သဘောတို့ကို သုံးသပ်ဆင်ခြင်သော သမ္မသနဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။

၄-ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်

သမာဓိဉာဏ်များ ထို့ထက်တစ်ဆင့် ရင့်သန်လာသောအခါ ဖောင်းတာ၊ ပိန်တာ မှတ်တဲ့အခါမှာ ဖောင်းစ၊ ပိန်စနှင့်

ဖောင်းဆုံး၊ ပိန်ဆုံးတို့ အထူးထင်ရှားလာ၏။ ဖောင်းလယ်၊ ပိန်လယ်တို့ မထင်ရှားတော့ပေ။ ပျောက်ကွယ် သွားကြ၏။ လက်-ခြေ ကွေးခြင်း ဆန့်ခြင်း စသော ကိုယ်အမူအရာတို့ ဌာလည်း အစနှင့် အဆုံးသာ ထင်ရှား၍ အလယ်ပိုင်း မထင်ရှားတော့ဘဲ ဖြစ်လာ၏။ ကွေးခြင်း ဆန့်ခြင်းစသော ကိုယ်အမူအရာတို့သည် တစ်ခုမှ တစ်ခုသို့ ဆက်စပ် လိုက်ပါသွားခြင်း မရှိ။ ပြတ်၍ ပြတ်၍ ကျန်ခဲ့သည်ဟု ထင်မြင်လာတတ်၏။

တရားထိုင်မှတ်နေသောအခါ လက်နှိပ်ခတ်မီး၊ ကားမီးများဖြင့် ထိုးထားသလို ထူးခြားသော အရောင် အလင်းများကိုလည်း တွေ့ရတတ်၏။ တစ်ကိုယ်လုံးမှ ပီတိစော၊ ဝမ်းမြောက်တက်ကြွမှုတွေ ဖြစ်ပေါ် လာတာကိုလည်း တွေ့ရတတ်၏။ တစ်ဘဝလုံးမှာ တစ်ခါမျှမတွေ့ခဲ့ရဖူးသော ကိုယ်ရောစိတ်ပါ အလွန်ငြိမ်းအေးမှုများ၊ တစ်ဘဝလုံးမှာ တစ်ခါမျှ မတွေ့ခဲ့ဖူးသော ကိုယ်ရောစိတ်ပါ ချမ်းသာမှုများ၊ ကိုယ်ရောစိတ်ပါ ပေါ့ပါးမှုများ၊ ကိုယ်ရောစိတ်ပါ မျော့ပျောင်းမှုများ၊ ကိုယ်ရော စိတ်ပါ သန့်စွမ်း ခံ့ကျန်းမှုများ ပြုလုပ်ဖွယ်ရာ၊ ရှုမှတ်ဖွယ်များ၌ ကိုယ်ရောစိတ်ပါ အလွန်ကျေပွန် အလေ့အလာကောင်းမှုများ၊ ကိုယ်ရောစိတ်ပါ အလွန်ဖြောင့်မတ် မှန်ကန်မှုများ ထင်ထင်ရှားရှား ဖြစ်လာတာကို တွေ့ရတတ်၏။

သမာဓိဉာဏ် ထို့ထက်တစ်ဆင့် ရင့်သန်လာသောအခါ ဖောင်းတာကို မှတ်ရှုလိုက်ရင် ဖောင်းတာတွေ အဆင့်ဆင့်၊ ပိန်တာကို ရှုမှတ်လိုက်လျှင် ပိန်တာတွေ အဆင့်ဆင့် များစွာ

ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြစ်ပုံပြခန်း

၁၈၁

ဖြစ်ပျက်သွားတာကို တွေ့ရ၏။ မှတ်သိရတဲ့ အာရုံတွေဟာ အသစ်အသစ် အမြန်ဖြစ်ပေါ်လာပြီး ချက်ချင်း လျင်မြန်စွာ ပျောက်ပျောက်သွားတာကို စောင့်၍ကြည့်နေရသလို ထင်ထင်ရှားရှား တွေ့ရတတ်၏။ ဤကဲ့သို့ လျင်မြန်စွာ ဖြစ်ပျက်တာကို တွေ့မြင်ရသော ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။

၅- အင်္ဂါဉာဏ်

သမာဓိဉာဏ်များ ထို့ထက်တစ်ဆင့် ရင့်သန်လာသော အခါ မှတ်စရာအာရုံများ၏ အစဖြစ်ပေါ်မှုကို ထင်ရှားစွာ မတွေ့ရပါဘဲ အဆုံးကိုသာ တွေ့မြင်ရတတ်၏။ တွေ့ရသော အာရုံအားလုံး အပျောက်မြန်နေသည်ဟု ထင်ရ၏။ မှတ်စရာ အာရုံများသာ ကုန်ပျောက်သွား ကုန်ပျောက်သွားသည် မဟုတ်။ မှတ်သိစိတ်များလည်း ကုန်ပျောက် ကုန်ပျောက် သွားသည်ကို တွေ့မြင်လာတတ်၏။

ဖောင်းတယ်ဟု မှတ်လိုက်သောအခါ ဖောင်းမှု၏ ခိပ်ခနဲ ပျောက်သွားတာကိုလည်း တွေ့မြင်ရပြီး နောက် ဖောင်းတယ်ဟု မှတ်သောစိတ်လည်း ကုန်ပျောက်သွားတာကို တွေ့မြင်လာတတ်၏။ ဖောင်းမှုနှင့် မှတ်သိစိတ်တို့သည် ရှေ့ဆင့်နောက်ဆင့် ကုန်ပျက်သွားတာကို တွေ့မြင်လာတတ်၏။ ‘ပိန်တယ်’ ‘ထိုင်တယ်’၊ ‘ထိတယ်’ ‘ကွေးတယ်’၊ ‘ဆန့်တယ်’၊ ‘ညောင်းတယ်’ စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်သောအခါ တို့၌လည်း နည်းတူပင် မှတ်စရာအာရုံနှင့်မှတ်သိစိတ်တို့ ရှေ့ဆင့်နောက်ဆင့် ကုန်ပျက်သွားတာကို တွေ့မြင်လာတတ်၏။

ထိုင်မှတ်သောအခါ ခေါင်း- ခေါင်း- ခေါင်း- လက် စသော ပုံသဏ္ဌာန်တို့ကို မတွေ့ရတော့ပါဘဲ တရိပ်ရိပ် ပြောင်းလဲနေသော သဘောမျိုးကိုသာ မှတ်နေရသောကြောင့် အချို့သော ယောဂီတို့က မှတ်ရတာမကောင်းဘူး၊ ပေါ့ဟာဟာ ကျွဲငှက် ဖြစ်နေသည်ဟု ပြောတတ်ကြကုန်၏။

ဆက်လက်၍ စူးစူးစိုက်စိုက်ရှုမှတ်သောကြောင့် ဥာဏ်အား ပြည့်လာသောအခါ အထူး မှတ်လို့ ကောင်းလာတတ်၏။ ဤကဲ့သို့ အထူးမှတ်လို့ ကောင်းလာသောအခါ မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ် ဟူသော ခြောက်ဌာနလုံး ဖြန့်မှတ်လို့ ရနိုင်၏။ ဖြန့်၍ မှတ်ကြည့်ရမည်။

ဖြန့်မှတ်ပုံ

ဖောင်းတယ် ပိန်တယ် စသည်ဖြင့် မှတ်နေကြအတိုင်း မှတ်၍ ကောင်းလာသောအခါ ဖြန့်၍ မှတ်ကြည့်ရမည်။ နားက အသံတစ်ခုခု ကြားလာသောအခါ ဘာအသံလဲ၊ မည်သူ့ အသံလဲဟု ကွဲကွဲပြားပြား သိလိုသော အာသာ မထားပါဘဲ 'ကြားတယ်' 'ကြားတယ်'ဟု မှတ်ကြည့်ရပါမည်။ ကြားရတဲ့အသံ ပိုကျယ်လာသည်ကိုလည်းကောင်း၊ အသံမှပီ မသသလိုလို ဖြစ်လာသည်ကို လည်းကောင်း၊ အသံများ စကားလုံးများ တစ်ခုနှင့်တစ်ခု တစ်လုံးနှင့်တစ်လုံး မဆက်စပ်ပါဘဲ ပျောက် ပျောက် သွား သည် ကို လည်းကောင်း ကြားသိလာတတ်၏။

ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြစ်ပုံပြခန်း

၁၈၃

ထို့နောက် မျက်စိဖြင့် အဆင်းကို မြင်သောအခါ ‘မြင်တယ်’ ‘မြင်တယ်’ ဟု မှတ်ကြည့်ရမည်။ မြင်ရသော အဆင်းနှင့် မြင်သိစိတ်လို့ တရိပ်ရိပ် ပျက်သွားတာကို တွေ့မြင်လာတတ်၏။ နားနှင့် မျက်စိတို့က ဤကဲ့သို့ မှတ်လို့ ရလာသောအခါ မှတ်အားများ ပိုကောင်းလာပြီး ခြောက်ခွါရ၍ ဘယ်အမူအရာကိုပင် မှတ်လိုက်၊ မှတ်လိုက် လွယ်လွယ်ဖြင့် မှတ်လို့ ရလာတတ်၏။ မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း အပျက်ကိုသာ ထင်ထင်ရှားရှား တွေ့မြင်ရသော ဘင်္ဂဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။

၆-ဘယဉာဏ်

မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း အပျက်ကိုသာ တွေ့မြင်ရသောအခါ မသိလိုသော ပျော်ရွှင်နေကြတာပဲ တပျက်တည်းပျက်နေတာပဲ ကြောက်စရာကြီးပါတကား၊ ပျက်တိုင်း ပျက်တိုင်း သေနိုင်တာချည်းပဲ၊ ကြောက်စရာကြီးပါတကားဟု ထင်မြင်ကာ ကြောက်ခြင်း ဘယဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။

ထိုအခါ ယောဂီ၏စိတ်သည် အားကိုးရာမဲ့၍ အားငယ်ညှိုးနွမ်း နေသကဲ့သို့လည်း ဖြစ်နေတတ်၏။ လျင်မြန်စွာ ကုန်ပျက်နေသော ရုပ်နာမ်တို့ကို ကြောက်၍ နေသကဲ့သို့လည်း ဖြစ်နေတတ်၏။ ဝမ်းနည်းနေသလိုလိုလည်း ဖြစ်နေတတ်၏။

၇-အာဒိနဝဉာဏ်

ရုပ်နာမ်တွေဟာ တပျက်တည်းပျက်၍ တစ်ခုမျှ မြဲတာတွေဟုတ် မမြဲတာတွေချည်းဘဲ၊ မကောင်းတာတွေချည်း

၁၈၄

သမ္ဘိသုတ္တန် တရားတော်

ဘဲ၊ ဘာတစ်ခုမျှ အသုံးမကျ အဖိုးမတန်တာချည်းဘဲ၊ ရွံ့မုန်း စရာတွေချည်းပဲ၊ ပုပ်ရိဆွေးမြည့်နေသလိုပဲ၊ ဘာတစ်ခုမျှ မှ ခိုင်မာတာမရှိ။ မနှစ်သက်ဖွယ်တွေချည်းပါ တကားဟဲ့ အပြစ်မြင်သော အာဒိနဝဂ္ဂဇာတ် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။

၈-နိဗ္ဗိဒါဉာဏ်

မှတ်ချက်တိုင်း မှတ်ချက်တိုင်း၌ ရုပ်နာမ်တို့၏ ကုန်ပျက်မှုတို့ကို ပိုင်းပိုင်းခြားခြား တွေ့ရ၍ မှတ်သိမှု ကောင်းငြားသော်လည်း ယောဂီ၏စိတ်သည် ရှေ့ကလို အားရ တက်ကြွခြင်း မရှိဘဲ မပျော်မေ့ ငြီးငွေ့၍သာနေ၏။ မမှတ်ချင်သလိုလို၊ မှတ်ရမှာ ပျင်းသလိုလို ဖြစ်နေတတ်၏။ လူ့ဘုံ၊ နတ်ဘုံ၊ ဗြဟ္မာဘုံတို့သည် ဘယ်ဘုံမှ ပျော်မေ့စရာမဟုတ်၊ ပျင်းရိ ငြီးငွေ့ဖွယ်ရာ ဘုံဘဝတွေချည်းပါ တကားဟဲ့ ငြီးငွေ့သော နိဗ္ဗိဒါဉာဏ်ဖြစ်ပေါ်လာ၏။

၉-မုဉ္ဇိတုကမ္ပတာဉာဏ်

မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း မှတ်သိစိတ်သည် မှတ်အပ်သော ရုပ်နာမ် သင်္ခါရတို့မှ အတင်းရုန်းကန် ဖယ်ထွက်နေသကဲ့သို့ ထင်လာတတ်၏။ ထိုင်မှတ်နေရင်းပင် လက်ခြေ စသည်တို့ မငြိမ်မသက်၊ ဟိုနားရွှေ့ချင် ဒီနားရွှေ့ချင် ဖြစ်လာတတ်၏။ နာကျင်ခြင်း စသော မခံသာမှု ဝေဒနာများလည်း ဖြစ်ပေါ်လာတတ်၏။

ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြစ်ပုံပြခန်း

၁၀၅

မြင်မှု၊ ကြားမှု၊ ထိုင်မှု၊ ကွေးမှု၊ ဆန့်မှု၊ ထိမှု၊ ကြံစည်မှု၊ ရှုမှတ်မှု စသည်တို့ အားလုံးမရှိလျှင် ကောင်းမှာပဲ၊ ယင်းတို့ မရှိရာသို့ ရောက်ရလျှင် ကောင်းမှာပဲ၊ ယင်းတို့ကို လွှတ်၍ တခြားသို့ စွန့်ပစ်ရလျှင် ကောင်းမှာပဲဟု သင်္ခါရတို့မှ လွတ်မြောက်လိုခြင်း မုဉ်တုကမျတာဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။

အထူးအားဖြင့် ဤဉာဏ်သို့ ရောက်လာသောအခါ မခံသာမှု ဝေဒနာများသည်လည်း ဖြစ်ပေါ်လာတတ်၏။ ခဏခဏ ပြောင်းချင်၊ ရွှေ့ချင်တဲ့စိတ်များလည်း ဖြစ်ပေါ်လာတတ်၏။ မပြောင်း မရွှေ့ပေးပါဘဲ ဆက်လက်၍သာ စူးစူးစိုက်စိုက် ရှုမှတ်အပ်၏။

၁၀-ပဋိသန္ခိဉာဏ်

မမှတ်ဘဲနေရတာ ကောင်းမည်ဟု စဉ်းစားမိသောအတိုင်း မမှတ်ဘဲလည်း ရပ်နားနေမိတတ်၏။ ထိုသို့ပင် ရပ်နား နေသော်လည်း မှတ်စရာ ရုပ်နာမ် အာရုံတွေက ထင်ထင်ရှားရှား ပေါ်မြဲပင် ပေါ်နေတတ်၏။ အောက်ဉာဏ်တွေက ရှုမှတ်ခဲ့သော ဝိပဿနာ အဟုန်ကြောင့် မှတ်သိစိတ်ကလည်း မှတ်စရာ ရုပ်နာမ် အာရုံတို့ကို အလိုလိုပင် သိလျက် သိလျက် ဖြစ်နေတတ်၏။

သို့ဖြစ်၍ မမှတ်ဘဲ နေရုံမျှဖြင့် ဤရုပ်နာမ် သင်္ခါရတို့မှ မလွတ်နိုင်၊ ရုပ်နာမ်တွေကို ပြန်မှတ်မှ ရုပ်နာမ်တို့ ချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်မည်ဟူ၍ သဘောကျပြီး မှတ်မြဲတိုင်း ပြန်မှတ်သော ပဋိသန္ခိဉာဏ်ဖြစ်ပေါ်လာ၏။

ဤပဋိသင်္ခါဉာဏ်၌ ဝေဒနာများ အများအပြား အထူး
ထင်ရှားစွာ ဖြစ်ပေါ်လာတတ်၏။ သို့ပါသော်လည်း သမ္မသန
ဉာဏ်၌ကဲ့သို့ ဝေဒနာတွေက တစ်နေရာထဲ၌ အကြာကြီး
ဆက်၍ နာကျင်နေခြင်း မဟုတ်ပါဘဲ မှတ်လိုက်သောအခါ
ဝေဒနာရော မှတ်သိစိတ်ပါ တစ်ချက်မှတ် တစ်ချက် ပျောက်
ပျောက် သွားတာကို တွေ့ရတတ်၏။

ရှုမှတ်လို့ မကောင်းဟုလည်း ထင်နေတတ်၏။ မှတ်စရာ
အာရုံနှင့် မှတ်စိတ်တို့ မကပ်ပါဘဲ ဝေးနေသည်ဟု ထင်နေ
တတ်၏။ ပြင်ချင် ပြောင်းချင်တဲ့ စိတ်တွေ ဖြစ်ပြီး အမျိုးမျိုး
ပြင်မိ ပြောင်းမိတတ်၏။ ခဏခဏ ပြောင်းချင် ပြင်ချင်တဲ့
စိတ်တွေ ဖြစ်ပေါ်လာတိုင်း မပြောင်းမပြင်ပါဘဲ ကြာကြာ
ထိုင်နိုင်အောင် အထူးကြိုးစား၍ အားထုတ်အပ်၏။ သည်းခံ၍
မှတ်အပ်၏။

၁၁-သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်

တစ်ခုတည်းသော ဣရိယာပုထ်ဖြင့် ကြာကြာ ထိုင်နိုင်
အောင် သည်းခံ၍ ကြိုးစားမှတ်ခြင်းဖြင့် သမာဓိဉာဏ်များ
တစ်ဆင့်တက်၍ ရင့်သန်လာသောအခါ ရှုမှတ်ရတာ အထူး
လွယ်ကူလာတတ်၏။ မှတ်စရာအာရုံများကလည်း အဆင်သင့်
အဆင်သင့် ပေါ်လာတတ်၏။ မှတ်သိစိတ်ကလည်း ပေါ်လာ
သမျှ အာရုံတို့ကို ကြောင့်ကြမစိုက်ရဘဲ အလိုလိုပင် မှတ်နေရ
သကဲ့သို့ လွယ်လွယ်ကူကူ ရှုမှတ် နေရတတ်၏။

ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြစ်ပုံပြခန်း

၁၈၇

ဥပယဗ္ဗယဉာဏ်ကဲ့သို့နှစ်သက်စရာအာရုံတွေကိုလည်းနှစ်သက်ခြင်းမရှိ၊ ဘဝ-ဇာယ စသော ဉာဏ်တို့ကဲ့သို့ ကြောက်ခြင်း။ ထိတ်လန့်ခြင်းမရှိပါဘဲ အညီအမျှ ရှုမှတ်နိုင်၏။ ချမ်းသာမှုတွေကိုလည်း ဂရုမစိုက်၊ ဆင်းရဲမှုတွေကိုလည်းဂရုမစိုက်ပါဘဲ အညီအမျှ ရှုနိုင်ခြင်းတည်းဟူသော သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။

ဣရိယာပုထ် တစ်ခုတည်း၌ အချိန်ကြာမြင့်စွာ ရှုမှတ်လာနိုင်တတ်၏။ သက်သက်သာသာဖြင့် နှစ်နာရီ သုံးနာရီစသည်ဖြင့် ကြာအောင် ရှုမှတ်နိုင်တတ်၏။ မှတ်စရာ အာရုံများကလည်း မှတ်ရင်း မှတ်ရင်း သိမ်မွေ့ သိမ်မွေ့ သွားတတ်၏။ တစ်ရံတစ်ခါ ဖောင်းမှု ပိန်မှု စသည်တို့အားလုံး သိမ်မွေ့ကာ ပျောက်ကွယ်သွားကြပြီး သိမှုကလေး တစ်ခုကိုသာ မှတ်နေရတတ်၏။ တစ်ရံတစ်ခါ ဒွါရခြောက်ပါး ဖြန့်မှတ်လို၍ မှတ်စိတ်ကို ဖြန့်ကြည့်ပါသော်လည်း ဖြန့်လို့မရဘဲ အထူးငြိမ်သက်ပြီး ကပ်၍ တည်နေ၏။

သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ် ရင့်သန်လာသောအခါ ရှေ့ကထက် ပို၍ တစ်ကြိမ်ထက် တစ်ကြိမ် သွက်လက်လျင်မြန် ကောင်းမွန်သော မှတ်ချက်များသည် အထူးထင်ရှားလာ၏။ နောက်ဆုံး မှတ်ချက်၏ အခြားမဲ့၌ မှတ်စရာ အာရုံမှင့် မှတ်သိစိတ်တို့ ပြတ်သွားပြီး ရုပ်နာမ်သင်္ခါရ အလုံးစုံတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်သွား၏။

၁၂-အနုလောမဉာဏ်

ရှေးကထက် ပို၍ တစ်ကြိမ်ထက် တစ်ကြိမ် ဆွက်လက် လျင်မြန် ကောင်းမွန်သော မှတ်ချက်များသည် ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီ ဝိပဿနာမည်၏။ နောက်ဆုံး မှတ်ချက်သည်အနုလောမဉာဏ် မည်၏။

၁၃-ဂေါတြဘူ ဉာဏ်

ထို့နောက် ကိလေသာကို ပယ်သတ်ခြင်းကိစ္စ မပါဘဲ ပုထုဇဉ်အန္တယ်ကို ဖြတ်လျက် ရှေးဦးစွာ ရုပ်နာမ် သင်္ခါရတို့ ချုပ်ငြိမ်းရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်သွားသော အသိဉာဏ်သည် ဂေါတြဘူဉာဏ်မည်၏။

၁၄-သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်

ထို့နောက် ဒိဋ္ဌိ ဝိစိကိစ္ဆာနှင့် အပါယ်သို့ ကျရောက်စေ နိုင်သော ကိလေသာတို့ကို အကြွင်းမဲ့ပယ်တတ်၍ ရုပ်နာမ် သင်္ခါရတို့ ချုပ်ငြိမ်းရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်သွားသော အသိဉာဏ်သည် သောတာပတ္တိ မဂ်ဉာဏ်မည်၏။

၁၅-သောတာပတ္တိ ဖိုလ်ဉာဏ်

ထို့နောက် ကိလေသာတို့ကို ငြိမ်းအေးစေလျက် ရုပ်နာမ် သင်္ခါရတို့ ချုပ်ငြိမ်းရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ဆက်ကာ ဆက်ကာ ရောက်သွားပြီး နှစ်ကြိမ် သုံးကြိမ်ဖြစ်သော အသိဉာဏ်သည် သောတာပတ္တိဖိုလ်ဉာဏ် မည်၏။ ဤသောတာပတ္တိ ဖိုလ်ဉာဏ် မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် သောတာပန် မည်၏။

ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြစ်ပုံပြခန်း

၁၀၉

၁၆-ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်

ဤကဲ့သို့ ချုပ်ငြိမ်းရာသို့ ရောက်ပြီးသောအခါ ပြန်၍ ဆင်ခြင်မိ၏။ အာရုံနှင့် မှတ်စိတ်ပါ ချုပ်ပြတ်သွားခြင်းသည် တရားထူးပဲ။ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ပဲဟု ပြန်ဆင်ခြင်သော အဘိဉာဏ် သည် ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ် မည်၏။

ယောဂီများ ပြောကြားပုံ

ဤဉာဏ်အဆင့်သို့ ရောက်လာကြသော ယောဂီတို့သည် လေးလံသော ဝန်ထုပ်ကြီးကို တုန်းချလိုက်သလို ဖြစ်သွားသည်။ အကျဉ်းအကျပ် အနှောင်အဖွဲ့ထဲမှ ရုတ်တရက် လွတ်သွားရသလို ဖြစ်သွားသည်။ အမှောင်ထဲမှ အလင်းထဲသို့ ရောက်သွားရသလို ဖြစ်သွားသည်။ အရှုပ်ထဲမှ အရှင်းထဲသို့ ဖြတ်ခနဲ ရောက်သွားရသလို ဖြစ်သွားသည်။ အာရုံနှင့် မှတ်စိတ်တွေ လွတ်သွားသည်။ အာရုံနှင့် မှတ်စိတ် တိခနဲ ပြတ်သွားသည် စသည်ဖြင့် ပြောကြားတတ်ကုန်၏။

ကျမ်းညွှန်း- [ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ဝိပဿနာဉာဏ်၊ မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်တို့၏ အဆင့်ဆင့် ဖြစ်ပေါ်ပုံ အကျယ်ကို သိလိုမလျှင် ကျေးဇူးရှင် မဟာစည် ဆရာတော် ဘုရားကြီး ရေးသားတော်မူအပ်သော ဝိပဿနာ ရှုနည်း ဒုတိယတွဲတွင် ကြည့်ရှုပါ။]

မြတ်စွာဘုရား အစရှိသော သူတော် ကောင်းတို့နှင့် ပေါင်းသင်းရသော သူသည် ပြဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အစဉ်

၁၉၀

သဗ္ဗိသုတ္တန် တရားတော်

အတိုင်း ဝိပဿနာဉာဏ် အဆင့်ဆင့်တို့ တက်၍ သောတာပန်အဖြစ်သို့ ရောက်ပြီးလျှင် အပါယ်ဘုံဘဝ ဆင်းရဲဒုက္ခ အမျိုးမျိုးတို့မှ လုံးဝ လွတ်မြောက်သွားရပါသည်။

ထို့နောက် ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ဝိပဿနာ ရှုနည်းမှတ်နည်း အတိုင်း ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ငါးပါး ရုပ်နာမ်တရားတို့ကို ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်မှစ၍ ဝိပဿနာဆက်၍ ရှုမှတ် သွား သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် သင်္ဂ၊ ဘယ၊ အာဒီနဝ၊ နိဗ္ဗိဒါ အစရှိသော ဉာဏ်စဉ်တွေ အဆင့်ဆင့်တက်၍ ဝိပဿနာဉာဏ် ပြည့်စုံသော အခါ သင်္ကဒါဂါမိ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်တို့ ဖြစ်ပေါ်လာပြီး သင်္ကဒါဂါမိပုဂ္ဂိုလ် အဖြစ်သို့ ရောက်ရှိသွားပါသည်။

သင်္ကဒါဂါမိ ဖြစ်ပြီးသော ဗုဒ္ဓိုလ်သည် လူ နတ် နှစ်ဘဝ မျှသာ သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲ ဒုက္ခများကို ခံစားတွေ့ကြုံရမည် ဖြစ်၏။ ထို့နောက် ဤသဗ္ဗိသုတ်၌ 'သဗ္ဗာ ဒုက္ခော ပမုစ္ဆတိ' ဟူ၍ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူသည့်အတိုင်း အလုံးစုံသော ကာမဘုံ ဆင်းရဲဒုက္ခဟူသမျှမှ လုံးဝလွတ်မြောက်သွား ရပါသည်။

ထို့နောက် ပြဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ဝိပဿနာ ရှုနည်း မှတ်နည်းအတိုင်းပင် ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ်တရားတို့ကို ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်မှစ၍ ဝိပဿနာကို ဆက်လက်၍ ရှုမှတ် သွားသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဝိပဿနာဉာဏ် ပြည့်စုံသောအခါ အနာဂါမိမဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်တို့ ဖြစ်ပေါ်လာပြီး အနာဂါမိ ပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ်သို့ ရောက်သွားပါသည်။

ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြစ်ပုံမြဲခန်း

၁၉၁

အနာဂါမ်ဖြစ်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကာမရာဂနှင့် ဗျာပါဒကို အကြွင်းမဲ့ပယ်ပြီး ဖြစ်သောကြောင့် ကာမဘုံဘဝမှ ဆင်းရဲဒုက္ခ ဟူသမျှတို့မှ လုံးဝ လွတ်မြောက်သွားရပါသည်။ ကာမဘုံမှ ကွယ်လွန်သွားပြီးနောက် သုဒ္ဓါဝါသ ဗြဟ္မာပြည်သို့ ရောက်သွားရပါသည်။ ကာမဘုံသို့ ဘယ်အခါမှ ပြန်မလာတော့ပဲ သုဒ္ဓါဝါသ ဗြဟ္မာဘုံ၌ပင် ရဟန္တာဖြစ်ပြီး နိဗ္ဗာသို့ ဝင်စံသွားရသည် ဖြစ်၍ ဆင်းရဲဒုက္ခ ဟူသမျှမှ လုံးဝ လွတ်မြောက်သွားရပါသည်။

ထို့နောက် ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ဝိပဿနာ ရှုနည်း မှတ်နည်း အတိုင်းပင် ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်မှစ၍ ဝိပဿနာ ဆက်လက်၍ ရှုမှတ်သွားသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဝိပဿနာဉာဏ် ပြည့်စုံသော အခါ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် အရဟတ္တဖိုလ်ဉာဏ်တို့ ဖြန့်ပေါ်လာပြီး ရဟန္တာအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိသွားပါသည်။

ရဟန္တာ ဖြစ်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကိလေသာ မှန်သမျှကို အကုန်ပယ်သတ်ပြီး ဖြစ်သောကြောင့် ဤသမ္ဘိသုတ်၌ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူသောအတိုင်း အလုံးစုံသော ဆင်းရဲဒုက္ခ ဟူသမျှမှ လွတ်မြောက်သွားရပါသည်။

သူတော်ကောင်းတို့နှင့် ပေါင်းသင်းရခြင်းသည် သင် နတ်သား ခြောက်ယောက်တို့ လျှောက်ထားသော....

- (၁) မြင့်မြတ်ခြင်း မယုတ်မာခြင်းအကျိုး၊
- (၂) အသိအလိမ္မာ ဉာဏ်ပညာကို ရရှိခြင်းအကျိုး၊

- (၃) စိုးရိမ်ဖွယ်တို့၏ အလယ်မှာ မစိုးရိမ်ရခြင်းအကျိုး၊
- (၄) ဆွေမျိုး ပရိတ်သတ်တို့၏ အလယ်မှာ တင့်တင့်တယ်တယ် နေရခြင်းအကျိုး၊
- (၅) မြင့်မြတ်သော ဘုံဘဝသို့ ရောက်ရခြင်းအကျိုး၊
- (၆) စည်းစိမ်ချမ်းသာ၌ ကြာမြင့်စွာ တည်တံ့နိုင်ခြင်းအကျိုး၊

ဤအကျိုးခြောက်မျိုးမျှကိုသာ ရရှိနိုင်သည် မဟုတ်ပါဘဲ အလုံးစုံသော ဆင်းရဲဒုက္ခ ဟူသမျှတို့မှ လွတ်မြောက်ရခြင်း အကျိုးကိုပင် ရရှိနိုင်၏ဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူခြင်းသည် ပြဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောအတိုင်း ဝိပဿနာ တရားကို အဆင့်ဆင့် အားထုတ်၍ ရဟန္တာ အဖြစ်သို့ ရောက်လျက် ဆင်းရဲဒုက္ခ ဟူသမျှတို့မှ လွတ်မြောက်ရခြင်း အကျိုးကို ရည်ရွယ်၍ ဟောကြားတော်မူခြင်း ဖြစ်ပါသတည်း။

ဤသဒ္ဓိသုတ္တန် တရားတော်ကို ဖတ်ရှုကြရသော အမျိုးကောင်းသား-အမျိုးကောင်းသမီး တို့သည် သူတော်ကောင်းတို့၏ လက္ခဏာကို ကောင်းစွာ သိကြရသည့် အားလျော်စွာ စစ်မှန်သော သူတော်ကောင်းတို့ကို ရွေးချယ် ပေါင်းသင်း နိုင်ကြပြီးလျှင် ယခုအချိန်မှစ၍ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့ ရောက်သည့် ဝိုင်အောင် အလိုရှိအပ်သော ချမ်းသာအမျိုးမျိုးနှင့် ပြည့်စုံကြမိစေကုန် သတည်း။

သဒ္ဓိသုတ္တန် တရားတော် ပြီးပါပြီ။

နိဂုံးချုပ်ကာ ဆုတောင်းပတ္ထနာ

- ၁။ ကမ္မာလောကထဲ၌ သူတော်ကောင်း တရားတို့သည်
ကြာမြင့်စွာ ခိုင်မာတည်တံ့နိုင်ကြပါစေ။
- ၂။ ကမ္မာလောကထဲ၌ သူတော်ကောင်း တရားတို့သည်
တနေ့တခြား တိုးတက်ကြီးပွား လာနိုင်ကြပါစေ။
- ၃။ ကမ္မာလောကထဲ၌ သူတော်ကောင်း တရားတို့ကို
လိုက်နာ ကျင့်သုံးကြသော ကမ္မာသူ ကမ္မာသား
တို့သည် တနေ့တခြား တိုးတက် များပြား လာနိုင်
ကြပါစေ။
- ၄။ ကမ္မာသူ ကမ္မာသားတို့သည် သူတော်ကောင်းတရား
တို့၏ အရသာဖြစ်သော ဆင်းရဲခပ်သိမ်းတို့ လွတ်
ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို (မျက်မှောက် ပြုသော
အားဖြင့်) ရောက်ရှိကာ ခံစားနိုင်ကြပါစေ ဟူသော
(ဆန္ဒမုန်) ရည်ရွယ်ချက် လေးပါးဖြင့် ရေးသား
အပ်သော ဤ ဗုဒ္ဓကင်းစေး ပေါင်းသင်းရေး သမ္ဘိ
သုတ္တန် တရားတော် စာအုပ်သည် ရည်ရွယ်ချက်
အတိုင်း ကမ္မာသူ ကမ္မာသားတို့အတွက် ဆောင်ရွက်
နိုင်ပါစေသတည်း။ ။

ကျေးဇူးရှင် မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

တြိကာသ ကန်တော့ခန်း

ကန်တော့ရွတ်ဆိုပုံ

တြိကာသ တြိကာသ တြိကာသ ကာယကံ ဝစိကံ
မနောကံ တည်းဟူသော အပြစ်ခပ်သိမ်း ပပျောက်ငြိမ်း၍
အသက်ရှည်စွာ အနာမဲ့ရေး ရန်စေားကင်းကြောင်း ကောင်းမှု
ဝေလံာ ဖြစ်ပါစေခြင်း အကျိုးငှာ ဘုရားရတနာ တရား
ရတနာ သံဃာရတနာ တည်းဟူသော ရတနာမြတ်သုံးပါး
ဆရာသမားတို့ကို အရိုအသေ လက်အုပ်မိုး၍ ရှိခိုးပူဇော်
ပူးမြော်မာန်လျော့ ကန်တော့ပါ၏ အရှင်ဘုရား။

မှတ်ချက်- (ဆုပေးမည့်ပုဂ္ဂိုလ် ရှိနေပါလျှင် ဤမျှကိုသာ
ဆို၍ ကန်တော့ရပါမည်။ ဆုပေးသောပုဂ္ဂိုလ် မရှိ
ခံပါလျှင် ဆက်လက်၍ ဆုံးသည့်တိုင်အောင်
ဆိုရပါမည်။)

ကန်တော့ရသော ဤကောင်းမှုကံ စေတနာတို့ကြောင့်
အပပါယ်လေးပါး၊ ကပ်ဆုံးပါး၊ ရပ်ပြစ်ရှစ်ပါး၊ ရန်သူမျိုး
ငါးပါး၊ ဝိပတ္တိတရားဇေးပါး၊ ဗျသနတရားငါးပါး၊ အနာ
မျိုး ကိုးဆယ့်ခြောက်ပါး၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ခြောက်ဆယ့်နှစ်ပါးတို့မှ
အခါခပ်သိမ်း ကင်းလွတ်ငြိမ်းသည်သာဖြစ်၍ မဂ်တရား ဖိုလ်
တရား နိဗ္ဗာန် တရားတော်မြတ်ကို လျင်မြန်စွာ ရပါလို၏
အရှင်ဘုရား။

ဩဇာသကန်တော့ခန်း

၁၉၁

ငါးပါးသီလ ခံယူပုံ

အတံ ဘန္တေ တိသရဏေန သဟ ပဉ္စသီလံ ခမ္ဘံ ယာစာမိ၊
အနုဂ္ဂဟံ ကတော သီလံ ဒေထ မေ ဘန္တေ။

မြန်မာပြန်

အရှင်ဘုရား တပည့်တော်သည် ဆရာကဲ့ သုံးပါးနှင့်တကွ
ငါးပါးသီလကို တောင်းပါသည်ဘုရား။ တပည့်တော်အား
သနားချီးမြှောက်၍ သီလပေးသနားပါ အရှင်ဘုရား။
သီလပေးသောဆရာတော်က “ယ မဟံ ဝဇ္ဇမိ တံ ဝဒေ-
ထ” ဟုဆိုသောအခါ “အာဓ တန္တေ” ဟု ဆိုရမည်။

မြန်မာပြန်

သီလပေးသော ဆရာတော်က “ဆရာတော် ဆိုတာကို
လိုက်ဆိုကြရမည်” ဟု မိန့်ဆိုသောကြောင့် “လိုက်ဆိုပါမည်
အရှင်ဘုရား” ဟု ဝန်ခံကြရပါသည်။
“နမော ဣဿ ဘဂဝတော အရဟတော ခမ္မာ
သမ္ပုဒ္ဓဿ” ဟု ဆရာတော်က တစ်ခေါက် ဆိုသော
အခါ သုံးခေါက် လိုက်ဆိုရပါမည်။

မြန်မာပြန်

ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အလုံးစုံသော
တရားတို့ကို မဖောက်မပြန် ကိုယ်တော်တိုင် သိတော်မူသော
ဘုန်းတော်ခြောက်ပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော ထို မြတ်စွာ
ဘုရားအား ရှိခိုးပါ၏။

ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ၊
ဘုရားကိုလဲ စိတ်ဝယ်စွဲ၊ အမြဲဆည်းကပ်မည်။
ဓမ္မံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ။
တရားကိုလဲ စိတ်ဝယ်စွဲ၊ အမြဲဆည်းကပ်မည်။
သံဃံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ။
သံဃာကိုလဲ စိတ်ဝယ်စွဲ၊ အမြဲဆည်းကပ်မည်။

ဒုတိယဗ္ဗိ ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ။ ဒုတိယဗ္ဗိ ဓမ္မံ
သရဏံ ဂစ္ဆာမိ။ ဒုတိယဗ္ဗိ သံဃံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ။
တတိယဗ္ဗိ ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ။ တတိယဗ္ဗိ
ဓမ္မံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ။ တတိယဗ္ဗိ သံဃံ သရဏံ
ဂစ္ဆာမိ။

သီလပေးသောဆရာတော်က 'တိသရဏဂမနံ ပရိဗုဏ္ဍံ' ဟု
ဆိုသောအခါ သီလယူသူများက 'အာမ ဘန္တေ' ဟု ဆိုကြရ
ပါသည်။

မြန်မာမြန်

ဆရာတော်က 'သရဏဂုံသုံးပါး ဆောက်တည်တာ ပြည့်စုံ
ပြီလား' ဟု မိန့်ဆိုမေးကြားသောကြောင့် 'ပြည့်စုံပါပြီ အရှင်
ဘုရား' ဟု ပြေကြရပါသည်။

- ၁။ ပါဏာတိမ္ပါတာ ဝေရမဏိသိက္ခာပဓံ သမာဒိယာမိ။
သူ့အသက်လဲ မသတ်ဘဲ၊ အမြဲရှောင်ကြဉ်မည်။
- ၂။ အဓိန္ဒာဒါနာ ဝေရမဏိသိက္ခာပဓံ သမာဒိယာမိ။
သူ့ဥစ္စာလဲ မခိုးဘဲ၊ အမြဲရှောင်ကြဉ်မည်။

ဩဇာသကန်တော့ခန်း

၁၉၅

ငါးပါးသီလ ခံယူပုံ

အဟံ ဘန္တေ တိသရဏေန သဟ ပဉ္စသီလံ ဓမ္မံ ယာစာမိ၊
အနုဂ္ဂဟံ ကတော သီလံ ဓဒေယ ဓမ္မံ ဘန္တေ။

မြန်မာမြန်

အရှင်ဘုရား တပည့်တော်သည် သရဏဂုံ သုံးပါးနှင့်တကွ
ငါးပါးသီလကို တောင်းပါသည်ဘုရား။ တပည့်တော်အား
သနားချီးမြှောက်၍ သီလပေးသနားပါ အရှင်ဘုရား။

သီလပေးသောဆရာတော်က “ယ မဟံ ဝဇ္ဇမိ တံ ဝဒေ-
ယ” ဟုဆိုသောအခါ “အာမ ဘန္တေ” ဟု ဆိုရမည်။

မြန်မာမြန်

သီလပေးသော ဆရာတော်က “ဆရာတော် ဆိုတာကို
လိုက်ဆိုကြရမည်” ဟု မိန့်ဆိုသောကြောင့် “လိုက်ဆိုပါမည်
အရှင်ဘုရား” ဟု ဝန်ခံကြရပါသည်။

“နမော ဝဿ ဘဂဝဓော အရဟတော သမ္မာ
သမ္ဗုဒ္ဓဿ” ဟု ဆရာတော်က တစ်ခေါက် ဆိုသော
အခါ သုံးခေါက် လိုက်ဆိုရပါမည်။

မြန်မာမြန်

ဝူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အလုံးစုံသော
တရားတို့ကို မဖောက်မပြန် ကိုယ်တော်တိုင် သိတော်မူသော
ဘုန်းတော်ခြောက်ပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော ထို မြတ်စွာ
ဘုရားအား ရှိခိုးပါ၏။

ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ၊

ဘုရားကိုလဲ စိတ်ဝယ်စွဲ၊ အမြဲဆည်းကပ်မည်။

ဓမ္မံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ။

တရားကိုလဲ၊ စိတ်ဝယ်စွဲ၊ အမြဲဆည်းကပ်မည်။

သံဃံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ။

ဆံဃာကိုလဲ၊ စိတ်ဝယ်စွဲ၊ အမြဲဆည်းကပ်မည်။

ဒုတိယဦး ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ။ ဒုတိယဦး ဓမ္မံ

သရဏံ ဂစ္ဆာမိ။ ဒုတိယဦး သံဃံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ။

တတိယဦး ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ။ တတိယဦး

ဓမ္မံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ။ တတိယဦး သံဃံ သရဏံ

ဂစ္ဆာမိ။

သီလပေးသောဆရာတော်က ‘တိသရဏဂမနံ ပရိပုဏ္ဏံ’ ဟု ဆိုသောအခါ သီလယူသူများက ‘အာမ ဘန္တေ’ ဟု ဆိုကြရပါသည်။

မြန်မာမြန်

ဆရာတော်က ‘သရဏဂုံသုံးပါး ဆောက်တည်တာ ပြည့်စုံ ပြီလား’ ဟု မိန့်ဆိုမေးကြားသောကြောင့် ‘ပြည့်စုံပါပြီ အရှင် ဘုရား’ ဟု ဖြေကြရပါသည်။

၁။ ပါဏာတိပါတာ ဓေရမဏိသိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။

သူ့ အသက်လဲ၊ မသတ်ဘဲ၊ အမြဲရှောင်ကြဉ်မည်။

၂။ အဗိန္ဒာဒါနာ ဓေရမဏိသိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။

သူ့ ဥစ္စာလဲ၊ မခိုးဘဲ၊ အမြဲရှောင်ကြဉ်မည်။

၃။ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ဝေရမဏိသိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။
ကာမဂုဏ်မ္မိ၊ ကျင့်ဖောက်လဲ၊ အမြဲရှောင်ကြဉ်မည်။

၄။ နုသာဝါဒါ ဝေရမဏိသိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။

လိမ်ညာ၍လဲ၊ မပြောဘဲ၊ အမြဲရှောင်ကြဉ်မည်။

၅။ သုရာမေရယ မဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာနာ ဝေရမဏိသိက္ခာပဒံ
သမာဒိယာမိ။

သေအရက်လဲ၊ မသောက်ဘဲ၊ အမြဲရှောင်ကြဉ်မည်။

ရှစ်ပါး သီလ ခံယူပုံ

အဟံ ဘန္တေ တိသရဏေန သဟ အဋ္ဌင်္ဂသမန္နာဂတံ
ဥပေါသထသီလံ ဓမ္မံ ယာစာမိ၊ အနုဂ္ဂဟံ ကတော သီလံ
ဒေတ မေ ဘန္တေ။

(ဃမဟံ ဝဒါမိ တံ ဝဒေတ) သီလယူသူ မဆိုရပါ။

အာမ ဘန္တေ။

နမောတဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

(၃-ခေါက်ဆိုပါ။)

ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ။ ဓမ္မံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ။ သံဃံ
သရဏံ ဂစ္ဆာမိ။

ဒုတိယမ္ပိ.....၊ တတိယမ္ပိ.....။

(တိသရဏဂမန် ပရိယုဏ္ဏံ)

အာမဘန္တေ။

၁။ ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိသိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။

သူ့အသက်လဲ၊ မသတ်ဘဲ၊ အမြဲရှောင်ကြဉ်မည်။

၂။ အဒိန္နာဒါနာ ဝေရမဏိသိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။

၁၉၈ ကျေးဇူးရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏
ဘုဉ္ဇူလဲ၊ မခိုးဘဲ၊ အမြဲရှောင်ကြဉ်မည်။

၃။ အဗြဟ္မဝရိယာ ဝေရမဏိသိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။
~~မြတ်တော်လား၊ မကျင့်ဘဲ၊ စိတ်စွဲရှောင်ကြဉ်မည်။~~

၄။ မုဿာဝါဒါ ဝေရမဏိသိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။
လိမ်ညာရှ်လဲ၊ မပြောဘဲ၊ အမြဲရှောင်ကြဉ်မည်။

၅။ သုရာမေရယ မဇ္ဇမဟာဒဉ္ဇာနာ ဝေရမဏိသိက္ခာပဒံ
သမာဒိယာမိ။

သေအရက်လဲ၊ မသောက်ဘဲ၊ အမြဲရှောင်ကြဉ်မည်။

၆။ ဝိကာလဘောဇနာ ဝေရမဏိသိက္ခာပဒံ သမာဒိ
ယာမိ။

နေ့မွန်းတိမ်းလွဲညာလဲ၊ မစားပါဘဲ ရှောင်ကြဉ်မည်။

၇။ နစ္စဂီတ ဝါဒီတဝိညာက ဒဿန မာလာဂန္ဓံ ဝိလေပန
ဓာရဏာ မဏ္ဍန ဝိဘူသနဉ္ဇာနာ ဝေရမဏိသိက္ခာပဒံ
သမာဒိယာမိ။

ပွဲလမ်းသဘင်၊ အလှပြိုင်ရဲ၊ မပြုဘဲ၊ စိတ်စွဲရှောင်
ကြဉ်မည်။

၈။ ဥစ္စာသယန မဟာသယနာ ဝေရမဏိသိက္ခာပဒံ သမာ
ဒိယာမိ။

မြင့်မြတ်ရာလဲ၊ မနေဘဲ၊ စိတ်စွဲရှောင်ကြဉ်မည်။

ကိုးပါးသီလ ခံယူပုံ

အဟံ တန္တေ တိသရဏေန သဟ နဝင်္ဂသမန္နာဂတံ
ဥပေါသထသီလံ ဇဗ္ဗံ ယာစာမိ၊ အနုဂ္ဂဟံ ကဏ္ဍာ သီလံ
ဒေထ မေအန္တေ။

(ယမဟံ ဝဒါမိ တံ ဝဒေထ)

အာမာဒန္တေ။

ဩကာသကန်တော့ခန်း

နမောတဿ အဂ္ဂတော၊ အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

(၃-ခေါက် ဆိုပါ။)

ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ။ ဓမ္မံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ။ သံဃံ
သရဏံ ဂစ္ဆာမိ။

ဒုတိယမ္ပိ၊ တတိယမ္ပိ.....။

(တိသရဏဂမနံ ပရိပုဏ္ဏံ)

အာမ ဘဇနံ။

- ၁။ ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိသိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။
သ္မု အသက်လဲ၊ မသတ်ဘဲ၊ အမြဲရှောင်ကြဉ်မည်။
- ၂။ အဒိန္နာဒါနာ ဝေရမဏိသိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။
သ္မု ဥစ္စာလဲ၊ မစိုးဘဲ၊ အမြဲရှောင်ကြဉ်မည်။
- ၃။ အပြဟ္မစရိယာ ဝေရမဏိသိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။
မမြတ်တာလဲ၊ မကျဇ်ဘဲ၊ စိတ်စွဲရှောင်ကြဉ်မည်။
- ၄။ မုသာဝါဒါ ဝေရမဏိသိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။
ယိမ်ညာ၍လဲ၊ မပြောဘဲ၊ အမြဲရှောင်ကြဉ်မည်။
- ၅။ သုရာမေရယ မဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာနာ ဝေရမဏိသိက္ခာပဒံ
သမာဒိယာမိ။
သေအရက်လဲ၊ မသောက်ဘဲ၊ အမြဲရှောင်ကြဉ်မည်။
- ၆။ ဝိကာလဘောဇနာ ဝေရမဏိသိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။
နေ့မုန်းတိမ်းလို့၊ ညစာလဲ၊ မစားပါဘဲရှောင်ကြဉ်မည်။
- ၇။ နစ္စ ဂီတ ဝါဒီတ ဝိသုက ဒဿန မာလဂန္ဓ ဝိလေပန
ဓာရဏ မဏ္ဍန ဝိဘူသနဋ္ဌာနာ ဝေရမဏိသိက္ခာပဒံ
သမာဒိယာမိ။

ပူလမ်းသတင်း၊ အလှူမြင်လဲ၊ မပြုဘဲ၊ စိတ်စွဲရှောင်
ကြဉ်မည်။

၈။ ဥစ္စာသယန မဟာသယနာ ဝေရမဏိသိက္ခာပဒံ သမာ
ဒိယာမိ။

မြင့်မြတ်ရာလဲ၊ မနေဘဲ၊ စိတ်စွဲရှောင်ကြဉ်မည်။

၉။ မေတ္တာ သဟဂတေန စေတသော သဗ္ဗပါဏဘူတေသု
ဖရိတော ဝိဟရန္နံ သမာဒိယာမိ။

သတ္တဝါများ၊ မေတ္တာပွား၊ ဖြန့်ထားနေထိုင်မည်။
ဝိပဿနာ အကျင့်မြတ်ဖြင့်

ရတနာသုံးပါးအား ပူဇော်ပုံ

ဣမာယ ဓမ္မာနု ဓမ္မပဋိပတ္တိယာ ဗုဒ္ဓံ ပူဇေမိ။

ဣမာယ ဓမ္မာနု ဓမ္မပဋိပတ္တိယာ ဓမ္မံ ပူဇေမိ။

ဣမာယ ဓမ္မာနု ဓမ္မပဋိပတ္တိယာ သံဃံ ပူဇေမိ။

ဣမာယ ဓမ္မာနု ဓမ္မပဋိပတ္တိယာ- မဂ်လေးတန် ဖိုလ်လေးတန်
နိဗ္ဗာန်ဟု ဆိုအပ်သော ဤ လောကုတ္တရာတရား ကိုးပါး
အားလျော်သော ဝိပဿနာ အကျင့်မြတ်ဖြင့်၊ ဗုဒ္ဓ-မြတ်စွာ
အုရားကို၊ ပူဇေမိ-ပူဇော်ပါ၏ အရှင်ဘုရား။

ဣမာယ ဓမ္မာနု ဓမ္မပဋိပတ္တိယာ- မဂ်လေးတန် ဖိုလ်လေး
တန် နိဗ္ဗာန်ဟုဆိုအပ်သော ဤ လောကုတ္တရာတရား ကိုးပါး
အားလျော်သော ဝိပဿနာ အကျင့်မြတ်ဖြင့်၊ ဓမ္မ-တရား
တော်မြတ်ကို၊ ပူဇေမိ-ပူဇော်ပါ၏ အရှင်ဘုရား။

ဣမာယ ဓမ္မာနု ဓမ္မပဋိပတ္တိယာ- မဂ်လေးတန် ဖိုလ်လေး
တန် နိဗ္ဗာန်ဟု ဆိုအပ်သော ဤ လောကုတ္တရာတရား ကိုးပါး
အားလျော်သော ဝိပဿနာအကျင့်မြတ်ဖြင့်၊ သံဃံ-သံဃာ
တော်မြတ်အပေါင်းကို၊ ပူဇေမိ-ပူဇော်ပါ၏ အရှင်ဘုရား။

ပြင်ဆင်စဉ်ရှုကြပါရန်

နံဘ	ကြောင်းရေ	အမှား	အမှန်
ဥ	၁၀	ဦးသီရိ	ဦးသီရိဓမ္မ
၁	၁၃	ဆက်ဆံရဲမှသာ	ဆက်ဆံရမှသာ
၁	၁၄	စိတ်ဆင်းရဲ	စိတ်ဆင်းရဲ
၆	၁	ဗိဇ္ဇာမာန်	ဗိမာန်
၆	၃	တစ်ဆယ့်ယူဇနာ	တစ်ဆယ့်နှစ်ယူဇနာ
၆	၁၇	ရှိခိုးဦးချ	ရှိခိုးဦးချ
၇	၆	သေယျာ	သေယျာ
၈	၁၇	သူတော်ကောင်းအရ	သူတော်ကောင်းစာရား
၆၀	၁၈	စိုးရိပ်သောက	စိုးရိပ်သောက
၆၂	၁၂	မှန်က	မှန်ကို
၇၂	၆	သောက	သောက

နဝ ကြောင်းရ

အမှား

အမှန်

၈၁	၁၄	စောစော၏	တော့အုပ်၏
၈၂	၁၈	အချည်းနှီးသုံးပြာ	အချည်းအနှီးသုံးပြာ
		သုံးပွယ်ရာ	သုံးပွယ်ရာ
၈၆	၂၀	စိုးစံလျက်	စိုးစံလျက်
၈၈	၂၅	အမျက်ထွက်	အမျက်ထွက်
၈၉	၁၆	မြက်စွာဘုရား	မြက်စွာဘုရား
၉၉	၁၇	အက္ခိတ္တန္တ	အက္ခိတ္တန္တ
၉၆	၁၈	ဆွမ်းခွက်	ဆွမ်းခွက်
၉၀	၂၅	လဇ္ဇိတာ	လဇ္ဇိတာ
၉၁	၁	တယသိနော	တယသိနော
၉၁	၆	ဗုဒ္ဓတိ	ဗုဒ္ဓတိ
၉၂	၆	ယခုခေတ်	ယခုခေတ်
၉၇	၁၆	ပြစ်သည်	ပြစ်သည်
၉၇	၂၁	ကြီးမြက်သော	ကြီးမြက်သော
၁၀၂	၁၁	သန္တဝံ	သန္တဝံ
၁၁၃	၃	မပြောနဲ့	မပြောနဲ့
၁၁၃	၄	ကလျာဏမိတ္တ	ကလျာဏမိတ္တ
၁၂၂	၂၂	စသည်တို့ကို	စသည်တို့ကို
၁၂၆	၄	ထိုလောက	ထိုလောက
၁၂၇	၅	သုတိမဋ္ဌာန်	သုတိမဋ္ဌာန်
၁၂၈	၃	ပူဆွေးမှု	ပူဆွေးမှု
၁၃၂	၇	ကော်မူသည်	ကော်မူသည်
၁၃၅	၂၀	ဂဋ္ဌာစာရီ	ဂဋ္ဌာစာရီ

နာ ကြောင်းရ

အမှား

အမှန်

၁၄၁	၁၄	ဟောကြားတော်	ဟောကြားတော်
		မူ၏အဆုံး၌	မူသည်၏အဆုံး၌
၁၄၁	၁၆	ရဟန္တာမအဖြစ်ရှိ	ရဟန္တာမအဖြစ်ရှိ
၁၅၂	၁	ပစ္စုပ္ပန်ယုံခမှု	ပစ္စုပ္ပန်ယုံခမှု
၁၅၂	၁၂	အတိတ်ဟောင်း	အတိတ်ဟောင်း
၁၅၂	၁၈	တရားတို့ကို	တရားတို့ကို
၁၅၃	၆	ပစ္စုပ္ပန်	ပစ္စုပ္ပန်
၁၅၃	၁၃	လူဖြစ်သော	လူဖြစ်လာ
၁၅၄	၅	ရုပ်နာမ်ရာဇာ	ရုပ်နာမ်တရား
၁၅၄	၁၈	လှသလ	ကာလ
၁၅၄	၁၃	အပျက်က်	အပျက်ကို
၁၅၆	၂	ရှုမှတ်ပြ	ရှုမှတ်ဆဲ
၁၅၈	၈	ဒေသနာတော်	ဒေသနာတော်
၁၅၉	၅	ဆိုယောဂီ	ထိုယောဂီ
၁၆၁	၉	ကျမ်းညွှန်	ကျမ်းညွှန်း
၁၆၁	၉	ဆရာတေန္တိ	ဆရာတော်
၁၆၁	၁၀	သီလတ်	သီလဝန္တ
၁၆၁	၂၀	သုံးချာယ	သုံးချက်
၁၆၃	၆	လျှောက်တံ	လျှောက်၍
၁၆၆	၉	လက်ခြေတို့ကို	လက်ခြေတို့ကို
၁၆၆	၂၁	နေတာဆို	နေတာကို
၁၆၇	၁၉	အပြင်စက်	အပြင်ဘက်
၁၆၈	၉	အဆုံး	ထိုင်ဆုံး

နာ ကြောင်းရေ

စာများ

စာမှန်

၁၇၂

၁၄

စသိည့်များ

စသိည့်များ

၁၇၃

၁၃

ဒေဒနာ

ဒေဒနာ

၁၈၃

၃

မြင်သိစိတ်လွှဲ

မြင်သိစိတ်တို့

၁၈၇

၂

ဉာဏ်တို့ကဲ့သို့

ဉာဏ်တို့ကဲ့သို့

၁၈၇

၁၉

အာရုံမှင့်

အာရုံမှင့်

၁၈၈

၁၃

ပယ်တတ်၍

ပယ်သတ်၍

၁၉၁

၁၁

နိဗ္ဗာန်သို့

နိဗ္ဗာန်သို့

၁၉၁

၁၂

ဖြန်ပေါ်

ဖြန်ပေါ်